

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Euphrosyne.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 8

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn, 1796-1803

Fysiske størrelse | Physical extent:

12 bd. :

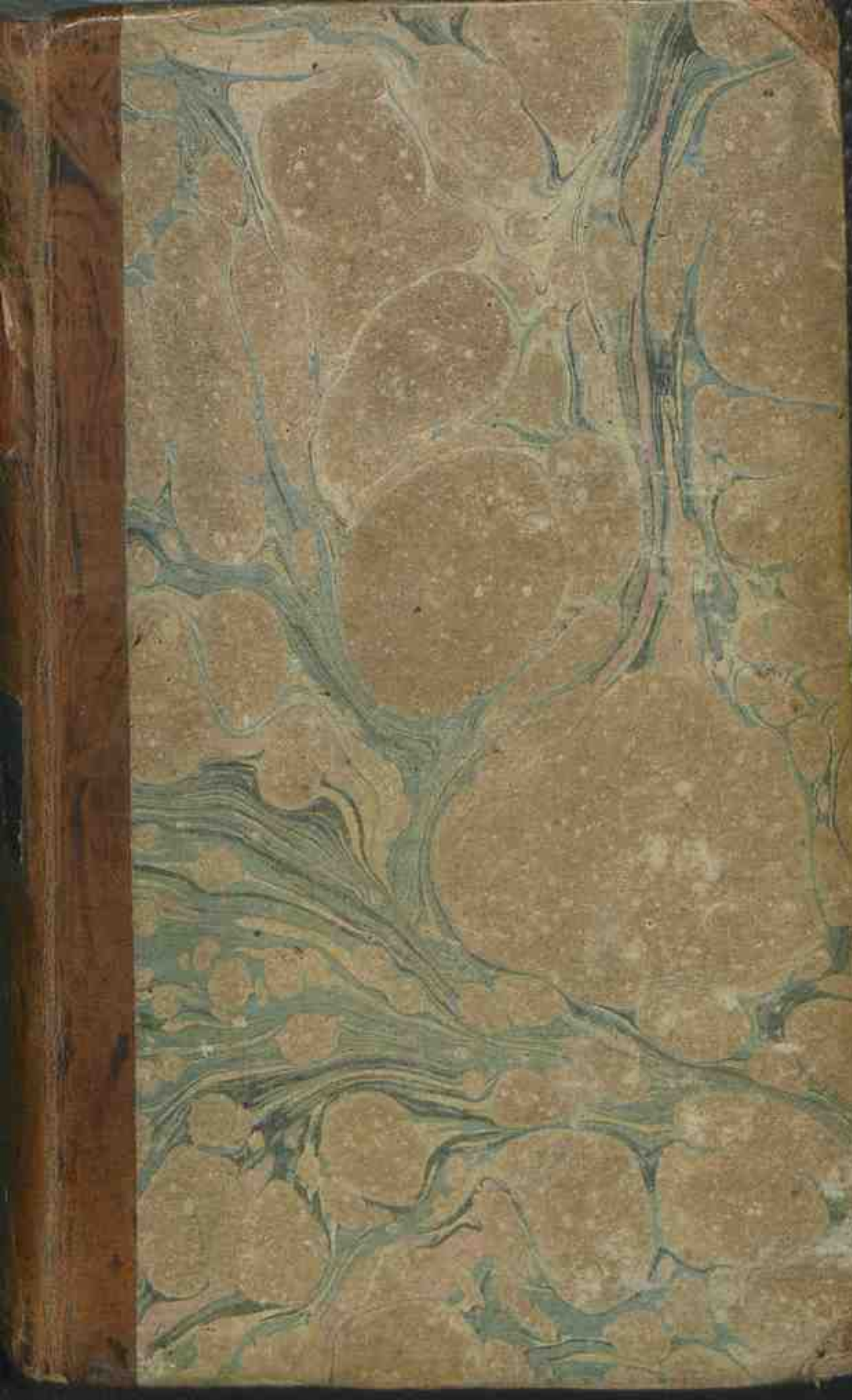
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

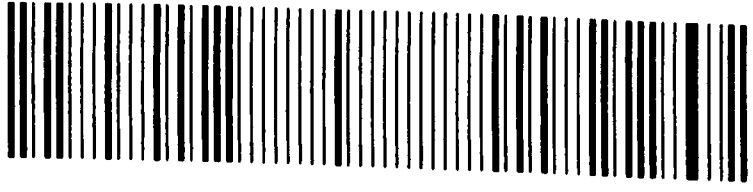

57.-8

efter anvisning af den kongelige
bibliothek.

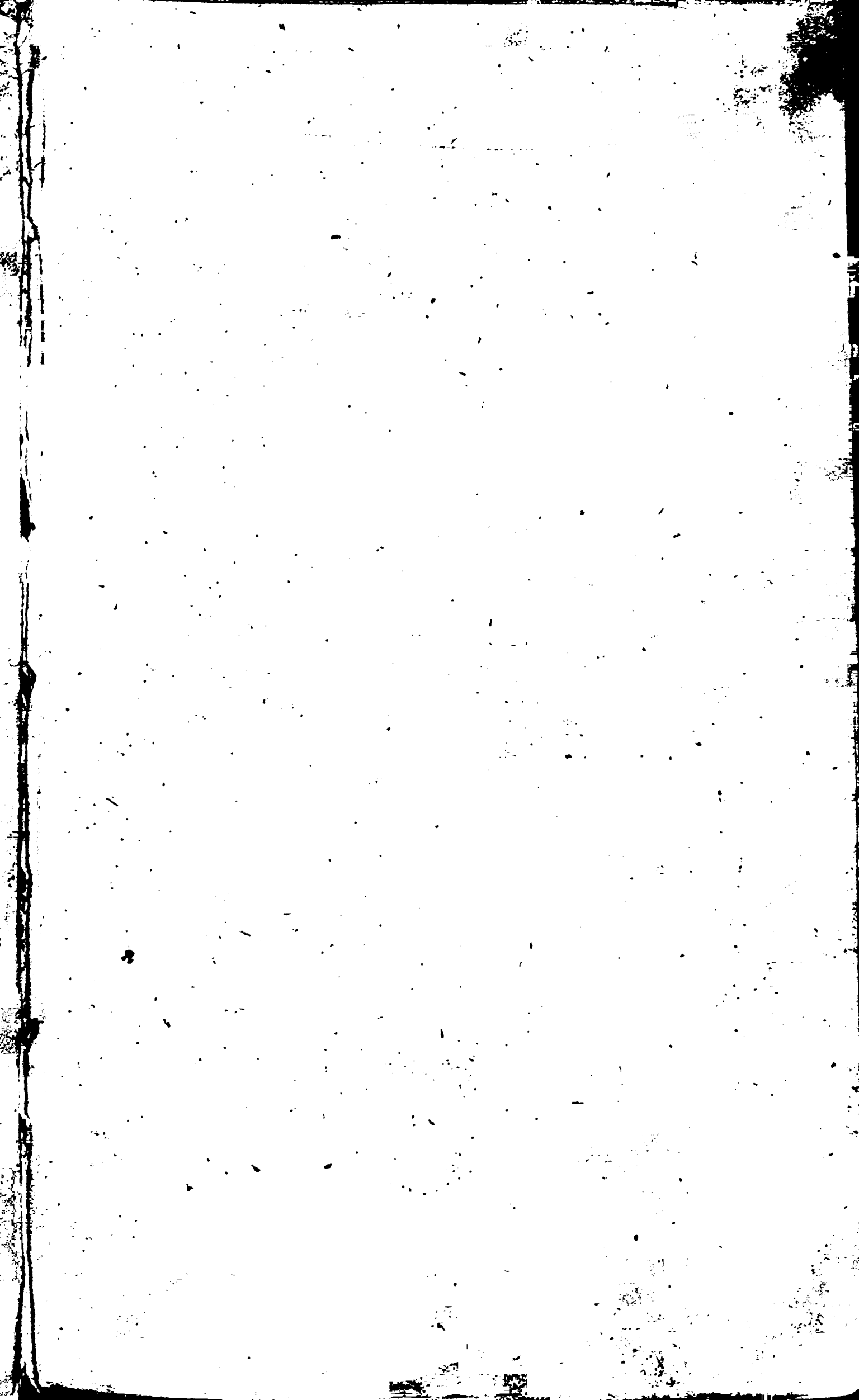
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

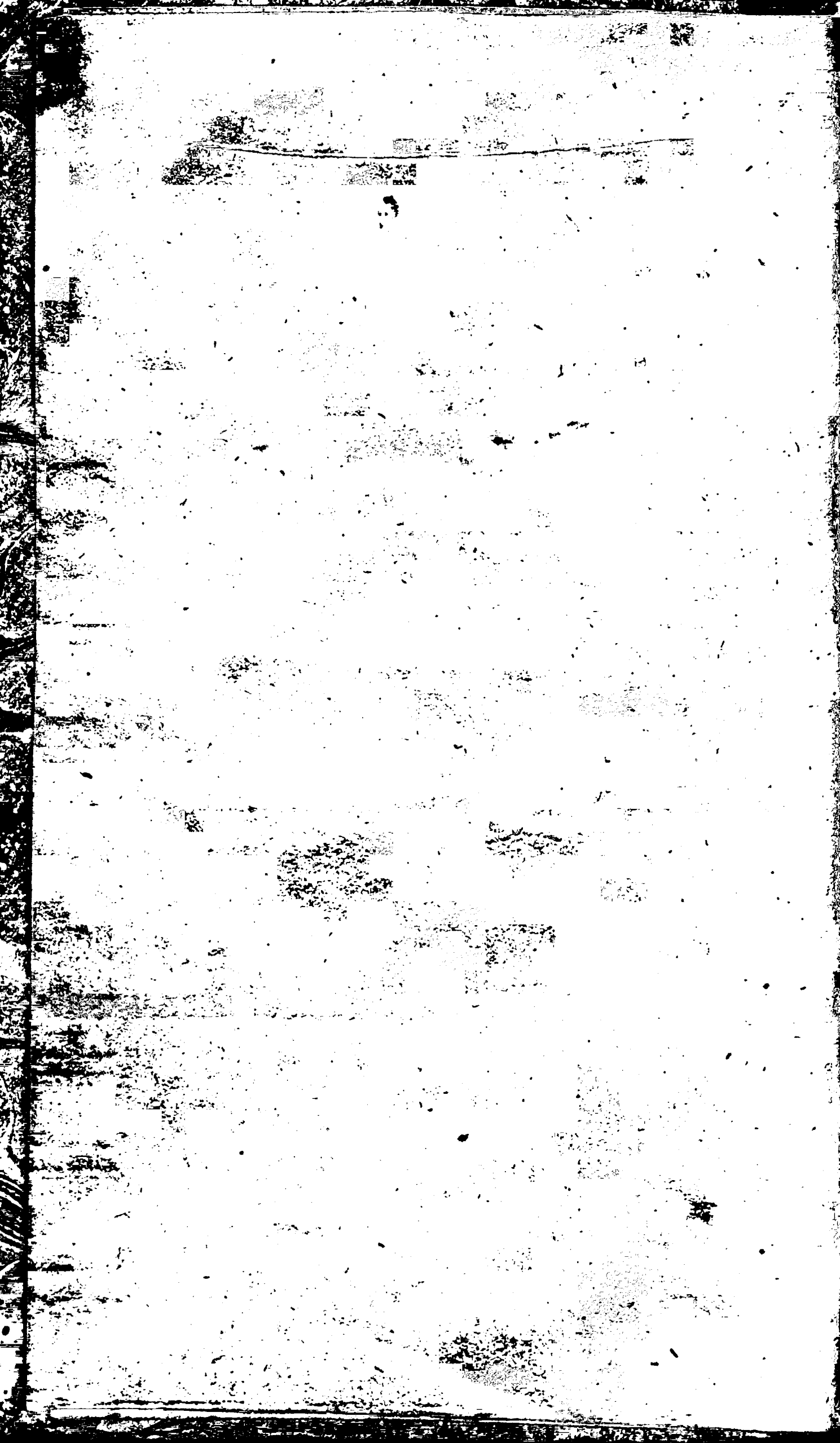

1 1 57 0 8 00051 X

+ Rex

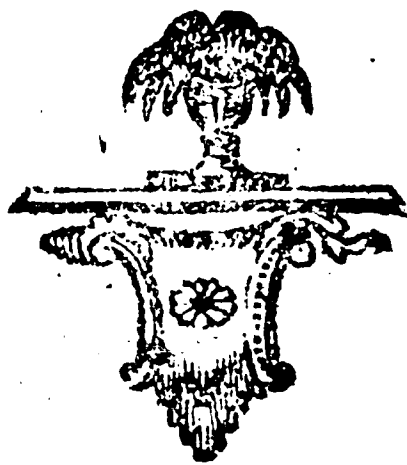

Euphrosyne.

Ttende Bind.

Kjøbenhavn, 1800.

Udgivet og forlagt af N. Goldin.

Troft hos N. H. Høeche.

F o r e r i n d r i n g .

Ingen Historie er for den nærværende Eld mere lærerig, end Historien om Schweiz og om Revolutionerne i dens enkelte Stater. Den er ligesom en Exempelbog for Læren om at forfatte Love. Enhver lille Stat fik næsten en ganske egen Konstitution, som blev bestemt ved Omstændighederne, ved det Folks Karakter, Levemaade, Kultur, Sæder og Vedtægter, som antog den.

Frihedsaanden er nu bleven saa stærk og saa almindelig, og har tillige taget saa falsk en Bending, at man ikke ofte nok kan gjentage: Tøilesløshed er ikke Frihed, men den største Elendighed, som kan ramme et Folk; og voldsomme Revolutioner frembringe næsten stedse, i Særdeleshed hos større Folkelag, denne Tøilesløshed.

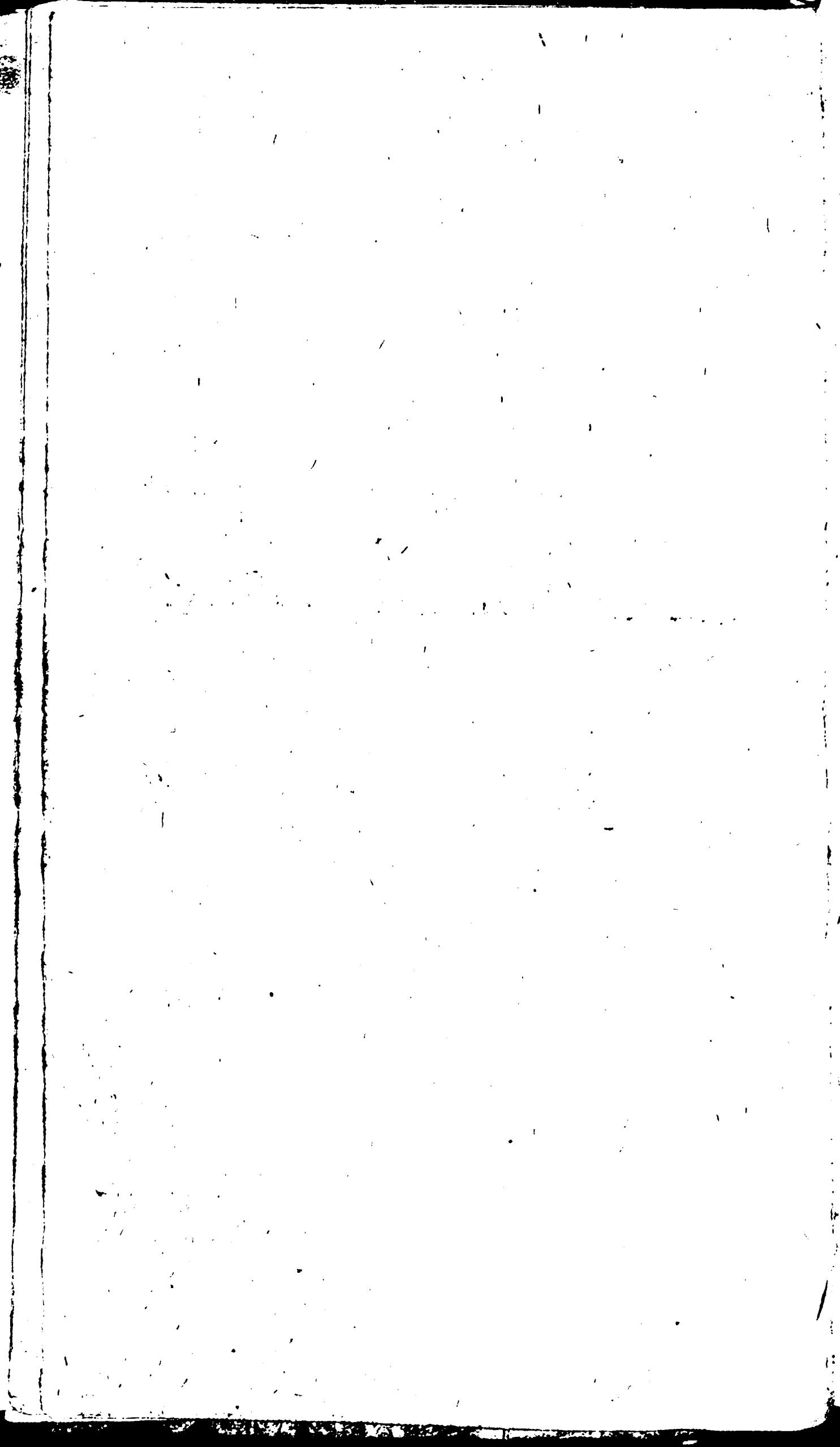
Man vil have et Ideal af Frihed, uden nogentid at forelægge sig det Spørgsmaal, om ogsaa dette Ideal af Frihed passer sig for os, for vore Sæder, vor Lands Kultur.

Som

Som det synes, glemmer man ganske den vise Sentens: *Quem te Deus esse jussit & humana quæ parte locatus es in re, disce!* Enhver Tidsalder har sin Grad af Frihed, som den kan taale, som passer sig for Menneskenes Kultur og moralske Beskaffenhed i denne Tidsalder. Man skabe Lys, man udbrede Oplysning, man forhøje Mængdens indvortes Landskultur, og man fremmer da paa den eneste mulige Maade sand Frihed. En Nations Almeenaand kan ingen træde i Belem uden at knuses.

Den nuværende Friheds-Mand synes hos mange, især unge Folk, at være mere Egoismus, end Velvillie for Menneskene og Medlidenskab med den undertrykte Menneskehed; mere Had mod de Store, end Kjærlighed for det undertrykte Parti; mere Uergjerrighed, end Dyd. De ville styrte de Store, for at have sig selv. For at bringe mange af disse uopfordrede Friheds-Apostle til at gribe i deres egen Barm, er denne Bog skreven.

Rudolph von Werdenberg.

Under Skyggen af de høje Lindetræer i Slots-
haven ved Rheinegk sad den ædle gamle Grev
Henrik von Werdenberg *) og saae ned i den
frugtbare Rhindal. Omkring Lovhytten legede hans
treende Sønner Rudolph, Hugo, Eberhardt og den
godhjertede Dreng Peter von Güttingen. Ved
Siden af sin Moder sad Datteren den lille Jutta
og saae sine Brødre lege. "Fader os nu drage
ud mod Østerrige," raabte den syrige Rudolph,
"bær Du Slotsfanen Eberhardt, jeg skal nok
fore

*) Werdenbergerne nedstammede fra Huset Mont-
fort, eller Fortifels og deelte sig i tre Fane-
den røde, hvide og sorte. Denne Henrik er
af den sorte Fane. Hans Godser vare Mont-
fort, Werdenberg, Rheinegk, Heiligenberg, Plu-
dens, Sonnenberg o. a. Denne Tildragelse
hører til det 14de og 15de Aarhundrede.

forsvare den, forlad Dig kun paa min Landsfe. Fremad, Marsch!" — De fløj op ad Gangen til Slottet. — "Men engang maa dog een af os falde" sagde den lille Hugo. "Det vil jeg," sagde Güttingen godmodig, "jeg vil døe for Eder." — Rudolph kastede et venligt Blik paa ham. "Nej ikke døe Güttingen, Du maa ikke døe." — "Og vil Du da ikke unde ham Døden i Kampen for vore Rettigheder, Rudolph?" spurgde den gamle Greve. — "Drage ud med mig, det skal han," svarede Rudolph, men ikke døe. Nej Güttingen, hellere giver jeg endnu Rheinegf, Werdenberg og alle vore Slotte paa Grændsen af Østerrige, end seer Dig døe." — "Og vanke fattig og foragtet om i Rhætien?" spurgde Faderen. — "Naar kun Güttingen bliver hos mig; oh ja, ret gjerne." Ved disse Ord slyngede han sin Arm om Güttingen og saae ham venlig i Øjnene. — "Ikke sandt Güttingen, hellere ville vi foreenede med hinanden være de fattigste Hyrder paa den højeste Alpe, end adskilte fra hinanden besidde hele Rhætien." — "Ja vist nok, svarede Güttingen. Dig elsker jeg dog højere, end hele Helvetien."

Den gamle Greve lagde sine Hænder paa begge Drengene og velsignede dem: "elsker hinanden, Børn, værer stedse Venner. Om I da end tabte alt, eje I dog mere i eder selv, end den rigeste Fyrste med alle sine Fyrstendømmer. Kommer hid, jeg vil fortælle eder om tvende Venner." Børnene satte sig ved Grevens Fødder, og han blev ved. "Seer I der paa venstre Haand af Oranen Taarnene hist nede ved Fjeldet?"

"Abbediet St. Gallen, Fader?"

"Rigtigt. — Allerede ofte har jeg fortalt eder Børn, at Østerrige for flere hundrede Aar siden er en Fiende af vor Stamme; thi hvis Werdenbergerne ikke havde været, saa ejede nu ingen Adelsmand nogen Fodbred Jord i Øst-Østrien og Østerrige havde for længe siden bragt os alle under Naget. Men stedse strandede Østerriges Herkesyge paa Werdenbergernes Edelmød og Standhaftighed. Saaledes ogsaa for hundrede Aar siden. Keiser Rudolph, den største af det Habsburgiske Hæus, fordrøede Ibera af Abbeden i St. Gallen. Abbed Wilhelm, Greve af Werdenberg afflog den mægtige Keiser hans

Fordring, blev erklæret fredløs, men blev dog urokkelig. Keiseren erklærede ham aaben Feide, udstrev en Hær mod ham; og mange Faner fra Stæder og Adelsmænd drog ud mod Abbeden. Han blev fordreven og dog nægtede han urokkelig at overgive Iberg. Rudolph blev forbittret og kom selv til Kostanz. Wilhelm flygtede til Eofenburg. Grev Eofenburg vilde forraade ham til Keiseren. Wilhelm, den forladte, flygtende, fredløse Wilhelm havde nu ingen Beskuttelse, ingen Hjælp, ingen Tilflugt mere. Kun to Ungdoms-Benner vare ham endnu-tilovers. Til dem flygtede han. Keiseren lod ham eftersøge, udsatte Belønning for den, som udleverte ham, og truede den, der vilde skjule ham. Og dog opdagede han ikke Abbedens Opholdssted. Da nu endelig Keiseren erfarede, hvor han var, og hvo der skjulte ham, lagde han Haanden paa Hjertet og sagde: Kjære Folk, Abbeden er magtigere, end jeg; thi han har to Benner i Nøden. Da som Rudolph sagde, saa gif det. Da Keiseren døde traadde Abbeden *) igjen ind i Abbediet

*) Abbeden overlevede ikke længe sin Fiende. Han døde 1300.

diet og blev i uforstyrret Besiddelse af Iberg. Dertil hjalp hans tvende Benner ham. Og disse tvende Benner, som gjorde den flygtende Abbed mægtigere og rigere, end Keiseren var: en Herr von Griffenberg og hift den lille Peter von Güttingens Oldefader, en Güttingen. — Kom hid min Søn Güttingen, kom Rudolph.” — Begge Drengene stillede sig ligesor. Greven. — ”Nu, mine Børn, en Werdenberg og en Güttingen vare for hundrede Aar siden Benner i Liv og Død. Her staae nu atter en Werdenberg og en Güttingen; hvad ville I være?”

”Benner i Liv og Død,” raabte begge Drengene og onsfavnede hinanden med Barme.

”Dertil give Gud eder sin Belsignelse!” sagde Faderen rørt. ”Det er vanskelige Tider vi leve i, som tilviffe trænge til Mænd, ej allene til tappre, men og vise Mænd. Hertugen af Østerrige bliver stedse mægtigere. Han trykker Adelen paa den eene Side, og paa den anden Side trykker Folket den ligesaa meget. En Benner nu en kostelig Skat. Strider for eders Retigheder som Mænd og holder sammen som Ild.

Og Du Rudolph, optag ogsaa Dine yngre Brødre i dette Venſkabs-Samfund.”

De ſmaa, Hugo og Eberhardt, raabte: ja Rudolph, lad os ogsaa være Dine Venner. Vi ville elſke Dig ligesaa høit ſom Güttingen. Og ſaa Jutta kaſtede ſig i ſine Brøders Favn, og ſluttede Venſkabs-Pagten med dem.

Teenen ſanf Grevinden af Haanden, og hendes Dine vaade af Glædes-Taarer drylede ved denne Omfavnelles-Scene. ” Gud velſigne mine Børn,” ſagde hun — ” og give dem Mod til at handle ædelt deres hele Levetid,” ſøjede Grevven til.

Kunde nogenſinde en Fader haabe at ſee dette Ønſke opfyldt, ſaa kunde den gamle Grev von Werdenberg det. Med ſin Kone, ſine tre Sønner og ſin Datter Jutta levede han i ſtille uuslig Roelighed ſnart paa ſit Slot i Rhindalen, ſnart i Werdenberg. Güttingen havde miſtet ſine Forældre, da han var en Dreng paa tre Aar. Grev Henrik, den gamle Güttingens Ven, tog Drengen til ſig, der var jevnaldrende med Rudolph, for at opdrage ham med ſine egne Børn.

Grev Henriks Liv havde altid været uroeligt. Nu bivaanede han ikke mere alle de Fejder, ved hvilke en stor Deel af hans Levetid var bleven en Række af Uroeligheder og Lidelser, han levede nu i et sildigt Egteskab, for sig selv, for sine Børn, og for den huuslige Lyksalighed. Han havde endnu tildeels seet de undertrykte Waldstädters Kamp med Østerriges Baaben, og var maaskee den eeneste blandt Helvetiens store Baroner og Herrer, som Omstændighederne og naturlig Godhjertighed havde gjort viis. Fyrsterne og Adelsmændene frygtede, at Exemplet af en tilfjælpet Frihed vilde være fristende for Helvetien; de lode derfor deres Undersaattere føle deres Bøldes trykkende Klag; dog evige Uroeligheder og altid nye udbrudte Fejder vare Følgerne deraf.

Grev Henrik indlod sig i Underhandling med sine Undersaattere, indgik med dem visse Vilkaar, som han ubrødeligen holdt, og levede nu roelig, tilbedet som en Helgen, og hædret som en Skyts-Engel af alle Indbyggerne paa hans Godser. Denne Kjarlighed beskyttede ham ogsaa imod Østerriges Fordringer paa de fleste af hans

hans

Hans Ejendomme. Østerrige vovede ikke at angribe den Mand, for hvem enhver Tjenestekarl med Glæde vilde udgyde sit Blod. Det ærede Undersåatternes Kjærlighed, uden at have Mod til at forbyrve sig selv den samme Kjærlighed.

Berdenberg opdrog sine Børn med denne saa dyrefjæbte Viisdom. Han lærte dem at være menneskekjærlige, og foregik dem med sit eget Exempel. Selv i den fattigste af sine Livvegne ærede han Mennesket, og hans Børn vovede ikke at forhærme den, som deres Fader ærede. Muntre og venlige sværmede Drengene om nede i Dalen ved Bøndernes Hytter, og ved deres søde Venlighed, ved deres fordringsfrie og blide tjenstfærdige Væsen vandt de alles Hjærter. Hver Aften forsamlede Tjædbyggernes Børn fra Rheingef sig nede paa Engen ved Borgen, og leegede i fortroelig Uskyldighed med de smaae Grever, som aldrig forsømte at komme ned til dem fra Slottet. Med Taarer toge de smaae Grever Afskæed fra deres Leegebrodrre, naar de maatte tilbringe en Deel af Sommeren med deres Fader paa Berdenberg, og i Berdenberg stundede allerede deres Jævnaaldrende hver Uge efter deres Ankomst.

Der

Der gives en reen ophøjet Dyd, en ædel
 Barme i Hjertet, som Forstanden og den Over-
 beviisning, at Dyd er Pligt, aldrig kunne give,
 og som kun er et sjeldent Lod, der tilfalder dem,
 som fra den spædste Barndom af have vedliges
 holdt deres Uskyldighed ubesmiltet. Denne rene
 Uskyld havde Grevens Børn, og den frembragte
 allerede hos dem Træk af høi Dyd og varmt
 Hjerter, meest hos Rudolph og Güttingen, dog
 paa forskjellige Maader hos dem begge. For-
 talte Greven om en Ulykkelig, som en mægtig
 Stormand undertrykte, saa stod Rudolph for
 ham med blussende Kinder, hans Dine quistrede,
 hans Pande rynkedes, hans Hænder vare knyt-
 rede — han saae Undertrykkeren. Güttingen
 derimod blev lidt efter lidt bleg, hans blaae
 Dine vare fulde af Taarer, hans Hænder sank
 ned og soldedes — han saae den Ulykkelige.
 Rudolph spurgde: hvad heder den Skurk? Güt-
 tingen: hvad heder den Ulykkelige? — Fader,
 raabte Rudolph, drag ud og straf Undertrykkeren.
 — Greve, raabte Güttingen, hjælp den Ulykke-
 lige. — Da sagde Faderen: "været samholdige,
 mine Børn! I ere skabte for hinanden. Rudolph
 for

for at beskytte den Ulykkelige, og Güttingen for at trøste ham."

Med hver Maaned, med hver Time bleve Güttingen og Rudolph mere fortrolige og deres Kjærlighed mere hjertelig. De vare bestandig sammen. Güttingen flavrede, for at føje Rudolph, op paa de høieste Klipper med ham, og Rudolph hjalp Güttingen at plukke Blomster, for at flette den lille Gutta en Krands. Snart leegede de Turnerspil i Dalen og brøde en Landse med hinanden — Rudolphs Yndlingsleeg; eller de vogtede et Lam, som Güttingen holdt af, paa Højene; der sadde de rolige ved hinandens Side, og fortalte deres Forsædres Bedrifter eller Børnenes roligere Lege i Rheinegk. — Saaledes gled den ene Maaned efter den anden, og Rudolph og Güttingen vare blevne et Mønster paa Ven-skab. De elste hinanden, som Rudolph og Güttingen, sagde man om enhver om Kjærlighed.

O! hellige og uskyldige Barndom!

Den tredie i disse to Drenges hjertelige Samfund var Gutta. — Ved Güttingens Haand treen hun ogsaa ned i Dalen, Drengenes Legeplads. Rudolph og Güttingen gik ved Siden af hinanden

og talede sammen. Jutta tog Güttingen ved Haanden, gik med tilfreds Mine og sang. Stundom vendte Güttingen sit Ansigt mod hende, saae paa hende og sagde: Jutta! og Jutta smilede hver Gang taknemmelig til ham. — Derpaa forsamlede de øvrige Drengene sig i Dalen. Først satte Güttingen Jutta i Skyggen af en Busk, plukkede Blomster til hende, og overleverede hende sit Lam. Derpaa iilte han ved Siden af Rudolph til Striden tilligemed de vilde Drengene. Nu styrtede de med lydeligt Skrig løs paa Fienden, men Güttingen gjorde altid et Spring til Siden for at plukke en smuk Blomst til Jutta; og altid vendte Skaren efter hans Raad tilbage til det Sted, hvor Jutta sad.

Barnet tog smilende Blomsten, som han bragte hende, og klappede hans Lam. Derpaa køj han igjen tilbage til Drengene. — Jutta sad med fornøjet Ansigt, saae paa deres Lege, og vogtede Güttingens Lam. — Naar Slotklokkens Lød, stod hun allerede færdig at gaae tilbage; kom Drengene, holdt hun sig fast ved Güttingen. Som forhen gik da Rudolph, Güttingen og Jutta

Haand

Haand i Haand igjen opad Slotsbjerget, og Hugo og Eberhardt fulgte dem.

Naar Rudolph og Güttingen udkastede Planer for Fremtiden, saa svævede altid Guttas Billede for Güttingen. — ” Da lyder vort Feldthorn, ” raabte Rudolph med funklende Øjne, ” og vore Lehnsmænd støde til os. Da drage vi ned og svinge Slotsfanen højt i Beiret. Trompeterne stralde i Skoven og mellem Klipperne, og vi to ride i Korveien paa gandske hvide Hingste, og saa til Margau mod Østerrige. ” — Og Gutta, rejede Güttingen til, ser da efter os fra Taarnet. — ” Naar Kienderne see os fra Taarnet ” — blev Rudolph ved — ” skulle de skjæve, men vi nedbryde deres Borge ” — og Gutta vil ret glæde sig, naar jeg da fortæller hende det, sagde Güttingen.

Saaledes opstod allerede i Drengens Hjerte den uskyldigste og reneste Kjærlighed, som gjorde det saa blødt, saa sømt og følsomt, som Skiebningen vilde bruge det. Denne sømme og blide Følsomhed gik ogsaa over fra Güttingens i Rudolphs Hjerte, og betog hans Fyrighed den raee Vildhed. — De Billeder af huuslig Nøilighed og stille Lyksalighed, som altid syffelsatte Güttingens blide

blide Sjæl, og som han stedse malede mellem Rudolphs larmende og ærefulde Feldttøge, vare for dennes sig højt opsvingende, Sjæl de Hvilepunkter, hvorpaa hans Virksomhed standsede.

Rudolph udhvilede sig under en Busk, som Güttingen havde plantet for Gutta, eller ved en Fredsfest, som han gav Bønderne i Rhindalen; og saaledes forenedes stedse i hans ildfulde Sjæl de blide Billeder af Fred og Glæde med de vilde Billeder af Ødelæggelse og Elendighed. — Saaledes bleve deres Hjerter dannede ved hinanden, Rudolph gjorde Güttingen mandig, og Güttingen Rudolph menneskelig. — Deres Venkabs Bånd, knyttedes stedse fastere, og omslyngede Gutta tillige. De elskede alle tre hverandre, den eene for den andens Skyld. Gutta sin Broder, fordi han elskede Güttingen; Rudolph sin Søster, fordi Güttingen ønskede det, og Güttingen elskede dem begge.

Ofte, naar Forældrene vare samlede paa Nidderfalen, og saae deres Børns Lege, sad Gutta og sang til Harpen en kort Vise, som Slotemunkene havde lært hende. Güttingen stod da hos hende, og med et venligt bifaldsmilende Ansigt

indbød

indbød han Forældrene til at rose Jutta. Rudolph blæste ikke i Feldthornet, Skjøndt han allerede holdt det til Læberne, og Hugo og Eberhardt gik venligen til Güttingen, der havde bedet dem at være stille; tit sagde Grev Henrik ved en saadan Scene fuld af Uskyld, Kjærlighed og Ynde: "O! Kone, Kulde vel Østerrige formode, at vi ere saa rige?" — Grevinden rakte da rørt sin Mand Haanden, tog den fromme Güttingen i sine Arme, og ydede ham igjen de Kjærtegn, som han havde ydet hendes Yndling Jutta. Alle omringede da Grevinden for at dele med Güttingen Moderens Kysse; og fjærlige Blikke mødte her Blikke fulde af Kjærlighed; Hjerter fandt her Hjerter.

Saaledes henvrønde Narene ved Leg og Underviisning. Rudolph og Güttingen vare bleve voksne Nær gamle; den blide Jutta tallede alt ni. Nu bleve de første Læarer fældede. Rudolph og Güttingen skulde til Guardowal til Grev Johannes von Berdenberg af den hvide Fane, for der at nyde med deres Fatters Søner en bedre Underviisning; thi Abbeden af Disentz sendte den rige Grev Johannes Tid efter
anden

anden den gode Broder Anton, den lærdeste Mand i Egnen, for at undervise hans Sønner.

Allerede to Dage før begge Drengenes Afreise strømmede Guttas Taarer. Güttingen forærede hende alle sine smaae Ejendomme, for at trøste hende, alle sine Blomster, sine Løvhytter, sine Lam; men hun var utrøstelig, og Güttingens Billede blev stedse levende i hendes Sjæl. Hver Dag, hun oplevede, savnede hun Güttingen til et eller andet. Ved enhver Fornøjelse manglede hun Güttingen; enhver Forretning, hun foretog sig, var kun halvgjort; hvert Arbejde, hun fuldendte, spildt; thi Güttingen saae det ikke.

Rudolph og Güttingen bleve af deres Fæder bragte til Guardowal. "Vær ikke bekymret Fætter," sagde Grev Johannes, "de skulle begge være mine Sønner," og Faderen forlod dem tung om Hjertet. Begge Drengene søgte nu meer end nogensinde, hvor meget de vare hinanden; her fængledes de endnu stærkere til hinanden; thi her fandt de ingen af de Hjertes igjen, som de havde forladt. Grev Johannes var et
Sønnes

Sønnesøn af den stolte Friherre von Baz *). Hans Moder levede endnu, og hun tilligemed hendes Søn og Sønnesøn havde arvet Faderens Stolthed.

En riig stolt Pomp hærskede paa Guardoos wal istedet for den beqvemme Simpleshed paa Rheinegk. Hoffolkene stode med taus Erbødighed i de gyldne Sale. Intet Smil, ingen fortrolig deeltagende Mine i deres Ansyn, saaledes som paa Rheinegk, hvor Uskyld, Munterhed og Fortrolighed besjælede endog Hoffolkenes Hjerter og droge dem ind i Børnenes Lege. Ingen munter Glædes-Stemme, ingen glad larmende Børneleg, ingen Latter oplivede her Salene, som i Rheinegk. Johannes's fire Sønner listede sig sagte gjennem Bærelserne, og hvistede kun. Güttingen havde ikke Hjerter til at see paa sin Rudolph. I Haven hvistede

*) Denne Johannes's Fader, Rudolph, Greve af Werdenberg, ægtede en Datter af Friherren Donatus von Baz Ursula, og arvede efter sin Ewigersfaders Død i Aaret 1330 Halvdelen af hans rige Godser Ortenstein, Baz, Sies, Schewis, Lant, Tass, Bärenborg o. a. Sidenester martyrdig; Rudolph døde 1362.

hvistede han sin Ben i Dret: at hvor langt anderledes er det hos Jutta! Ja vist nok, hvor mange tusinde Gange bedre er det ikke i Rheins-egk, end her, sagde Rudolph i en uvillig Tone.

Efter nogle Dage kom da Pater Anton, for at opholde sig nogle Uger paa Guardowal. Ved det første Syn fløi begge Drengenes Hjerter ham i Møde, fulde af Kjærlighed og Erfrygt. Munken var fem og halvtredstidstive Aar gammel. Hans Ansigt var blegt, hans Dje blidt og roligt, og hans Mine indgjød Fortrolighed. Lyden af hans Stemme trængte uformærkt ind i ethvert Hjerter. Saae han nemlig paa nogen, saa var der i dette Blik saa megen Godhjertighed, saa megen Kjærlighed, som intet Hjerter kunde imodstaae. Hans Udseende var meget ædelt, hans Dje undertiden sunklende og bydende; man saae at han tvang begge — sin Anstands Adel og sit Djes Ild. — Efter den første Hilsen kastede han sit Blik paa Rudolph og Güttingen. Med Velbehag dvælede hans Dje ved dem begge, dog meest ved Güttingen. Grøden forestillede Drengene for ham. ”I nedstamme begge fra ædle Mænd, sagde Munken i en blid Tone;

ligner eders Forsædre, kjære ædle Drenge! og formerer Rækken af ædle Berdenberger og Güttinger." Han fortalte strax Drene to 'ædle Handlinger af en af deres Forsædre. Rudolphs Dine sunklede, og Güttingen saae snart smilende, snart bedrøvet paa Munken, medens han fortalte.

"Hvad siger I om Drene Væder?" spurgde Greven.

"Jeg kan endnu intet sige, Herr Greve; saa meget seer jeg, at de ikke have den samme Aand som Deres Sønner."

"Rudolph tegner til at blive en Mand. — Güttingen er for qvindagtig."

Munken smilede og taug. — Efter nogle Dage besad han Rudolphs og Güttingens hele ubegrændsede Kjærlighed. De vare uophørlig selv i Kvitimerne paa hans Kammer. Til bestemte Tider lærte han de unge Mennesker at læse, skrive og noget Historie. Saa længe Grev Johannes's fire Sønner vare tilstæde, var han alvorlig, men næppe havde de forladt ham, førend en himmelsk Gæstlighed udbredte sig over hans Nafsyn. Nu begyndte han Underviisningen paa nye; og hvilken Underviisning!

I Begyndelsen fortalte Munkén den fyrige Rudolph om Feldttoge, om store Krigshelte, om deres Hæder, om den Beundring, som Verden ydede dem; og Drengens Sjæl brændte. Men efterhaanden blandede han Farverne anderledes. Nu blev den seirende Helt ei mere Hoved-Gjenstanden i Krigs-Maleriet. Munkén oplyste en anden Deel af Scenen, som han hidtil havde indhyllet i Mørke — Krigens Elendigheder. Tilfældt forsvandt Helten blandt en Mængde Lig, mellem klagende Skarer af trøstløse Enker og forladte Børn, mellem Gruset af opbrændte Stæder og Landsbyer, ved det skrækkelige Syn af ødelagte Marker og udsultede Mennesker. Pater Anton malede Elendigheden med de meest levende Farver tilligemed alle dens Følger; og naar Drengens Sjæl var vært i sit inderste, da lærte han ham at være menneskelig, og anpriste ham Fredens mildere, men større Handlinger, Velgjørenhed og alle Borger-Dyder. Derpå greb han Harpen, og quod en Sang til Hæder for en Mand, der plantede et Træ, banede en Wei gennem en Klippe, og grov en Brønd; saa fortalte han dem Solons, Lykurgs og Numas

Liv, Theseus's og Herkules's velgjørende Undergjerninger, og derpaa Talls Levnet og Waldstädternes Befrielse. Han søgte at gjøre Glden i Drengens ærelystne Sjæl mere mild og rolig, han lærte ham, at Foragt for Noes er den vanskeligste af alle Handlinger, og fortjener den største Lov; han fyldte hans Sjæl med den ædlere Ærefjærlighed, at være tilfreds med sig selv og tragte efter indvortes Størhed. Intet lærte han tiere, end at den fænde Store aldrig vil glimre, fordrer ingen Tak, og lader sig nøje med at hans Daad lykkes ham. Han gjorde Drengene opmærksomme paa, hvor usikkert det er at gjøre Regning paa Ære, hvor Uvind og Mid bagvaske ham, hvor Tiden bringer ham i Forglemmelse, hvorledes hvert enkelt Menneſke anseer sine egne smaae Familietildragelser vigtigere, end den største Mand's største Bedrifter. Saasnart han havde aabnet Rudolphs Hjerte for Menneſkehed, viste han ham den Armod og Elendighed, som trykke de rigeste Egne og deres Indbyggere, hvor Adelen's evige Feider ødelægge Jordens Belsignelse og Indbyggernes Arbeide med deres hele timelige Lykke. Derimod skildrede han ham Billedet af de usrugte

bare

bare Waldstädter, hvor Mennesker under Roligheds, Fredens og Lovens Beskyttelse lokkede Rigdom, Overflod, Glæde og Lykke frem af Klipperne selv. Og nu min Søn! sig mig, hvemt ønskede Du helst at være, enten den ubekjendte og uberømte Landamman i Schweiz, som bruger al sin Forstand for at vedligeholde Rolighed, og som med Roligheden vedligeholder Tusindes Lyksalighed, forenet med den indvortes Følelse: jeg kunde være en Tull; — eller en Helt, som har ødelagt en halv Verden og gjort titusinde ulykkelige, med al hans Hoes, forenet med den djævelske Følelse; det gjorde jeg, for at være bekjendt.

Alt dette nedlagde Munken efterhaanden i Unglingens Sjæl, men altid gjenkaldte han ham paa ny disse Billeber, og forenede dem til et Heelt. ”Hvilken stor Mand kan Du ikke blive Rudolph,” saade han og trykkede Drengen froe til sit Bryst, ”naar Du ingen glimrende Handlinger vil udøve; og Du, min fromme Gättlingen, naar Du ikke lader Dig overvinde af Smerte og Belyst.” Pater Anton var bleven begge saa fjær, at de kjedede sig, naar han ikke var
 hos

Hos dem, og dog forlod han Borgen undertiden hele Maaneder. Stedse saae de ham med inderlig Glæde komme tilbage.

Eftersom begge Drengene bleve ældre, aabnede Paterens Hjerte sig stedse mere for Rudolph og Güttingen, og paa samme Tid blev hans Bæsen noget hemmelighedsfuldt. Han kjendte Adleens, Fyrsternes og Folkets Forhold nøje; han vidste, hvilke Rettigheder der tilkom alle Helvetiens forskjellige Indbyggere, og talte aldrig derom. Ingen Adelsmand kom til Suordowal, uden han jo kjendte Pater Anton. Een havde seet ham i Waldstädterne, en anden i Basel, en tredie i Tyrol og atter den fjerde i Savoien. I Klostret opholdt han sig sjelden. Abbeden var hans fortroeligste Ven. Nogle vilde endog have seet ham hos Keiseren. Dette være nu, som det vil. Man kaldte ham den gode Pater fra Dissentis. Enhver elskede ham, fordi han ikke fornæmede nogen, og fordi han aldrig drev Munkenes sædvanlige Haandtering, at bringe Nytt fra den ene Borg til den anden.

Da Rudolph og Güttingen lærte at kjende ham nøjere, sagde den første ofte: "kjære Pater,

man

man miskjender Eder. I veed alt, I kjender Herrernes og Kyrternes hemmeligste Historier bedre, end de selv, og man holder eder . . . ”

” For den gode Pater, svarede Anton smilende; man troer mig mere uvidende, end jeg er. — Ønskede Du Rudolph, at jeg var mere uvidende, end man troer? ”

” Men hvorfor tier I, naar man paastaer Ting, som I veed bedre? saa mig det! ”

” Tausshed er en Dyd, Rudolph, naar Tale intet baader. — Dig siger jeg meget, fordi jeg troer, det skal gavne Dig. — Jeg vilde tie, hvis jeg ikke troede det. Ungling! at tie, hvor det ej er nødvendigt at tale, er den halve Grundvold til al Dyd og Lykkeligbed. Jeg lever blandt Mennesker; det er min Pligt at leve blandt dem. Min Tausshed skjenker mig alle Fordelene af at være ubekjendt. Man kalder mig den gode Pater; dette Tilnavn skaffer mig allevegne Kjærlighed og Fortrolighed. Kaldte man mig den viise Pater, den virksomme Pater, saa var det forbi med min Viisdom og min Virksomhed. For at være viis maae man ikke synes viis; for at være virksom, maae man

man ej synes virksom; for at være begge Dete, maa man kunne tie. En hurtig Løber efterlader sig de letteste Spor. Naturens meest velgjørende Kræfter virke lønløst, og Lynet rammer ej den, som ser det

Begge Ynglingene vare nu sexten Aar gamle, da deres Fader kaldte dem tilbage til Rheingf. Afsteningen førend de reiste, fulgte Pater Anton dem op paa den høieste Spidse af Guardowal, just da Solen dalede i Vesten. Han satte sig imellem begge Ynglingene, tog deres Hænder, trykte dem til sit Bryst og sagde i en rørende Tone: Mine kjære Venner, vi maae nu skilles ad. Aldrig har jeg sundet to Ynglinge, som jeg elskte saa inderlig, som eder, og af hvem jeg turde haabe saa meget, som af eder. Gud har sat eder høit, mine ædle Ynglinge, at I skulde virke meget. Virker eders hele Liv igjennem, som Solen, der om Middagen udgyder Kraft og Liv over Jorden ved sin fra det Høje nedstrømmende Gld, og endnu ved sin Nedgang quæger Jorden med sine sidste milde Straaler: et Billede paa den Edle, der i sin Styrkes Middag udbreder Liv og Lyksalighed i Verden, og end i sin Alder-

dom

dom græger og oplyser den ved sin Bliedom. Værel overbærende med Menneskene, især du min ædle Rudolph, paa det at du kan elske dem. Du kjender nu den menneskelige Svaghed, hav Medlidenhed med de Mennesker, der ere daarlige nok til at elske sine Feil, paa det du ikke skal nødes til at hade dem. Vil alle Mennesker, selv Daarerne, at du ikke foragter, ikke hader dem, paa det at du selv kan være god. Hvorfor kan Güttingen forhindre saa meget ondt hos den stolte Henrik, og du ikke?

” Fordi Henrik hader mig, men ikke Güttingen. ”

Og hvorfor hader han dig Rudolph? hvorfor ikke ogsaa Güttingen? Døjs saaledes skulde du ikke engang sige. Han elsker Güttingen lige saa lidt som dig; men han lyder Güttingen, fordi denne aldrig viser ham sin Foragt. Du foragter ham og siger ham det. Han hader dig; ikke den bedre Rudolph; den stolte Rudolph hader han. Foretag dig nu, hvad du vil; Grev Henrik vil finde sin Glæde i at hindre det. Men Güttingen vil han endog hjælpe, fordi Güttingen har viist sig god mod ham. Lader os blive staa:

staaende ved dette Exempel. Henrik forhindrer alt, hvad du gjør, træder stedse i Vejen for dig; gjør dig megen Fortrød; forfølger dem du elsker, gjør hvad du ikke ønsker; og Følgen deraf er, at dit Had og din Foragt for ham tiltage. Men med Güttingen er det langt anderledes. Henrik viser ham, den venlige, estergivende, søjelige Güttingen mange Tjenester, og hindrer ham sjelden i det han foretager sig. Og Güttingen seer ingen Marsag til at hade Henrik. Ja han vil endog elske ham i samme Forhold, som han nyder Godt af ham. Seer du nu, hvorfor jeg sagde: værer overbærende mod Menneskene, paa det du kan elske dem. Og det, min Søn! være det eneste, som du viser Menneskene: Din Kjærlighed for dem. Alle dine andre Dyder maa du skjule som Hyklerin sine Laster.

Fader! jeg skal skjule mine Dyder? hvorledes? jeg skal . . . ?

Du skal gjøre Godt, intet mere, end gjøre Godt og paa hvad Maade skee kan, gjøre Godt. Troe mig min Søn, den Onde, Daaren, hader hverken Dyden, eller den Dydige. Han hader den Ære, den Dydige nyder. Ikke strider han
mod

mod dig for det Gode, nej, men for Æren. Han tilintetgjør det Gode, du gjør, ikke fordi han hader det Gode. Han tilintetgjør det i Almindelighed, fordi han misunder dig. Dydens Hæder. Skjul derfor dine Dyder under en beskednen, fordringsfri, roelig og føjelig Udfærd mod alle Mennesker. Vær større, ædlere, beskednere, virksommere, modigere, end alle Mennesker, kun synes ikke at være det. Sæt dig ved din Beskedenhed i Klasse med Daaren. Udvø det Gode og overlad Hændelsen Æren derfor. Daaren misunder hverken Hændelsen eller det Gode; men vel de Mennesker, som ville meer, end de kunne. Men hvor mangen god Handling, sagde Güttingen venlig, maatte jeg da ikke efterlade, fordi jeg ej kunde udøve den paa anden Maade, end offentlig.

Udvø den da offentlig min Søn! om saa end alle Jordens Daarer saae derpaa. Straal da, naar det saa skal være, som Solen om Middagen. Men indhyl dig siden i syvfold Beskedenhed, og tilfredsfil Misundelsen ved den blideste Yomysghed. Stræber efter Menneskenes Kjærlighed, mine Børn. Dydens Almagt berøer paa at
 elyses

elkes af Menneſker; at være ubemærkt er dens
 Grundvold. Siger aldrig: det vil jeg gjøre.
 Gjør det uden at ſige det. Umærkelig flæder
 Foraaret Jorden med Blomſter og Korn og Hø-
 ſten er for Haanden, uden at man veed, hvorledes.
 Den duftende Biol opfylder Luften med
 ſin søde Bellugt, uden at ſees, og Himlens gva-
 gende Dug falder om Natten. Udbreder Bils-
 dom, hvor I kunne, ſtrøer Dydens Sæd i ethvert
 Hjerte, der aabner ſig for den; men ſtrider aldrig
 med Daaren om Dydens Bæfen. Det er forgje-
 vet, og Daaren vil hade eder. Dydens Bæfen
 beſtaaer ikke i Biden, det ligger i Hjertet. At
 leve ubemærket og nyde ædle Menneſkers fortro-
 lige omme Venſkab, er den ſtørſte Lykſalighed i
 Livet; Tilfredshed og Menneſkehæd er Dydens
 Lon.

Lærer at tie; lærer at bære, hvad I ej kunne
 forandre, og lever ſaa hemmeligt, ſaa ubemærkt,
 ſom muligt, for at undgaae Lidelſerne i Livet.
 Det Godes Udøvelſe kræver mere Forſigtighed, end
 et Forræderie; thi alle Daarer ere Fiender af det
 Gode. Selv det Gode, ſom det evige Forſyn
 ſjenker Menneſkene; den højere Fuldkommenhed,
 ſom

som det vil udbrede blandt Menneskene, virkes i Løndem, at ikke tusinde Daarer og Ondskabfulde skulle væbnes derimod. Fuldkommenhed udbreder sig i Millioner smaa umærkelige Grene; og paa engang, naar Menneskets Daarlighed es mere kan ødelegge Himmelens Gave, træder den højere Fuldkommenhed frem i sin Kjempe-Skikkelse, og Daarerne forbauses og skjælte for den Virknings Alvæ'de, hvis Næringer, hvis Oprindelse de ikke anede. Og ville vi være visere, end den evige Visdom? Brutus — I kjende ham den anden, den bedre Brutus — raabte da han døde: O Dyd! Guddommen elsker dig ikke, da den ikke beskytter dig. Efter et langt, virksomt, ædelt Liv mistvivlede han om sig selv, fordi han havde forsømt at udøve det Gode, han vilde med den samme Klogskab, med den samme Forsigtighed, hvormed hans Fiender udøvede det Onde, de vilde.

Og nu mine Sønner, I gaae store Tildragelser imøde; de spire alt, usete af Daaren og synlige for den Visse alleene. Nu mine Børn! spørger at være Dyden troe." Oldingens Dine funklede som Gld; " sværger, aldrig at drage Sværdet for eders egen Ære, men kun for Menneskets Held.

held. Aldrig at taale, hvad der er Uret at taale: at Mennesker gjøres ulykkelige. Arbejder i Stilhed og offentlig for det Gode i Forening med Jordens Røde, i hvor J end finde dem, paa Kronen, eller i den fattigste Hytte.

Han trykte Drengene med Barme til sit Bryst. "Mine Børn! ville J indgaae Dydens Pagt med mig?" De hang om Paterens Hals og sagde inderlig rørte: Ja vi sværge evig at elske Dyden, evig at hade Lasten og Menneskers elendighed.

Oldingen kastede et taknemmeligt Blik mod Himmelen. Mine Børn, sagde han nu med Blidhed, forglemmer mig aldrig. Jeg vil see eder undertiden, thi jeg elsker eder som mine Sønner. Men fra nu af handler, som om J havde glemt mig. Taler sjelden om mig. Kald der mig stedse kun den gode Pater, aldrig den Wiise. Synes ikke mine Venner, men vær det. Jeg vil kunne være eder til Nytte. Du Rudolph vil snart ~~af~~fare det. Lær at tie, Unglinaer! og vær istsige Vensner; da kunne J aldrig blive aldeles ulykkelige. En Ven er Kronen paa det menneskelige Liv.

Liv. Vnalsinger! Venfkab er herligere end Elskov. Elskov er som Skyggen om Morgenen, med hvert Djeblik bliver den mindre; Venfkab er som Skyggen om Aftenen, den voxer til Livets Sol daler. — Güttingen, Güttingen, forandre derfor engang Din Elskov til Venfkab. Du faaer nu Gutta at see igjen. Vær hendes Ven, fordi Vennen stedse overlever Elskeren. Og nu — farer vel mine Børn!” Han trykte dem til sit Bryst og de vendte tilbage til Borgen; Munken munter og froe, begge Drengene rørte indtil Taarer.

Næste Morgen reiste de tilbage til Rheinegk. — De gjentogte Paterens Lærdomme og talte om deres kommende Dage. Jo nærmere de komme den faderlige Borg, jo ideligere blandede ogsaa Güttingen Gutta mellem de Billeder, hans Phantasi maalede ham. Den følgende Morgen saae de langt borte Taarnene i Rheinegk, og deres Heste fløi afsted. Güttingens Hjerte bankede høit; han blev munter og snaksom. Uop-
 hørlig spurade han: hvad vil Gutta sige? Vil jeg ogsaa kunne kjende hende igjen? Hvor stor kan hun vel være?

Med

Med Solens første Straale sad Gutta paa den høieste Tinding af Borgen for at see, naar de kom. Endelig fik hun Dje paa begge Ynglingene. Uandeløs styrkede hun ned af Trapserne og raabte stønnende i Forældrenes Bærelse: de komme. — Glæden gjorde hende overgIVEN. Nu løb hun til Vinduet, aabnede det halvt; derpaa løb hun til Døren igjen, og atter til Vinduet. Endelig fløj hun ned paa Slots- gaarden, og alle ilede efter hende. Greven og hans treende Sønner gif de Kommende imøde. Grevinden raabte paa Gutta, at hun skulde blive hos hende paa Slotsgaarden. Gutta var ængstelig, trykkede sin Moders Hænder og Hjalv. Men paa engang fløj hun over Gaarden, over Broen, forbi sin Fader ned ad den Vej, ad hvilken Ynglingerne maatte komme. Güttingen kjendte Gutta langt borte, sprang af Hesten og kreg: Gutta. Med aabne Arme fløj han hende, med aabne Arme hun ham imøde. "Gutta" — "Güttingen!" De græd højt og trykte sig fast i hinandens Favn. Rudolph var stegen af; Gutta saae ham neppe. Greven kom; Brødrene komme. Rudolph sank til sin Faders Barm.

Hugo og Eberhardt kastede sig i Rudolphs Arme og hængte sig derpaa ved Güttingen. Güttingen kyssede Drengene og raabte ved ethvert Kys: "o! Gutta."

Endelig bleve de samlede paa Salen. Rudolph fortalte; alle lyttede og taug. Güttingen og Gutta smilede til hinanden og betragtede hinanden uafsladelig. Nu først mærkede de den Forandring, som var foregaaet med dem. Güttingen havde forladt Gutta som et Barn. Nu var hun næsten fjorten Aar gammel: en rank fortryllende Pige med et uskyldigt, venligt, godmodigt Engleanstigt. I lange skønne Lokker flaa grede hendes lyse Haar om hendes Skuldre og bølgede med den samme Bevægelse, som hendes af Glæde besjælede Barm.

Güttingen var nu en voksen Yngling, hans Haar var bleven noget mørkt, og hans Kind lidt brunere; men hans blaae Øje var endnu lige saa venligt; hans Ansigt endnu ligesaa smilende. Hans Blik endnu ligesaa blidt, som tilforn. Urolig bevægede han sig frem og tilbage paa Stolen og saae med Længsel hen til Døren. "Nu,

Güttingen! gaae Du kunz med Jutta," sagde Greven, og begge forsvandt. Neppe vare de eene, førend Spørgsmaal fortrængte Spørgsmaal, Djekast forjagede Djekast, Haandtryk fulgte paa Haandtryk. "Min gode Jutta." — "Kjære Güttingen." — "Du elsker mig dog endnu?" — "Og Du ogsaa mig?" — "Gud være lovet, at jeg igjen er hos Dig." — "Jeg talte hvert Djeblik, inden Du kom ud af Skoven." —

Efter nogle Timers Forløb havde de aldeles glemt, at de i lang Tid ikke havde seet hinanden, og derved ophørte de ogsaa at være længer fremmede for hinanden. Den gamle, inderlige, barnlige Fortrolighed herskede mellem dem nu, som før, de fornyede deres gamle Lege, besøgte alle de Steder, hvor de fordum vare saa froe, og paa hvert Sted udraabte de begge: "huser Du det endnu? her sadde vi bestandig." — "Her plukkede jeg Blomster til Dig." — "Der er den Busk, som vi bandt Lammet ved." Nu løb Jutta op paa sit Kloster med ham, viiste ham alle sine Arbeider, og fortalte ham om sine smaae Sysler. Güttingen blev forundret, da han

han hørte af Gutta, at den gode Munk af Disfentis havde været omtrent fire Gange paa Rheins egk, og hver Gang flere Dage i Rad, og havde underviist hende og hendes Brødre. — Hun sang for ham og spillede paa Harpen de Sange, som Munken havde lært hende. — ”Jeg holder ret af ham, den gode Munk, thi han fortalte mig stedse saa meget om Dig; hvor god Du var, og hvor meget Du holdt af mig; og han lærte mig at elske Mennesker og Stolighed og Ensomhed.”

Güttingen saae Gutta besjælet af den gode Pater Anton's Mand. — ”Hvilken Mand er det min Gutta,” raabte han, og derpaa erindrede han, hvor ofte Pater Anton havde formaaet ham at udstrøe Dydens Sæd i det Hjerte, som elskede ham. Güttingen fortsatte nu den gode Munks Underviisning hos Gutta. Stedse vare de forenede. Morgensrødens første Straale saae dem allerede sammen. De gik, Güttingen med Guttas Harpe, Gutta med sin Teen, snart i Dalen, snart paa den kratbevorne Fjeldtop. Der sadde de — Güttingen ved Guttas Fødder. Pigen arbejdede, Ynglingen nævnte hende. Bora

gene rundtomkring og fortalte hende den forbigangne Tids Tildragelser, om den ædle Ida af Lofenburg *), om Gertrud, en Datter af Greven af Welsch-Neuenburg, og om hendes ulykkelige, qvalfulde Liv, efter at den gode Fredrik var myrdet. Han gjentog for den elskede Pige den gode Munks Lærdomme, hvad for hende hans Sange om Venfkab, om Censomheds Lyksalighed, og huuslig Samdrægtigheds Fryd. — Saaledes hengled Morgenen, saaledes Dagen, saaledes Aftenen, og Jutta var sikkerlig den sidste paa Sorgen, som Güttingen bød Godnat. Tidt ledsagede Juttas Brødre de Forelskede, og lyttede til Güttingens Fortællinger, som vare dem kjærere, end alle deres Lege.

Greviden fandt det vel undertiden betænkeligt, at de Elskende søgte saa meget Censomhed. Men Greven troede at Uskyldigheden var sikrest i et Herte, der brændte af en ubesmattet Kjærlighed. "Fortrolighed, sagde han, er Dydens Børn. Lad Du kun min fromme Güttingen og Din uskyldige Jutta raade sig selv." Og

Gre

*) See moraliske Fortællinger af A. Lafontaine, 2det Bind.

Greven havde Met. Juttas og Güttingens Kjærlighed lignede en Bæk, der ubindret flyder over den jævne Sand; man hører ej dens Rausen, man ser ingen Bevægelse paa dens Overflade, og dog vander den de omliggende Marker. Saa forholdt det sig ogsaa med deres Kjærlighed. Ingen Uroe, intet Suk, intet stirrende Blik røbede nogen ureen Følelse i deres Barm. Lønlig boede den rolige Kjærlighed sammen med den helligste Uskyld i deres Hjerter. De sadde ved Siden af hinanden, talte og smilte saa frit, saa lidenskabsfrie og tilfredse, - saa uskyldig fortrolige. Man kunde have holdt dem for Eddskende, som elskte hinanden af Hjertet, eller for et Par Engle, der i Menneskes Skikkelse taledes om deres Velgjærninger mod Menneskene.

Men havde Güttingen været et Par Dage paa Jagt med Rudolph, eller paa Werdenberg, eller paa en Adelsmands Slot, da vinede man Elskov hos Jutta med alle dens Kjendetegn. Hun havde ingen Noe. Hun gif og kom og gif igjen uden at vide, hvad hun vilde. Hun svarer de Moderen bagvendt paa alle hendes Spørgsmaale, og Moderen maatte vække hende op af hendes

hendes Drømme, naar hun vilde have Svar. Intet gjorde hende opmærksom uden en Hestes Trampen, eller Navnet Güttingen. Men nævnte man ham, saa hørte man Juttas Røst, da saae man hendes Øje tindre. Kom han da omsider tilbage, saa kunde man see den brændende Lidenskab i begges Øine; da fløj de i hinandens Arme og stode som to levende Billeder paa den varmeste Elskov. En Time derefter var Elskovs Puen forsvunden af begges Ansigt, og en rolig blid Uskyld kommen i dens Sted.

Intet var magtigt at drage Güttingen fra Juttas Side, uden Rudolph allene. "Jeg veed ikke," sagde han til denne, "om jeg elsker Dig, eller Jutta meest; om jeg hellere er hos Dig, end hos hende. Kunde jeg dog beskrive Dig, hvorkedes det er fat med mig hos eder begge. Hvad jeg føler er saa lignende, og dog saa forskjelligt. I to gjøre mig saa lykkelig, men hver paa sin Maade." Rudolph svarede smilende: "jeg er Din Ven og Jutta er Din Kjæreste." Seer Du" svarede Güttingen, "det vilde jeg just ikke sige. Elskov, lærte os den gode Pater Anton, er en urolig sød Drøm, og jeg er ligesaa rolig, ligesaa

ligesaa tilfreds hos Gutta, som hos Dig, kun at jeg har en anden Marsag til at være rolig. Er jeg hos Dig, saa vil jeg vide, hvad Din Sjæl tænker, vil forstaae Dig, vil begribe Dig. — Og hos Gutta? Det forekommer mig, som om hun intet kunde sige mig, som hun ikke alt havde sagt mig. Ofte hører jeg ikke engang, hvad hun siger; hendes Læbers Bevægelse, hendes Djekast, det Smil, hvormed hun taler, den søde Lyd af hendes Stemme, er nok for mig. Hos Dig føler jeg, hvor behagelig Tiden løber for mig. Hos Gutta veed jeg ikke, at der er en Sol til. Med Dig kan jeg tale langt fortroligere; jeg har intet i min hele Sjæl, uden jeg jo kan sige Dig det. Gutta derimod er der meget jeg ikke kan sige, ikke engang om hun selv var Lønnet derfor og — hvor besynderligt? — just de Ting, som hun alt veed, uden at jeg siger hende det. Og det er slet ingen Mistillid. Det er ligesom, naar man undertiden ikke vil tilstaae noget for sig selv, som naar man slyger visse Tanker, fordi de ere ubehagelige.

Virkelig var ogsaa dette Güttingens Tilstand; og i denne Tilstand, hvori han var saa rolig,

rolig, saa glad og tilfreds, levede han fire Aar med Gutta. Begge Ynglingene havde nu naaet det tyvende, — Gutta det syttende Aar.

Stundom kom Pater Anton til Rheinegf. Endnu stræbte han bestandig at tæmme Rudolphs stolte Aand. Bestandig gjentog han den Lære for ham: at Ergjerrighed gjør intet for det Gode, kun alt for sig selv. Nu kom Pateren igjen. Han talte med Ynglingene om de Uroligheder, som vare udbrudte i Glaris, og sagde dem forud, at Østerrige vilde føre Krig med Glaris, tillige nævnte han dem den Østerrigske General, deres Farbroder, Grev Johannes von Werdenberg paa Guardowal, og han havde Ret.

En Dag — Munken var der endnu — kom Grev Johannes med sin ældste Søn og mange Riddere til Rheinegf. Efter Maaltidet, da Vinen havde gjort dem muntre, tog Johannes det fulde Bæger og raabte: Østerrige leve! Alle Riddere grebe deres Bægere, kun Rudolph ikke. Munken rakte ham sit. Rudolph tog det med Uvillje. De drak. — Vi havde Marsag at beklage os over Østerrige, sagde Johannes; men jeg haaber, at de Lider ere forbi, da vi laae i
 Strid

Strid med dem, og at den Tid snart er forhaanden, da vi kunne leve i Venſkab med Hertugen. Hvorfor ſkulde jeg ikke ſige Eder det? Jeg er Oſterriges General mod Glaris. I Morgen bliver Toget tilſagt hos Oſterrigs Lehnfolk. Oſterrige, kjære Fetter, anmoder Eder ved mig om at følge dets Fane. Jeg udbeder mig Eders Rudolph. Han ſkal fortjene ſig ſine Sporrer. Du Güttingen ſkal følge ham. Du er ſaa desuden Oſterrigs Lehnmand og har Dit Lehn fra Oſterrige.

Alle taug, og Gutta blev bleg, ſom et Ligt. Nu hvad ſiger I hertil, Fetter Rudolph? — Rudolph traadde frem — ”Oſterrige er for flere Aarhundrede ſiden min Stammes Fiende. Nu ſmigrer det os, fordi det trænger til os. — Men derom vil jeg ikke tale. — Ogsaa om Oſterrige var vor Ven, ſom det er vor Fiende, ſaa ſkulde dog intet Banner af Werdenbergs ſotte Fane vaje i dets Tog; thi Retten er paa Glaris's Side. Jeg drager ikke ud med Oſterrige!”

Og Güttingen? ſpurgte Grev Johannes, og kaſtede et foragteligt Blik paa Rudolph. Güttingen havde fæſtet ſine Dine paa Munken; nu deri-

Derimod betragtede han smilende Grevindens Arbejde og talde med hende om en Rose, hun brodeerte. "Jeg er forbunden til at tjene Østerrige," svarede han, "men jeg er ikke myndig endnu. Greven af Tokenburg er min Formyndere. De seer Herr Greve! jeg kan hverken svare Ja eller Nej."

Johannes vendte sig til den gamle Greve, Rudolphs Fader: "og bifalder I at eders Søn atter paadrager sig Østerriges Had, der neppe er forsonet? Kjender I de Fordringer, Østerrige gjør paa Eders Ejendomme?" "Hvorpaa gjorde Østerrige ikke Fordring," sagde Rudolph, "men lad dem komme! jeg bærer et Sværd, og saa længe det holder, hører Rhindalen Werdebergerne til. Gaae I kun og bekjæmp og undertryk og plag saa længe til, en anden Tell sætter Grændser for Eders Magt."

Den Du dog ikke vil være Rudolph? spurgte Johannes med et spottende Smil. "Hvorfor ikke?" svarede Rudolph fyrig. "Tell var en Mand og det skal jeg ogsaa vorde; Han havde et Hjerte til at føle Uret; det har jeg ogsaa; Han havde Arme for at afværge Uret; Gud være lovet!

lovet! Dem har jeg og. Undertrykker mig og jeg skal ligesaavel sætte alt i Bøve som Tell!"

Smidlertid lever da vel, raabte Johannes forbitret. Gaaer og beiler til eders Undersaateres, eders Livegnes Gunst, saa længe til de træde eder under Fødder; og lader haant om at være yndede af Fyrster og Herrer, som vil eder vel. I Uværdige til Baaben og Landse. Med disse Ord forlod han og hans Følge Salen, streg til Hest, og ilede bort.

Midt i Salen stod Rudolph som forstenet med rynket Pande med et mørkt paa Jorden fæstet Blik. "Uværdig til Baaben og Landse!" gjentog han langsomt og forlod Salen.

En liden Stund derefter gik ogsaa Pater Anton ud efter Rudolph. "Kjære Pater, raabte Rudolph ham imøde, " jeg reiser til Glaris, for at hjælpe Glaris, for at staae de Undertrykte bje!"

Du drager til Glaris, sagde Munken alvorlig, for at hævne Dig over Grev Johannes's Spot. Du vil vise ham, at Du fortjener at bære Landse. Yngling! hvad har Glarnernes retfærdige Sag at bestille med Din Hævn over Spot.

Spot. Naar vil Du ophøre at være en forsængelig Daare.

”Hvad har jeg gjort? spurgte Rudolph skamfuld.”

Du har gjort dig skyldig i meer end een Feil. Du har været mundkaad som en Kvinde. Hvor ofte har jeg ej sagt dig: den Wiise handler uden at sige, det vil jeg gjøre. Vær en Tull, naar Du soles, Du har Kraft dertil; Daaren siger: Jeg vil være det.

Skulde jeg da drage med Østerrigerne — mod Glaris?

Det skulde Du ikke; men hvad tvinger Dig til at være Østerrigs Fiende, naar du ej vil være dets Ven. Naar Du har til Hensigt at forsvare Dine Rettigheder mod Østerrige, hvad tvinger Dig til at udbasune det for Østerrige, at det skal have et vaagent Øje med Dig? Du fornæmede Greven. Han spottede med Dine toffede pralende Trudsel, og havde Ret dertil; thi den, der truer meget, handler lidt. Og Du hader Greven. Ungling! den Wiise hader det Onde, ikke den Onde. Hørt — Du er blot forsængelig,
lig,

lig, Du elsker ikke det Gode — Du elsker kun Dig selv.

”Nej ved Gud! jeg elsker det Gode, jeg elsker Menneskehed.”

Saa frem det med Visdom. Visdom hader al Voldsomhed. Jeg vil see Yngling! hvorledes Du handler.

Munken forlod Borgen. Længe gik Rudolph omkring og kjæmpede med sig selv, om han skulde drage ud, eller ikke. Omfider seirede dog hans Uergjerrighed. Han erklærede for sin Fader, at han vilde drage Glaris til Hjælp. Men Du Güttingen bliver her. Du er Østerrigs Lehnsmænd. Jutta sprang op af Glæde, da hun hørte det. ”Kjære Rudolph!” sagde hun med skjælvende Stemme, ”ikke sandt? han maae ikke drage ud.” Rudolph smilede: Jutta vilde døe, hvis Güttingen kom hjem med en Skramme. Hun rødsmede.

Rudolph drog ud med nogle Ryttere til Glaris. Güttingen ledsagede ham; derpaa vendte han tilbage til Rheinegk. Men Tanken om at have forladt Rudolph, forfulgte ham allevegne med en qvælende Uroe, selv i Juttas Arme. Den næste

næste Morgen tog han Afſkeed fra Werdenbergs
gerne, og ſagde, han vilde reiſe til ſin Formyn-
der, Greven af Tokenburg. Allerede havde denne
tit indbudet ham og Grev von Werdenberg have
de ſelv tilſkyndet ham at gjøre dette Beſøg. Nu
forlod Güttingen Rheinegk.

Rudolph ankom ved Hæren i Glaris og
drog ud under Roßbanneret mod Öſterrige.
Armeen gjorde Halt paa Højen ved Näfels. Öſ-
terrigernes Hær rykte frem. Morgenen før Sla-
get *) kom en Ridder i fuld Gallop i en Ruſt-
ning uden al Pragt og Mærke og ſlog ſig til
Glarnerneß Roßbanner. Ved Näfels ſtødte
Hærene ſammen. Slaget var blodigt. Rudolph
vovede ſig uforſigtig ind imellem Fienden. Alle-
rede var han overvældet af Mængden, ſtyrtet af
Heften, og Sværdet hævet, ſom ſkulde give ham
Banesaaret. Da kom den fremmede Ridder, der
i Slaget idelig havde omſvævet Rudolph, ſom
en Stormvind over de Stridende. Et Hug fældte
den, der juſt vilde dræbe Rudolph. Nu ſtod
han foran ham, ſom en Løve, og ingen vovede
at

*) Slaget ved Näfels blev leveret i Maret 1388.
Det afgjorde Glaris's Frihed.

at nærme sig til ham. Rudolph sprang op, greb sit Sværd, sit Skjold; en fiendtlig Rytter faldt, og Rudolph sad til Hest. Striden blev heftig. Nye Skarer rykkede frem, og Blodet strømmede. Østerrige blev slagen, de Flygtende adspredte, og Glaris fri. Alle faldt paa Knæ og takkede Gud.

Den fremmede Ridder fløj afsted i fuld Gallop. Fjernt fra Hæren naaede Rudolph ham. "Güttingen," raabte han i en øm Tone, "for-
smaer Du min Tak?" Güttingen slog sit Blik op og rakte Rudolph Haanden. Hvorpaa kjendte Du mig Rudolph? spurgte han smilende. "Jeg saae at Du svævede om mig, saae at Du aldrig forlod mig, og vidste at Du var Güttingen. O! Güttingen, skal jeg engang blive saa lykkelig ogsaa at redde Dit Liv."

Og havde Du ikke Hjerte dertil, om Dit Kinde?

"Derom spørger Du ikke for Alvor, mit Broder!"

Nu da, mere havde jeg heller ikke Rudolph. Lykken gav mig Leilighed at handle. Hjerterne høre os selv til, siger vor Munk, Handlingerne høre

høre Lykken til. Jeg var lykkeligere, end Du, men aldeles ikke bedre.

Rudolph kyskede ham og begge fløj afsted ad Veien til Rheinegk. Gutta saae dem komme og ilede dem imøde. "O! det tænkte jeg," raabte hun, "det tænkte jeg, Du vilde være der, hvor Rudolph var." Stiltiende tog Rudolph Guttas højre Haand og lagde den i Güttingens. Denne Haand, min Broder, være din Løn, for Du reddede mit Liv. Gutta lænede sig op til Unglingens Bryst og omslyngede ham med den venstre Arm. Güttingen sagde til Rudolph: Jeg reddede Dit Liv, og Du skjenker mig Himlen til Løn. O! min Gutta, min Kone! han trykte sine Læber paa hendes. "Amen," raabte den gamle Werdenberg, som havde hørt deres Samtale. "Amen, Gutta er Din, min Son Güttingen." De traadde alle fire ind i Salen til Grevinden. Güttingen og Gutta knælede for hende. "Giv dem Din Belsignelse, de ere et Par." Grevinden trykte Güttingen til sit Bryst og sagde: til hvem kan jeg sikkrere betroe min Gutta, end til Dit gode Hjerte, til Din smme Kjærlighed. Tag hende, og den barmhjertige
 Gud

Gud velsigne eders Forbindelse." Ved en glad Fest blev de Elskendes Forlovelse høstideligholdt.

Et Har løb hen med at forberede alting til Juttas Modtagelse paa Güttingens Fædreneborg, hvor Güttingen nu alt boede, og hvor Rudolph tit besøgte ham. Vejen fra denne Borg til Rheinegk løb gjennem Appenzeller Dalene, en fortryllende Bei over deilige, grønne Bjerge, fulde af frøde Græsgange. Derpaa snoede den sig is mellem enkelte Hytter, der laae som strøede mellem Højene og løb forbi Bögelinsegk ned ad Bergstien over den meest henrivende Slette til Rheinegk. Tit drog Rudolph denne Bei. Snart sad han paa en Høj ved Siden af en Hyrde, hvis Hjord græssede i Dalen og talde med ham om Bjergboerne og deres simple Sæder. Snart stod han ved en Landsbye mellem en Skare af Ynglinge og saae paa deres Lege, eller deres simple Dandse. Deres Sæders Uskyld rørte ham og deres djærve Mod opvakte hans Forundring! Tit var han Bidne til, hvorledes een Hyrde alene stred med en Ulv og fældte den uden Møje. Etundom sad han paa en Træstamme hos en Olding og Ynglingene stod omkring ham. Oldin-

gen fortalte ham om fordums Dage, om Appenzells Frihed, om de Undertrykkelser, som Abbedens Fogder tillode sig paa denne Tid; og de stærke Ynglinge skare Tænder, deres Kinder glædede, deres Dine gnistrede af Brede. "Friheden skal komme igjen," raabte een, "lader os nedrive disse Fogders Borge, der ville lægge Baand paa vor Frihed, raabte en anden. Her fortalte een, hvor nedrigt Fogden havde behandlet ham; hist en anden, hvor overdaadigt Abbeden og de Geistlige levede. Allevegne i Dalene sinede Rudolph Hevnens og Frihedens Mand. Hvor han kunde opflammede han den endnu mere.

Appenzellernes Høstfest var for Haanden. Rudolph lovede sine Venner i Appenzeller Dalen at drage op i Bjergegnen, for at høstideligholde denne Fest med dem. Dagen før reiste han fra Rheinegt, over St. Gallen langs med den lille Flod Steinach hen til Fjeldet og Skoven. Han valgte den steenige Huulvej, som gik op ad Bjerget gjennem en tyk Skov til Speicher. Ved Solens Nedgang naaede han Speicher, og hundrede glade Stemmer bøde ham velkommen, hundrede
drede

drede Hænder vinkede ad ham, at han skulde give
 deres Hytte Fortrinet og hvile Matten over hos
 dem. En levende Jublen af Unglinge, Piger og Børn
 hilsede alt den festlige Morgendag og kundgjorde
 deres glade Forhaabninger. Rudolph, tilbragte
 Matten i den ældste Mand's Hytte i Landsbyen,
 og Glæden holdt denue, saa svag han end var,
 munter til silde paa Aftenen; Rudolph slumrede
 kun nogle Timer. Længe før Solens Opgang
 vakkede Ringning med Klokkerne og Larmen af
 glade Mennesker ham. Foran Landsbyen under
 en stor Lind opstillede disse sig i Rækker. Ung-
 lingene bevæbnede hver med sin Slynge, sin Flits-
 bue og sit Spyd, stillede sig ved Siden af Lands-
 byens Piger. Børnene fulgte dem med støjende
 Munterhed og Oldingene sluttede det frydefulde
 Tog. I Spidsen gik en Mand, som svingede Byens
 Fane højt i Beiret, og omkring ham mange Hys-
 der med Skalmesjer, simple Horn og Piber, hvis
 muntre Toner gave Gjenlyd i Skoven og Fjelds-
 kløfterne. Saaledes droge de op ad Højene.
 Allevegne lød fra Fjelde og Skove Bøndernes
 Skalmesjer og Sange. Hist drog en Landsbye
 med den flyvende Fane foran sig, her atter een.

Fra alle Sider hilfede man hinanden med lydelige Fryderaab. Landsbyerne forenede sig med hinanden. Glæde, latter og skjemt dævede Sang og Musik. Allerede beskinnede Solen de uhyre Sider af Fjeldet og Alpeaasene, der begrændse Appenzell. Den muntre Skare drog idelig højere op i Fjeldet, og allevegne fra forenede flere Landsbyer sig med Toget. Endelig naaede de Urnäsch ved Foden af Alpenstein. Just træk Borgerne ud af Porten og mødte dem ved Indgangen til Dalen, som en gammel Vedtægt havde bestemt for Høstfesten. Dalen er fra alle Sider adskilt fra den øvrige Verden ved Skov og Klipper, en stille Bolig for Nollighed og Fred og paa Festdagen en Skueplads for den højeste Glæde.

Fra alle Sider droge nu Borgerne fra Appenzell, Lüssen og Hundwyl *) i Selskab med de øvrige Bjerghoere ind i den indsluttede Dal, hvor Jubel og Sang modtog ethvert Banner. Midt i Dalen laae en eneste Høj, og paa denne vajede,

*) Appenzell og Urnäsch ligaae oppe i Fjeldet. Lüssen og Hundwyl blandt de mildere Bjerge: fire smaae Stæder paa Appenzells Distrikt.

vajede alt alle Fanerne, omringede af de ranke Piger, der blot paa denne ene Dag i Kæret forsvarede dem. Imidlertid opreiste alt Ynglingene den uhyre Gran og fastgjorde i dens Top Fuglen med Rigsæblet og Sceptret — Maalet for deres Pile. Langt henne i Dalen stod Skiven for Slyngefasterne, og Oldingene betegnede den uhyre Løbebane rundt om i Dalen med lette Skræker. Smilende og hemmeligt bare Pigerne imidlertid Band i deres Melkebøtter til det Sted, hvor Ynglingene skulde brydes, og gjorde det slibrigt. De fralistede alt i Forvejen de stærke Arme Prisen og skjænkede den behændigste Yngling Sejeren. Endnu sagtere sneg sig da hver Pige til sin Elsker og røbede ham Hemmeligheden, for at advare ham, og glædede sig over sin List, som enhver fjendte.

Nu begyndte Legene. Rammede en Pils Fuglen, saa hævede en glad Jublen sig mod Skyerne. Flej den forbi, saa forfulgte en lydelig Skoggerlatter den. Pigerne opsamlende de nedfaldne Stumper af Fuglen, og den lykkelige Skjætes Elskerinde maatte løse dem. Omfiden faldt Fuglen, og et høit vedvarende Skrig forkyndte

kyndte at Skydningen var til Ende. Nu kastede Ynglingene Blykugler med Slynge efter Skiven. Derpaa ilede de i tifold lange Rækker ad den krumme Løbebane, endelig brødes de og Legene ophørte. Den samme Yngling, som havde vundet Prisen i Slyngekastning, vandt den og i Beddeløb. — Et sjældent Tilfælde! — Det forskaffede Sejerherren den Ret, selv at bestemme Sejers-Prisen for Ynglingene. Kinali var den dobbelte Sejerherres Navn. Alle Ynglinge og Niger omringede ham nu, for at høre ham bestemme Sejers-Prisen. "Jeg fordrer," sagde Kinali, "intet Faar, ingen Forrettighed i de bedre Græsgange, ingen Almeenager — jeg fordrer intet uden Fogdens tvende Hunde i Schwendi."

Rudolph spurgde en Olding hvad den unge Mand forlangte. "Abbedens Foged i Gallen," svarede denne, "holder to store Hunde, som anfælde alle Bønderne, naar de ville liste sig bort med Smør, eller Mælk. Det er et nyt Vaalæg af Abbeden. Hele Biergegnen er opbragt herover — thi, Herr Greve, Mælk er vort beste Næringsmiddel. Men Abbeden er døv mod vore Forestillinger."

Allerede havde de unge Folk raadført sig med hinanden, hvorledes de skulde faae fat paa Hundene, som Ringli fordrede. Men en gammel smuk Mand traadde blandt dem og fraraadede dem dette Føretagende i en blid og alvorlig Tone. "Enhver Boldsdaad, sagde han, er uklog. J klage over Føgdernes Boldsomheder, mine kjære Sønner og Venner, og nu ere J selv i Færd med at gjøre eder skyldige i en. Lader os være visere og bedre, end vore Føgder. Lader os ikke tabe den gode Samvittighed, som midt under vore Undertrykkelser udgjør vor Lykke og har i Dag skjænket os saa glad en Dag. Endnu kan hele Appenzel træde frem og sige: Vi ere undertrykte, men have aldrig undertrykket. Lader det ikke i Dag være den første Dag, vi tabe denne Nøes. — — — Ringli, Du har sejret to Gange i Dag; sejr endnu den tredie Gang over Dig selv og kald Din Fordring tilbage."

"Godt, sagde Ynglingen; saa udbeder jeg mig at jeg maae dandse med Din Datter i Dag. Tilstaaer Du mig det?"

"Meget

”Meget gjerne; min Datter vil med Fornøjelse række saa brav en Yngling Haanden til Dands.” — Marie, en femtenaars gammel Pige, som Rudolph endnu ikke var bleven vaer, traade frem af Pigerens Klynge. Hun rødmede, da hun hørte Kinglis Begjæring, og med denne hulde Rødme rakte hun ham Haanden. Nu bleve de øvrige Piger optagne til Dandsen og alle llede derpaa smilende op paa et høit Bjerg, der dog kun skraa, og ikke steilt hævede sig i Hviden. Oppe paa Toppen stillede de sig i en lang Råd, og nede i Dalen stode i en ligesaa lang Råd Ynglingene ligeoverfor dem. Hornene og Skalmesjerne gave nu Tegn til at løbe, og lynsnare fløi Pigerne ned af Bjerget i Ynglingenes Arme. Hver Pige stræbte at naae sin Elsker, før en anden Medbeiler kastede sig i hendes Arme. En skingrende Skoggerlatter ledsagede de Ynglinge, som ingen Pige fik, og nu vare nødte til at see paa Dandsene, hvortil de maatte spille paa deres Skalmesjer. I lang Tid var Rudolph Tilskuer af de muntre Dandse og tabte sig i behagelige Tanker over den Lykke, som Natur, Ukyld og Naadelighed skjenkte disse mange

mange Mennesker. Til sidst forstyrrede Latteren og de Dandsendes glade Jublen ham i hans Tanker. Munter og fornøjet forlod han Dalen og vankede om mellem Høje og Klipper, fordybet i sig selv og i Eftersmagen af de søde Følelser, han i Dag havde nydt. Paa engang saae han sig omgivet af Klipper. Han stod ved Foden af den uhyre Alpeaas; steile, skrækkelige, afbrudte Fjeldstumper, beklædte med enkelte Fyrretræer. Her hang et Fjeldstykke ud over hans Hoved; hist skjed en vild Bæk sig frem mellem Klipperne og afskar hans Vej. Her stod han ved Bredden af en skrækkelig Afgrund, et svælgende Dyb, hvorfra man intet hørte, uden det vilde Bands Brusen. Nu søgte han at vende tilbage til den muntre Dal, lyttede, og hørte Latteren og Musikken. Han fulgte Lyden og det var intet uden en anden Bæks Brusen, der styrtede fra Klippe til Klippe. Saaledes førte de nordentlige Veje ham stedse dybere ind mellem Bjergene, og fjernede ham stedse mere fra de lykkelige Landmands glade Jubelskrig. Endelig efter lang Omvanken fandt han en Fodstie, som førte ham over Høje og Bjergkløster omsider til en nydelig Dal, fra

hvil

hvilken en lunken med Vællugt opfyldt Luft dufte ham i Næde. Han fulgte den faste Stie langs med en steil Klippe, ned ad denne flød et klart friskt Vand i en af Mennesker udhuggen Risterne. Nu ledede Vejen ham til en Allé af Grantræer. Ved Enden af denne bøjede Dalen sig ind mellem Klipperne paa høire Haand, og i Baggrunden stod en nydelig bygget Hytte tæt op til Klippen, og var omgivet af en frugtbar Have. Foran Hytten var et grønt Tag af fire Lindetræer, hvis Grene vare, oventil flattede i hverandre. Rundt omkring vare simple Bænke af Græstørv. Han traadde ind under Lindetaget og bankede paa Hyttens Dør. Da ingen svarede, aabnede han den, traadde ind og undrede sig over den simple Reenlighed, som herskede i den hele Hytte.

Han formodede at Indbyggerne i Dalen bivaanede Landboens Fæst, besluttede at oppebie deres Tilbagekomst og satte sig under det grønne Tag. Foran ham laae den skønne Dal udbredt med dens hundrede Høje og med Bækken, der nu med sagte Rasken slyngede sig mellem Højene ned i de dybere Dale. Nu hørte han
langt

lanat horte en Hund gjæ og Stemmer af Men-
 nesker, sem kom nærmere; og nu saae han en
 Olding og en ung Pige at komme frem mellem
 de Klipper, blandt hvilke han havde vanket om.
 Da de kom nærmere, kjendte Rudolph den Gamle.
 Det var just den samme, der havde frarådet
 Unglingene ved Festen at berøve Fogden Hundene,
 og Pigen ved hans Side var hans Datter, som
 han tillod den dobbelte Sejerherre at dandse
 med. Rudolph gif dem i Møde. "Jeg er
 faren vild i Fjeldet," sagde han til den Gamle,
 "og har gaaet ind i Eders Hytte til I kom.
 Viser mig Vejen ned til Sanct Gallen.

"I kan i Dag ikke mere naae Sletten,
 ædle Mand! og — hvis jeg ej tager Feil af
 Eders Vaaben — Grev Werdenberg! — Nede
 i Skoven er alt dyb Nat. Jeg selv tiltroer
 mig neppe i Mørket at finde Vej gjennem Klip-
 perne; tag til Takke med min Hytte denne
 Nat. I Morgen, eller, hvis Dalen behager
 Eder endnu længere, naar I vil, ledsager jeg
 Eder over Fjeldet til Sletten."

Den Tone, i hvilken den Gamle sagde dette,
 var saa godmodig, og Pigen saae derved saa tro-
 kyldig

Koldig paa den unge Greve, at denne endog un-
 der andre Omstændigheder ikke havde afflaaet Ind-
 bydelsen. De gik tilsammen ind i Hytten. "Ikke
 sandt?" spurgte Pigen, "I gif, før end vi spiste?
 I maa være sulten, Herr Greve." Efter saa
 Muntter var Bordet besat med Melk og Smør,
 velsmagende Brød og alle Slags Frugter. Pigen
 lagde for Ynglingen; og sjelden havde Rudolph
 nydt et velsmagende Maaltid med større For-
 nøjelse, end her.

Nu satte de sig under det grønne Tag uden
 for Hytten. "Ved Gud," sagde Rudolph, da
 han end engang havde et Øjeblik gjennemløbet
 denne Dags Glæder og kasset et Blik paa den
 muntre Olding. "Ved Gud! hele Appenzell sy-
 nes mig en Bolig for Glæde, Tilfredshed og
 No; men denne Eders Dal her Fader, Eders
 Hytte synes mig at være Tilfredshedens Hellig-
 dom."

"Gud være lovet," sagde den Gamle, "det
 er den; og Gud giv at den endnu længe maatte
 være det. Men jeg frygter at disse Høje og
 Dale, der nu ere klædt med Belsignelse og Til-
 fredse

fredshed, der nu ere Rolighedens Boliger, snart blive fyldte med Uro og beduggede med Blod. Jeg frygter Appenzell vil ikke opleve mange saadane Dage, som denne.

”Hvorledes det, kjære Fader?” spurgte Rudolph.

Har I da ikke mærket Uroligheds Landen, Oprørs Landen, Ødelæggelsens vilde Land blandt de unge Landboere. Vee vor Tilfredshed, naar denne Land engang brhder ud som en skjult Flamme.

”Som jeg hører, gode Gamle, saa har Appenzellerne ikke Uret. Abbed Runo undertrykker Landboen; hans Fogder ere stolte og ubarmhjertige. Han og Fogderne drive Spot med Bøndernes Klager, foragte deres Trudsel og betynge det stakkels Folk hver Dag med nye Paalæg.”

Ja desværre! desværre! den eene Storm forjager her den anden. Abbeden er til al Ulykke ikke viis nok til at frygte Stormen, som allerede buldrer langt borte. Maa skee maa han snart kæmpe for at vedligeholde de Fjældegne, han nu vil ødelægge.

”Og

”Og frygter Du maaskee at Nypenzell vil bukke under?”

Aldeles ikke, Herr Greve; det frygter jeg ligesaa lidt for, som at disse evige Klipper skulle forgaae. Skue engang vore Ynglinge, deres fulde Muskler; deres stærke Arme; deres Lemmers Emidighed; betragt disse høje Klipper, de snævre Stier herop. Naturen har befæstet vore Ejendomme. Viger kunde fordrive en Hob Fiender og beskytte vor Roe. Vor Landboe har ingen Rustning, men han behøver den ej heller. Klipperne ere hans Harnisk og Mod hans Skjold; han frygter ej de blodtørstige Ulve og vilde Bjørne mellem Bjergene; mindre vil han frygte en Hær.

”Hvad frygter I da, kjære Gamle?”

Følgerne af Sejeren; Landboens Tøjsløshed.

Rudolph smilede. ”Sejeren vil gjøre Bjergene endnu lykkeligere og forsøge Eders Rolighed, Eders Tilfredshed med Frihedens kostelige Gave.”

Og tillige sætte os i en Tilstand, hvor Tøjsløshed hærsker uden Love, hvor enhver vil,
 hvad

hvad han kan; hvor enhver gjør, hvad han føler Kraft til; gjør følgende Alt, fordi han kan og tør alt; hvor den Rigere, den Bedre, den Viisere, den anderledes Tænkende hades, forfølges, myrdes, fordi han var den Rigere, den Bedre, den Lykkeligere. Vore Bedtægter, vore Sædvaner, vore Love, som gjøre os til et Selskab, og som vi holde hellige, fordi de beskytte os mod udvortes Vold, hæroe eene paa vort Forhold til Abbeden i Sankt Gallen. Er vor Forbindelse med Abbeden ophævet, saa have vi ingen Love, ingen Bedtægter, ingen Sæder; en Hob Mennesker, som Tilfældet bragte sammen.

”J kunne jo give nye og bedre Love.”

Hvem skulde give dem? Mængden? Mængden har aldrig givet Love, og det er ogsaa umuligt, at den kan det. Tiden indførte dem, uden at man mærkede det; Bedtægt blev Lov; eller en Bedre, end Mængden, eller en Mægtigere gav Love.

”Saa lad da den Viisere, den Bedre blandt eder give dem!”

Og hvem er den Viisere, den Bedre? Saa snart Lovene ophæves, sættes alle tilbage i deres oprins

oprindelige Liighedsstand. Den Wiisere har Alles Mistanke mod sig; thi han unddrager sig denne Liighed. Troer I at man vilde betroee den Mistænkte, den Bedre kun en Tidlang Magt at behærskke Almueenheten som Lovgiver?

”Efter hvad I der siger kunde et Folk aldrig give sig selv Love, og dog modsiges Erfaringen dette. Paa samme Maade, som den første Hob Mennesker, Hændelsen forenede, fik Love, paa samme Maade kan jo ogsaa Appenzell faae dem.”

Men opregn alle de Grusomheder, som først bleve begangne, se det Blod, som først er udgydet, inden denne Hob Mennesker kom saavidt at de antog en Bedragt som Lov. Nars Hundreder, grusomme, blodige, skrækkelige Nars Hundreder maatte forløbe inden, det Guddommeliaste, som Mennesket eser, den første Lov, den første Sædvane blev antaget.

”Saa skal da et Folk hellere krumpe sig under den blodrørstige Tyrans Nag, end modig og kjæk affaste det?”

Yngling! vi ville aldrig hindre, hvad der sker, hvad der maa ske. Grusomme og blodrørstige

tørstige Love ere kun hellige, saa længe de Undertrykkes Herre har Magten i Hænderne, at straffe deres Overtrædelse. En Nation vil stedse, naar Omstændighederne støde sammen, afkaste en blodtørstig Tyrans, eller ødeleggende Loves Nag og bryde sine Lænker, uden at spørge: handle vi rigtigt. Den river sig løs, fordi den ej kunde bære Naget, fordi dets Byrde var sønderknusende. Kun Daaren kan for Alvor gjøre det Spørgsmaal: maa et Folk rive sig løs naar dets Byrder ere utaalelige? Besvarelsen af dette Spørgsmaal, det være Ja, eller Nej, vil ligesaa lidt fængsle Folket til sine Undertrykkere, som rive det løs fra ham. Et Folk gjør Oprør, ikke fordi det skal, eller ikke skal; men det gjør Oprør, som Havet raser, naar vilde Storme vinde tvinge det dertil. Det er ligesaa umuligt, at Havet kan blive ved at være roligt, naar Bindene storme, som at det skal oprøres uden Marsag.

”Got, Kjære Fader! saa maa man stot intet tale derom.”

Hvorfor ikke, min ædle Greve? Seer I ikke, at Folkets Hjerter hvile i de Biiseres Hænder,

der, saa længe Lovene ere hellige? Frihedsaanden besjæler hele Helvetien, Waldstädternes lykkelige tilkæmpede Frihed og Glaris's nylig givne Exempel have allevegne udbredt selv i Helvetiens roligste Afkroge, Frihedsaanden, men tillige Oprørsaanden og Had mod Fyrster og Love. Endog mange af de ædlere, de bedre blandt Folket gyde Olie i denne vilde Lue, istedet for at dæmpe den. Naar alle Wiise forenede sig, kunde meget udrettes. Hvorfor Oprør? Hvorfor Had mod Fyrster og Love? Om den, der vaager over Lovenes Sagttagelse, kaldes *Abbed*, eller *Munich*, eller *Greve*, eller *Hertug*, eller *Waldste*: for Folkets Lykke, er det eet. At leve uden Love, er den største Ulykke for Mennesker. Jeg elsker ikke Undertrykkelse. Jeg elsker Lovene; jeg hader ikke Fyrster, jeg hader Undertrykkelse. Forresten frygter jeg for intet, uden at Appenzell vil aldeles tilintetgjøre Lovene, istedet for at gjøre dem mindre trykkende, aldeles rive sig løs fra Abbeden, istedet for at bringe det gamle Forhold til ham paa den forrige Fod.

” Men have ikke Waldstädterne aldeles revet sig løs fra al udvortes Mægt, og leve dog lykkelige og rolige? ”

Wald-

Waldstädterne stode i Forbindelse med Østerrige, men deres Love havde sit Udspring fra dem selv. De gave sig selv Love og vaagede selv over dem. Forbindelsen med Østerrige blev ophævet; men Lovene bleve ved Magt. I Appenzell derimod har Lovene mere sit Udspring fra Abbeden, end fra os. Med Abbedens Ansæelse svækkedes ogsaa en Deel af Lovene, den Deel, som havde sit Udspring fra ham. Jeg frygter, vi ville ikke holde den lykkelige Middelvej, paa hvilken Waldstädterne fandt deres Lykke og Roe.

Ved disse Ord blev Oldingens Stemme saa skjælvende og hans Tone saa rørt, som om han græd. Han stod op. Greve, sagde han, naar I vidste, hvad Andeel jeg tager i disse Sandheder . . . Lader os afbryde. Mit Hjerte, mit svage Hjerte! — Han gik hen i Dalen og forsvandt i Gran-Alléen; Rudolph troede at høre hans Sukke.

”Og derfor,” begyndte Marie, ”er en Families huuslige Liv i den meest ubemærkede Ensomhed mig det helligste paa Jorden, fordi man der ingen Love behøver, fordi Kjærlighed og Naturen, Slægtskabets stærke, og gjensidig Taknem-

meligheds end stærkere Baand ere der de Love, som enhver holder hellig.”

”Ja ved Gud!” sagde Rudolph, ”naar Virksomhed ej var min Pligt, og Eensomhed ej laade Baand paa mine Kræfter, saa kunde denne rolige Afkrog her, Du Marie, Du og Din Fader og Eders Tilfredshed let overtale mig til at slaae mig fra Verden.”

Og troer I da, Herr Greve, at man i Eensomhed ej kan være virksom, spurgde Marie med den sødeste Uskyld. Se, min Fader ernærer ti Hyrder, som vogte vore Hjorde og dyrke vore Marker. Han ernærer dem ikke allene, han har ogsaa gjort dem bedre, blidere, menneskeligere og viisere, end de vare. Tre Appenzellerinder behøve vore Hytter og hjælpe mig at væve, spinde og bestride Arbeidet med Melken. De ere efter alle Ynglinges Dom, de bedste, flittigste, blideste, stilleste blandt alle Tjenestepiger. Allerede tyve Huusfædre have min Fader at takke for deres huuslige Lyksalighed. De have enten ægtet Piger fra vor Hytte, eller have selv staaet i vor Tjeneste som Hyrder. I de omliggende Bjergegne kommer enhver, som lider Nød, til min Fader

Fader og finder hos ham steds Hjelp, eller et godt Raad. Manganen Lytte har ved min Faders Raad og Formaning gjenfundet den Fred, Enighed og Lykke, som de havde tabt. Nu, Herr Greve! spørg Eder selv, om I negensinde har gjort ti Familier lykkelige. Min Fader siger bestandig; "Jeg har aldrig gjort Menneskene mere Godt, end fra den Tid af, jeg lever ubemærket og adskilt fra dem. Velgjerninger ere det eeneste, man kan gjøre i Eensomhed: I den store Verden elsker man ej Dyden, men kun Dydens Skin." Jeg troer, Herr Greve! min Fader har Ret.

"Nu, hvis han har Ret, og som Du der siger det, maa han have Ret — thi ved alle Helgene, her i denne Dal er Himlen, eller ingensteds i den hele viide Verden. — Nu saa, give Gud at Uroe og Krig aldrig maatte forstyrre denne Eders Himmel! Jeg ønsker Marie, at Skiebne's Slag aldrig maa ramme denne lille Dal."

Ogsaa jeg ønsker det med Eder, Herr Greve! dog, hvis saa ej Skulde være — vor Lyksalighed er ikke bunden til disse Klipper. Den
boer

boer allevegne, hvor man har et reent Hjerte og kan leve i Løndom. Et Steds, Herr Greve! vil dog en Askrog kunne rumme os og vor Lykke.

” Eders Lykke? Hvad anseer Du for Eders Lykke, Pige! naar det ikke er denne fortryllende Dal, denne bekvemme Hytte, disse rige Hjorde, Eders Overflod, Eders Naboers Agtelse og Kjerlighed? Hvad kalder Du Eders Lykke, som I tænke at kunne tage med Eder saa let, som Eders Skygge? ”

Ja, det er vel sandt, Herr Greve! jeg vilde nødig forlade denne Hytte og vor Dal; thi jeg har her nydt saa mangen skøn og glad Dag. Men denne Hytte og denne Dal ere dog ikke vor Lykke selv; thi vi, jeg og min Fader, kunne her i denne Hytte være meget, ret meget ulykkelige. Saaledes kunde vi ogsaa, skjønt elskede af alle vore Naboer, dog leve i bestandig Utilfredshed.

” Hvori bestaaer da Eders Lykke? ”

Jeg tænker i vor Dyd, Herr Greve! I smiler vel ved min Eensfoldighed; men jeg har det fra en Mand, som har levet længe i Verden;

den; og jeg føler, han har Ret. Vel hundrede Gange har jeg hørt af ham: Dyd og Lykkelig-
hed ere saa simple, at ogsaa kun et aldeles sim-
pelt Hjerte kan naae dem. I den store Verden
regner man tusinde Ting til Lykke, som ikke høre
dertil, og som hindre dens Nydelse. — Dyd er
Lykke, lagde han saa til. —

” Og hvad er da Dyd? ”

At elske alle Mennesker, sagde han, at ville
gjerne gjøre dem godt. Og sikkerlig har han
Ret; thi jeg er ret meget lykkelig, Herr Greve!
fordi jeg føler, at jeg elsker alle Mennesker og
ønsker, at gjøre dem godt.

” O! Pige, Pige, ” raabte Rudolph, og
greb Mariés Haand, ” ve! at denne Dyd maa
være saa skjult, saa ubekjendt mellem disse Klip-
per. ”

Er da skjult Dyd, spurgte Marie smilende,
ingen Dyd? og er vor Lykkelig-
hed derfor ikke
Lykkelig-
hed, fordi den liig en sød Frugt, der
væger mellem Klipper, kun væger den Van-
smægtede i Løndom. Nej, Herr Greve! jeg er
lykkelig og ønskede ikke . . .

Nu

Nu forkyndte en lydelig Kiraning, at Hyrderne kom tilbage fra Bjergene, og Marie reiste sig. Der komme vore Hjørde, sagde hun; i Morgen drage de ned i de mildere Bjergegne mod Vinteren. Jeg maa nu bort. — Hun ilede Hyrderne imøde, talede venlig med dem, underrettede sig deeltagende om alt, som angik Hyrderne, gik derpaa, ledsaget af dem, til den anden Side af Dalen og førte dem ind i en rummeligere Hytte, som Rudolph nu først blev vaer.

Marie forsvandt med Hyrderne og Hjørdene, og Rudolph fordybede sig i søde Drømme om Pigens Udfold, om hendes simple, men høje Mand og hendes Elskværdighed. Den Gamle vakre ham omsider op af sine Drømmerier med disse Ord: Det er silde; I maae være træt. Han førte Rudolph ind i Hytten, anviiste ham et Beje og bød ham god Nat. Rudolph lagde sig, og indflumrede med behagelige Tanker om Marie og hendes Fader.

Den næste Morgen vaagnede Rudolph, endnu før Solen stod op. Da han kastede et Blik gennem Jasminerne, som tilhylede hans Vinduer, ud i Dagbrækningen i Dalen og dens rolige

lige Yause Stilhed, kunde han ikke nægte sig selv, at Marie og hendes Fader vare her meget lykkelige, at deres Tilstand var værd at misunde.

”Ja den, der kunde nøjes dermed” sagde han, ”den, der kunde nøjes med sig selv.” Han tænkte sig som Tindbygger i denne Dal, som Hyrde, som Egetemand, som Fader, som trofast Ven, som Belgjører mod alle Ulykkelige. ”At see mit Liv saaledes at svinde som et Foraar mellem disse Klipper, uden at et Menneske paa hin Side yntede om min Tilværelse? uden at man i det mindste beundrede mig som et Mønster paa Afholdenhed, eller som den, der nød den roligste og meest uforstyrrede Lykke? — Umueligt! — Ja drog jeg hid, som en anden Tell, oplyste Nygter om mine Handlinger disse Kjælde for hele Helvetien som en glimrende Sol. Ja Marie! da vilde jeg høre her som et af Dine Lam, og indskrænke mine Datter til det Rum, Dine Arme kunde omfatte.” Saaledes drømte han til Morgensolens første Straaler spillede paa Bladene udenfor hans Vindue.

Han aabnede Vinduet og keeg gennem Jasmin-Bladene ud i Dalen. Nu oversaae han først

først dens hele fortryllende Beliggenhed. De
 uhyre Fjeldsider stode forgyldte i Solens Mor-
 gen-Glands, og som flydende Solv strømmede
 Bækken ned over Klippen. Med dette stærke
 Lys, blandede sig den mørke Skygge af Granene,
 hvis Toppe allene vare oplyste. Tusinde Sol-
 straaler spillede rundt om, som om Krattet svæ-
 vede i Morgen-Lusten. Nede i Dalen laae Nat-
 tens Mørke, som var sortest der, hvor Dalen var
 dybest. Med et glad Blik saae Rudolph ud i
 den skønne Natur, og havde alt i Sinde selv
 at nyde Morgenstunden nede i Dalen, da Marie
 traadde ud af Hytten. Endnu havde han ej
 seet hende ret nøje; thi i Gaar kom hun først i
 Luemørket tilbage fra Høstfesten; og ved Fæsten
 selv var han neppe bleven hende vaer. Nu var
 hun uden al Prydelse iført den fortrolige Mats
 lette Klædemon, Hendes brune Haar endnu
 ikke opbundne paa hendes Hætte, faldt om hendes
 hvide Skuldre i lange Lokker, ned over hendes
 runde Hoster, og slagrede, i det hun gik, sagte
 bevægede af Morgenlusten. Et let Livstykke om-
 gav det ranke Liv, og hendes hvide Klæder om-
 svævede hendes spæde, hoppende Fødder. Hun
 gif

gik ned af Fjeldsiden til Kilden. Nu traade hun frem af Hyttens, og de høje Lindetræers Skygge i Solkinnet. Det saae ud som et gyldent Slør bedækkede Pigen, saaledes glimrede hendes Haar, der fald ned over Ryggen. Hun gik til Kilden og øste med de smaae Hænder det rindende Vand og vaskede Ansigt, Bryst og Arme. Derpaa bandt hun sit Haar i Lokker og besæstede disse ved Siden, satte sig paa en Steen ved Bækken, og kastede et estertænkende, muntert, fromt Blik mod Himlen. Hendes Smil blev stedse mere heurøft; paa engang stod hun op, og udbredte sine Arme mod Himlen, som om hun vilde omfavne den skønne Morgen, der skinnede hende i Møde. Derpaa hevvede hun ned imellem Granene. Rudolph saae kun hendes hvide Klæder gaae og komme. Nu traadde hun frem af Gran-Alleen, og hendes hele hulde Ansyn, den hele skønne Form af hendes høje, ranke Legeme straaled den lurende Yngling i Møde. Han traadde tilbage, fordi han skammede sig over at belure den uskyldige Pige, som troede ham endnu i dyb Sovn. Hun forsvandt igjen i Hytten.

En deiligere Pige havde Rudolph aldrig
 set, end just Marie; endnu stod han bestandig
 ved Vinduet og frydede sig ved hendes Skab-
 ning. Han ønskede, hun maatte vende tilbage,
 og et Djeblik sølte han endog, at det ej vilde
 være saa besværligt at leve i den ødste Østen
 med Marie. Nu gik han ned i Dalen, og med
 inderlig Fornøjelse satte han sin Fod paa det
 samme Sted, hvor han i Duggen kunde see,
 Marie havde staaet; med Glæde øste han med
 begge Hænder af Bækken og vaskede sig med det
 samme Vand, som havde fortruffet Maries Ansigt
 og Hænder. Da han kom tilbage sad Fæ-
 der og Datter under Lindetræerne foran Huset,
 og havde quagende Melk og nysplukkede Frugter
 staaende foran sig paa et Bord. Rudolph satte
 sig hos dem, og ved munter Samtale og Skjemt
 gled de tidlige Morgentimer. Den Gamle tal-
 lede om sit nuværende Livs Lyksalighed med saa
 megen Bærdighed, saa tyb Visdom, saa inder-
 lig Nørelse, og gjorde derhos saa træffende An-
 mærkninger over Menneskene i Almindelighed, at
 Rudolph betragtede ham fuld af Beundring og
 Forbauselse, og mere end ti Gange havde han
 det

det Spørgemaal paa Tungen: hvem er J? J er ikke den, J synes, en Landmand.

Oldingen sagde: Jeg gaaer nu en Times tid til mine Arbeidsfolk; og reiste sig. Nu blev Rudolph eene med Marie. De kom snart igjen paa den Samtale, der i Gaar blev afbrudt. "Du elsker Eensomhed," sagde han, da Marie end een gang etklævede for ham, at hun aldrig ønskede at leve blandt mange Mennesker, "jeg tilstaaer den er Fjøn. Ja end mere, jeg begynder at misunde Din Fader. Men, kjære Pige, jeg maae erindre Dig om en Tidspunkt, som Du maafee endnu aldrig har tænkt paa, fordi Følelsen af, hvor vel Du fortjener Din Lykke, fordi Din Ukyldighed, Din Munterhed hindrede Dig deri. Naar Din Fader engang skal stilles fra Dig, hvad — — — ?"

Ik, Herr Greve, sagde Marie og reiste sig, og skjulte de vaade Dine med Haanden — det er den eeneste Tanke, som for et Djeblik forstyrrer den reueste Fryd i mit Hjerte, som opfylder Dalen med Elendighed og — — — Hun traadte ud i frie Luft. Hun hævede Armene mod Himlen, og hendes Blikke steg bedende op til Sky

Skjerne. "Nei, Gud er god, han har vist hørt min helligste Bøn." Hun gik nogle hundrede Skridt bort; efter et Kvarteerstid kom hun munter tilbage, og sagde halv skjæmtende: "ikke mere derom, hvis I ønsker at see mig munter."

"Ikke allene munter, Marie, men ogsaa lykkelig. Jeg vilde give min halve Lyksalighed, for at beskjerme Din. Det maatte være Bølløst, at lide for Dig. Men Marie, I, Du og Din Fader, ere ikke, hvad I synes; I høre ikke til Appenzellerne. Hvem er Din Fader, Marie?"

En Bjerghoer, sagde Marie forlegen.

"Nei, Marie, jeg sammenligner Dig med de andre Landsbyepiger, Din Fader med Appenzellerne: I ere anderledes; I ere bedre. Hvad heder Din Fader?"

Marie slog Dinene ned;ungen i den hele Bjergegn veed min Faders Navn.

"Veed Du det da heller ikke?"

Finder I os bedre, Herr Greve, saa takke vi Himlen derfor. Navnet gjør jo ikke Mennesket, men Hjertet; spørg ikke min Fader

om hans Navn; det smertes ham at nægte en noget.

” Marie, jo længere jeg hører Dig, jo mere indtager Du og Din Fader mit hele Hjerte. Himlen bevare Eder for Ulykke. Men er den rene Ukyldighed, er Engle, Dyd intet Skjold derimod, saa kan den og ramme eder. Derfor, Marie, giver jeg Dig mit Ord: Hvad mit-er, det betragt fra nu af som eders, mit Liv, min Formue, mit Sværd. Giv mig Din Haand Marie, og lov mig, at Du, hvis Menneſkehjælp gjøres Behov, vil modtage min; hvad en Mand kan udrette, det trøster jeg mig ogsaa til at kunde udrette for Dig.”

Marie svarede smilende: Det kan jeg let love Eder, og lover Eder det gjerne. Ikke vor Ukyld, men vor ringe Grand, beskjermer os mod Ulykken. Det kunde maaskee være muligt, Herr Greve, sejede hun skjemtende til, at I før trængte til vor Hjælp, end vi til Eders. Vel er det kun lidet, hvad vi have, men dette lidet er Eders.

” Vilke

”Virkelig? Allsaa naar jeg, fordreven af mine Fiender, flygtede udplyndret og fattig herhid til Eder, vilde Du saa modtage mig?”

Himlen bevare Eder derfor!

”Men om nu saa skede! Vilde Du da modtage mig? Maatte jeg da leve hos Dig, med Dig? Vilde Du ansee mig som Din Ven og elske mig som Din Broder? — — — O! Marie!”

Marie rødmede, fordi hun saae Ynglingens brændende Bine. Den Tanke at leve med Marie, som Rudolph i Begyndelsen forfulgte for Spøg, fyldte hans Barm med en pludselig Hentykkelse og en hurtig Gld. De sidste Ord i hans Spørgsmaal: vil Du elske mig som Din Broder? fremsagde han med saadan Snderlighed i Stemmen, med saa gjennemtrængende Blik; og ved det Udraab: o Marie! greb han Pigens Haand saa fyrig, og trykte den saa smt til sit Hjerte, at Marie følte, han meente meer, end han sagde, og derfor taug hun og rødmede.

”Nu, Marie! fortjener jeg intet Svar, eller siger Dit Hjerte: Nei?”

Ikke det, Herr Greve. — Tilvisse vilde vi modtage Eder, naar I flygtede til os, og, Herr Greve, hvis I vilde nøjes med denne Ensomhed, vor rolige Levemaade og vor usminkele Kjærlighed — — — Hun slog endnu engang Dinene ned og rødmede. Rudolph omfavrede hende og trykte et Kys paa hendes Nossekind. ”Vilde nøjes med?” raabte han: ”en Verden fuld af Salighed? Du beskedne Sjæl.” Marie slog ikke sine Øjne op, i de første Minutter, og Rudolph betragtede den fortryllende Billede i denne henrykkende, elskværdige Forlegenhed. Hun rødmede end mere, da hun mærkede, han betragtede hende. Rudolph rakte hende Haanden og bad hende vise sig den smukkeste Udsigt i Dalen. De gik ved Siden af hinanden og talte om ligegyldige Ting; men Marie beholdt endnu noget tilbage af sin forrige Forlegenhed, og svarede helst slet ikke paa mange af Rudolphs Spørgsmaal, naar hun kunde formode, han vilde uddrage Slutninger deraf. Omsider traf de Mariens Fader oppe paa Klippen, og alle tre vendte nu tilbage.

Rudolph maatte nu gaae. Gjerne var han endnu bleven længere; men han havde givet Güttingen sit Ord paa at møde ham i Dag i Rheinegf. Efter lang Nølen, efter flere Gange at have kastet sine Dine mod Solen, reiste han sig op og bad den Gamle at ledsage ham gjennem Fjeldet. Er I alt fjed af vor Dal, spurgte Marie smilende, og nylig kaldte I den en Verden fuld af Glæde. — Rudolph saae alvorlig paa Marie og svarede ikke. — Hun slog Djuene ned. Vil I see til os igjen, Herr Greve? spurgte hun, da han havde sagt Farvel, og hun gik ved hans Side, for at følge ham til Enden af Dalen. Rudolph smilede. Ved Skraaningen af Dalen trykte han Mariens Haand. Hun blev staaende oven for og saae efter dem begge, til de forsvandt nede i det tykke Krat. Derpaa vendte hun tilbage, og denne var den første Dag, hun tilbragte uden Arbeide. Hun sad i en Grotte og bortdrømte Morgenens og en Deel af Eftersmiddagen; først Faderens lydelige Raab: "Marie! Marie!" vakte hende op af hendes Drømme.

Rudolph kom tilbage til Rheinegf: men aldeles forandret, lige til Lyden af hans Stems

me aldeles forandret. Han var bleven mildere; skjont mørkere og mere tungsindig. Ellers herskede en kold alvorlig Kulde paa hans Pande. Hans Tilfredshed hævedes kun til en vis, censurformlig og alvorlig Nøilighed, sjelden til Munterhed; aldrig til overgIVEN Skjæmt. Denne stolte, alvorlige Kulde var nu forandret til en sølsom Deeltagelse. For første Gang satte han sig med Fornøjelse i sine Forældres og Søsters glade, leende Kreds, tog Deel i deres smaa huuslige Glæder og fordoblede dem ved sin blide Deeltagelse. — Min Broder Rudolph! raabte Eberhardt og kyskede ham. Hugo saae med Omhuhed paa ham, Gutta klappede ham paa kinden. Hans Forældres Djekast, saa venlige, som han endnu aldrig havde seet, tindrede ham imøde. For første Gang siden Børne-Aarene oprandt Følelsen af huuslig Lyksalighed i hans Barn. Aldrig, saa længe han var Ungling, havde Drengen Eberhardt kaldt ham Broder, og nu kaldte han ham saa i den ømme Kjerligheds Tone: Hvor har Du været, min Son Rudolph? spurte Moderen. — I Himmelen, svarede Gutta for ham; han er bleven en god Engel. — Rudolph

vidste ikke, hvorledes det var fat med sig; og han følte sit Hjerte flyde over af søde Taarer. Han omfavnede Gutta og Eberhardt og sagde: "Nu seer jeg, at min mørke Alvorlighed har forstyret Ederes Glæder."

Og Dine egne med, hvisttede Güttingen ham i Øret. Har den gode Vater ikke Ret? Svæger ikke en Time fuld af huuslig Kjærlighed Sjælen mere, end et vundet Slag? — Men hvor har Du da været? spurgde Grevinden endnu engang. "Som Gutta sagde, svarede Rudolph betydende: i Himmelen." Han fortalte nu om Appenzellernes Fæst og om Mariæ Fæder. Om Marie taug han, endog for Güttingen. — Ingen kunde begribe Rudolphs Forandring, ikke engang selv kunde han det: thi den vagnende Kjærlighed i hans Hjerte var ham endnu ubekjendt; han følte sig bedre, lettere, gladere, mere deeltagende; og denne Forandring tilskrev han, saasnart han estertænkte det, Mariæ Samtale om huuslig Lyksalighed. Endnu troede han sin Forstand overbevist, men hans Hjerte var det. Dette binnede i Mariæ Kjærlighed den Lykke, som Livets skjønnere Sølelser for-

. Kasse.

Kaffe. Synet af Zutta og Güttingen, naa-
 de fordybede i sig selv, sadde uden Sands for
 alt uden for dem, havde før afflokket ham et
 Smil, og havde han ej elsket Güttingen, saa
 havde han spottet over dem. Men nu nedsænkte
 dette Syn ham i søde Erindringer om de
 Timer, han havde tilbragt med Marie. Neppes
 Kunde han allerede nogle Dage efter sin Tilbage-
 komst modstaae den Tilbøjelighed at besøge Ma-
 rie. Smidlertid afholdt han sig dog derfra med
 Magt. Thi han kunde ikke udfinde noget Paa-
 skud, til atter at gaae hen til Dalen, omend-
 skjönt Mariens Fader havde bedet ham at kom-
 me tit.

Güttingen vilde for sidste Gang forlade
 Rheinegk uden Zutta, og bad Rudolph at ledsage
 ham. Rudolph afflog det med Haardnakkethed,
 og allerede den anden Dag gik han til Fods fra
 Rheinegk, for at besøge Güttingen. Güttingen?
 Spurgde Zutta med et skjult Smil; og til
 Fods? — — — Rudolph! Du har en Reise
 fore til Himmelen! Zutta vidste tydeligere, hvad
 Rudolph vilde, end han selv. Han svarede, dog
 noget bittert: "Jeg bliver, hvor jeg er." Zutta
 kastede

fastede sig i hans Arme og sagde: Kjære Broder, vil Du da ej have at jeg spøger med Dig i fortrolig Kjærlighed? — Han maatte give hende sit ridderlige Ord paa, at han vilde foretage sig den Reise, han havde i Sinde; og Jutta hvissede ham spøgende i Øret, i det han gik; naar en fortryllende Pige, som Du elsker mere, end Jutta, møder Dig, saa giv hende dette. Med disse Ord trykte hun et Kys paa hans Mund.

Rudolph forundrede sig over at Jutta vidste hans dybeste Hemmelighed. Han besluttede at gaae liae til Güttingen; men til Trods for sin faste Beslutning tog han dog af mellem Klipperne. Om Aftenen saae han Mariæ Dal ligge lige for sig. Med uskromtet Glæde i sit Ansigt ilede Marie ham i Møde, da hun saae ham at komme langt borte. Hendes Glæde fornøjede ham vel, dog følede han sig forlegen i de første Øjeblikke, fordi han tænkte paa Juttas sidste Ord. Men snart kom den gamle Fortrolighed tilbage igjen.

Tre Dage forblev han i Dalen, skøndt han allerede den anden Dag havde villet tage til Güttingen.

gen. Med hver Time vorte den gjensidige Fortrolighed mellem ham, Marie og hendes Fader, thi Eensomhed og Naturen, ere jo Fortrolighedens Boliger. Rudolph forbausedes over sig selv, da han den anden Dag bar Vand til Marie, for at vande Bedene i hendes Have; da han stod for hende og lærte af hende, hvorledes man bør plante. Nu følte han for første Gang, at disse smaa Søster kunne blive de rene Kilder til Nydelse.

”Siden jeg lærte at kjende Dig, Marie,” sagde han, ”er det som en anden Aand besøgte mig. - Du har skænket mig mine Søsters hele Hjerte. Jeg føler mig — ikke større, end jeg var, men hvis glattere er, at være bedre, saa føler jeg mig bedre, siden jeg kjendte Dig. Min Søster meente jeg havde været i Himlen og seet en god Engel. Hvad vilde hun vel kalde Dig, hvis hun kjendte Dig.”

Herr Greve, ingen er endnu gaaet herfra, uden han jo er bleven opmuntret ved Skjønheden og den behagelige Eensomhed i vor Dal; det er den smukkeste Dal i Thurgau.

”Og

”Og uden Dig, Marie, intet uden en vild Drk.”

Ligesom hele Jorden er uden Mennesker intet uden en vild Drk.

”Marie!” — Han greb hendes Haand —
 ”og syntes denne Dal Dig ikke smukkere, naar
 naar mit Hjerte deelte den med
 Dig? naar jeg levede her med Dig?”

Marie slog sine Øine op og saa skarpt paa Rudolph nogle Sekunder; derpaa sagde hun: Denne Dal er for liden for store Bedrifter, for skjult for Kygtet; den er kun skabt for Venskab, for at simple, sølsomme Hjerter uden Vergjerrighed kunde aabne sig for hinanden.

”Og tiltroer Du mig da intet sølsomt Hjerte Marie?”

Ogsaa et Hjerte uden Vergjerrighed, Herr Greve?

”Saadan som jeg nu føler mig; nu hos Dig — o! min hele Vergjerrighed skulde bestaae i at besidde Din Kjærlighed, Marie!”

Marie kastede et flygtigt Øje paa ham. Herr Greve, sagde hun derpaa i en bedende Tone, jeg er opdraget her mellem disse Træer, og lærte

lærte i min Barndom intet at elske, uden Eensomhed og min Fader. Men J? J blev opdraget blandt Eders Forsædres store Bedrifter og hædrende Lovtaler. J lærte alt i Barndamen at elske Vaaben og Feldtslage. Eders Stilling er anderledes, end min. J skylder Eders store Uhyer, J skylder Helvetien, som har sine Dine fastede paa Eder, at udføre store Bedrifter. Eders Forsædres og Helveriens Vebredelser vilde følge Eder hid. Eders Ungdoms-Villeder vilde, som Forhaabninger, J aldrig kunde faae opfyldt, følge Eder her og allevegne. Men jeg . . . her legede jeg som Barn; Blomster og Træer vare alt mit Haab. Jeg taber her intet af det, der er mig kjær; behøver her ikke at opofre noget; Alt hvad jeg kjender, hvad jeg haaber, hvad jeg vil, har jeg her samlet. See! denne Dal er den simple Historie af mit Liv. Jeg elsker den og vil evig elske den. Lader os afbryde, Herr Greve, jeg beder Eder. J kunde ikke leve ubemærket, og jeg ikke anderledes, end ubemærket.

Rudolph sang. Han sølte at Marie havde Met; han sølte end mere, at han maatte forlade hende, for at glemme hende.

Dybsindig
gif

gik han op og ned under Skyggen af Granene. Hurtig vendte han sig derpaa om, sagde Marie og hendes Fader Farvel og gik nølende bort. Marie ledsagede ham. Ved Indgangen til Dalen blev hun staaende, greb hans Haand og sagde i en rovt Tone: Herr Greve, I blev alvorlig efter det, jeg sagde Eder, og gaaer nu. Det vilde smerte mig meget, hvis jeg har krænket Eder; thi Eder ønskede jeg mindst af alle Mennesker at krænke. Lader os skilles ad som Venner, dem den haarde Skjebne river fra hinanden. Werdenberg! I forlader os dog ikke med Nag i Hjertet?

”Kjære Marie, jeg gaaer, fordi jeg maa gaae. Denne Dal er farlig for mig. Jeg burde aldrig være kommet her. Marie, mine Forældre ere uden Hjælp og mine Brødre ere Børn endnu. Døerrige falder mig til Baaben. Sandelig ikke længere Trosjerrigheden i denne Barm. Vær jeg da ikke forsvare en Olding? Vær jeg ikke forsvare mine Brødre? Jeg gaaer; men Marie, naar jeg engang, som Sejerherre, eller overvunden — det være, som det vil — uden Sværd, uden Hjelm betræder denne Dal i en Lande

Landmands simple Dragt, for her at finde min
 Roe og min Grav: hvorledes vil Du da mod-
 tage mig?" — Marie trykte Rudolphs Haand
 til sin, bølgende Barm. Fra hendes Dine, der
 vare hestede paa Jorden, trængte sig et Par
 Taarer. Hun svarede intet.

"Hvorledes vil Du da modtage mig, Ma-
 rie?"

Marie lagde sin Kind paa hans Bryst og
 slyngede sin høire Arm om hans Skuldre. —
 Saa! sukede hun sagte; og nu gik hun hurtig
 tilbage. "Uden Hjelm og Sværd!" raabte
 Rudolph efter hende.

Dybfindig ilede han mellem Klipperne til
 Güttingen. Jo længere han fjernede sig fra
 Dolen, jo stærkere følte han, at Vergjerrighed
 endnu havde et stort Krav paa hans Hjerte.
 Virkelig opfordrede ogsaa Østerrige ham, til at
 gribe Vrens og Krigens Raaben; thi den Uer-
 syge Hertug Fredrik havde fornyet sine Fordrin-
 ger paa Rhindalen. Krigen var vel endnu ej
 nær; men dog uundgaaelig, og Rudolphs Duster
 havde ligesaa stor Deel i denne Krig, som hans
 Pligt. Paa Væjen til Güttingens Borg under-

sogte

fogte han sit Hjerte noget nøjere. Han følte Kjærlighed til Marie, men ogsaa en Tørst efter store Bedrifter, den hans Had mod Østerrige end mere forøgede: "Nej," raabte han; "nej, først vil jeg lære Østerrige at bære Erbødighed for Adelen's Rettigheder, og saa Marie — saa tilhører jeg Dig og Dødeligheden."

Han besøgte Güttingen og vendte med ham tilbage til Rheingf. Slotsmunkens forenede Güttingens og Guttas Hænder, og den lykkelige Gutta reiste efter nogle Uger med sin Mand til hans Fædrenes-Borg.

Stedse blev Rudolph mere hemmelighedsfuld, stedse hans Fremgangsmaade mere uforklarlig. Alle vegne syntes han at see glade Forhaabninger i Møde. Allermindst kunde Güttingen og Gutta begribe, hvorledes han kunde være saa rolig, naar de med Ængstelighed og Ahnelse tænkte sig Østerriges frygtelige Magt. Güttingen ansaae Rudolphs Stolighed for Haab om Sejer. Ved Du da saa vist, Rudolph, spurgde han, at Du vil seje?

"Intet mindre!"

Rudolph,

Rudolph, jeg frygter for Østerriges Magt, jeg frygter for Berdenbergs Undergang, for Din Undergang.

”Østerrige kan overvinde mig, men elendig kan det ikke gøre mig. Sejerherre, eller overvunden; lykkelig maa jeg altid blive.”

Lykkelig, Rudolph? Dine Gudsforudplundrede? Din gamle Fader, Dine Brødre forsørgte, fattige, huusvilde?

”Saa længe Güttingen endnu har en Hytte, vil min Fader og mine Brødre ikke være huusvilde?”

Oj Rudolph ikke heller; nej ved Gud ikke!

”Jeg skal da maaskee desværre blive lykkelig,” sagde Rudolph smilende; ”Østerrige tvinger mig da til at løbe i Havn tidligere, end jeg maaskee vilde.”

I hvilken Havn? — Rudolph lagde sagte sin Haand paa Güttingens Mund.

Gutta eftersporede sin Broders Veje; men han reed fra Güttingen og hjem igjen, og hjemmefra til Güttingen, uden at opholde sig nogensteds underveis. Han havde besluttet ikke at see Marie, førend hans Skjæbne var afgjort; og
han

han holdt Ord, saa megen Overvindelse det end kostede ham. Hans Opsørsel blev sig altid liig, han var blid, godmodig, estergivende, og søgte ofte at være eene, for at tænke paa Marie. Hans Rolighed opmuntrede hans gamle Fader, saa at han fattede det bedste Haab.

Spliden med Østerrige blev stedse større, Fiendskabet stedse mere tydeligt. Fredrik og Rudolph rustede sig. En Dag traadde den gode Pater Anton ind i Salen. Rudolph ilede i hans Arme. "Jeg har i lang Tid ikke seet Dig, min anden Fader."

Du behøvede mig ikke heller i lang Tid; men nu behøver Du mig, og jeg er hos Dig. Du ruster Dig mod Østerrige? Har Du søgt om Fred?

"Jeg? Freden med Østerrige, min Fader? Jeg bede?"

Er Fred ikke et Gode? Er Krig ikke et Onde? Da Rudolph vælger det Onde, fordi det Gode vilde koste ham en Føjelighed mod en stolt Fiende! Yngling, hvortil skal dette Spøgelse, Vren, føre Dig vild. Har Du Haab om Sejeren?

"Jeg

”Jeg har i det mindste Mod, og et Sværd, til at forskaffe mig Sejeren.”

Kjender Du Østerriges Magt? Kom Ungling og hør. Han trak en Fortegnelse frem paa alle Østerriges Lehnemænd, og oplæste en lang Række af Adelsmænd, som stode paa Østerriges Partie.

”Holdt!” raabte Rudolph; ”Henrik, Greve af Werdenberg? ogsaa han min Fiende? ogsaa han? En Werdenberg paa Østerriges Partie mod Werdenberg?”

Du tvang ham alt, som Dreng, at hade Dig; Rudolph, lær dog engang at være overbærende. Sildig Forbedring er sildig Lykke.

”Min Fader! jeg er nu bedre, mildere, søjligere.”

Du Rudolph? Nei min Søn, oprigtig var Du stedse. Bedrage mig vil Du ikke. Du har selv bedraget Dig. Mildere, søjligere er Du virkelig, men kun mod dem, Du elsker. — Spørg Dig selv, Rudolph, skulde Du vel nu være mildere, søjligere mod Østerrige, eller mod Henrik af Werdenberg, end Du var, før Du gik til Appenzeller-Festen? Svar mig oprigtig.

Rud

Rudolph blev forkræffet over at Munkent vidste saa noje den Tidspunkt, da hans Kjærlighed var begyndt og tilstod at han havde Ret.

Kun en Følelse i Dit Hjerte, min Søn, er bleven mildere, men ikke Din Karakter; den er endnu stedse den samme. Dog til Sagen! Jeg har opregnet Dig Østerriges Magt. Opregn nu Du Din. Göttingen; forresten ingen! Rudolph, hvo kan gjøre sig Haab om Sejeren? Du, eller Østerrige? Helvetien, Høj-Niðtien ville stundende beundre den Yngling, som eene hød hundrede Adelmænds og Herters Magt Spidsen, som troede at finde alt i sig selv allene, som stod urokkelig, bekymrede sig ikke om sine Lehnmænds Blod, det en Føjelighed mod Sejerherren kunde have sparet, der var stor nok, til at styrte sin gamle ædle Fader og to haabefulde Brødre i en hjælpeløs Armod, der endog ikke brod sig om at hans æble Svoger, hans Ungdoms Ven, som havde reddet hans Liv af Højmodighed, indviklede sig med i hans Undergang, sank med ham og efterlod sig en hjælpeløs, svag, frygtsom og frugtommelig Enke, til et Nov for den yderste Elendighed; og alt dette, fordi denne
samme

samme Yngling var for stor til at give efter! —
 Rudolph, ogsaa et Jordkjælv falder man en stor
 Naturbegivenhed! —

Rudolph lagde Haanden paa Vandet, da
 Vateren sagde dette; nu saae han paa ham med
 et sørgmodigt Blik. ”Nej ved Gud! Fader, fra
 denne Side har jeg endnu aldrig betragtet det. Jeg
 vilde nu kaste mig for Østerriges Fødder, og bedug-
 ge Støvet af dets Throne med mine Taarer.”

Rudolph! begriber Du nu endelig, hvor
 frygtelig Vergjerrighed er? at den opofrer Men-
 nesker, Brødre, Forældre, ja endog den Elskte
 for at glimre?

”Opofrer?”

Eller forglemmer?: lader os ikke stride om
 Ord. Naar Du er overvunden, hvor skal da
 Din Fader tye hen? Hvorhen Dine Brødre? og
 Du? Troer Du, at Kjærlighed og Eensomhed
 ville med Glæde modtage den, der tager sin
 Tilflugt til dem, fordi han ingen andensteds kjen-
 der noget Tilflugtssted? Leeg ikke med Dit
 Skjebne, Rudolph! — Hvad vil Du gjøre?

”Forlige mig med Østerrige, og skulde det
 end koste Halvdelen af mine Lande.” Dette sagde

De han munter, og fastede sig i den gode Munks Arme.

Rudolph reed til Rostank, hvor Fredrik opholdt sig. Kølrig traadte han ind i Salen, hvor Fredrik sad til Bords med hundrede Riddere ved et prægtigt Gilde. — "Jeg søger Fredrik af Østerrige," sagde han, og hans Dje gjennemsogte den hele Række af Riddere. Det er mig! svarede Hertugen: Hvem er I? Hvad vil I?

"Naadige Herre! jeg er Rudolph, Greve af Werdenberg. Endnu er der Fred mellem os. Men I ruster Jer mod vort Huus. Hvad fordrer I?"

Jeg har retfærdige Fordringer paa Pludenz og Montfort.

"Retfærdige? . . . Dog, naadige Herre! frastig Eder alle andre Fordringer paa den sorte Janes Ejendomme og Pludenz og Montfort ere Eders!"

Henrik, den unge Greve af Werdenberg, saae smilende paa Rudolph: Fetter, jeg tænkte I frygtede ikke for noget?

"Nej, ikke engang for Armod," svarede Rudolph. "Dog, sandt at sige, saa frygter jeg for

for at føre et Liv som Du. Hvad siger I, naadige Hertug?

Jeg tør ikke bortskjenke Rettigheder, der tilhøre min Stamme, Sonnenberg. . . .

”Er Eders. Jeg beholder Heiligenberg, Werdenberg og Rhindalen. Giv mig Eders Fed derpaa.”

J er en stolt Mand, Grev Rudolph! en Fiende af mit Huus.

”Naadige Herre! tillad mig nu at være Eders Ven.”

Stred I ikke mod mig ved Nâfels?

”Naadige Herre! sagde Rudolph smilende; vil I bebrejde mig alle mine Ubesindigheder? Hvem var ikke ung?”

Dommedag er for Haanden! raabte Grev Henrik. Rudolph beder.

”Ja, og om Retfærdighed; sagde Rudolph noget ivrig. Det er endnu underligere. Naadige Herre! . . .”

Rhindalen er min.

”Rhindalen?” sagde Rudolph bittert. ”Naadige Herre! I skjæmter. Efter den blodigste og ulykkeligste Krig kunde jeg jo ej tabe mere, end

hvad I fordrer af mig i Fred. Min Arvedeel giver jeg Eder. Men jeg er mine Brødres Formyndere, deres Arvedeel kan jeg ikke bortskjenke."

Greve, da kan I tabe Alt. Vogt Eder.

"Men, naadige Herre! nu ikke længere, min Rolighed og min Fred med mig selv. — Jeg forlader Eder let om Hjertet. Taarer og Elendighed over Eder, naadige Herre!"

Og virkelig gik han bort let om Hjertet. Paa Vejen til Rheinegk naaede en Rytter ham og aabnede Vifret. Det var en Ridder fra Hertugens Gal. Greve Rudolph, sagde han, I har i Dag dog vundet noget hos Hertugen: en Ven. Har I intet derimod, saa slutte vi et Forbund med hinanden og vore Bannere støde sammen. Mit Navn er Nidau. — Forbundet blev sluttet. — Opsfordrer mig, naar I trænger til mig. Man kaldte Eder en stolt, ubøjelig, vild Yngling. Jeg miskjendte Eder. Farvel! Med disse Ord ilede han bort.

Munken kom Rudolph imøde. Rudolph, jeg veed, Du har forgjeves søgt Fred. Krig altsaa! Er Du uskyldig deri?

"Det

"Det er jeg," sagde Rudolph, med mun-
tre, tindrende Øjne. "Nu jeg og Grev Nidau
mod Østerrige!"

Og Güttingen!

"Ikke Güttingen! Nei, Fader, ikke Güt-
tingen! Han være min Faders og mine Brø-
dres Tilflugt, hvis vi falde."

Og Din Tilflugt min Søn?

"Denne Varm!" Han kastede sig i Mun-
kens Arme.

Godt min Søn! det indgaaer jeg. Mit
Hjerte, min Kjærlighed være det Sted, hvorhen
Du redder Dig, naar Du synker. Jeg kjender
Din Lykke Rudolph, og vil lede Dig. — Den
Gamle vædede Ynglingen med en Glædestaare og
Rudolph følte sig let og glad, lettere end nogen-
sinde, uden Had mod Østerrige.

Kun faa Dage derefter opfordrede Fredrik
Güttingen mod Rudolph von Werdenberg. Siig
Hertugen, gav Güttingen Budet til Svar: Ru-
dolph von Werdenberg er min Ven, hans Søster
min Kone. Mit Sværd er for Rudolph, min
Borg for Rheinegf. Hjerterne ere ældre, end
Lehnspligterne, og Kjærlighed ældre end Krig.

Jeg

Jeg er Rudolphs Krigskamerad og Baabens broder.

Güttingen hørte ikke engang at Rudolph bad ham, kun denne eene Gang intet Partie at tage. Ogsaa Pater Anton fraraadede ham det forgjæves. Fader, sagde Güttingen, jeg ærer Fornusten og dens Grunde. Men mit hele Hjerte oprøres ved den Tanke, at forlade Rudolph; og jeg bekymrer mig ikke om Folgerne. Nei, sig, hvad I vil; ogsaa Hjertet har sine Nødtigheder. Der kunde støde Omstændigheder sammen, hvor det er bedre, glædeligere at falde, end at staae. Jeg beder Eder, lad mig raade. Lad saa være, jeg falder; nu, saa falder jeg med Rudolph. Og vi skulle ikke være ulykkelige; vi blive uadskillelige. Troer I, at der mangler mig Grunde, for at forsoøre min Villie? Aldeles ikke! Er ikke Rudolph mig mere, end mit Gods; er jeg ikke ham mere, end en Tilflugt bag mine Mure? Svarledes? Naar jeg nu adlød Eders utidig forsigtige Raad, og det engang i en ulykkelig Time faldt Rudolph ind, at min Hjelp maaske kunde have reddet ham, og at min sparsommelige kolde Fornust hellere har villet opofret ham,

end

end min Formue? Naar han engang tænkte
 det! og kan jeg ikke maasse redde ham? kunne
 ikke femhundrede Hjelmne bidrage mere eller min-
 dre til Sejeren? kan det i det mindste ikke synes
 saa? O! naar det faldt min Rudolph ind!
 Da Farvel! Venskab og Fortrolighed. Jeg tabte
 ham, og han mig. Jeg beder Eder, tie. Siger
 I ikke selv Fader! Mennesket har et Hjerte,
 som maae erstatte vor Forstands Svaghed? Var
 jeg, var Rudolph alvidende, saa vidste vi, hvad
 vi havde at gjøre. Min Fornuft seer endnu
 ikke, hvad Følger vor Strid vil have; vi maae
 stole paa et Maasse: men mit Hjerte søler med
 sin hele Kraft, at jeg maae søge at redde, saa
 længe der endnu er Haab tilbage. Nei! tie! tie!
 Uvist er det endnu at jeg falder; men vist,
 min Broder Rudolph, at jeg seirer, naar Du
 seirer, og falder, naar Du falder. Hvad, o!
 gode Gud, Du, som skabte Menneskene til Kjærlig-
 heds og Venkabs lige indtil Døden! hvad have
 vi vissere, end vort Hjerte? Følgerne ere Dine,
 kun Handlingerne vore. Rudolph, ved Gud!
 jeg er Din i Liv og i Død.

Pater.

Pater Anton trykte den glædende Güttingen op til sit Bryst. Edle Menneske! hvad formaaer Østerrige at berøve Dig? Er ikke Eders Omfavnelse den fasteste og skønneste Borg? Ere ikke Eders Hjertes den frugtbareste Mark paa Tilfredshed og Velsignelse? Du har Ret Güttingen! Fornuften er ikke Menneskets eeneste Dommer, ogsaa Hjertet gjør Regning paa det.

Güttingen brød op i Spidsen af sine Lehnsmænd; og Jutta gik til Kælnegk til sine Foreldre. Ogsaa Rudolph brød op, og Midaus Banner stødte til ham. Bleg og skjælvende stod Jutta paa Taarnet, og kastede vaade Dine gennem den lykkelige Rhindal efter sin Güttingen, som dybsindig reed ved Siden af Rudolph. "See," sagde Rudolph smilende, "een af vore Ungdoms Drømme gaaer i Opfyldelse." — Og naar opfyldes den skønneste, Fredsfeften i Juttas Arme? svarede Güttingen.

Paa hiin Side af Rhinen stødte de paa Smaahobe af Østerrigere, som vare ilede i Forvejen, for at forsvare Neuberg og Feldkirch, og nu flygtede over Ill til Eschen. Neuberg og Feldkirch bleve erobrede og besættede.

Hertug

Hertug Fredrik rustede sig endnu bestandig; daglig skødte nye Bannere til hans store Hær. Han lejrede sig for Feldkirch. Den lille Besætning holdt sig med Heltmod. Dog omsider tog Fredrik Borgen igjen. Den indfaldende Vinter skjænkede begge Hærene Hvile. Güttingen ilede til Rheinegk, og udgjød der Glædestaarer, da han trykte en Søn til sin Varm, som Jutta i hans Graværelse havde fød, og nu rakte ham fra sit Bryst.

Fortryllende Vinter, velsignet med Faders og Moderkjærligheds søde Glæder! — I Mai blev Güttingen atter revet fra Juttas Hjerte.

Rudolph og Güttingen strede med Fredrik om Montfort. Hertugen svor begge den stærkeste Hævn; thi de havde dræbt hans tvende fortroligste Venner i Kampen. Paa Højden ved Montfort skødte Rudolph og Güttingen med en liden Trep paa et af Fiendens Bannere. Besværligt var det at drage sig tilbage gjennem Klippedalen, og Østerigerne angrebe med Mod. Rudolph og Güttingen kæmpede, som to Løver. Omsider faldt Güttingen, og rakte i det han faldt: Jutta. Med dette Navn fik Rudolph

Rudolphs Bryst og Arme dobbelt Styrke. Han stod foran Güttingen, og opdyngede en Vold af Liig omkring ham. Men denne Vold, et svagt Bærn mod Mængden, blev erobret. "Gode Gud!" raabte Rudolph, og fordoblede sine Hug. Et Slag med en Kalle rev ham Sværdet af Haanden. "Rhindalen for Güttingen!" raabte han til Hertugen, som nærmede sig, og blev ved at kæmpe uden Raaben. Fanger ham! raabte Hertugen. Midau rev Rudolph bort med sig. Først nede i Dalen vare de Flygtende i Sikkerhed. Vi have intet tabt! sagde Midau til Rudolph, der stirrede stivt paa Jorden. "Intet?" raabte Rudolph, "intet? O! Skaf mig Bannerne! Skaf mig Bannerne for at redde ham."

Forgjeves bestræbte Midau sig at berolige den Fortvivlede. "O! Güttingen!" raabte Rudolph tusinde Gange: "O! Jutta!" Endelig sendte han et Bud til Hertugen, og lod ham tilbyde Rhindalen for Güttingen. Han fik et spottende Svar. Derpaa steg han til Hest og ilede til Rheinegk, for selv at bringe sin Jutta det sørgelige Budskab. Da Jutta saae sin Broder komme med et mørkt Ansyn, og eene,
 streg

Kreg hun høit. Rudolph tog hende taus i sine Arme, og vædede hende med sine Taarer. Jutta var bleg som et Liig. Hun aabnede de tørre Læber, for at spørge, men lukte dem igjen, fordi Angsten bandt hendes Tunge. "Fangen Søster!" raakte Rudolph, og ilede med disse Ord fra hende. Hun saae efter ham med store, stirrende Øjne. Særet? jamrede hun omsider. "Ja, lidet paa Skulderen! og nu i den grusomme Fredriks Hænder. Gud troste Dig og mig!" Med disse Ord forlod han Salen og Rheinegk.

Jutta sad som et Billede paa den døende Sorg. Fra Tid til anden opløstes hendes Smerte i et bittert Suf og i en heed Taare. Snart overfaldt hende en Gysen, snart foer hun op med Høftighed. Hendes Forældre trængte selv til Trost, og kunde ikke give hende hendes Nolighed tilbage. "Jutta," sagde omsider den gamle Greve, "vær beredt paa alt." Hvorpaa? spurgte Jutta skjælvende. "Gættingen er i den grusomme Fredriks Hænder." Rudolph vil udfrie ham, Fader. "Gud give det, mit Barn! men Rudolph syntes selv at have tabt alt Haab."

Jutta

Gutta styrtede ud af Salen, som om hun endnu kunde træffe Rudolph, og gik derpaa op paa sit Kloster. "Vær beredt paa alt." Disse hendes Faders Ord satte hendes Phantasi i en martrende Bevægelse. Hun saae Güttingen i Fredriks Taarnfængsel, forladt, syg, vansmagtet. Nu saae hun ham udstrække sine Arme efter hende, at vinke til hende; og hun svømmede i Taarer. Hun troede at høre ham kalde paa sig ved Navn. "Jeg kommer Güttingen, jeg kommer!" raakte hun, sprang op, greb sin Søn, trykte ham til sit Hjerte, holdt ham op mod Himlen, og bad til Gud, at han vilde forbarme sig over det uskyldige Barn, og spare dets Fader. Saaledes ilede hun med vakkende Skridt, med Barnet paa Armen ud af Slottet. Bleg, med Djnene fæstede snart stivt paa Skyerne, snart stivt paa Drengen, gik hun gjennem Dheinegk.

Alle, som mødte hende paa Gaden, bleve staaende. En Olding spurgte hende: ædle Frue, hvorhen iler I saa kummerfuld? Gutta saae paa ham, uden at kjende ham. "Hjælp mig!" sagde hun med afbrudt Stemme; "Skaf mig
Güt

Gættingen frie!" og derpaa ilede hun videre. Oli-
 dingen fortalte det, og alle unge Mænd, som ende-
 nu vare i Rheinegk, grebe til Vaaben, ilede efter
 Gutta, og fulgte hende med Erbødighed. Gutta
 hørte ikke den hvislende Lyd bag ved hende. Hendes
 Dine stirrede fremad mod Rhinen. Nærmeste en
 af Ynglingene sig til hende, og hun da fastede
 et af sine døende, stirrende Blik paa ham, saa
 vendte han med. vaade Dine tilbage til sine
 Staldbrødre, og hviskede: Jeg følger hende i
 Døden. Saaledes kom hun mod Aften til Rhin-
 nen lige over for Neuberg. Her satte hun sig
 paa en Høj ved Nabredden, og hendes Blik fløj
 til Feldkirch. En af Ynglingene nærmede sig til
 hende, og sagde sagte: I Morgen gaar I over
 Rhinen, ædle Frue! Nu først saae Gutta den
 Hob Landmænd, hendes ledsagere. I saa Mi-
 nutter var en Hytte af Trægrene opreist ved
 Rhinbredden, og et Leje bered for Gutta. Rundt-
 omkring lagde Rheinegkerne sig til Hvile. Gutta
 sad i Hytten, græd og bad.

Med Solens første Straale traade hun ud
 af Hytten. Grædende bed hun Landmændene
 god Morgen, og nu trængte alle sig om hende.

Een

En spurgte hende om Marsagen til hendes Rummer; en anden kysede hendes Klæder; alle svore at følge hende i Døden. Nu tindrede en glad Straale af Haab i hendes Dje. Hun hævede Armene mod Himlen og raabte: Mennesker beskærme Uskyldigheden; Gud! og Du skulde ikke vilde beskærme den? Hun leverede een af Ynglingene sin Dreng, og gif nu omgivet af denne tjenstvillige, opmuntrende, trøstende Hob Landmænd til Rhinen. En Baad førte hende over, og alle toge Vejen til Feldkirch. Med det nye Haab sølte Jutta sig ogsaa udmattet ved sin Skræk og Lidelser. Afsmægtig satte hun sig ned paa Jorden. Bønderne forfærdigede i en Hast en Baare, lagde sine Klæder derovenpaa til et Sæde for Jutta, og bare hende lige til Feldkirch, hvor Fredrik opholdt sig med sine fortrøligste Adelsmænd.

Taarnvægteren i Feldkirch gav Tegnet, og alle løbe til Vinduet. Ingen kunde gjætte, hvem den Kone var, der sad paa Baaren med et Barn paa Armen. Ved Foden af Slotsstien steg Jutta af og gif op, ledet af to Ynglinge. Skjælvende traadde hun ind i Salen, hvor Fredrik var.

Gute

Güttingens Kone, Jutta von Berdenberg! raabte en Ridder, som kjendte hende.

"Ja, jeg er Güttingens Kone," begyndte Jutta blid og frygtfuld. "Jeg søger Hertug Fredrik." En Deel af Bønderne trængte ind i Salen. Fredrik traade frem og spurgte: hvem ere I? Borgere fra Rheinegk, svarede en Ungling, eedsvorne at gaae i Døden med vor Frue! — Fredrik rynkede Panden. — "Naadige Herre, begyndte Jutta, forbarm Eder over mig! Güttingen er Eders Fange. Bestem hans Løsepenge og skjænk mig ham igjen! O, sig mig dog, befinder han sig vel? lad mig see ham!" — Hendes Stemme var saa bønfuldende, hendes Stilling og Blik saa rørende, at ingen vovede at svare. Fredrik vendte sig bort med et mørkt Ansyn. Güttingen er en Forræder, begyndte han; Forræder mod mig og sin Lehnseed! — "Naadige Herre, forbarm Eder!" sagde Jutta, og trykte sit Barn til de blege skjælvende Læber. "O! Gud forbarm Eder! Min Broder er hans fortroligste Ven; jeg er Güttingens Kone, dette hans Barn; skulde han forlade os alle, sin Broder, sin Kone, sit Barn, for en Eeds Skyld, som

som hans Forfædre svore? Naadige Herre, I har selv Beslægtede, selv Venner og Børn. Døm dog hans Hjerte efter Eders og forbarm Eder." Hun faldt paa Knæe. Fredrik var rørt. Men hans Had mod Güttingen seirede over hans Medlidenhed. Hans Blik blev endnu mørkere, og i en fiendsk Tone sagde han: Han dræbte to af mine Venner. Skal jeg da eene ikke elske mine Venner? Liv for Liv. Jeg kan ikke høre Eder, kun beklage Eder kan jeg.

Ved de Ord: "Liv for Liv," blev Jutta bleg som Sne, hun vaklede, og hendes Bryst hævedes med en dødelig Hurtighed. Bønderne omringede hende, og toge hende i sine Arme. Hun holdt sig fast ved een af Unglingene og skreg med Hestighed: "Liv for Liv," og faldt i Afmagt i hans Arme. Han holdt hende, og raabte til Hertugen med rasende Blik: Güttingen dræbte Eders Venner i aaben Feide paa Ridderviis; men I !

Tag Dig i Agt, afbrød Hertugen ham: Du kunde dele hans Skjæbne! O! Herre! sagde Bonden og pegede paa Jutta: den, der ved dette
Syn

Syn ej bøde med Glæde, han var aldrig værd at leve.

Nu slog Gutta de matte Dine op, og eet af hendes døende Blik faldt paa Fredrik. En kold Gysen foer igjennem hende. "Naadigste Herre," stammede hun, "o mit ængstelige Hjer-te! Forbarm Eder, forbarm Eder over dette Barn." Hun ilede ængstelig hen til Hertugen. "Dræb dog ikke den uskyldige. Güttingen! An-greb I ikke os først? Hvad have vi gjort Eder? O! naadige Herre, frygt for den retfærdige Gud. Thi I er eens den Skyldige. Tænk paa Eders sidste Stund, og foregaa ikke Antallet af Eders Uretfærdigheder ved en uskyldig Mands Mord. I ville tillige dræbe mig og dette Barn. Skjænk mig Güttingen tilbage! Skjænk mig Güttingen!" Ved de sidste Ord traade hun med en vild Fla-mme i Djet lige hen for Hertugen. Han veeg et halvt Skridt tilbage, og sagde: hun raser; bring hende bort! — Lad hende faae Güttingen tilbage, raabte en af Bønderne, og jeg vil være Eders Livegen, jeg og mine sildigste Esterkommere! — Og jeg! og jeg! raabte alle Bønderne og faldt paa Kne for Hertugen. Han forbausedes over Folkenes

Nej, ikke saa. Han vil ikke navngive sig for Eder. See I kan udfrutte ham!

Anton smilede. "Ja den, der forstod det! Hvad skal jeg svare ham? Maaske faaer jeg det da at vide."

Hertugen traf Pateren til Side og hviskede til ham: Siig ham, at Güttingen var frie, og at jeg forlod mig paa hans Ord, at han vil tie.

"Altsaa er Güttingen frie?" spurgde Anton højt. — Ja, svarede Hertugen med Uvillie: Güttingen er frie. Hører I det ædle Frue? Eders Mand er frie. Dog haaber jeg, han skal for Fremtiden være min Ven. Man hente ham! Denne Overgang fra Smerte til Glæde var alt for pludselig for Juttas Hjerte. Hun vilde smile til Pateren, og formaede det neppe. En Strøm af Taarer var den eeneste Forandring i hendes Ansigt. Nu kom Güttingen. Hun fløj til hans Bryst og hang snart uden Liv i hans Arme, fordi hun ej kunde udholde den pludselige Afverling af Smerte og Henrykkelse. Güttingen blev forbauset, da han traf Jutta her. Han saae paa hende, trykte hende til sit Bryst, og betrag-

betragede derpaa Hertugen, som med en mørk Mine stod langt borte. I veed, Güttingen, begyndte Hertugen langsomt, hvorledes jeg med Rette kunde behandle Eder. Men I er frie. Gaae med Eders Kone; dog lad Eders Slotsbanner stode til mig, og ophæv Eders Forbindelse med Berdenberg.

Güttingen saae stivt paa Hertugen, og sagde koldt: "Naadige Herre! lad mig bringe tilbage til Taarnet. Jeg er Eders Fange." — Güttingen, I vil dræbe Eders Kone. Betænk Eder! — Güttingen kastede eet veemodigt Blik mod Himlen, og dernæst eet paa Jutta. "Naadige Herre! Gud hjælpe mig. Jeg kan ikke anderledes. Gud i Himmelen! Dig overgiver jeg min Jutta. Vær hende naadig! Lad mig bringe tilbage."

Saa tag i det mindste ingen Deel i Striden, hverken for Østerrige, eller for Berdenberg! — "I martrer mig, naadige Herre! jeg kan ikke, jeg kan ikke! Mit Sværd for Rudolph!" — Saa gaae da, Ussindige! raable Hertugen forbitret, og forlod Salen. Biskoppen, Ridderne

derne og Pater Anton, som Güttingen nu først blev væer, fulgte ham.

Endnu laae Jutta bestandig i sin Mand's Arme. Med en Døendes Smil, med det matte, voldsomme Smil, hvori Hjertet brister, saae hun paa ham. "Min Jutta!" raabte han i fyrig Henrykkelse. Af Mæthed nikkede hun langsomt til ham, og han ansaae hendes Blik for den smægtende, stille, rolige Elskovs Omhed. "Gaa lader os gaae!" sagde han. Hun lænede sig til hans Bryst, vilde gaae, havde ikke Kraft dertil, og lod, som hun selv smilte derover. Güttingen blev forskrækket. "Kjære Jutta, hvad skader Dig?" — Jeg troer Glæden har dræbt mig! sagde hun sagte. Gud være lovet, at jeg tog har seet Dig endnu engang! — Güttingen og Bønderne bare hende ned ad Trapperne. Efterhånden kom hun sig igjen, og syntes at slumre paa Baaren. Güttingen gik ved Siden og overtænkte alt, hvad der var hendet ham. "Pater Anton hos Hertugen? Mig kjendte han ikke? Fulgte Hertugen saa krybende, som en Hofmand, uden at hilse mig med et eeneste Blik."

En stor Tvivl om Munkens Nædelighed opstod i hans Hjerte.

Mellem Klipperne henad mod Rhinen hørte de Larmen af rejsende Ryttere. Güttingen lod Rheingæsterne holde stille, og gik eene i Forvejen. Allerede langt borte kjendte han Rudolph, og Rudolph ham. Begge sank i hinandens Arme.

”Bringer en Engel Dig tilbage til os?” raabte Rudolph. ”Just var jeg paa Vejen, for at befrie Dig med min Død, med mine Rytteres Død.”

Højt opløstede Troppen et Glædeskrig, da de saae Güttingen, Güttingen, deres Befrier fra den visse Død. Rudolph havde bedet dem med Taarer at bestorme Feldkirch og redde Güttingen, Alle havde svoret at bestige den høje Borg, eller at døe. Gud være lovet, raabte Güttingen ved Rudolphs Hals, at jeg er her! — ”Men hvorledes er Du bleven frie?” — Vil Du see min Befrier? — Rudolph ilede med Güttingen omkring Klippen, og saae Jutta sidde der. Hun er min Befrierinde, raabte Güttingen med fyrig Henrykkelse. Rudolph tog Juttas Hænder med Omhed. ”Saa har Du og reddet mit Liv, hilde Jutta.” Ikke jeg, sagde hun, ikke jeg Rudolph,

dolph, Munkens af Disentis har reddet ham. —
 "Hvorledes? Anton?" — Hertugen raabte to
 Gange: Liv for Liv! Af Güttingen, disse Ord
 smerte mig endnu. Nu kom Vateren. Jeg ved
 ikke, hvad han har sagt, men Du blev frie. Til
 mig hviskede han: Giv Eder tilfreds, Güttingen
 er reddet.

Vateren leverede Hertugen to Breve, for-
 talte en Rheinegker, og da han havde læst dem,
 blev J frie. — Ingen begreb Sammenhængen.
 Nu først spurgde Güttingen, hvorledes Rheine-
 egkerne vare komne til Jutta. Han fik det at
 vide, og trykkede Naglingenes Hænder med Dinhed.

Rudolph ledsagede Jutta og Güttingen lige
 til Rhinen. Underveis lovede Güttingen ham
 at komme igjen til Hæren, saasnart hans Saar
 var lægt. Derpaa steg han i Baaden med Jutta,
 og hun sad hos ham i hans Arme. Saa-
 ledes betraahe de paa nye den bekjendte Nabred,
 og saae allerede langt borte de hvide blinkende
 Taarne i Rheinegk.

Men næsten paa samme Tid som de, kom
 ogsaa et Budskab fra Rudolph, at Fredrik havde
 erobret Montfort, medens han var paa Vejen til

Felds

Feldkirch. Med Glæden over at see hverandre igjen blandede sig denne Draabe Bitterhed, og gjorde den Henrykkelse, hvormed disse gode Mennesker nu emfavnede hinanden, endnu blidere og mere rørende.

Rudolph meldte Güttingen efter nogle Dages Forløb, at Sonnenberg, Pludens og hans ridderlige Troop holdt sig endnu. Güttingen svarede ham: "Hvorfor kæmper Du Rudolph? Hvorfor kæmper Du mod Pantse og Sværd? Kast Dine Vaaben fra Dig, og vend tilbage. Lær, at Angest og Skræk gøre mere dræbende Vaaben, end vore Fiender. Gutta, min dyrebare Gutta, er Offret for mit Fangenskab. Hun smiler, naar jeg staar hos hende, og ryster med Hovedet over min Ekjæbne. En Rose paa en Gravhøj! Tusinde Gange hver Dag spørger jeg mig selv: vil jeg og kunde overleve det? Min Munk giver mig tvetydigt Haab. Gutta beder mig at blive hos hende. Bed Du da, spørgde hun nyrlig, hvor længe Du endnu har mig? Selv kan jeg ikke komme, Rudolph; jeg ducer til intet uden til at tælle min Guttas Puleslag, som staae saa mat og saa hurtigt. Det knuser mit Hjerte.

Det

Det lakker ad Enden med os Rudolph, og det er godt, at det gjør det. Du skal see, at Østerrige seirer. Ogsaa Din gamle Fader kæmper med Døden. Jeg har bragt Tutta paa min Borg, for ej at lade hende lide ved Synet af hendes døende Fader. Nu kvæger mig ofte den Tanke, at ogsaa jeg er dødelig. Jeg veed ikke, hvorfor Du vil staaes med den gjerrige Mand om en Steenhob. Lad ham faae den. Hvad behøve vi mere, end at sidde paa en Liigsteen og tænke, at vi ere Støv. Gode Gud! vore Ungdoms Drømme! Jeg vilde ønske, Du saae, hvor bleg Tutta er, og hvor søn, hvor sølsom! Naar hun taler om de ligegyldigste Ting — hun siger det med en Stemme, som om hun sagde mig det sidste Farvel. Saa munter, saa rolig! Øste staaer jeg hos hende; mit Hjerte svømmer i Elenighed. Jeg tør intet sige. Ja Rudolph, ja; vi hælde alle til Graven. Tutta svinder hen, Din Fader dør, og Du bliver overvundet. Og jeg? O Gud! forbarme sig over mig! Dine Brødre? Nu ja! de ville erfare, at det dog ogsaa er godt at være paa Jorden. Jeg seer gjerne, jeg er eene. Min Foged har Befaling

at

at sende Dig Folkene. Jeg har min døende
Gutta. Broder! Rudolph! hvorledes vil det gaae
mig, naar hun ikke mere smiler til mig, ikke
mere svarer mig! Güttingen.”

Og saaledes var det og virkelig. Gutta bar Dø-
den i sin Barm fra den Dag Güttingen blev udfriet
fra Fængslet. Hun følte det selv, men skjulte dens
ne Følelse i sin Barm. Dog, længe kunde hun
ikke skjule den. Roserne paa hendes Kind forsvandt,
og den blide Ild i hendes Dje udslukkedes. Ved
forhøjet Venlighed, ved Rolighed fik hendes Ansigt
nye Udtryk, men disse Udtryk gavede ogsaa hendes Blik
noget overjordisk. Hun syntes allerede, førend hun døde,
at være bleven en forklaret Engel.

Güttingen førte hende paa sin Borg. Bege-
ges Dødsbed' blev ved Fyngten for Skilemissen saa
forstærket, saa forhøjet, saa inderlig, at Gutta
selv sagde til: Vi leve nu i een Time ligesaa me-
get, som for i eet Aar. Gutta blev Dag for
Dag mættede, og hendes Kjærlighed til Güttingen
syntes at drage alle hendes Legems henrivende
Kræfter til sig. Hendes eensomme Liv,
hendes stedse vedholdende Beemodsfølelser, den
taysse

tause Omhed, og hendes med Ængstelighed blandede Kjærlighed omstemmede selv Güttingens naturlige Munterhed, og forandrede den til en sværmerisk, uvirksom, veemodig, med Bitterhed blandet Noe. Hans Ulykke gjorde ham ikke haard mod andre; men han blev dog lettere opbragt ved Smaating, end ellers, og hans veemodige Bebrejdelse var ham i Hjertet. Ved Güttingens og Juttas Taalmod i deres huuslige Elendighed vorte deres Omhed mod hinanden saa meget, at selv Hoffolkene aldrig med tørre Øjne kunde høre endog kun en ligeaeldig Samtale mellem begge.

Endelig havde Jutta ikke mere Kræfter nok til at staae op. Den Dag, hun første Gang blev liggende, var hun muntreere, end hun nogentid havde været, og skjemtede med Güttingen over sin Tilstand; men midt under hendes Skjemt flød stundom en Taare ned ad hendes Kind, der strax lokkede to andre af Güttingens Øjne. Sjelden besøgte Güttingen den gamle Greve i Rheins egk, fordi han intet kunde bringe med sig uden Taarer, og fandt der intet uden Taarer. Han blev ganske rolig, naar man talte om Østerriges Sejer over Rudolph, og smilede, som om den
var

var aldeles ubetydelig. Kun for Guttas Tilstand havde han Bølelse.

Endelig blev Rudolph dreven over Rhinen. Nu kæmpede han for Werdenberg og for Rhindalen, da Fredrik fortrængte ham fra Saragons. I Rhindalen lod han en nye Troop unge Mænd, hans sidste Haab, bevæbne, og skrev, at han selv vilde komme og anføre dem mod Østerrige. Gårtingen, som sad ved Guttas Dødsbæng, fik det ikke engang at vide. Allerede i adskillige Uger var han ikke kommen ud af Støttet. Ladet os til Trods for Døden leve længe sammen, sagde Gutta med et ømt Blik, og Gårtingen forlod ikke mere hendes Leje. Med hver Time, som Gutta endnu levede, blev begge's Kjærlighed mere og mere himmelsk, og det Øjeblik, som for dette Liv skilte dem ad, knyttede deres Hjærter end stærkere til hinanden. Pater Anton, det eneste Menneske, der ikke forstyrrede dem i Livets sidste Nydelse, men som tværtimod forhøjede den, besøgte dem i denne Tilstand, fuld af jantende Kjærlighed og smertelig Henrækkelse, meget ofte. Han ledede deres varme Phantasi til hiine Haabets Skjønne, fortryllende Egne, og fyldte deres

lidende

lidende Bryst med Evighedens rene Nydelse. Jo mere Haabet om Guttas Liv svandt, des villigere blev Güttingen og Gutta selv til at bygge paa dette Haab. Samlede sad der disse tre Mennesker, muntre og glade ved Haab og Kjærlighed: Tit, naar den gode Munk saa levende malte dem Evighedens Egne og dens Glæder, forglemte Güttingen, at han endnu var paa Jorden. Nu trykte han Gutta til sit Bryst, og vædede de dødsblege Kinder med Blædestaarer. Hun smilede; og hendes Dje fik i saadanne Djeblikke en overjordisk Glæde. Derpaa faldt Güttingen paa nye i en stille Sorg, indtil Pater Anton, eller Gutta igjen opmuntrede ham med et fortryllende Billede af Evigheden.

Den sidste Dag af sit Liv bad Gutta Güttingen; at begræve hende i Rhindalen under den Rosenbust, hvor hun som Barn saa ofte havde sat med ham. Nu blev hun stedse svagere; neppe kunde hun endnu holde sine Dje aabne: Hun smilede venlig til Güttingen, kysede hans Haand og trykte den til sit Hjerte. O! Gud! Du dør Gutta! raabte Güttingen. Hun saae endnu engang med sit blaae Dje smilende hen til ham

og

og hvistede: Farvel! jeg pæer ikke! og blegnende faldt hun tilbage paa Puden.

Güttingen var nedsjunken som i et uendeligt tomt Rum. Han tænkte, han følede intet, med Jutta havde han tabt sig selv. Saaledes sad han tre hele Dage for den Seng, hvorpå Juttas Liig låe, betragtede det, kysede de kolde, blege Læber, talte med Jutta, og stirrede med en fremmed Mine paa enhver, som talte til ham.

Pater Anton bragte ham dog omsider, til at begrave det døde Legeme. Güttingen var kold mod alt, endog mod sin Søn. Han gjorde selv alle Anstalter til Begravelsen, og fulgte Kisten til Rhindalen. "Her," sagde han, og satte sig ved en Rosenbust, "her sadde vi Jutta!" Han stirrede ned i Graven, som man grov, og derpaa igjen paa Bejen. Pateren bragte ham hans Søn, som han havde taget med. See her, Güttingen, Din Juttas Søn! — Güttingen saae paa ham, kysede ham, og sagde: "Juttas Søn!" og stirrede paa nye ned i Graven.

Hugo og Eberhardt, som stode hos ham, talte til ham; han svarede intet. Rudolph kommer i Dag, sagde Hugo; vor Fader er meget

sig, og har ønsket at tale med ham. Güttingen saae paa Hugo, og derpaa igjen ned i Graven. I det samme kom Rudolph galloperende i Rhindalen. Din Vaabenbroder Rudolph! Din Ven! sagde Munken. Rudolph gik taus hen til Güttingen, trykte ham i sine Arme og sagde: "Min Broder, det lakker ad Enden." Güttingen saae paa ham, og en Straale af Venlighed opsteg dog i hans Dje. "Jeg er aldeles forladt, Rudolph!" sagde han saa veemodig, at Taarene stegede den haardere Rudolph i Djene ved de saa Ord. "Werdenberg er tabt," sagde Rudolph. Güttingen smilede med en Slags Bitterhed, og pegede paa Juttas Kiste. Rudolph ilede med de smerteligste Kælelser til sin døende Fader. Kisten blev nedsænkt, Graven tilkastet og belagt med Grønsvær. Nu bedækkede Güttingen sit Ansigt og græd højt. Munken befalede alle at gaae, satte Güttingens Søn paa Juttas Grav, og gik derpaa selv bort.

Güttingen satte sig paa sin Juttas Grav, og saaledes sad han endnu, da Rudolph og Pater Anton efter to Timers Forsøb kom ned fra Borgen, hvor den gamle Greve var hensovet i

Rudolphs

Rudolphs Arme: "Er det den Søn, Du lovede os?" spurgde Rudolph Munken, da han en Tids lang taus og tankefuld havde staaet lige for Güttingen og betragtet ham. — Lovede jeg Eder Uddødelighed? spurgde Anton rolig. Og vare ikke disse Sorgens Taarer, dette kummerfulde Minde, Juttas Beroligelse i den sidste Stund? Skal den Elskedes, skal Bennens Grav ej vades af de Esterlevendes søde Taarer. Om nu en Engel kom, for at udlette Juttas Minde af Güttingens Hjerter, — troer Du da at Güttingen vilde tillade det? Han vil ej miste de Taarer, som Du kalder hans Ulykke, og som ere ham saa søde. Juttas Tab er en Ulykke; Følelsen af dette Tab hans Beroligelse.

Güttingen slog nu Djuene op og blev Rudolph vaer; han rakte ham Haanden, og sagde i en blid Tone: Rudolph, denne Grav er nu det eneste, jeg elsker; det eneste, hvorpaa jeg kan tænke. Jeg forlader Verden. Dig overdrager jeg, hvad der endnu hører mig til. (Han tog sin Søn fra Graven, og lagde ham i Rudolphs Arme) Taarer kunne aldrig opdrage noget Menneske, og mine Taarer ville aldrig ophøre at flyde.

Vær Drengens Fader. Sørg for, at han bliver et Menneske! (Han kyskede Barnet.) Og nu, min Fader Anton! flyr jeg til Din Barm. Der vil jeg lade mine Taarer' frit Løb; thi ingen elskede min Gutta, som Du. Lad os gaae til Dissentis. Klosters Kellighed, denne Grav og mit Hjerter passe for hinanden. Lad os gaae! — Pateren trykte Güttingen til sit Bryst. — ”Og Din Borg, Güttingen?” spurgde Rudolph. — Opdrag Drengen til Eensomhed, saa behøver han ingen Borg. Harde vi været ubekjendte Landmænd blandt Fjeldene — saa havde Gutta levet endnu, og Du intet tabt. Eensomhed, Rudolph! Eensomhed og Løndom! O! hvorfor søge vi dem først, naar vi alt sælde Taarer? Hvorfor ikke for at undgaae at sælde Taarer.

Rudolph kastede sig i hans Arme. De sagde hinanden Farvel, og Güttingen, ledsaget af Oldingen, tog Vejen igjennem Bjergene.

”Gutta havde levet endnu, og jeg intet tabt, dersom vi havde været ubekjendte Landmænd blandt Fjeldene!” dette gjentog Rudolph langsomt, medens han holdt Drengen paa sin Arm. Just stod han, og eftertænkte nøje, om ogsaa Güttingen

tingen havde Ret, da Stormflokken paa Rheinegk kaldte ham tilbage til Borgen. Alle Ynglinge fra Rheinegk forsamlede sig bevæbnede, for at drive Østerrigerne tilbage. Rudolph gik med Haanden paa Vandet urolig op og ned i Salen. "Han har Ret, kjære Moder!" raabte han til sin Moder, der græd ved sin Mand's Liig; "og saa min Fader havde levet endnu."

Fredriks Hær lejrede sig om Rheinegk. Rudolph var en rolig Tilskuer fra Taarnet af. Ynglingene fordrede han skulde gjøre et Ufald; han bevægede dem til at opsætte det til den følgende Dag. Om Natten jordede han sin Fader i Familiebegravelsen, og om Morgenens sammenkaldte han Almuen i Rheinegk. "Kjære Mand og Venner," sagde han, "Harme over Fejden med Østerrige har forkortet min Faders Liv, dræbt min Søster Jutta, røvet mig min Ven, gjort min Moder til Enke, mine Brødre til Faderløse og mig fattig. Eders Mod skulde maaskee kunne beskytte mig her; men eders Marke blive ødelagte, eders Ynglinge dræbte, eders Bølliger opbrændte. Eder er det ligegyldigt, under hvis Navn I ere lykkelige, naar I kun blive

det. Min Moder og mine Brødre have en sikker Tilflugt paa Güttingens Borg. Vi ere lykkelige. Maatte I ogsaa vorde det. Overgiver eder til Hertugen; nedlægger eders Vaaben, vender tilbage til eders Hytter, til eders Arbejder. For min Skyld skal ingen Draabe Blod mere flyde."

Skriget af den forsamlede Mængde afbrød ham, og alle svore at kæmpe for ham til sidste Blodsdraabe. Rørt trykte Rudolph de Omstaaendes Hænder: "Nej, mine Venner, jeg takker eder. Bruger disse Hænder til at velsigne, og ikke til at myrde. Lever vel, og glemmer mig ikke!" Han gik under Taarer og Velsignelser mellem dem op til Borgen. Der nedlagde han sine Vaaben, og bad sine Brødre at gjøre det samme. Derpaa tog han Güttingens Søn paa sin Arm, og rakte sin Moder Haanden. "Farvel, elskte Borg! farvel for evig!" raabte han, og ledsagede sin Moder. Vindebroen fløj ned, og langsomt gik han ned ad Bjerget hen mod Fredriks Lejr.

Da Borgerne paa Stadsmurene saae ham komme ned fra Slottet, aabnede de Portene, kastede alle deres Vaaben fra sig, og ilede efter ham.

Mænd

Mænd og Qvinder faldt paa Knæ for ham, og han sagde dem endnu engang Farvel. Østerrikerne formodede et Udfald, og traade i lange Rækker udenfor Lejren. Hertug Fredrik forbausedes over det, han saae, og kunde ikke forklare sig det. En Mand uden Vaaben, med et Barn paa Armen og et gammelagtigt Fruentimmer ved Haanden, kom rolig gaende henad mod Lejren, og to Ynglinge fulgte ham. Rheinegkerne udstrakte deres Hænder efter ham, og skrege højt. Hvor forbausedes ikke Hertugen, da han kjendte Grev Rudolph von Werdenberg. Hvad vil det Menneske? er han rasende? raabte han, og sendte ham en Ridder i Møde. Ridderen spurgde Greven om hans Hensigt. Rudolph svarede smilende: "Min Fader er død og min Søster; Vi, Fredrik og jeg, have myrdet dem ved vore Fejder. Fredrik vil have Rheinegl. Han skal faae den. Men uden Blod. Jeg vil forskaffe min Moder, mine Brødre og dette Barn et Steds en Hytte, som Fredrik ikke misunder mig, og hvorfor jeg ej behøver at udgyde Blod."

Ridderen galloperede tilbage, for at bringe Hertugen Rudolphs Svar, og Rudolph gik imidlertid

lertid stedsse langsomt videre hen til Fredriks Lejr. Hertugen ryttede Panden, og da Rudolph kom nærmere, traade han ind i sit Telt, fordi saa megen Dyd beskæmmede ham. Kriegerne vege ærbødigen Pladsen for deres ædelmodige Fiende. Man kunde endog hist og her høre en grædende Stemme, og Rudolph havde nu i Halvdelen af Ridderne fundet beskyttende Venner. Nogle tilbøde sig at forsone ham med Hertugen. Rudolph forfæstede deres Forslag, og sagde: "Jeg behøver ingen Forsoning; I see jo, at jeg gaar frit og ubehindret gjennem hans Lejr." Da saaledes fortsatte han uden Ophold sin Vej til Güttingens Borg. I Hjeldeggen opholdt han sig en Dags Tid hos een af sine Bekjendte, en god Appenzeller. Den næste Morgen gif han atter videre med sin Familie. Fjernt saae han den uhyre Gamor *) ved hvis Fod Marie boede. Hans Hjerte bankede, og en Straale af Glæde tindrede i hans Ansigt. Han skjulte sin Glæde under de Kjærtean, han ydede Barnet. Først efter længe at have hvilet paa en Høj, gif han igjen videre.

Han

*) Gamor, en Klippe, hvorfra Alperne lidt efter lidt hæve sig frygteligen.

Han talede nu med sin Moder om de rolige Dage, som de ville leve i Eensomheds Ekjød, om den Lykke, det er, at være ubemærket, om den huuslige Roligheds Nydelse. "Moder," sagde han venlig, "her blandt Fjeldene boer Rolighed for Eder og for mig. Jeg forlader Eder paa en kort Tid. For saalænge, og, dersom I hellere vil, for bestandig, boer I paa Güttingens Borg. Østerrige har intet berøvet os." Saaledes gik han ved Siden af sin Moder, og lod sin Phantasi sværme om i Fremtiden, sit Dje hvile paa Gamor. Selv de to ærelystne Ynglinge, Hugo og Eberhardt, toge Deel i Rudolphs Munterhed. Alle fire gik med ubestrikelig Tilfredshed videre.

Allerede saae de Güttingens Borg lige for an sig paa Sletten. "Der ligger vor Bolig," raabte Rudolph glad. Da de komme nærmere, saae de i Indgangen en Bevæbnet i Østerriges Farve, og paa Muren en fiendtlig Fane. Fredrik var bleven kold ved Rudolphs Handling, og skjævede for den Mand's store Mand, der havde havt Mod til, uden Frygt at drage gjennem hans Lejr. Ved Gud! raabte Fredrik: denne Mand er uden Baaben frygteligere, end i Spidsen af sin Hær.
Han

Han bestyttede at fælde Rudolph. Og strax den samme Nat marcherede et Banner til Güttingens Borg, for at besætte den.

Er I Rudolph von Werdenberg? spurgde Ridderen, da Rudolph kom nærmere. "Det er jeg." Hvad vil I? "Skaffe min Moder et Opholdssted paa Güttingens Borg." — Ikke førend I har svoret Hertugen Lehn's Eden. — Rudolph smilede. "Lehn's Eden? paa hvad? Skal jeg tage Luften i Lehn af Hertugen? eller mine Fødder? eller hvad mener Hertugen?" — Jeg har Befaling at nægte Eder Indgangen til Slottet, indtil I er forsonet med Hertugen.

Ridderen forsvandt i Indgangen, og Rudolph blev staaende, som forstenet. Hans Moder græd, og hans Brødre saae ned til Jorden. Rudolph saae det, gik hurtig op og ned, og udstødte enkelte heftige Ord: "Belan da, Hertug Fredrik," raabte han omfløder. "I vil saa have det. Det skal skee. I skal faae mig! Gud! Du hører min Eed!" Han rakte den højre Haand i Vejret.

Da gik han, som det syntes, rolig ind i en nærliggende Hytte, bragte Brød og Mælk for sin

sin Familie, og bød dem smilende at sætte sig. Efterhaanden forsamledes Bønderfolkene omkring Dem, og betragtede medlidende de Forladte, der uden Lye, uden Hjælp, uden Haab sadde der, og dog vare glade, fordi Rudolph havde lovet dem hastig Hjælp. Moderen kom tilbage igjen, og spurgde Rudolph, hvad Svar han skulde bringe Hertugen. "J see," svarede Rudolph koldt, "at vi ikke trænge til Hertugen. Svaret skal jeg selv bringe ham til rette Tid." Nu reiste han sig: "Hugo," sagde han rolig til sin Broder, "Du er fra nu af Hovedet for den sorte Fane. Tag Din Moder og Din Broder til Dig. Gaae til Grev Midau. Han vil med Fornøjelse modtage Eder. Vent der bedre Tider. Trøst Din Moder, og bliv en ædel Mand. Du seer, Grevskaber kan man tabe, men Følelsen af at have handlet rigtigt er vor egen, saalange vi selv ville."

Rudolph, hvor gaer Du hen? spurgte Moderen. "Moder!" svarede han, "jeg gaer, for at lære en Daare, at han er et Menneske og ingen Gud." Han tog Drengen paa sine Arme. Og denne Dreng? spurgte Grevinden. "Har

Gåta

Guttingen, betroet mig." — Lad mig beholde ham! — "Nej, Moder: Ulykkelige kunne ikke opdrage Børn, og Grevinder ikke opdrage Mennesker. For Drengen er der allerede sørget. Nøisom Kjærlighed skal opdrage ham; Dyden skal undervise ham, og Løndom skal gjøre ham lykkelig. Lader os skilles ad. Jeg har ej Tid." Han kyskede sin Moder, sine Brødre, og gik nu tilbage til Fjeldet, den samme Vej, som han var kommen. De tre andre bleve af Grev Nidau venstkabelig modtagne.

Rudolph naaede Fjeldeggen. I en Hytte, hvis Indvaaner var Guttingens Livgen, forskaffede han sig en Hjelm og et Sværd, og tænkte derved paa de Ord, han havde sagt til Marie: "uden Hjelm og Sværd!" Misfornøjet med sin Stjæbne kom han stedse længere op i Fjeldet, og tog Vejen hen til Mariens Dal. Med en rædsom Følelse traadte han ind i den. Han havde troet, at den Tid, da han kunde begynde at leve i Dalen, var saa nær, og nu! Fredriks Grusomhed, hans raske Tød at ydmyge ham, bortfjernede ham endnu i mange Aar, maaskee for evig fra dette Kjærlighedens og Tilfredshedens

Opholdested: Da han traade frem af Granalleen, blev Marie ham vaer. Hun udstødte et Frydes Skrig, og glad ilede hun ham imøde. Alt aabnede hun sine Arme, for at modtage ham, og lod dem mismodig synke igjen, da hun fik Dje paa Hjelmen og Sværdet. "Marie!" sagde Rudolph, "mine Vaaben havde jeg allerede kastet fra mig, men min haarde Skjæbne har atter tvunget mig, til at tage dem igjen. Du havde Ret. Jeg trænger mere til Din Hjælp, end Du til min. Min Moder, mine Brødre vilde jeg ikke bringe hid, for ikke at drage Østerriges Opmærksomhed paa Eder. Men dette Barn, Güttingens og min Søster Juttas Søn, bringer jeg hid, og overleverer Dig det. Güttingen bad mig at være Drengens Fader, vær Du hans Moder! Lad ham her i Uskylds og Nøjsomheds Skjød opvoxe, og blive lykkelig.

Marie tog Barnet paa sin Arm, og trykte det til sine Læber og sit Hjerte. Nu, sagde hun, vil J dog i det mindste ikke forglemme Barnet, om J end forglemmer os. Hun ailede med Rudolph til sin Fader. See, Fader! sagde hun, hvad Grev Rudolph har foræret

se. Jeg er denne Drengs Moder! Faderen kyskede Barnet.

Grev Rudolph havde i Begyndelsen kun havt i Sinde at overlevere Marie Warner, og derpaa strax forlade Dalen. Men han kunde ikke rive sig løs. Han fortalte sin Ekjæbne, og Marie udgjød Taarer. Faderen spurgde Rudolph: Og er J: endnu ikke træt af disse Storme? Marie saae venlig paa ham. Rudolph fæstede sine mørke Blik paa Jorden; han tænkte paa sin Eed, og hans Had mod Østerrige opflammedes paa ny. "Endnu ikke," raabte han forbitret. Vel hensvinder mit Liv, som en sort Jorden-Ekhe, mørkt og uden Glæde, men den Allmægtige behøver Jordenen, for at straffe de Ondskabsfulde." — Nej, Grev Berpenberg! sagde Marie lidt fortrædelig, Gud velsigner ogsaa i sin Jorden. — Ved J da saa vist, spurgde den Gamle, at J er en Jordenkile i Guds Haand? Føler J saa bestemt og tydeligt, at intet Had, intet Nag, ingen Hevn boer i Eders Bryst? Føler J Eder alvidende, som Gud, for kun der at lade regne, hvor Regn er Belsignelse, kun der at lyne, hvor Lynet er Belsignelse? Velan da, saa gaae, virk og sign! . . .

Dej.

Dog, Greve, — søjede han rørt til — det er en stolt, utæmmelig, grusom Formastelse, at troe, man fører Guds signende Scepter, naar man ikke vil tilfredsstille andet, end sin egen usle Attraa efter Ære og Hevn.

”Men bruger ikke Gud selv Menneskene, som Middel til at straffe de Onde? Skal jeg gaae i Rette med Forsynet? Skal jeg modsætte mig det, fordi jeg ej føler mig almægtig, som det?”

Forsynet bruger Forbrydere, til at ydmyge de Stolte. Men ønsker I at være den Forbryder, som Forsynet sender over Menneskene lig et ødelæggende Jordskjælv? Føler I Eder ej mere æret, ved Eders Visdom og Lærdom at være i Forsynets Haand en Velsignelse for Menneskene? Hvad har Eders Hevn, Eders Had mod Fredrik med Guds Velsignelser at gjøre? Forsynet bruger Eder, og forkaster Eder siden, ligesom Lægen Giften, der, blandet med velgjørende Midler, gjenbringer Sundheden. Ungling, lær: at den Onde er dobbelt frygtelig, naar han skjælver; at Dyden ei skal forkrække de Onde, men beskamme og overbevise dem. Fredrik skjulte sig aldrig

aldrig for Dig, saalænge Du førte Sværdet mod ham. Han følte sig den Gang lige saa stor, som Du, og endnu større. I satte Magt mod Magt; Stolthed mod Stolthed. Men, da Du udøvede den største af Dine Handlinger — den største, fordi den var den viseste og meest velgjørende — da Du forlod Rheinegk, for at spare Blod: da først følte han Din Storhed og sin Ubetydelighed. Han skjulte sig i sit Telt, og vovede ikke at standse Dig; han ærede Dig: han var bestømmet og overbevist.

”Overbevist? . . . Forfulgte han mig ikke? berøvede han mig ikke, den eneste Tilflugt, jeg endnu havde: Güttingens Borg?”

Hvad troer Du, Werdenberg? Dersom Fredrik havde vidst, at Du vilde leve rolig paa Borgen, uden at angribe ham paa nye, — hvad troer Du, vilde han have ladet Dig drage derhen i Fred, eller ikke? Troer Du ikke, at han kun af Frygt for Dig berøvede Dig denne sidste Tilflugt?

”Det synes saa!”

Du seer altsaa, han skjælvde endnu; han var ikke fuldkommen bestømmet, ikke fuldkommen
over

overbevist. Tilstaae det kun; Du havde en hemmelig Glæde af at see ham midt i sin Lejr at skjæve for Dig, der var uden Vaaben, uden Bistand; derfor gif Du taus, og uden at erklære Din Hensigt, gjennem hans Lejr. Den største Forbryder synes efter en hemmelig og sikker Følelse nøje at kunde adskille den rene Dyd fra Uergjerrighed. Saaledes ogsaa Fredrik. Han forfulgte Dig, fordi han endnu skjævede. Han troede sig endnu ikke aldeles sikker, og tog heller ikke Fejl deri. Du hadede ham endnu.

"Men vil I da," begyndte Rudolph heftigt, "at jeg skulde kaste mig for hans Fødder, skulde anraabe ham om Tilladelse at drage min Hænde?"

Jeg vil slet intet, Herr Greve, naar I bliver heftig. Men vil I selv være lykkelig og tilfreds, saa maae I ikke hade noget Menneske; Had er et smertefuldt Saar i Sjælen.

"Troer I, jeg er ond?" spurgde Rudolph blidere.

Nej, svarede den Gamle smt, og trykte Rudolphs Haand. Troede jeg, I var ond, saa vilde jeg ønske, at I aldrig maatte betræde denne Dal,

Dal, og jeg ønsker dog, at I stedse var her. Wren, Greve, har ledet Eder paa Afveje. I vil det Gode kun for Wrens Skyld.

"Og er Wren ikke Dydens naturlige Løn? Hvad andet, end Wren kan bevæge mig til at tilbringe mit Liv med Nøje og Arbeide for Menneskene?"

Men hvorfor ikke Lykken? spurgde Marie smilende. Hvorfor just i Nøje og Arbeide? Er det da saa tungt, saa majsommeligt at elske Mennesker?

"Besynderligt," sagde Rudolph. "Ja ved Gud! jeg anseer det for tungt at elske Mennesker, som fornærme mig."

Men hvorfor, spurgde den Gamle, sætter I Eder ikke i en saadan Stilling, at de ikke kunne fornærme Eder?

"Og hvilken skulde det være?"

Et ubemærket Liv i haaslig Lyksaligheds snevne Kreds.

"Fader!" spurgde Rudolph alvorlig, "I lever her i denne indsluttede Dal, og er lykkelig. Men troer I, det var mueligt og godt, at alle Mennesker levede saaledes?"

Den Gamle smilede. Det troer jeg ikke, Grev Rudolph. Men mellem tusinde Mennesker, midt i den folkerigeste Stad, vilde jeg leve ligesaa ubemærket, skjont ikke saa eensomt, som her. Troer S ikke, at jeg i en Stad skulde ligesaa roligt bestyre mine Forretninger, som her? Jeg kunde jo gjøre alt, hvad jeg gjorde, saa hemmeligt, saa ganske i Stilhed, som her, og finde Glæde i det rolige Liv med min Datter, i Omgang med to, eller tre Venner. Paa de Tjenester, jeg viste mine Naboer, vilde jeg sætte saa ringe Pris, at de selv ej skulde falde paa, at ansee dem for Tjenester. Det Gode, jeg gjorde, vilde jeg gjøre saa hemmeligt, som mueligt, og overlade Tilfældet, eller enhver anden Vren derfor. Ingen vilde jeg træde i Vejen, ingen hindre, af ingen fordre noget. Min Tilværelse skulde blive en Hemmelighed for de Onde, og mine Velgjerninger vilde jeg udøve, som et Snigmord; saa kunde ingen misunde, ingen hade, ingen forfølge mig. De Gode vilde elske mig, og jeg vilde være lykkelig, fordi jeg ingen såndt, som jeg var nødt til at hade. Lynet rammer stedse de højeste Gjenstande. Stormen splitter

Egen, og sparer den ranke, lave, ubemærkede Piil.

Jeg kjender en Mand, sagde Marie smilende, som i sit hele Liv maaskee har virket mere, — virket, som min Fader siger, paa hele Folkeslag mere, — end de største Førster, og de fleste veed ikke engang, at denne Mand er til. Denne Mand siger stedse: "At tie om sig selv, og ikke fordre noget af andre, gjør vor Dyd almægtig og vort Hjerte lykkeligt."

"J kjende Pater Anton fra Dissentis?" spurgde Rudolph.

Han er min fortroligste Ven, min Befrier fra Fortvivlelse, og Marias Lærer.

Uf hans Mund, sagde Marie, har jeg allerede kjendt Eder, Grev Rudolph, førend jeg saat Eder. Han har opdraget Eder i Gwardowall. Jeg elsker den gode, vise Munk, lige saa smt, som min Fader. Han er Dyden og Kjærligheden selv. Ikke sandt Greve? — Nu fortalte Marie med den rene Glæde om den gode Pater, og hendes Die tindrede af Fryd, fordi hun kunde rose ham, fordi hun hørte ham rose. Ønskede J ikke at være i denne gode Munks Gred, Greve?

Greve? spurgde hun; og hvo veed dog, at hakt gjør saa uendelig meget godt? O! Greve, det maatte være Himlen selv, at have denne Vaters guddommelige Hjerte. Siig, hvad I vil. Gløden menneskelige Lyfsalighed, hvad Navn I vil; Tilfredshed, eller Dyd, Menneſtelighed, eller Kjærlighed; dens Helligdom, findes i et skjult Liv. For Verdens Dine tabe Dyd og Lyfsalighed det halve af deres Væsen, eller de føre Menneſkene, selv mod deres Villie, tilbage til et roligt, skjult Liv.

”Men i dette skjulte Liv maae jeg ogsaa ofte lade mig nøje med Villien at gjøre godt, og tør aldrig haabe at høste, fordi jeg overlader til Hændelsen den gode Sæd, jeg udstrøer.”

Det er atter et nyt Karaktertræk af Verdensherligheden, sagde den Gamle. Thi kan I gjøre mere, Greve, end overlade det Gode til Forsynet? at udstrøe den gode Sæd, og overlade det til Forsynet, naar Menneſkene skulle høste? Hvad formaaer I mere, end det?

”Tvinge Menneſkene, til at gjøre Godt.”

Ikke til at gjøre Godt. Det var vel ikke Ederes Hensigt. Man tvinge dem til at

gøre det Gode, som J gav ham, fordi J gav ham det. Ikke Mennesket skal høste; men J vil høste. Hvad behøver Jellers at bekymre Eder om, hvor og naar Høsten skulde være? Jeg seer, hvad J vil: forandre, ødelægge! J ønskede gjerne, at kunde gjøre alting allene, for at kunne sige: det er mit Værk. J vil omstabe Menneskene, ikke paa det de skulde blive bedre; men for at J kunde sige: det har jeg gjort! Voldsomhed er Tyranti, om den end forhyverede sig Himlen. J vil sætte Tidens Hjul i hurtigere Løb, J vil fuldende Forsynets store Værk med ilende Haand, og betegne Aarhundreder med Eders Navn. Tiden gaaer langsomt; Forsynet ligesaa. Hvert Aar, hvert Decennium bringer noget Godt, og forstyrrer noget Ondt. Vi Mennesker kunne intet uden vedligeholde det lidet Gode, som Tiden bringer med sig, indtil det forøges. Vi overdrage det til vore Børn, forsvinde ubemærkede og uden Bedrifter, og overlade Høsten til vore Efterkommere, lig Oldingen, der plantede et Træ, og overlod Frugterne til sine Børnebørn.

”Men hvad Belønning havde jeg saa for min Dyd?”

Tilfredshed, ved følelsen af at have frembragt
 Kyndet Høsten, og huuslig Lykzalighed.

Ved disse Ord reiste Rudolph sig, og gik
 ene ind i Krattet. Han hørte en Stemme raabe
 i sin Barm: Den Gamle har Ret: huuslig Lyk-
 zalighed i Maries Arme! Den Tanke kunde han
 ikke nære hos sig, uden allerede at føle en himmelsk
 Nøe i sin Sjæl. Og dog — Skulde han saa
 aldeles forsvinde for Fredrik's Dine? Skulde
 Manden paa Thronen aldrig skjæve mere for
 Navnet Rudolph von Werdenberg? Hans Hjer-
 te blev sønderrevet af disse sig selv modsigende Fø-
 lelser, han vidste ikke selv, hvad han vilde.

Marie søgte ham i Krattet, og var hans
 gode Mand. Neppe blev han hende voer, saa
 forsvandt Fredrik og Veren af hans Tanker.
 Censomheden fik nye Tillokkelser for ham, og en
 Svadseregang under Granene med Marie udgjor-
 de hans Livs hele Bestemmelse.

Rudolph forblev flere Dage hos Marie og
 hendes Fader. Ved deres smaa Sysler, i Ny-
 delsen af huuslig Lykzalighed, forglemte han gands-
 ke og aldeles sin Lyst til Hevn. Da han nøjere
 lærte at kjende begge Forretninger, begyndte han
 at

at beundre den Mand's Godhed og Viisdom, som han forhen kun havde elsket. Han gik med den Gamle paa Højene til Landmændene, og saae her med hvilken Godhed, med hvilken Klogskab han ledede, og tæmmede deres vilde Mand.

Stedse opvakte Friheds-Ånden mere og mere blandt Bønderne i Fjeldegnen. Hvor Hyrderne kom sammen, der talte de med vild Harme om Abbed Kunos Undertrykkelser. Lader os være Schweizer, raabte da de fyrriaste Ynglinge. Troer I, vi mangle en Zell? Enhver Appenzeller er en Zell!

En Dag gik Marie med Rudolph og hendes Fador ned i de lave Dale. Allerede hørte de snart et forvirret Skrig, som stedse trængte sig nærmere. Af alle Hytter ilede Indbyggerne ud. To Hyrder førte en Kone og tre Børn midt imellem den sammenløbne Mængde. See! see! raabte den eene Hyrde. Hører hvor ubarmhertig han er, den affkyelige Foged i Appenzell. Manden' dør fra denne Kone her, og efterlader hende intet uden tre Børn. (Konen trykte det yngste grædende til sit Bryst.) Hun begraver ham i hans seneste Klædebon, og Fogden —
hører

hører kun hvor afskyeligt — den ubarmhjertige Foged fordrer Liigklædet *). Konen jamrer og beklager sig.

Ik! begyndte Konen grædende, jeg bad Fogden ved Christi dyrebare Legeme at have Medlidenhed. Det hjalp ikke. Han fordrede Liigklædet. Jeg havde intet. Da lod han Graven kaste op igjen, og tog Liigklædet af min Mand's døde Legeme. Nøgen maatte jeg grave ham ned igjen! — Appenzellerne skrege højt af Raserie, og havde Mariæ Fader ikke forhindret det, saa havde de strax brudt op, for at tage Hevn over Fogden.

Da Rudolph, Marie og hendes Fader kom tilbage, fandt de Pater Anton. Begge Oldingerne sank i hinandens Arme, og Marie kyskede Munkens velgjørende Haand. Rudolph spurgde om Güttingen. "Güttingen lever stille og rolig i Klosteret i Dissentis, eene beskæftiget med Tanken om sin Jutta." — Hvad siger Abbed Runo? spurgde Mariæ Fader. Munken trak paa Skuldrene, "Han vil intet høre. Jeg har ladet

*) Ved ethvert Dødsfald tilfaldt den Afdødes beste Klædebon Dyrigheden. Et haardt droit d'Aubaine!

ladet ham advare ved Roschach, ladet ham fore-
 stille den hele Tilstand i Fjeldegnen, Fogdernes
 Grusomhed, Landboens Harme, og deres Magt.
 Han smiler dertil, og billiger sine Fogders
 Opsørsel. Fra hans Side har man kun li-
 det at haabe. Der er forresten intet andet til-
 bage for os at gjøre, end at forhindre, saa længe
 som mueligt, hver Voldsomhed af Folket, og væde
 Oprørets Udbrud ved en gavnligere Fred. Nige-
 stæderne ved Bodensøen ymte allerede om Fjeldeg-
 nens Oprør. Jeg haaber de skulle bringe Ab-
 beden paa andre Tanker, eller i det mindste mægle
 Fred. Himlen give, at jeg ved min Dod kunde
 skænke Helvetien Fred, binde Undersaatten til sin
 Forste, og Forsten til sin Undersaat: hvor gjerne
 vilde jeg doe. Dog, lader os gjøre, hvad der
 staar i vor Magt."

"Men," begyndte Rudolph ærgerlig, "saa
 miskunder dog ikke Menneskene Friheden, det
 helligste Gode paa Jorden!"

Frihed! svarede Munken, hvad kalder Du
 Frihed? Dog vel ikke Befrielse fra Lovene?
 dog vel ikke Løjlesløshed? Den anseer jeg rigtig
 nok for den ubeskriveligste Ulykke, der kan ramme

Mennes

Menneskene. Rudolph, naar nu Tolleløshed og sand Frihed ere eet for Folket, og maae være eet; naar nu Folket, løsrevet fra de gamle Forbindelser, som det var vant til at holde hellige, anseer intet mere for helligt; naar det nu, befriet fra een Fordom, erklærer alt andet, selv den helligste Sandhed tillige for Fordom; naar dette maae være Tilfældet ved et aabenbart Oprør: saa er det dog vel den Wiises Pligt at forhindre Selvraadighed, at undertrykke Oprørs: Aanden, at befæste Sceptret i Førsternes Hænder, og blot at lære dem, at et Scepter er intet Sværd og ingen Svæbe, hvormed de skulde hudflette Nationerne, men en Betsignelses: Stav, et Lyffens og Tilfredshedens Dærflodigheds: Horn.

”Men hvorfor skal et Folk ikke regjere sig selv?”

Hvo siger da, det ikke skal det? Neajere ikke Waldstädterne sig selv, og ere lykkelige? Her er Talen om Appenzeller, som staae under Abbeden. De afskafte Abbedens trykkende Nag, men med ham ogsaa alle Love, fordi de ere Abbedens Love, der ene stotte sig paa Appenzells Forbindelse med Abbeden, og med Lovene tillige

al Agtelse for Menneskehed og Menneske-Ret-
tigheder.

”Bed Gud! I gjør Landboen Uret. Et
Folk vil aldrig handle saa grusomt, som en For-
ste, naar begge ingen Love erkjende.”

Rudolph! Sværdet i Haanden hos en af
Folket er skrækkeligere, end Sværdet i Haanden
hos en Konge, selv en Tyrann. Kongen skaaner,
fordi han ikke frygter nogen Privat-Mand. Fol-
ket myrder, naar det skjæler. — Rudolph ryste-
de tvivlende med Hovedet. Maries Fader traade
rørt og heftig frem for ham: Ungling! saa hør
da — Marie sprang op, og greb sin Fa-
ders Haand. Nej, sagde hun, lad den gode Pa-
ter fortælle ham Dit Liv; det griber Dig for
heftigt an. Hun trak ham fjærligen med sig
ind i Kratskoven hen til Arbeidsfolkene. Mun-
ken gik med Rudolph ned i Dalen, og satte
sig der med ham i en skjult, dunkel Grotte i
Klippen. En rædsom Taushed herskede rundt
om. Anton begyndte:

Saa hør da min Søn! jeg vil fortælle
Dig min ulykkelige Vens Historie. Han er den
rigeste Friherre fra Landet Walis, og heder Ehs-
ring

ring von Brandis. Hans Godser ligge i Siebenthal; hans Borg Simenegg ved Indgangen af de snævre Klipper, som lede til Landet Sarnen. Thürings Ungdom var blid, var idel Tilfredshed og Lykke. — Venfæb og Kjærlighed, Overflod og Næisomhed gjorde hans Borg til en Bolig for Glæde og Dyd. Hans kjæreste Ven var Anton von Thurn, en ædel Mand; hans Kone den skønne ælfværdige Datter af Baron von Grensy. Syv Børn, Dreng og Piger, havde hans Kone fød ham, da en Tildragelse indtraf, som for ham blev en evig Kilde til Taarer.

Hans Ven Anton von Thurn laae i Strid med Biskoppen af Sitten, Bischof von Savelli. Forgjæves stræbte Thüring at forlige dem. Et Par af Anton von Thurns Lehnsmænd traf Biskoppen tilfældigviis paa Slottet Seyon, og forekastede ham sin Uvæjllighed. Stolt af sin hellige Værdighed og af sin graae Alder tilkalt Biskoppen de forbittede Mænd med haarde Ord. Breden fik paa begge Sider Overhaand over Fornuften; de Uvæjllige lagde Haand paa Ordningen, og slæbte ham til Brinken af Klippen.

Biskop,

Biskoppen betænkte ikke, hvad Lidenskaberne ere i Stand til at gjøre, og gjorde dem endnu flere Vebreidelser. Sine styrtede i deres Raserie Odbingen ned i den uhyre Afgrund, og han blev knust mod Klippen.

En kold Gysen betog enhver Mand i Landet, da denne skrækkelige Handling blev bekjendt. — Morderne flygtede. Folket kreg højt over Adelsens Overmod, og Oprøret brød ud. Blodbannerne fra Sitten stødte sammen, og svore Hævn og Adelsens Undergang. De leirede sig for Thürings Borge, og ødelagde dem. Allerede længe havde Thüring von Brandis udkastet den Plan, at give Landboen sikker Rettigheder mod Adelen, og han ansaae dette for det bekvemteste Øjeblik, at udføre den. Adelen skjælvede nu for Landboen, og hørte med Glæde paa Thürings Forslag. Men Folket var beruset af Sejer og Haab om fuldkommen Uafhængighed. Det forkastede Thürings vise Forslag, og vendte nu Blodbannerne endog mod deres Beskytter og Belgjører. Sibenthalerne grebe til Vaaben, for at forsvare deres gode Friherre, og Thüring drog i Spidsen for dem den rasende Landboe i Røde.

Begge Hørene stode nær ved hinanden. Nu kastede Thuring Hjelmen af, og gik til den fiendelige Trop. "Kjære Mand og Venner," sagde han, "Jeg kommer til Eder, som I see, uden Vaaben, i Tillid til min Nødsfærdighed og mine Medborgeres Kjærlighed. Der staae de. Gaaer, og spørger, om jeg nogensinde gjorde dem Uret, om jeg nogensinde behandlede dem hovmodig. Jeg elsker Eder. Jeg ærer de Rettigheder, som Gud og Naturen gav Eder, og har allerede i lang Tid ønsket at sikke Eder disse Rettigheder. Sparer Blod, og erhverver Eder nu, da det staaer i Eders Magt, en reen, hellig, uskoldig Frihed.

Sibenthalerne vare imidlertid komne til, og forsikrede med hellige Eder, at Thuring vom Brandis var en Ven af Folket og dets Frihed. Men tusinde Stemmer raabte: Bort med Adelen! hugger ham ned! Sibenthalerne rev ham ud af Bøndernes Hænder, og vilde falde ind paa den vilde Skare. Thuring stræbte at holde dem tilbage ved Bønner; da ikke det hjalp, saa kastede han sig ned i de snevne Passer mellem Klippene, og raabte: Eders Vej gaae over mig! Træder først mig ihjel, og bevær mig saa. Nu stand-

standsede Hæren, og nu bevægede Thiring sine Sibenthalere, til at spare Bønderne. "Hellere vil jeg døe," raabte han, "end lade en Draabe Blod flyde for min Skyld." Han trak sig gjennem de snevre Passer tilbage til Simenegk, og affædigede sin Hær.

Ved saa megen Dyd stod Skaren af Bønderne eet Djeblif i Tvivl. Men omsider raabte nogle Stemmer: Lader os drage ud, og udrydde Adelen og Thiring først. Han skulde herse over os ved sin Dyd, og vi ville ingen Herre have: Bort med Adelen! — Bønderne leirede sig for Simenegk. Thiring, den ædle Thiring, vilde hellere være fattig uden Blodsudgydelse, end riig ved Blod. Han tog sin yngste Datter, Marie, som endnu ikke var afvænnet, paa Armen, og eet af sine andre Børn ved Haanden. Hans Kone fulgte ham med to af sine yngste Sønner ved Haanden. De tre ældste gik foran dem, og saaledes nærmede de sig den vilde Skare.

Bønderne vidste, hvor fast Borgen var; de bleve bestyrtsede over det uformodentlige Skuespil, og stode stille i fuld Forventning. "J ville have min Borg, mine Venner?" sagde Bran-

did: "den er Eders." Om den end kun kostede
 een af Eder Livet, var den for dyrt kjøbt. Jeg
 elsker Eder, og betroer mig til Eder. I kunne
 selv sige mig, hvor jeg skal boe saa længe til
 Eders Frihed og Fred er grundfæstet." Brandis's
 Børn gif hen til disse Umennester, og talde
 venligen til dem. Men een raabte: bort med
 den Adelsunge, og fældede den ældste Dreng med
 en Kulle. I et Øjeblik laae Brandis's Kone og
 sex Børn omkring ham i deres Blod. Han flyg-
 tede med Marie. Et halvt Underværk reddede
 ham fra de flyvende Pile, og bragte ham tilbage
 paa sin Borg.

Han tillukte Borgen, og vilde i den første
 Øjeblik af sin Smerte, der næsten berøvede ham
 Forstanden, tage den grusomste Blodhævn over
 Bønderne. Disse trak sig tilbage, fordi de in-
 gen Beleirings-Redskaber havde. Nu begrov
 Brandis sin Kone og sine sex Børn. — Bøn-
 derne sendte Gesandtere til ham, der skulde unde-
 skylde Handlingen, som udøvet i Hidsighed, og
 tilbyde ham Lehnsvet. "Tager Borgen, I U-
 mennester!" sagde Brandis, "Jeg kan ikke mere
 boe der, hvor jeg var saa lykkelig, og hvor jeg
 nu

nu er saa ulykkelig. Lærer kun at indsee, at Selvraadighed og Tøjleløshed ikke danner frie Mennesker, men Barbarer."

Hvor meget end Bønderne hader ham, saa blev han det dog ikke. Han tog sin Datter paa Armen, og knælede med hende mellem de syv Grave, der skjulede det Kjæreste, han havde, sagde deres elskte Afske et evigt Farvel, og søgte sig et hemmeligt Opholdssted, fjernet fra det Folk, der havde gjort ham saa ulykkelig.

Jeg fandt ham ved Rhinens Udspring, hvor han levede mellem de steilste, frygteligste Klipper i fortærende Kummer, som et Rov for Fortvivlelse. Det kostede mig Møje, i den Ulykkeliges Hjerter igjen at oplive Haabet, dog lykkedes det omfattet min Medlidenhed og min Kjærlighed, og han blev min Ven. Den vilde Egn omkring Gotthard gjorde ham tungsindig; paa min Begjering begav han sig hid til denne snevre, indsluttede, eensomme Dal, som han har gjort til et Opholdssted for Kjærlighed, Ro og den reneste Besjærenhed. — Og nu Rudolph, under Du endnu holder det Sværd, som det kun bruger, til at myrde med? Indseer Du nu, hvorfor vi . . . ?

Rudolph.

Rudolph omfavnede Munken, og taug. Munken troede, han var overbevist om den store Sandhed, at Folket intet Djeblic bør være uden Love; og Rudolph tænkte paa intet, uden paa Marie, i hvis Historie han fandt saa megen Lighed med sin, at det syntes ham, som hans Kjærlighed derved end mere blev forøget. Han forlod Munken, for ej at forstyrres af ham i de Forestillinger, hvorpaa hans Phantasi ledede ham. Nu tænkte han ej mere paa Fredrik, paa sine Planer at ydmyge ham, og hæve sig. Mariens Billeder fordunklede alt andet. Ved hendes Side udvidede Dalen sig for ham til en heel Verden. For rolig, at kunde forfølge disse Billeder, fordybede han sig i Kratskoven, og sværmede ene om i Fremtiden. Hans Blik var mørkt, og dybsindigt. Munken, som betragtede ham langt fra, troede at læse i hans Ansigt Medlidenhed med Mariens Fader og Estertanke over hans Historie. Men Rudolphs Hjerte svømmede i et Hav af Glæde. Han drømte sig ind i de Dage, da Marie skulde være hans Kone, da han, forglemt af Verden, skulde finde sin Lykke i Kjærlighed og ved Kjærlighed.

Da han kom tilbage sadde Munken, Thuring og Marie under Lindene. Han kastede et Blik fuldt af den gladeste Tillid paa Marie; derpaa greb han Thuring's Haand, og sagde: "Fader, giv mig Marie til Kone!" Thuring saae rolig paa ham, og svarede: Saasnart Du kan gjøre Marie lykkelig, er hun Din. — "Jeg vil gjøre hende lykkelig, hvis Kjærlighed kan gjøre det! . . . Fader, jeg elsker Marie, og jeg haaber, at Marie ogsaa elsker mig." Han kastede ved disse Ord et smil Blik paa Vigen.

Jeg elsker Dig, Rudolph! sagde Marie alvorlig og med vaklende Stemme. Da Rudolph hørte denne Tone, saae han paa Marie, og dernæst paa Thuring og Munken. Der var et Djevelblik Tanshed. Thuring slog Rykker paa Panden. Rudolph's hele Hjerte havde aabnet sig med den inderligste Fortrolighed; den Gamles Kulde lukkede det voldsomt igjen. Han tog Mariens Haand, og sagde i en bitter, bævende Tone: "Marie, i det mindste fortjener jeg Tillid!"

Vertil hjælpe os Gud! raabte den Gamle, thi vi elsker Dig alle. Marie elsker Dig, Rudolph! og vist nok ligesaa inderlig, som Du elsker

sker hende. Men, kjære Greve! lykkelig kan Dit endnu ikke gjøre hende. Du kjender min Skjæbne. Vil Du vel fortænke Marie i, at hun ikke vil forlade sit lykkelige skjulte Liv, at hun saa gjerne vil blive i Eensomhed? Du, Rudolph, vil blot træde frem af dette skjulte Livs uensfabelig, beskyttende Skygge; Du ønskede gjerne at drage, ej allene hele Helvetiens, men endog hele Tydsklands Dine paa Dig. Din Vergjerrighed passer sig ikke til Mariés Simpelted.

Marie stod affides, og saae med sørgmodige Blik paa Jorden. Hendes Hjerte modsagde hendes Faders Ord, men hun havde lovet begge de Gamle ikke at forraade sig. — Lad Marie saa lange blive i sin Eensomhed, blev Faderen bedende ved; til Du kan dele den med hende. Ulykke, eller Dine Kræfters unyttige Udmattelse, vil drive Dig til os igjen, og da er Marie Din!

”Da er Marie nu min, thi jeg har ophørt at ønske noget andet, end hende. Jeg har overbevist mig. — Lad mit Liv svinde hen i Mariés Arme. . . . Giv mig Marie, Fader! Hun er mig nok. Jeg har ophørt at være afhængig af Mennesker.”

Har Du? spurgde Munken. Sandelig det var ogsaa nødvendigt for Dig; thi Din Skjæbne driver Dig, til at føre det eensomme, meest ubemærkede Liv. Du! ikke Greve af Werdenberg; Bastard! ogsaa Din Fader er en Bastard! — Marie saae nu paa ham med et mørkt og længselsfuldt Ansyn.

”Hvorledes? Bastard? Hvad er Din Mening?”

Hertug Fredrik bedækker Din Tilværelse med Skjendsel. For at tilintetgjøre alle Dine Forordringer paa Godserne Werdenberg, har han erklæret Din Fader for en Bastard. Du veed, Rudolph, Din Bestefader givtede sig hemmelig med sin Kone, og imod hendes Forældres Villie. Fredrik paastaar derfor, de vare aldrig ægteviiede af nogen Præst, og selgelig Din Fader, Du og Dine Brødre ere Bastarder.

Rudolph saae skilt paa Munken. ”Bastarder? raabte han omsider med huul Stemme. Bastarder? . . . Munk, ved Gud! — det har denne Fredrik paastaet? O! min Fader! endog i Graven vil den Nedrige bestemme Din arværdige

Dige Afte? Afstyeligt! Nu saa! . . . Eller troer J, at jeg ogsaa her skulde tie?"

Nylig sagde Du, Du havde ophørt at være afhængig af Mennesker; Du ønskede intet uden Marie.

"Hvorledes? Jeg skulde paatrænge Marie en æreløs Bastards Haand? Nu — jeg giver Slip paa min Lykke; men den Elendige skal betale mig det altsammen!"

Rudolph, sagde Munken advarende, hævnr Dig, hævnr Din fornærmede Stolthed, kun bland ikke Marie ind i Din Hævnr.

Rudolph stod urolig. "Driver ikke min onde Skjæbne mig denne Fredrik, som en ond Aand paa min Vej?"

Derfor er den meest ukjendte Vej den roligste. Og — vil Du nu ikke paa nye opirre ham til at kaste sig i Vejen for Dig, Rudolph? Er Du endnu ikke træt af at kæmpe med denne onde Aand?

Marie saae paa ham med saa roligt et Smil, at hun i eet Øjeblik stillede Stormen i hans Sjæl.

"Lader

"Lader mig gaae!" sagde han mildere;
 "Min Moder vil behøve min Trost; mine Brødre min Hjelp." — Marie, der fulgte ham, sagde til ham: Hvor ofte vil Du endnu gaae, og komme, og stedse bringe, stedse tage Taarer med Dig? — Han saae ømt paa hende. "Marie, hvad fordre J af mig?"

Sinderoe og Taalmodighed! O! Rudolph! naar vil Du være rolig! naar finde Din Lykke og Dit Værd i Dig selv! (Hun vendte sig bort, og græd sagte.) Rudolph! Rudolph! hvilke Timer koster Du mig. Gaa gaae da og styrk Dig atter i Strømmen, hvorfra Du nys er undkommen. Jeg tør ikke følge Dig derhen. — Hun gik langsomt tilbage, og lod den forbitrede Yngling staae i Urolighed over sin Forbitrelse. "Have de da ej Ret?" spurgte han sig selv, "vil jeg ikke paa nye tirre ham? . . . Men skal jeg da taale enhver Fornærmelse?" Med disse Tvivl gik han gennem Bjergene. Han fandt sin Moder i Taarer, sine Brødre i vildt Raserie. Ved bette Syn blev han til sin egen Forundring koldere. Han gav sine Beslægtede de Lærdomme, han nys havde hørt, ikke desto mindre steg han dog

dog til Hest, og reed til Inspruck til Fredriks Residens. — Da han traadde ind i den høje Riddersal, begavede just Hertug Fredrik højtideligen nogle Store med Lehn. Han aabnede Bisfret, og blev rolig staaende nede i Salen.

Fredrik kjendte ham ved første Djekest, og endte snart Højtideligheden. Nu steg Rudolph op paa Trinene af Thronen, medens en dyb Taushed herskede i Salen. "Hertug Fredrik," sagde Rudolph med kold Stemme og roligt Bryst, fordi Fredriks Urolighed havde gjort ham rolig. "Hertug Fredrik! jeg fordrer Retfærdighed af Eder. I har taget fra Werdenbergerne de Godser, som deres Forsædre i flere Aarhundreder have ejet. Vi, jeg og mine Brødre, eje ikke mere saa megen Jord, at vor Aske engang kunde hvile deri. Intet have vi tilbage uden vor Ære og vort gode Navn. Hvorfor forfølger I Ulykkelige? Hvorfor beskammer I min Faders Aske i Graven? Hvorfor skulle mine Brødre være Bastarder? Vær menneskelig, naadige Herre! Driv ikke Ulykkelige til Fortvivlelse, lad det være Eder nok, at de ere ulykkelige! — Naadige Herre! ved I med Visshed, at min
Fader

Fader var en Bastard? En Tvivl, som ikke var andet end en blot Tvivl, vilde være Grusomhed, fordi den vilde gøre Ulykkelige.”

Fredrik saae paa alle Edles Ansigter rundt om Willie over denne Tvivl, og Medlidenhed med Rudolph og hans Brødre, urolig sagde han: Jeg erklærer her offentlig, at jeg ikke kalder Eders Faders ædle Byrd i Tvivl, at jeg aldrig vil falde den i Tvivl. Vær rolig Grev Werdenberg!

”Jeg takker Eder for denne Erklæring, I ædle Mænd have hørt den, Drager den til Minde, naar Behov gjøres for mine Brødres Skyld, de to Grever af Werdenberg!”

Og ogsaa for Eders Skyld! raabte flere Stemmer. Man har gjort Eder Uret, Greve! ”Hvad mig angaaer,” sagde Rudolph, med en rolig Storhed, — ”forglemmer mig. Jeg fordrer ikke Hertugens Erklæring for mig; Ogsaa uden den vil jeg finde en Grav for min Aske.”

Fredrik kunde ikke holde sit Bje fæstet paa Rudolph, og kastede kun stjaalne Blik paa ham. Han undsaae sig for hans Storhed, og frygtede, for at finde i hans Tilfredshed med sig selv en fiends

fiendelig Stjerne, som truede ham. Endnu havde han aldrig forglemmt Rudolph. Han erfarede, at hans Moder og Brødre boede hos Grev Skindau. Kun hans Opholdssted kunde han ikke erfare. Hvor er denne Rudolph? Hvad tager han sig for? Saa spurgde han hundrede Gange, og skjævede for Rudolphs Nolighed. Nu viiste denne unge, dristige Mand sig paa nye, og atter saa ligefrem, saa usorkærdet, saa stor, som om han var Fredriks Børnerker.

Da Rudolph vilde gaae, tilbød Fredrik sig, at give ham Slotsfogderiet paa Feldkirch. Rudolph svarede smilende: "Naadige Herre, tilgiv mig. Jeg trænger lige saa lidt til Eder, som I til mig!"

Hvor opholder I Eder, Wordenberg? Jeg ønskede at forbedre Eders Skjæbne.

"Det kan I ikke. I vilde endog onsee mig for alt for lykkelig, naar jeg opdagede Eder mit Opholdssted. Saa meget siger jeg Eder: Jeg lever blandt Mennesker, som Uretfærdighed og Ulykke foreenede, og gjorde til Mennesker. Farvel, naadige Herre, og forglem mig, om I kan. Her skjælver man for Fyrstehøjhed, der belee

vi den, og skjælv for Forbrydelse. Jeg har lært at undvære Eder; lær I det samme, naadige Herre."

Fredrik saae urolig efter ham, da han gif Rudolphs sidste forblommede Ord syntes ham at være af frygteligt, truende Indhold. Hvad vilde han have tænkt, naar han havde vidst, at Rudolphs hele Forretning der var, at smile til en Pige, og opfange hendes Blik!

Da Rudolph saae Hertugens Uroe over hans hemmelige Opholdssted, fandt han virkelig en Glæde i at forsøge denne Uroe ved sit forblommede Svar. Paa Bejen tænkte han med Fornøjelse paa, at Fredrik vilde skjælv for ham og hans Venner. Vel faldt det ham ind, hvor ofte Thuring havde sagt: "Drag intet Menneskes Opmærksomhed paa min Hytte! Dens Rolighed bestaaer i at ingen fjender den." Vel faldt Pater Anton's Lære ham ind: "Tausshed er en Dyd, hvor Tale intet baader; Trudstere tomt Pralerie." Han sølede ogsaa ret vel, at han havde overtraad begge disse Regler; og han sølte det med en Slags Uroe. Dog tænkte han med Belyst paa, hvorledes Fredrik vilde es-

terforske hans Opholdssted og hans Forretninger, hvorledes han vilde udsende Bud paa Bud. I Eensomhed vilde han leve; men Fredrik skulde skjælte for ham, som for en Loves eensomme Hule. Han reed munter og tilfreds tilbage til Nidau. Snart blev hans Triumph forøget, da Fredriks Venner søgte hemmelig at udforske ham, og deres forklædte Tjenere bevogtede hvert af hans Skridt. "Skjælver Du for den flygtende Rudolph?" raabte han ofte smilende. Han forglemte, at Pater Anton havde sagt: "Naar den Onde skjælver, er han allerfrygteligst!" — Nu levede han i lang Tid rolig hos sin Moder, han vovede ikke at besøge Dalen, fordi Speidere fulgte ham bestandig.

Ikke saa roligt var det imidlertid i Thürings Dal. Hemmelig havde de unge Mænd i Appenzell forsamlet sig uden de betænksomme Gamles Vidende, og endelig forbunden sig til, med Vaaben at forsvare Indbyggernes Rettigheder + Fjeld-egnen. Munkon, Thüring og Marie sadde engang sildre om Aften paa den højeste Spidse af en Klippe, og saae Maanen stor og reer at træde frem af den dybe Dals Mørthed. De talede om Rudolph.

"Snart

"Snart er han vor, Marie!" sagde Munkens,
 "og da for evig Din! Hvor lange kan hans
 Vergjerrighed endnu modstaae de bedre Følelser
 af Kjærlighed og Dyd. Da har Dyden aldeles
 vunden Sejer over ham. Lad det endnu koste
 ham nogle mørke Timer, og Dig nogle Taarer.
 Et heelt Liv fuldt af Tilfredshed og Lyksalighed
 er dermed ej betalt for dyrt."

Marie lænede sig til Klippen, for videre at
 forfølge disse Tanker. Paa engang blev Himme-
 len rød paa den ene Side. O! see! raabte
 hun, hvor dejlig rød Maanen farver Himmelen
 bag os! Munkens kastede sine Dine derhen:
 "Det er ikke Maanen, der er Gldløs i Heris-
 sau!" — Gldløs? raabte Marie og sprang Kjæl-
 vende op. I det samme Øjeblik slog en høj Lue
 i Beiret lige for dem. Morgen i Schwendi!
 raabte Thuring med Smerte, og kastede ahnende
 sine Blikke til Klaus. Marie hængte sig angst-
 lig ved sin Fader. Der brænder Klaus! raabte
 Thuring. Det er skeet, hvad jeg frygtede for!
 Gud lede det til det Gode! Abbedens Borge
 brænde. — Græffeligste fløge nu Luerne fra fire
 Etæder op mod Himmelen. Fra alle Landsbyer
 løb

løb Stormflokkerne. Oldingerne forsamlede sig; ogsaa Thuring gik derhen; men Ynglingene savnedes.

Efter Midnat gjentød usinde Stemmer mellem Fjeldene: Frihed! Frihed! Ynglingene kom, fortalte de Gamle deres Handling, og glædede sig over den. Vi ville, sagde de, tvinge Abbeden, til at erklære sig. Hans Fogder ere flygtede. Borgene, som behærskede vore Fjælde, ligge i Aske.

Thuring dablede ikke Ynglingenes raske Handling, da den dog nu engang var fort. Han traade mellem dem, roste deres Iver, og kaldte dem en Skare af Helte. "Men," sajede han til, "I ere en Skare af bedre Helte, end de, der rundt om os staae i de Stores Sold. Hvad I gjorde, det gjorde I for Fred og Retfærdighed!" Ynglingene lovede Thuring at opfylde deres retmæssige Pligter mod Abbeden, dog uden at taale nogen Forurettelse, og nu at være rolige. Forsamlingen skiltes ad, og Thuring vendte tilbage. Om Morgenen gik Anton ned til Sankt Gallen, for ved sin Ven, Stiftsfogden, at gjøre Abbeden Forslag.

Efter

Efter nogle Uger kom der Gesandtere til Bønderne i Bjerregnen fra Rigsstæderne ved Sæen og i Schwaben, som stode i Forbund med Abbeden. Hyrderne fordrede blot, at Fogderne skulde udvælges mellem dem selv; disse vilde de da foreslaae Abbeden, og saa opfylde deres retmæssige Pligter mod ham.

Denne kloge Bessedenhed i deres Forbringet var Thürings Værk. Han havde været allevegne omkring i Bjerregnen, i alle Landsbyer, og havde overbevist Unge og Gamle om Nødvendigheden af Freden. Gesandterne fra Stæderne, som ansaae denne Bessedenhed for Frygt, lovede at skaffe Bønderne Ret i denne Sag; og Bønderne svole Thüring at følge Stædernes Kjendelse.

Abbeden stolede paa Forbundet med Stæderne, hvad end Munkens foretog sig. Endelig kom Stædernes Kjendelse, og Unglingene adlode den, fordi de havde lovet det, skjønt med Uvillie. Ved denne Kjendelse blev Frihedsforbundet mellem Bønderne ophævet, og Fogderne igjen bragte ind i Landet. Fogderne hævnedes Opstanden med Haardhed. Bønderne rasede, og Thüring sukede over Abbedens Halsstarrighed.

Thüring raadede Bønderne at slutte et Forbund med Staden Sankt Gallen, hvis Friheder Abbeden modvillig havde krænket. Overhovedet søgte ikke den stolte Abbed Kuno sine Undersaatters Kjærlighed; ogsaa Wyl og Indbyggerne i Iberg laae i Uenighed med ham.

Appenzell sluttede nu et Forbund med Sankt Gallen. Af Frygt erklærede nu Abbeden, at han vilde høre, og tilfredsstille Bøndernes Klager. Men imidlertid forligede han sig med Wyl, og nu trodsede han Bønderne paa ny. Længere kunde ikke Ynglingene holdes tilbage; de grebe til Vaaben og raabte: Vi ville lære Abbeden, at være retfærdig.

Staden Gallen skrev til Abbeden, at de med deres Bundsforvandre Appenzellerne baade i Fred og Ufred vilde være ham imod. Da Kuno havde læst dette Brev, forlod han med Konventen og alle Brødrene Klosteret Gallen, og tog til Wyl. Choret blev tilluftet, de Helliges Reliquier forlode, ingen indviet Klokke, ingen Sang ved Alteret hørte man mere, intet helligt Lys blev antændt. Al Gudstjeneste havde Ende. Nu kom der atter Bud fra Stæderne, som stode i Forbund med
Abbed

Abbeden, og endnu engang seerede Thürings For-
 stillinger og Taarer. Mülli, en ung, fyrig
 Appenzeller, stak sit Spyd i Jorden og raabte:
 Her hviler mit Spyd; men tvinger Abbeden mig
 end-engang til at gribe det — Ved Gud! jeg
 lægger det ikke ned, før det er farvet med vore
 Tyranners Blod.

Pater Anton gik fra den ene Rigsstad til
 den anden, for at hjælpe Bønderne til deres Ret.
 Abbeden fordrede, at det Forbund, som Staden
 Gallen havde indgaaet med Bønderne, skulde uden
 Modsigelse være ophævet. Endelig kom Kjendelse-
 sen. Almueen forsamlede sig i Byen Appenzell,
 og Mülli laade sit Spyd ved Siden af sig paa
 Jorden. Stille og opmærksomme hørte alle de
 første Artikler, der seered dem deres Rettigheder.
 Men da den Punkt blev oplæst, at Bøndernes
 Forbund med Staden Gallen skulde for evig være
 ophævet og tilintetgjort, greb Mülli sit Spyd,
 løftede det højt i Vejret og raabte: Forræderie!
 — Forræderie! raabte alle Ungalingene, og et vildt
 Skrig steg til Himlen: "Eli. Waaden!" raabte alle
 vildt mellem hinanden. Mülli traade frem foran
 Gesandten, og sagde: "Melder Abbeden, at vi
 Appen-

Appenzeller ville ikke adlyde Kjendelsen. Med Spyd og Sværd skulle vi skrive ham en Kjendelse, som han skal ære!"

Endnu mere rasende blev Folket, da Gesandten berættede, at Staden Gallen havde antaget Kjendelsen. Alle trængte sig omkring Gesandten, og svore at dele Dødt og Godt med hinanden; og vove Liv og Blod for Friheden. "Siig Abbeden, hvad I har seet!" raabte man efter Gesandten.

Thüring raadede dem at træde i Landret med de syv Schweizer-Stæder, og de sendte Gesandtere derhen. Schwyz tog Appenzoll op i Landretten, Glaris sendte dem to hundrede Mand til Hjælp. Derpaa forsamledes Bannerne af de Stæder, der stode i Forbund med Abbeden, og droge hen at hjælpe Abbeden. Bannerne af Staden Gallen og Stiftsfolket stødte til dem, og Hæren forenede sig i Staden Gallen.

Højt fleeg Røgen i Vejret fra Appenzellerne's Bagthøje, og for første Gang lod Stormflokken overalt i Bjergegnen. Ved Sangen af fremmede Sejerssange forsamledes de modige Unglinge paa Allarmpladsene, og med dem kom

de ængstelige Piger, og efter dem Fædrene og Mødrene. Ogsaa Marie, ilede med sin Fader til Forsamlingen. Hist kom en Banner, her en anden, ledsaget af grædende Mødre og Qvinder. Da alle Bannerne vare forsamlede, lod Stormflokken endnu engang, steg Røgen paa Højene endnu engang, og nu blandedes grædende Stemmer med det modige Fryderaaab. Her omfavnede en svag Olding sin Søn og sagde: Spar ikke Liv og Blod, thi Pandet er betroet dine Arme. Hist rakte en ung Kone den bortdragende Fader sit Barn, at han skulde kysse og velsigne det, og selv herbrøde hun Barnet Kyskene. Hulvende begyndte hist en Kone at bede sin Mand, at han vilde være tapper; men midt i sin Tale afbrød hun tvivlsom, og tænkte paa, om hun ikke hellere skulde bede ham at vige frygteligt tilbage. Hun omfavnede ham, uder at fuldende Taler, og hendes mod Himlen vendte Dje bad Gud, at han vilde lede det til det bedste. Bleg hang her en Pige i en Ynglings Arme, og bedækkede det elskte Bryst med sit Hjerte, som om det var et Skjold mod de fiendtlige Baner. Om sidet drog Ynglingene ned i Dalen, og Taarer,

Bel

Velsignelser og samme Navne fulgte dem. Stille og bedrøvede vendte derpaa de Fortladte paa eensomme Veje tilbage til deres Hytter. Mariæ Hjerte brast næsten ved Synet af denne Skilsmisse, og Taarene strømmede ned over hendes Kinder. Hun vilde trøste en Vige af sit Naboeslag, og selv trøstløs sank hun i den trøstløse Viges Arme.

Bed Landsbyen Speicher *) paa Højene, hvor Huulveien løber ned til Gallen, forsamledes de totusinde Appenzeller. Stille og bedende tilbragte de Natten, da den store og afgjørende Time truede Fædrelandet. Mod Morgensrøden trak de fiendtlige Bannere op ad Huulvejen mellem tykke Skove. Mændene fra Schweiz og Glaris holdte sig imidlertid stille assides imellem Buskene. Fiirsindstyve Appenzeller anførte Rüttli paa den anden Side af Vejen højere opad. Paa eensgang faldt de fra Waldsjådterne ind i Fiendens bagerste Rækker, og foran brød Rüttli ind. Fienderne skyndte sig op ad Huulvejen, for at komme paa Højene. Der mødte dem den dristige Hær af Appenzeller, der med

*) Slaget blev leveret i Aaret 1403.

modige Skrig stormede ned. Rasende var Anfaldet; thi Tapperhed og Frihed besjælede det. Sienten veeg, og Appenzell trængte frem over Liig. Blodet flød ned ad Huulvejen og bebudede Nederlaget, endog førend de Flygtende. Fire Bannere sank, sexhundrede Skjolde toges til Bytte, og kun tre Appenzeller faldt. Hele Appenzell knælede ned paa Højen, og takkede Gud for Landets Redning. "Gud har givet os Sejeren," raabte Thuring med lydelig Røst, "derfor anvender den, hvortil Gud gav den, til at stifte Fred!" — Gesandterne fra Staden Gallen kom, og Forbundet blev fornyet med den. — Abbeden skjælvede, og flygtede anden Gang med Reliquierne til Wyl.

Paa denne Tid var Rudolph hos Güttingen i Klosteret Dissentis. Han fortalte Güttingen om Marie, og om sin Beslutning at leve i hendes Arme, adskilt fra Verden. "Ja Güttingen," sagde han, "de Lider ere forbi, da Uerogjerrihed plaagede mig. Uren er et skuffende Epogelse. I Marias Arme skal jeg finde den Løkke, som jeg forjæves søgte." Güttingen svarede smilende: Kjære Rudolph! Fornøjelsen er
et

et ligesaa stoffende Spøgelse, som Eren. Den gode Munk sagde aldrig til Dig: had Eren, for at elske Fornøjelsen. Han sagde: lad Eren fare, fordi den hindrer den rene Dyd, og elst Dyden, for at leve rolig. Nu drager en nye Begjærlighed, Kjærlighed til Marie Dig bort fra Bejerrighedens Bane. Lad først Kjærligheden i Mariæ Arme ophøre at være en Lidenskab, og Eren vil atter besjæle Dig. Tilskaae kun, Rudolph, at Du giver Slip paa Eren, fordi denne Opofrelse skænker Dig Marie. Enhver stor Krigsbedrift hører Du endnu med hemmelig Misundelse, og ønsker selv at have udført den. Du har kun ombyttet den ene Begjærlighed med den anden. Men Marie er ikke Belønning for en Begjærlighed, hun er Belønning for Dyd. Stræb at vinde den, Rudolph!

Under saadan Samtale kom Efterretning om Appenzells Oprør til Dissentis, og Rudolph brændte i Lue. At stille sig i Spidsen af Bænderne, og bringe Fredriks Throne til at ryste, vare de Drømme, hvormed han sysselsatte sig i sine eensomme Timer. Ofte spurgde Güttingen smilende

smilende, naar han mærkede Rudolphs Drømme:
er Vren et skuffende Svøgesse?

Slag paa Slag! Paa Efterretningen om den ærefulde Sejer ved Speicher fulgte strax Nygtet om Appenzellernes lykkelige Tog i Stiftslandene og i Thurgau. Længere kunde Rudolph ikke holde det ud hos Güttingen. Han gik til Nidau, for at see sin Moder, og for derfra at vende tilbage til Frihedens og Krigsbedrifternes Land. Der var paa samme Tid ogsaa Henrik, den unge Greve af Werdenberg, som Hertug Fredrik havde bedet, at have Die med den stolte Rudolph ved Bøndernes Oprør.

Henrik talte haanligt om Appenzell; Rudolph smilede, og taug. Henrik spottede med dyb Foragt over Bøndernes Foretagende, og Rudolph brød omsider ud: "J haaner Bønderne," sagde han koldt, "men der vil komme en Tid, at Fyrster skulle skjæve for dem!"

For Bønderne? spurgte Henrik, og loe højt.
"For Bønderne og for den, som leder dem. I ere besynderlige Mennesker. En Første med sin hele stolte Praot maade anføre en Hær, naar I skulle skjæve. Regjerer da Hermelinskaaben

Baaben eller Førstens Hjerne Hæren? Maae da
 Bøndernes Anfører just bære en Førstekappe, for
 at være synlig for Eder? . . . I Kortsynede!
 see I da ikke den Visdom, som leder Appenzell?
 Troe I den blinde Hændelse styrer dette Folks
 Skridt, der intet kjender uden sine Sjorde? . . .
 I have brækket min Landses, sønderbrudt mit
 Sværd, plyndret mine Borges; I troe at have
 gjort mig afmægtig, og I vilde skjælv, dersom
 I kjendte den Afmægtiges Baaben. Er et Jords
 Skjælv da ikke frygteligt, fordi I ikke see dets
 Værkstæder?"

Samtalen blev afbrudt. Grev Henrik ef-
 tertænkte Rudolphs Ord; han fandt i Appen-
 zellernes Skridt et saa roligt Overlæg, i Forslæ-
 gene til Abbeden en saa dyb, forsigtig Omhu for
 Fremtiden, at det ikke kunde være en opbragt
 og sejrende Hob Bønders Værk. "Vi ville
 dog lære at kjende den Vise, der saa hemmelig
 bliver os frygtelig," sagde han, og gav en sne-
 dig Munk det Verinde, at efterspore Rudolphs
 Beje.

Rudolph brød op om Natten, for at gaae
 til Thüring i Dalen. Munkens gif til Fjeldge-
 nen.

nen. Her erfarede han snart, at Grev Rudolph von Werdenberg kemmer undertiden til den gamle Thuring. Han underrettede sig om Thuring, og horte modsigende Fortællinger om ham. Nogle Hyrder sagde, han var en indfødt Appenzeller. Andre: han var en Fremmed, hvis Fødeland ingen kjender. Munken sneg sig selv omkring i Dalen, og snart fandt han Lejlighed, til at see Rudolph, Marie og Thuring, og til at bemærke den gjensidige Fortrolighed mellem disse tre Mennesker. Han bragte Greven den Efterretning, at Rudolph lever i en fortryllende Dal, ikke langt fra Urnäsch, hos en Olding, som Folket i Fjeldegnen kalder den gode Thuring. Ogsaa fortalte han om Thurings skønne, fortryllende Datter.

Den unge, overdaadige Werdenberg gik selv i en Pilgrimis-Dragt til Fjeldet, og saasnart han fik at vide, at Rudolph ikke var hos den gamle, til Dalen, hvor Thuring og Marie modtog ham med Venkabelighed. Strum, med sin hele vellystige Sjæl i de brændende Dine, stod Greven foran den fortryllende Pige; thi saa megen Eljenshed havde han aldrig ventet og aldrig set. Imidlertid glemte han ikke, at han
egente

egentlig var kommen, for at udforske Thuring.
Han antog Frihedens Sprog, og dablede de
Stores Overmod. Men Thuring svarede kun
lidet, og gik omsider bort, for at gjøre Ende
paa Samtalen.

Da Henrik var ene med Marie, sagde han
hende de fineste og kjælneste Smigrerier, men disse,
saavelsom hans Spørgsmaale om hendes Faders
Omstændigheder, bleve ubesvarede. Hvor lidt Lyk,
han end erholdt, saa løb dog Dagen for ham,
som en Time. Han sad jo lige over for Marie,
han kunde see hende, høre hende, og med graabi-
ge Blik græge sig ved den huldeste Usskyldes Yndig-
heder. Nødigt forlod han Dalen, men han maat-
te, fordi han frygtede, at Rudolph skulde komme
tilbage. Han vankede endnu nogle Dage om i
Egnen, og lagde Mærke til de hemmeligste Bejrs-
de meest skjulte Stæder. Endelig forlod han
Fjeldet, og gik til Wyl, ledsaget af den skjønne,
usskyldige Marias Billede, der var en Plage for
hans urene Hjerte. Jeg kjender Eders Fiender i
Hjelbegnen, Herr Abbed! sagde Henrik. De ere
Rudolph von Werdenberg og en ubekjendt, ube-
gribelig Mand: Thuring. Begge ophitste Bæn-

derne mod Eder, og lede deres Skridt. Jeg raader Eder, Paa disse Mænd af Bejen. Uden at tænke paa sin Haardhed mod Bønderne, gav Abbeden Thuring Skylden for Oprøret, og besluttede at tage Hævn over ham. Werdenberg lovede at hjælpe ham.

Man indhentede den ene Efterretning efter den anden. Thuring, sagde alle Budene ved deres Tilbagekomst, bivaaner enhver Forsamling af Almuen, og leder den. Rudolph, Hertugens Fiende, gaaer med ham derhen. — Bøndernes uforsigtige Udadelfer bleve anseete for Thuringes Lærdomme. Det er, sagde man, ikke stilet paa Abbeden allene, det er stilet paa alle Førster. Man vil affkaffe alle Love, alle Vyrigheder. — Fredrik blev forkræffet, da Abbeden og Henrik underrettede ham herom, og rustede sig med Sværmod Lippenzell. Saasnart Thuring fik dette at vide fra Dissentis, gif han med end større Svær omkring i Sjældegnen, og formanede Bønderne, til at slutte Fred med Abbeden. Rudolph understøttede ham heri, skjønt mod sin Villie; thi han glædede sig, da han saae Bøndernes Tilbøjelighed til Krig.

Neppe havde Rudolph og Thuring forladt Dalen, saa snege Grev Henrik's og Abbedens Tjenestefolk sig, forklædte som Hyrder, fra forskjellige Sider omkring Dalen, og besatte alle Udgange. Om Dagen skjulte de sig i Huler i Klipperne og imellem Buskene, og siden skjulte Aftenens Tusmørke dem. Neppe var Natten brudt frem, saa snege Grev Henrik og tvende af hans troeste Folk sig ind i Dalen, og snart ogsaa i Thuring's Hytte. Greven gik med et skjult Lys ind i Kammeret, hvor Marie nu laae i den første sødeste Søv. Da hun ikke vaagnede, aabnede han Lygten og betragtede Marie. Han stod, som forstenet, og glemte, at han var her for at vække, og bortføre hende. Sagte højede han sig, med Lyset i den skjælvende Haand, hen over hende, og betragtede hende med brændende, vellystige Blik. Sagte lagde han derpaa de hede Læber paa den jomfruelige Barm; og Marie vaagnede.

"Min Fader! Du?" spurgde Marie. —
 Jeg er ikke Din Fader, fortryllende Pige! —
 Marie skreg høit. — Frøgt ikke, begynde Greven atter, Din Fader har sendt mig til Dig.

"O,

"O, Gud! er han syg? Eller Rudolph? Gaae! Gaae! jeg vil staae op. Siig for Guds Skyld, ere de friske?"

Werdenberg stod forlegen. Marie sluttede derpaa af, at hendes Fader maaskee endog kunde være død. Greven forsikrede hende, at baade han og Rudolph ere friske. Da han derpaa bad hende, at klæde sig paa, bød hun ham at gaae udensfor, og inden faa Minutter ilede hun efter ham i Stuen. "Tal! Tal! Hvad har min Fader at sige mig?"

Din Fader sender mig og nogle Bønder, for at afhente Dig, fordi Abbed Runo har udkastet den Plan, at bortføre Dig i Nat.

"Mig?" spurgte Marie ængstelig. "Mig? O, for Guds Skyld! saa lader os ile. Men hvorfor kommer han ikke selv? hvorfor ikke Rudolph?" Hun kastede paa engang et gjennemtrængende Blik paa Greven. "Menneske! Du lyver. Var jeg i Fare, vilde Rudolph være her, ikke Du!"

Abbedens Folk har overfaldet dem.

"Overfaldet dem? O Gud! Men dog vilde Rudolph være her. Du lyver! Gaae! Jeg vil ringe med Stormflokken." Hun vilde

ud, men Greven tog hende i sine Arme, saa megen Modstand hun end gjorde. Da han nu trykte sine Læber paa hendes Mund, paa hendes Varm, da mærkede hun Bedrageriet, og udstødte et højt Skrig. Greven kaldte, og hans Folk kom ind. Man bandt et Klæde om Mariens Mund, der dæmpede hendes Skrig, og kastede en viid Munkeskappe om hendes Klæder. Saaledes bar man hende ud af Hytten og Dalen, gennem de bekjendte Godstier til Sargans, som man naaede i Morgenstunden. Her førte Greven Marie op paa et fast tilspærret Værelse, blev ene hos hende, tog Klædet fra hendes Mund og sagde: Tilgiv mig, fortryllende Pige, denne Bødd. Den reneste, den varmeste Kjærlighed lover Dig her et Liv fuldt af Glæde og Fornøjelse. Jeg er Grev Henrik af Werdenberg. — Marie betragtede ham med et Blik fuldt af den mest udmængsede Foragt. — Undige Marie! sagde Greven da aab hendes Haand, kan Du tilgive min Ekev? "Elevdige Bedrager!" raabte Marie, og rev sin Haand løs. "Gaae! lad mig være ene!"

Det vil jeg, Marie; thi Du er Dronning her. Jeg lover Dig et Liv, som skal ligne Himlen i Glæde. Alle Dine Ønsker vil jeg opfylde, naar Du kun vil høre mine Ønsker, og elske mig.

"En saa foragtelig Bedrager?" raabte Marie med Afsky; "elske? O Gud! forlad mig! jeg hader ham." — Hun kastede sine brændende Øjne gennem Gittervinduet op mod Himlen.

Selv i Din Brede er Du indtagende, sagde Greven, og omsavnede hende. Marie reev sig løs med Magt og saae derpaa med Forundring paa ham, som om hun tvivlede, om han var et Menneske, eller et Syn. — "Er Du et Menneske," sagde hun omsider, "saa er Du et afskyeligt Udyr. Hvad har jeg gjort Dig? Hvormed fornærmede min Fader Dig, at Du paasætter ham denne Angst? Er det mueligt o! Gud, at dette kan være et Menneske." Hun foldede sine Hænder med et Blik mod Himlen, gysede af Afsky og kastede foragtende, medynksfulde Blik paa Henrik.

Greven havde ventet Kaserle og Brede, men ikke denne folde, med Afstøne blandede Medlidenshed. Han forlod Bærelset med mørke Blik. Ligesaa lidt som han begreb Mariæ Udsærd, ligesaa lidt kunde hun begribe hans. Hun vidste ej engang, hvad hans Hensigt var med hende. Men allerede den første Nat gjettede hun denne Hensigt af hans Ord, hans Handlinger. Hun bad ham, at han blot i Dag vilde forlade hende, og han gif. Den næste Morgen reev hun Dolken fra Bæltet paa den Tjener, der bragte hende Frokosten; og han lod hende beholde den, fordi hun bad ham; thi hvo kunde nægte den bedende Kaserle noget?

Greve Henrik traade ind i Bærelset til hende. "Hør, Herr Greve!" begyndte Marie tolig. "J har med Vold bragt mig herhid og røvet mig min Frihed. Nu vil J endnu mere: forsøre mig og gjøre mig foragtelig. Nædværgsmod et glubende Dyr er tilladt for Gud og Mennesker. Den første Gang Eders Haand berører mig, er J Dødsens!" — Hun trak Dolken, og Greven smilede. — "J smiler, Greve! smil ikke! Jeg

Jeg har fast besluttet at dræbe en Elendig, naar det ej kan være anderledes."

Det vilde Du, Vige, med det Englesjæ? Det kunde Du? sagde Greven og sprang hen til Marie. Rask træk hun Dolken; stødte den ind i hans Skulder nær ved det venstre Bryst og løstede Armen anden Gang. Greven veeg et Skridt tilbage og sagde med skogrende Latter: er Du rasende Vige? O der gives andre Midler at gjøre Dig tam, min vilde Due!

"Men da heller intet Middel til at undgaae denke, eller en anden Dolk, uden min Død! Bælg! Eders Lyst; og jeg, eller I døer!"

Greven gik. Han mistede meget Blod, men bog vorte hans rasende, vilsyftige Lidenkab. — Magt altsaa ikke? søgte han ved sig selv paa Sengen. Du saa paa en anden Maade. — Han udkastede en Plan, at forføre Marie. Men hendes Skjtsengel vaagede; saadan en Uskyldighed fortjente dens Beskyttelse.

Thuring gik efter nogle Dages Forløb tilbage til Dalen; og Rudolph ilede i Forvejen, for at see Marie nogle Øjeblikke før. Da han ikke fandt hende i Hytten, ilede han til Grotten. Men
ikke

ikke heller der var hun. Han raabte Marie, og kun Klippen svarede ham. "Hvor er Marie," raabte han Faderen imøde, "jeg finder hende ingensteds." De søgte; forgjæves. — Rudolph var urolig. Faderen ikke. Hun er vist i een af Naboehytterne, sagde Thuring, og Rudolph løb til den nærmeste Hytte. Der sad Güttings søn paa Døtterskelen og græd. "Hvor er Marie, Wilhelm?" Borte, svarede Drengen; borte, og kommer aldrig meer igjen, mit gode Moder! Rudolph stirrede paa Barnet. Ogsaa af Hyrdinden, som kom ud i Døren, fik han ingen Efterretning; hun sagde ham kun, at Barnet var kommen til hende Morgenen efter at Marie var forsvunden, og havde søgt om Marie.

Rudolph gik til de andre Hytter, men ingen vidste noget om Marie. Nede i Dalen havde en Hyrde om Natten set Mennesker, der bare en Munk ned ad Fjeldvejen. Da Rudolph kom tilbage til Dalen, raabte han allerede langt fra til Faderen, som kom ham i Møde: "Marie er bortrøvet, Fader!" — Umueligt! sagde den Gamle, hvem kjender mig? hvem kan gjøre

Anslog paa mig? — "Gud!" raabte Rudolph, og tørrede Angestens Sved af sin Pande, "hvor er hun? hvor er Marie?" Hast fløj han ned ad Klipperne.

Bestyrret blev Thiringa staaende ovenfor, og saae med stirrende Øjne efter Rudolph. Derpaa fulgte han efter ham, men han var alt forsvunden mellem Buskene og Klipperne. Han vandede omkring i Bjergegænen, søgte Marie i alle Høtter, og fandt hende ingensteds. Efter nogle Dage kom Rudolph tilbage, og sank af Mathed til Jorden; thi han havde den hele Tid streift utrættelig omkring, og havde forfulgt ethvert Spor, endog de allerusandsynligste, frøbet ind i enhver Hule i Klippen. Da hans matte Blik faldt paa Thiringas vaade Øje, sprøede han ikke, om Marie var der. Han kunde see det. Begge vare utræstelige over Mariens Tab.

Den følgende Dag kom Pater Anton, og Rudolph kastede sig i hans Arme med dette Udraab: "hun er borte!" Anton smilede. Da Thiringa kom langsomt gaaende til dem, sagde han: Din Marie er funden igjen, Thiringa. Hun er paa Sargans, i Greven af Werdenbergs Bold.

Wald. Bliv her, Rudolph. Marie skal reddes uden Dig. Bliv, siger jeg! Henrik von Werdenberg har bortført Marie om Natten herfra; ogsaa paa Dig, Ehdring, lure Røvere, for at overlevere Dig i Østerriges Magt, fordi man anseer Dig for Oprørsstifteren i Fjeldegnen. Man eftersporer Dine Veje, og udforsker Din Herkomst. Din lykkelige Eensomhed, som Du var saa stolt af, er tabt for Dig; Din Roe, som syntes Dig saa uforgjængelig, forstyrret.

Men hvorledes? hvorledes? spurgde Ehdring.

Munken vendte sig til Rudolph. Du talte med Mariens Røver i Nidau, og truede ham. Ogsaa i Innspruck brugte Du Trudsel. Fredrik Skjelvede, Werdenberg blev nysgjerrig, og begge fulgte Dine Skridt. Werdenberg var her foreflødt som en Pillegrim. Han saa Marie, og besluttede at bortrane hende som et Bytte for sin Bellyst og en Svogbe for Ehdring. Vil Du nu snart lære, Rudolph! Du uforsigtige og forsængelige Yngling! hvad et skjult Liv er, som Du hader, og hvad Trudsel udrette, som Du saa gjerne ønsker at bruge. Havde det værste

Menneske kunnet anrette større Ulykke, end Du, der dog elsker os. Marie er nu — maaskee ved Afgrunden af den højeste Elendighed, hendes Fader sønderknuset, og Du . . . ! Rudolph, alt dette skede, fordi Du ikke kunde tie!

Rudolph slog sit Hje til Jorden, vendte sig derpaa langsomt om, og gik ned ad den mørke Gran-Allé. En frygtelig Storm rasede i hans Sjæl: Torst efter Havn, Følelse af sin Uret. Han sank næsten under disse to hindrende modstridende Følelser. Da han vendte tilbage til Thüring, sagde han med angersfulde Taarer: "Fader! jeg er fød til Ulykke. Tilgiv mig! Säg dette eneste Ord; og Dit Hje skal aldrig see mig meer. Men først vil jeg hævne den uendelige Elendighed, som jeg ferdømmer mig til. Du hører min Død, eller faaer Marie igjen. Farvel, Fader! Farvel! Havn over den Mandsmand!"

Du igjen Havn, sagde Anton mildt irettesættende, og holdt ham tilbage. Saa lær da, min Søn, at Havn forsøger, og ikke formindsker Elendighed. Hidindtil har Du stedse hævnet Dig: ere Dine Fiender nu færre? Din Havn's
 Die

Vile have endnu altid rammet Din egen Varm. Skal da Erfarina aldrig gjøre Dig klog? Kjære Rudolph! kunne Strømme af Blod, udgydede for Marias Skyld, gjøre denne Dal saa ubekjendt, saa lykkelig, som den før var? Lad os befrie Marie, og end mere skjule os for Menneskenes Øjne!

"Kan Marie reddes? O, min Fader! Hjelp! kun denne ene Gang, saa vil jeg være taus, som Graven. Jeg vil skjule mig i den allerutilgjængeligste Hjeldkloft, og I skulle aldrig mere høre Navnet Rudolph!"

Forglemmer Du, Rudolph, sagde Thuring, at min Datter elsker Dig? at jeg elsker Dig? at jeg Han trykte ham i sine Arme. Jeg tilgiver Dig, min Son! Bliv viis! Sej at drage Nytte af Ulykken. Bliv her i Dalen til Du faaer Befrættning fra mig, fra Marie og Anton. Din vilde, ukloge Hidsighed kunde atter henrive Dig. — Rudolph bad; men de Bønne vare ubejlige. Det vare Din Straf, sagde Thuring, at Du ikke befrier Marie tilliges med os. Du bliver her, og bevogter Dalen.

Nu

Rudolph lovede det da omfiden, dybt ydmynget, og begge Oldingene forlode ham.

Aldrig havde Rudolph været fuldkomnere overbevist om den gode Munks Lærdomme, end nu. Han tænkte over sig selv, over Uergjerrighed, over Tilbøjelighed til Havn, og han besluttede, aldrig at laane Dre til nogen af disse Drivter, og tillige sølte han sig roligere, selv naar han tænkte paa Mariæ Mandmand.

Med den smerteligste Utaalmodighed havde han alt adskillige Uger forgjæves ventet paa Mariæ og Thüving's Tilbagekomst. Længere kunde han uimuelig tåle. Han gik ned til Sargans, og erfarede paa den hele Vej ikke et Ord om Thüving. Nu gik han til Dissentis, for at høre af den gode Munk, hvor Marie var. Men Munkens var ikke i Klosteret. Rudolph sad urolig hos Güttingen, og denne begyndte med eet: Dine Marie er en meget ædel Pige.

"Du har seet hende? Hvor er hun? Hvortledes er hun bleven reddet? Hvor er Thüving?" Güttingen fortalte ham: Af en Hændelse kommer den gode Munk, den samme Dag, paa hvilken Marie blev bragt til Sargans, ligeledes derhen.

hen. Greven Numrede paa en Løskænt. Væl ham ikke, Herr Vater, saade en Tjener; vi have i Nir gjort en lykkelig Fangst. — Der herder Fred rundt om, og I fange? svarede Anton smilende. — Saadan Fangst lader sig nu gjøre i Kreds-tider: en deilig Løs fra Appenzeller's Kjeldene. Anton forskrækkedes. Han spurgde Slotsfogden, en ædel Olding, næiere om Omstændighederne, og erfarede, hvad denne vidste. Nu gif han til den Side af Borgjen, som Maries Vindue vendte ud til. Der satte han sig med den Gamle, og qvad til Harpen en Sang, som han engang havde gjort for Marie. Marie ilede til Vinduet. Munken kjendte hende, vinkede hemmelig til hende, og gik derpaa til Kjeldet, for at berolige og afhente hendes Fader.

Anton, Güttingen og nogle unge Adels-mænd, der vare Munkens Venner, besluttede at redde Marie. Güttingen kastede om Aftenen en Kulle Baand, hvorved en Seddel var sættet, ind i den hem Gitterværket. Marie lod usformærkt Baandet gaae ned langs ad Muren, og nu bandt man en Fuld derved. Om Natten filede Marie nogle Stænger af Gitteret over, trak en Tougste op, gjorde

gjorde den fast, stæeg ned, og sank sund og glad i sine Befrieres Arme. Ingen mærkede det mindste. Greven var syg af sit Saar, og Hofbetjenterne bleve af den ædle Slotsfoged satte i Arbejde paa den anden Side af Borgen. — De gik strax til en Klostergaard i Dissentis, og bleve der. Den næste Morgen ledsagede Munken Marie og hendes Fader til de højere Fjelde ved Klosteret, ved Rhinstrømmens Udspring; Güttingen blev i Dissentis.

”Og Du spurgde ikke Güttingen, hvor de bleve af? hvor de gik hen?”

Jeg hørte dem indbyrdes tale om, hvor nødvendigt det nu var, at skjule Marie endnu meer, end ellers. Morgenen efter Maries Befrielse satte Greven sig, hvor syg og saaret han end var, til Hest, og forfulgte hende med alle sine Betjenter lige til Appenzeller-Fjeldene. Han rasede, da han kom tilbage, uden at have faaet mindste Efterretning om Marie, og sendte endnu den samme Dag tyve Mand ud, for at udforske hendes Opholdssted.

Rudolph trængte ind i Fjeldet ved Dissentis, og gjennemløgte hver Dal, bestæeg hver Høj,
men

men ingensteds fandt han Marie. Han gik gennem de dybe Afgrunde mellem Klipperne, hvor Rhinen springer ud, og besteg Gothard; men ogsaa der erfarede han intet om hende. Omfjendte han udmattet, fuld af Uro og Fortvivlelse, tilbage til Dalen, og besluttede her at vente paa hende. Han sad den hele Dag paa den høieste Spidse af Klippen, og passede med utrættelig Taalmodighed paa Bejen, som løb mellem Klipperne ind i Dalen. Saae han langt borte to Mennesker komme, saa raabte han: "Gud ske Tak! der ere de!" og støj ned ad Klippen i Dalen. Men aldrig var det Thuring og Marie. Eengang faldt hans Søster søn ham ind, og han gik til Hyrinden, som havde ham hos sig. Han forbausedes, da Hyrinden fortalte ham, at Thuring og Marie allerede for nogle Dage siden havde afhentet Drengen. Det var just skeet paa den samme Dag, da han endnu havde været i Eenen ved Dissentis. Hyrinden trykkede ham medlidende i Haanden, og sagde: "Sigesom I, ædle Herre, nu forskrækkes, saaledes forskrækkes ogsaa Marie, da hun hørte, at I allerede for nogle Dage siden havde betroet mig den

den

den Lille. Hun blev bleeg som en Lille, slog Hænderne sammen, og sagde med Taares: J havde dog lovet hendes Fader, at vente paa ham i Dalen. Saa skal jeg ikke engang sige ham Farvel! raabte hun derpaa, og vædede den Lille, som hun havde taet paa Armen, med sine Taares. Endnu den hele Dag sad hun oppe paa Klippen, og passede paa Bejen.

Rudolph hørte paa dette, uden at svare et Ord. Det gjorde ham urolig. "Farvel, vilde hun sige mig?" tænkte han. "O! jeg seer det, hun er tabt for mig! Og har jeg ikke fortjent det? har jeg ikke forraadbet hende? fordreven hende af den Dal, hvor hun fordum lovede saa lykkelig? O! Marie, hvo ved, i hvilken Ørken Du nu boer? hvo ved, hvilke Klipper nu saare Dine Fødder? . . . Da er det mueligt," tænkte han saa videre, "kan hun forlade mig? Hun elsker mig dog. Nej, jeg skal see hende igjen! sikkert see hende igjen."

Tanken om, at Munken vidste hendes Opholdssted, opmuntrede ham. Han blev rolig i Dalen, ventede det Djævlif, da Marie skulde komme tilbage, og prydede den hele Dal med

Løvhytter, den steile Klippe med kjslige Grotter. Nu ønskede han endog, at Marie først vilde komme, naar alt Arbeidet var færdigt; saaledes glædede han sig med den Forestilling, at overraske hende med den forstjønede Dal.

Under dette Arbeide besøgte Munken ham, og gav ham et Brev fra Marie, som Rudolph tog med skjælvende Begjerlighed.

Glad Eder, Herr Greve! skrev Marie, jeg er frelst fra Grev Henriks Forsølgelser. Han havde opdaget vor Bolig i Dalen. Nu har min Fader fundet en endnu hemmeligere og mere tilsluttet Bolig for mig. Ingen kjender den, uden den gode Vater, og ingen skal kjende den foruden ham; thi, Herr Greve! jeg var nær bleven meget uheldelig. Hvor stor Tak skylder jeg ikke den gode Anton, fordi han var min Befrier. — Jeg har lært at kjende Eders Ven Güttingen, det er en ædel Mand. — Det gjør mig ondt, at vi ere adskilte, men vi maae være det; kiære Rudolph! Engang vil J selv kunne indsee det. Forlad ikke min Dal. Saa længe J er der, har jeg endnu ikke gandske tabt Eder. Naar bliver jeg vel vant til disse høje, skrækkelige Klipper,

der

Der aldeles adskille mig fra Verden og fra Eder!
 Men det var nu vor Skjæbne. Min Fader lader
 Eder hilse. Hvor gjerne havde han Eder her!
 Men han tør ikke. Farvel, Rudolph! Vær for-
 sigtig blandt Horderne. Jeg elsker Eder. Him-
 len bringe os snart sammen igjen! Eders gode
 Marie.

Rudolph læste dette Brev adskillige Gange.
 Omfærd spurgde han koldt: maae jeg ikke faae
 Maries Opholdssted at vide? — Nej, Rudolph!
 Thi dette stille Opholdssted for den forfulgte Ukyld
 er ikke mit, ikke Thütings. Var det det, skul-
 de Du, Trods Din Uforsigtighed, dog vide det.
 Thi, min Søn! hvad vilde Thüting, Marie og
 jeg ikke vove, for at leve i Dit Selskab.

” Og om jeg nu selv fandt det? ” — Ru-
 dolph! kunde Du finde det, saa var det intet
 sikkert Opholdssted for Ulykken, saa vidste Du
 det alt. Vi længes alle efter Dig, men vi kunne
 ikke lide paa Dig. — Anton maatte nu for-
 tælle, hvorledes Henrik havde behandlet Marie.
 Nu Rudolph! sagde han, Du er jo saa kold og
 mørk.

” Eders

” Eders Mistillid krænker mig, min gode Fader; men den bestammer mig ikke. Vist nok har jeg forraadt Thürings Opholdssted. Men vare de ikke nu sikre her? Jeg skulde ikke forsøge at lade dem, og mit Sværd skulde beskytte dem, min Arm forsvare dem. Grev Henrik selv har maake opgivet sit Forsæt med Marie.”

Du kjender ikke de Storrs Vellyst og Snedighed, naar Du troer Marie i Sikkerhed her. Gaa ned ad denne Gang. Vag hiin Klippe lure to Pillegrime, Grevens Tjenere, paa Marie.

” Grevens Tjenere? — Min Fader! og her skulde ikke Hævn over Greven bringe Marie i Sikkerhed? Skal da Uskyldigheden stedse skjule sig?”

Naar Skjul er Sikkerhed, ja! Hævn vilde gjøre Greven forsigtigere og virksommere.

” Ogsaa da, naar mit Sværd aldeles befriede Uskyldigheden fra sin Forsølger? Skal da Dyden aldrig herske? Skal man aldrig knuse den Magt, som tvinger den til at skjule sig?”

Drab Greven; og hans Brødre paa tage sig Blodhænnen. De ville ikke allene forfølge Dig,

Dig, Morderen, de vilke ogsaa forfølge Marie; Anledningen til Mordet. Blandt Menneskene, Rudolph, beskyttes Uskyldigheden ikke ved Mord, men ved Sandhed og en aabenlys Udfærd. Hævn fordobler det Onde blandt dem.

Rudolph rakte Munken Haanden, og sagde: "Jeg er at finde her i Dalen, naar Du, eller Thuring, eller ogsaa Marie ikke ganske vilke forglemme mig." Han gik, før Munken kunde svare, ned omkring Klippen, fandt begge Pillegrimene, trak sit Sværd, og sagde: "Den ringeste Usandhed koster eder Livet; Sandheden redder eder. Hvem ere I?" — Pillegrimene bekjendte, og Rudolph viiste dem med en frygtelig Kulde i Mine og Stilling Vejen ned ad Fjeldet. "Marie er ikke her! sig Diøveren det." Langsomt vendte Rudolph tilbage til sit kummerfulde Opholdssted, da de vare gangne. — Efterhaanden, jo længere han levede uden Marie, optændtes i hans Hjerter et frygteligt Had mod Werdenberg og Hertug Fredrik. "Marie og Thuring frygte for deres Tyrannie," raabte han en Dag med stille Harm, "og jeg vil knuse disse Tyranner. Werdenberg! Werdenberg! Du har viist mig Vejen, jeg

skal gaae. Ved Gud! Jeg vil knuse den Magt, hvorved I bleve uretfærdige!”

Han gik til Appenzell, da Almuen var forsamlet, traade midt iblandt dem; og saade med en Tone, som traangte gjennem alles Hjertes:

”J ved, agtbare Mand! hvem jeg er. En Berodenberg af Helvetiens ældste Elænt, af Huset Montfort; en høist fornærmet Mand, mere krænket, end I alle, fornærmet, som aldrig et Menneske nogentid var. Ved Østerriges umættelige Herkeslyge er jeg berøvet alle mine Godser. Hist foran os i Rhindalen, hist paa høire Haand ved Rhinen i Werdenberg, og paa hin Side af Rhinen i de frugtbareste Marker have mine Forfædre hersket. Og jeg har ikke saa meget tilbage, at jeg kan stille min Hunger. Flygtig vanter jeg om fra Hytte til Hytte, fra Fjeld til Fjeld, og ernærer mig af Belgjærninger. Jeg taug, thi jeg havde det ædleste af alle Goder, Friheden. Jeg levede for mig selv som en frie Mand her imellem Eders Klipper. Eders Uskyldighed erstattede mig Pragten i mine Sale, Eders Ærlighed mine Fester, Eders Kege min Turnering. Jeg lærte her af eder at nøjes

med

med mig selv, og agte Friheden over alt andet. I veed, ædle Mand, jeg levede rolig hos Thüring midt iblandt eder af mine Hænders Arbeide. Thürings Datter, Marie, gjorde ved sin Kjærlighed mine Dage til en Himmel, min Armod til Salighed. Men er Uskyldighed og et ubekjendt Liv et Bærn mod de Mægtiges Forbrydelser? Grev Henrik von Werdenberg, af den hvide Fane, optog af Elskov til den uskyldige Pige, overfaldt om Natten eders fredelige Dale, Mariens Hytte, og slæbte den Ulykkelige til Sargans, for at tilfredsstille sin Bøllyst. Faderen reddede sin Datter, og maatte nu forlade sin Ejendom i Kjeldet, fordi han ikke var sikker her blandt eder. Saaledes er alt, alt bergøvet mig af disse overmodige Fiende, alle Nationers og eders Fiende. Spørger rundt om i hele Helvetien; en almindelig Elendighed blandt alle Folkelag anklager de Stores Overmod og Uretfærdighed. De hade og forsølge ethvert Folkelags Frihed. Derfor ruster ogsaa Hertugen af Tyrol sig mod eder. Ulykkelige og Krænkede maae holde sammen. I ere det ligesaa vel som jeg. Jeg er fra nu af intet uden en Appenzeller

zeller Landmand. Der ligge Tegnene paa min
 forige Stånd. Han kastede Hjelmen af og søn-
 deres den Midderdragt, han bar. Derpaa
 blev han ved: Hvad jeg endnu har, er eders:
 min Arm, mit Sværd og mit Blod! Lad Fri-
 heden udbrede sig fra eders Fjelde til alle under-
 trykte Folkelag paa Jorden. Knuser de Store,
 thi kun knusede Skade de ikke. Jeg bringer
 eder et trefast, modigt Hjerte, en stærk Arm, og
 Kundskab om Fienderne, som først da vil unde
 os Friheden, naar de aldeles ere udslættede af
 Jorden. Troer mig! Endnu har jeg aldrig for-
 gjet min Troe; lader os leve som uforsønlige Fiender
 af alle Tyranner, eller døe som frie, uovervundne
 Mænd!”

Amen! Amen! raabte de Gamle. Til Baas-
 ben, for at udrydde Tyrannerne, raabte Unglin-
 gene, Rudolph være vor Ansører. — Paa Stedet
 valgte den hele Fjeldegn ham til Ansører mod
 Østerrige. Rudolph gik fra nu af klædt som en
 Hyrde og svæde sig i Appenzellernes Lege og
 Baaben. En inderlig, ærbødig Kjærlighed be-
 lønnede ham. Aldrig havde han havt saa ty-
 delige Bevis paa Gereskygt, som nu, da han
 kun

kun fordrede Kjærlighed, og ikke Uresnygt, da han levede, og handlede, som alle andre. "O Gud!" sagde han ofte, "disse ere de Mennesker, om hvem man siger, man maae ikke nærme sig dem, for ikke at tabe sin Ugtelse!" — Rudolph vankede om i hele Fjeldegnen, for at lære at kjende den. I de snævre Veje, som førte derhen, lod han optaste Skandser, og paa Højene opdyngede han en stor Mængde Steen og Træer, for at rulle dem ned paa Fienden.

Midt under disse Krigsbrustninger sølte hans Hævnjærigheden i sin Barm blive mildere. Den rene, inderlige Kjærlighed, hvormed alle gode Hyrder elskede ham; den Taknemmelighed mod ham, der tindrede i deres Øjne, gjensød af deres Ord, og som deres Haandtryk røbede; hans Kjærlighed til dette godmodige Folk, og Kærligheden af at være disse Menneskers Be'gjører — alt dette gjorde hans Hjerter blidere, og indgjød hans Sjæl en Mildhed, der endog strakte sig til Fredrik og Berdenberg. Naar han stod mell m de unge Mand, og tænkte paa, at een af dem kunde falde, saa blev han bedrøvet. Han vendte sine Øjne mod Himlen, og

ønskede

Du skede at kunne skenke den hele Jord Fred.
 "Fredrik," raabte han ofte, "hvor lykkelig
 vilde Du være, dersom Du vilde arbejde for at
 vinde Dine Undersaatters Kjærlighed, som Du ar-
 bejder for Din eagen Hæshed!" Anton, som
 besøgte ham, sædede Glædestaarer ved hans
 Barm. Det sagde mit Hjerter mig, Rudolph!
 Du behøvede blot een gang at kjende Kjærligheden,
 denne Dydens guddommelige Løn, for tæter at
 ønske uden Dyd; uden Kjærlighed, uden Velgjør-
 renhed. . . . O! Marie, hvilken Esterretning
 skal jeg ikke bringe Dig!

Fra Dalen kom omstider det Budskaab til
 Appenzell, at Fiendens Bannere trak sig sam-
 men ved Arbon. Nu lød Stormklokken skræk-
 kelig i den hele Hjeldegne. Med sig fra Højene og
 frem mellem Klipperne kom Appenzellerne, og
 forsamlende sig ved deres Bannere. — "Timen
 er kommen, mine Brødre! Frihedens og Sejer-
 rens Time," raabte Rudolph til de forsamlende
 Tropper. Vaagterne bleve fordeelte paa Højene;
 Alarmtegnene afslatte. — Appenzellerne lagde sig
 rundt om Rudolph paa Jorden, og slumrede til
 om Morgenen.

Lidlig om Morgenen blussede Luen fra Stoff gennem Regnen, som just da faldt. Rudolph hævede Landbanneren højt mod Himlen. Læt om ham trængte sig Ynglinge og Mænd, og Didingene gik omkring mellem dem, for at velsigne dem. Min Søn Rudolph! raabte pludselig en Stemme. Rudolph saa sig om, og sank i Thürings Arme. — Gud velsigne Dig! Tilfæmp os Fred og Noe! — "Hvor er Marie," spurgde Rudolph længselsfuld. Marie trængte sig i dette Dieblil til ham, rakte ham med en om Mine Haanden, og sagde i en bævende Tone: Rudolph! Gud beskytte Dig!

Højt slog Luen anden Gang i Veiret. "Marie!" raabte endnu engang Rudolph. Marie og Frihed! raabte Hæren, og rykkede frem mod Scoff. Da Græsset var slibrigt af Regnen, saa trak alle Skoene af, og gik videre. — Allerede kom Øster-rigerne op ad Huulvejen fra Allstetten. De aabte nede den derværende Skandse til Gjennemmarch og steg med Møje op. Med eet rullede store Steene og Træstammer ned over dem og adspaltede deres Rækker. De kunde ikke vende om, og steg derfor højere op. Da de næsten havde
naaet

naaet den øverste Høj, gav Rudolph Tean til Slaget. *) Wilde, som Strømmen fra deres Klipper, styrte Appenzellerne med Sværd og Spyd ned i Huulvejen. Lige var Kampen; thi Fienden stred opad, Appenzellerne nedad fra Højene. Hine glæde ved hvert Trin, disse stode fast paa den slibrige Jord. Da dog veeg Fienden ikke. Men pludselig saae man ved Eiden af Højene en flyvende Fane og hørte et højt Skrig. Ven og Fiende saae derhen. En Røn stor Trop i hvide Rustninger skjulede Højene, og trak sig ned ad, for at affjære Østerrigerne Tilbagemarschen. For Appenzell! raabte de. — Fly! skrege Østerrigerne; vi ere forraadte. I den snævre Gang gennem Skandsen bleve de ligesom fangne, og sammentrykte i tætte Hobe faldt den ene over den anden. Omfider aabnede Forvivlelsen Skandsen, og nu styrtede de Flygtende ned i Rhindalen. Slaget var vundet, og Appenzellerne vendte tilbage til Stoff. I samme Øjeblik kom Troppen i de hvide Rustninger frem bag

*) Slaget ved Stoff blev leveret den 17de Juni 1405. Der faldt ni hundrede Østerrigere og tyve Appenzeller.

baa Højene, og gif Appenzellerne i Møde. Rudolph udføede et højt Skrig, thi han kjendte Marie med en hvid Fane i Haanden i Spidsen af Appenzellerinderne, der havde trukket hvide Skjorter over deres Klæder og saaledes skuffet Fienden.

Hurtig adspalttedes begge Hæker af Viget og Unglinge; de styrtede med aabne Arme hinanden imøde, som til et Slag. Marie lod Fanen synke af sin Haand, og kastede sig i Rudolphs Arme. . . . G! G! gave os Sejeren, raabte Unglingene uden Misundelse til Vigerne. Nej! raabte Marie ved Rudolphs Barm, Gud gav Sejeren i sin Regn. Hun kastede sig med Rudolph paa Knæ. Nu knælede alle i glade Omfarnelser og raabte: Gud stred for Appenzell med sin Regn!

Med Sejerssange traf Hæren didhen, hvor Oldingene og Børnene opholdt sig. Glad ilede Oldingene dem imøde. "Tak skee Dig, Rudolph von Werdenberg! jeg kan lide som en frie Mand!" saa raabte en Olding, og bragte ham en Krands af Egeblor; en anden satte han paa Mariés Lofter. "Marie, Thülings Datter, opmuntrede

de grædende Piger til at afstørre deres Taarer, og i Forening med hende, fra Højene at indjage Fienden Skræk."

Nu omringede alle Marie og Rudolph, trukkede deres Hænder og takkede dem for deres Redning. — Rader, hvistte Marie til Thuring, nu veed jeg at Wren er sød; sød som Dydens Løn. Ak! hvor meget sordre vi ikke af Rudolph, naar vi ville, at han skal forlænge Wren. — Han vil forlænge den, svarede Thuring.

Endnu før Appenzellerne brøde op til deres Hytter, kom et Bud fra Staden Gallen, og forogede deres Triumph. Ogsaa Bergerne af Sankt Gallen havde den samme Morgen slægt Hertug Fredrik, og forfulgte ham lige til Arbon. Glad gik nu hver til sin Hytte, og den lykkelige Rudolph, ledsaget af Thuring og Marie, til sin Dal. Her greb Rudolph pludselig Maries Hænder, og saa paa hende med et Blik, hvori den reneste Kjarlighed blandede sig med Sejerens Triumph. "O! Marie! Marie!" raabte han, "Himlen ske Tak, at jeg har Dig igjen. Her i Dine Hænder, Marie, opgiver jeg endnu en Gang hver Tanke om Veggerrighed og Hævn. Bidste I, hvorledes jeg

Jeg nu tænker, hvorledes jeg nu føler, I vilde ikke mere forlade mig. Min daarlige Ergjærighed havde hindret denne Dal fra at være Fredens og Nølighedens Bolig; en velgjørende Mand skal atter hellige den dertil. Jeg hader ikke læn- gere Fredrik og Berdenberg; men jeg hader deres Voldsomheder, som forstyrre Nationernes Ro. Sandelig, nu er mit Sværd helligt, mine Krige retfærdige. Blandt Mennesker har jeg lært at være et Menneske; dog, ved Gud! mit Sværd skal beskytte disse Mennesker og deres ro- lige Fred mod magtige Tyranner, Værn skulle bevogte vore Klipper."

Rudolph, jeg beder Dig, sagde Marie i en blid Tone, hjaaf Gjeldegnen Fred, spar Mennes- kets blod!

"Min blide, gode, menneskelige Marie! hver Draabe skal være mig dyrebar, dyrbarere, end mit Liv. Men de Gæres tøjlestese Magt vil jeg tilintetgøre: fra denne Dal skal den gyldne Frihed gaae ud og lykkeligjøre hele Helvetien. Ser, Marie, skal Du ikke forageves have sædet disse fjerne, menneskelige Taarer for Menneskehed, og, i Din Hævers Sangst skal Du ikke omsonst have

have faldet Angestens og Kummerens Taarer. Ved Gud, Marie! Dine Taarer skylder Helvetien sin Frihed."

Du vil styrte de Store, sagde Thuring, fordi de ere voldsomme; og Du sætter andre i deres Sted, som ikke ville være mindre voldsomme. Kjære Rudolph, er det ikke os det samme, om en Greve eller en Landmand, undertrykker og forfølger os. Føler jeg Tabet af min brændende Hytte mindre, fordi rasende, uretfærdige Bønder have antændt den? Du vil dog vel ikke styrte de Store; Du vil dog vel blot afværge deres Voldsomhed, deres Uretfærdighed. Hvad gjør da Menneskene uretfærdige? Men andet end Bidsærliser og Fordomme, som Magten misbruger. Vil Du styrte Uretfærdigheden, saa udryd først Bidsærliser og Fordomme. Giv Magten til hvem, Du vil; giver Du ham ikke tillige Dyd og Bilsdøm, saa vil han stadig misbruge Magten, han være Kærlig eller Almuesmand. Jeg besværges Dig, Rudolph, lodris ikke Bønderne fra Lovene. Med Vold lader de Bølsorme sig ikke styrte — troer Du, synet mangler Jordensiler til at knuse de Magtige? Kjære, edle

ædle Rudolph, Wiisdom og Sandhed er den
 sande Magt, det Sværd, Gud gav Menneskene
 til at fordrive Boldsomhed fra Jorden. Lær,
 underviis; udbred Oplysning, Wiisdom og Dyd,
 fordriv Bilsfarelse og Overtro, saa ville alle
 Uersærdigheder efterhaanden ophøre af sig selv.
 Omstyrter Du end alle Jordens Troer, var det
 end i den hele vide Verden ingen Første, der
 kunde sige: Jeg vil! og Folket var ikke bleven
 visere og dydigere, end forhen, saa havde det dog
 ikke Frihed. Frihed er Dyd og Sandhed. Frem-
 skynd intet for tidlig, min Søn, thi der er end
 nu ingen Frihed, hvor denne eller hiin Regjerings-
 form hersker; den er kun der, hvor et dydigt og
 vittigt Folk lever. Bee! det Folk, der, uden at
 være bleven bedre og visere, ved et Tilfælde, eller
 ved en hurtig Opstand er bleven friere. Det
 gaaer med Friheden, som med Fornaaret: kun
 langsomt fordriver det den brændende Kulde af
 Jordens Etjød. I Bergondelsen fremspire nogle
 Urter, der kunne modstaae Kulden; derpaa bliver
 Luften efterhaanden varmere, og først naar den en-
 delig er bleven ret varm, udspringe de spæde Rulpe-
 per og Blomster, Naturens skjønne Krands,
 som

som den sidste Kulde vilde have dræbt, hvis den-
 ser var udspredningen. Ligeledes er det med Frihe-
 den. Der vil og maa komme en Tid, at Forster
 ville ansee det, for deres højest Triumf, at være
 Lovens Beskyttere, og adle, dydige Nationers
 Fædre; og Vejen til dette Maal er den stedse
 vorende Sandhed. Vi kunne ikke fremmane
 Tiderne; men de maae komme, fordi der er et
 Forsyn til. Troe mig; Friheden kan ikke spire
 frem af Blod, det Land, hvor Friheden skal
 vore, ikke omkraves med Sværd. Sandhed,
 min Søn! Oplysning, Fornuft ere eene de, der
 kunne beskytte den spæde Frihed. Hos ethvert
 Folk forsvandt Friheden igjen, naar den ej stortede
 sig paa Sandhed, naar den grundede sig paa Op-
 rør, Partier og Uretfærdige. Enkelte Vise ere heller
 ikke tilstrækkelige til at skabe Frihed; Folket
 maae være vust; hine kunne kun forberede Fri-
 heden. Derfor, Rudolph, lader os udbrede Lys
 og Sandhed mellem Folkene, og derved udrødtte
 Bilsfarelse og Overtroe. Værv ikke aldeles Ap-
 pengall fra Lovene. Brug Digtet, gjør saa
 meget, Du kan. Ethvert Folk er kun istand til
 at moedage en vis Grad af Frihed, i Forhold

til den Grad af Sandhed og Oplysning, som
 det besidder. Til den fuldkomneste Frihed ud-
 fordredes et Folk, der var fuldkommen godt og
 viist. Kort, Rudolph, Fornuften frembringer
 Frihed, Friheden styrker Fornuften igjen, og den
 stærkere Fornuft frembringer da paa ny en bedre
 Frihed. Saaledes skride begge efterhaanden frem-
 ad. Selv den viseste Mand i en vis Tidælder
 har sine Bildfarelser, som han elsker, som han
 holder fast paa, som ere indstøttede i hans Sjæl;
 og Friheden bør ikke overskride disse Bildfarelser.
 Efterkommerne smile over den store Mand, hvore-
 ledes han dog kunde feile saaledes. De betænke
 ikke, at deres Synskreds just derfor er videre,
 fordi de staae paa den store Mand's Skuldre. Saa-
 ledes træder Friheden stedse mere frem af Sand-
 hedens Skjød. Hjertet ønskede vel, at naae det
 store Maal med eet Skridt; men Fornuften maa
 holde det tilbage. Lad Dig ikke stufte af Dit
 Hjerte, Rudolph; gjør intet Skridt, som ikke
 Folket kan gjøre tillige med Dig. Det hjælper
 ikke Menneskene, at een af dem er ved Maalet;
 Forsynet driver dem alle derhen. Der kan gives
 de Tider, da selv Overtro er Sandhed, fordi
 den

den gjør Menneskene lykkelige. Frelseren anbej-
 baredes for hiin Biskop; og befalede ved ham
 Ridderne at lade sig seide fare fra Torsdag til
 Mandag, fordi disse vare hans Lidelses Dage.
 Vi smile ved Opdigtelsen. Sæt i Stedet for
 Frelseren Sandheden, Fornustten, og Befalingen
 passer sig ogsaa for os. Biskoppen lærte sin Tids-
 alder Sandheden, saadan som den kunde modtages
 den. Vi handle urigtig, naar vi ville gjøre mere.
 Min Son, vær forsigtig, vær vaersom, saa at Du
 ikke stifter Ondt, i det Du vil stifte Godt.

Rudolph lovede at være forsigtig; dog op-
 vaagnede hans Had mod Grev Henrik paa ny;
 da Marie fortalte ham Historien om sit Fan-
 genskab.

Den samme Dags Aften kom Unglingens
 og søgte om Rudolph. Han gik med dem; og
 Thüring lovede at blive nogle Dage i Dalen
 tilligemed Marie. Rudolph streifede om nede
 i Sletten; for at udforske Hertug Fredriks
 Henslæter, hvis Hær endnu stedse stod i Arbon.
 Der blev givet Ordre, at trække sig tilbage til
 Trol. Daen i Korvejen kom Efterretning, at
 Fredrik usformodentlig vilde bryde ind i Appenzell.

Mu-

Rudolph ventede ham ved Wolfshalde, hvor han havde skjult sig. Da fienderne trak frem uden Ord, overfaldt han dem, og slog dem, saa at de skammeligent maatte taage Flugten. Hertug Fredrik gik med forjæves Harme over Rhinen tilbage til Tyrol.

Nu vilde Rudolph vende tilbage til Dalen, men syvhundredede Appenzeller bade ham at være deres Anfører paa et Tog gjennem Rhindalen. — Han svor at stride for Appenzell og Friheden, og alleveedne, hvor han kom, bragte han Frihed med. Ofte forbad han Niglingenes vilde Handlinger; men dog kunde han ikke forhindre, at de ødelagde manne adelige Borge, da deres Had mod Adelen var saa rasende, saa frygteligt. De drog derpaa omkring Gamor langs ned ad Rhinstrømmen. Forjæves bad Rudolph den vilde Skare, at de dog nu vilde vende om til sine Hjorde. — Sagde I ikke selv, Grev Rudolph, spurgde en af Appenzellerne, vi maatte ødelægge Adelens Borge, for at være frie? — Omfider formaaede dog Rudolph dem til at drage hjem igjen. Just laae Sargans lige for dem og Rudolph betragtede Borgen, uden at vende sine Øjne bort. En Appenzeller spurgde: Hvorfor

for seer I saa stivt paa Borgen? — "Der sad Marie, fangen?" svarede Rudolph. — Paa Sargans? lader os hestorme den! raabte Ynglingene, og sternede op ad Klipperne, hvor meget end Rudolph bad dem, at de skulde skaae Borgen.

Snart staa Luen i Veiret. Dnskindig stod Rudolph paa Eletten. Med rynket Pande saae han Luen stige op, med bankende Bryst hørte han Indvaanernes Skrig i Sargans. Allerede følte han, at Folket, naar det har Magten, er ligesaa voldsomt som de Stors. Paa eensgang hørte han Ynglingenes Fryderaab, og med et mørkt Blik saae han dem komme. De svingede deres Sværd, dansede og skrege højt af den vildeste Glæde. Jo nærmere de kom, desmere larmende blev deres frydefulde Musik. Hordina Rudolph! vi have gjort et herligt Bytte, raabte de allerede langt borte, og pegede paa en Mand, som aif bunden midt imellem dem. Her er Maries Røver, Henrik von Werdenberg! vor ædle Anførers Fiende!

Rudolph von Werdenberg! sagde Grev Henrik angstelig; Du er en ædel Mand. Staan mig!

mig! vær barmhjertig! fastsæt Prisen; jeg vil løse mig.

Løser ham! raabte Rudolph til Appenzellerne, og de gjorde det. — Ansører, lader os støde ham ned, den Fyrsteflave, den Folkets Fiende! raabte de utaalmodige Ynglinge, og een løftede alt Spydet. Rudolph løb ind paa ham, trak sit Sværd og raabte med suiklende Dine: "Jeg hugger den ned, der forgriber sig paa denne Bærgeløse. Han er en Røver, en Nedersdrægtig. Men-Følelsen af hans Uværdighed være hans Dømmet og min Hævner. Lader ham gaae!" Grev Henrik vilde kaste sig for Rudolphs Fødder. Rudolph kastede et flygtigt Dine paa ham og sagde: "Menneske, forbedre dig!" Derpaa drog han tilligemed Ynglingene længere ned ad Rhinen.

Den halve Deel af Ynglingene forlod ham nu, for at belætte Højene om Natten. Rudolph flumrede urolig; thi endnu sloge Elterne i Veiret, endnu stode Mennesker fra Egnen for den rasende Fiende. Om Morgenen vækkede ham Ynglingenes larmende Fryderaab. Højt sngende drog de med ham ned ad Rhinen; derpaa stand-

se de. Kjenner I Eders Fædreneborg? Spurgde
 den, og viste ham Werdenberg langt borte. Den
 er Eders; vi have erobret den i Nat. Lader
 os drage derhen. — Kort betraade Rudolph at-
 ter sin Borg. Nu kunde han dog ikke afholde
 sig fra at fryde sig ved, at see sig saaledes
 hævet over den stolte Hertug Fredrik, og at
 have bragt ham til at skjæve. Marie er hæ-
 vet, raabte en Appenzeller, og I ogsaa! Lader
 os nu drage videre! Bliver I her, Grev Rud-
 dolf?

Her? uden Marie? tænkte han, og Bors-
 gen syntes ham en Orken. Han sendte nogle
 Appenzellere til Nidau, og lod sin Brøder Hugo
 falde. Om Aftenen forestillede han ham for
 Appenzellerne; og sagde: "Dette er Grev von
 Werdenberg; jeg er intet, uden en Appenzellers
 Landmand og eders Anfører." Med høje Frydes-
 raab svore de glade Ynglinge ham trofast Lydig-
 hed. Han indgik i Appenzells Navn et For-
 bund med sin Brøder, overgav ham derpaa Bors-
 gen, omfavnede ham og drog videre med sine
 modige Tropper.

Da Hugo, som ledsagede ham, vilde forlade ham, sank Rudolph endnu engang i hans Arme. "Min Broder, Du er nu Herre af Werdenberg. Vær Dine Undersaatters Fader og Ven. Vær af Österrige, at Folkets Kjerlighed er Skytten for alle Regieringer; og lær af mig, at det gives bedre Skatte, end Grevskaber og Slotte: Menneskenes Hjerter. Gud gjør Dig lykkelig! lykkelig som jeg kan haabe at blive det!"

Paa en Høi nær ved Werdenberg holdt han stille, og saae Borgene langt borte endnu ryge. "I see, mine Brødre!" sagde han, "jeg er gandske eders. I have svoret, at være mig lydige, og jeg føler mig som Appenzellernes Ansører mere æret, end om jeg beherskede hele Helvetien. Nu have vi ydmyget vore Fiender, de skjelve for os: Siger mig nu: ønske I Fred og Frihed under Lovens Beskyttelse, saa er jeg eders Ansører; ønske I rasende Krig og Delæggelse, saa har jeg intet meer med eder at gjøre: Thi jeg vil ikke være Ansører for en Høverbande, som Menneskene forbande: Jeg besværges eder: vælg Freden."

Ynglingene saae stivt paa ham; men de ærede ham for meget til at nægte ham noget. De lovede paa ny at følge ham, og han førte dem til Wyl. Indvaanerne i denne Stad, som frygtede for den samme Ekjebne som saa mange erobrede Borge havde havt; aabnede Rudolph Portene. Rolig trak Rudolph med sine Appenzellere ind i Staden og Stiftsgaarden. Derpaa gik han til Abbed Kuno, som ellers havde været saa stolt, og nu stod skjælvende, bleg, med nedslagne Dine og forvirret Undseelse, uden Besturning, uden Fasthed, for den Yngling, han engang saa dybt havde foragtet. Rudolph følte blot Medlidenhed med denne Olding, der nu var forladt af alle sine Bøener, og begyndte i en blid Tone: "Høiærværdige Herre, vi ere ikke komne, for at gjengjelde Ondt med Ondt, men blot for at overtale Eder til atter at vende tilbage til Eders Helgenes Reliquier og til Eders Abbedie." Ved denne bebreidelsesfrie Tiltale saae Abbeden i Bejret, lod en Taare flyde af det mørke Øje, og rakte Rudolph den skjælvende Haand. "Er jeg troe Eder, Werdenberg? —"

"Gud give! Herr Abbed! at I for lang Tid

viden havde havt mere Tillroee til Ederes Folk, end til Ederes Raadgivere. I har stiftet meget Ondt, Herr Abbed." — Ikke stiftet, Greve, kun tilstødet! Maae jeg nu til Sankt Gallen? — "Det maae I!" — Abbeden befalede sig i Guds og hans Heigenes Bøld, og gik ned med Rudolph.

Rudolph blev ærbødig ved hans Side og understøttede ham. Da Appenzellerne saae det, haan-de de ham ikke, som de forhen havde besuttet. Underveie talde Rudolph med Abbeden, hvis Feil var Eryjerrighed, ikke Ondskab, og gav ham det Raad, at sætte Lid til sit Folk. Oldingen trykte ham i Haanden, og sagde: Gud give jeg for havde havt saadanne Raadgivere. Han overgav Stiftet til Stødens og Appenzellernes Besyttelse, og da han i en Eygdom første Gang sølte Folkets Kjerlighed, saae han forbauset, at Kjerlighed qvæger Hjertet mere, end Nivist Frygt.

Man lod Rudolph sine Appenzellere gaae hjem til deres Hjarde, og selv vendte han tilbage til Dalen, efterat han paa Almuens Forsamlings-

Plads

Vlohs endnu engang havde raadet til Fred. Han
 formodede, at Ehrling og Marie for lange siden
 vare afreiste, og var uden, for sig selv af Glæde,
 da hans Elskede løb ham i Møde med det glade
 Udbrud: der er han! Ogsaa Ehrling kom, og
 Güttingen fulgte ham ved den gode Anton's
 Haand. Rudolph sank fra een glad Omfavnelse
 i den anden. Gud give! Rudolph — sagde Ehrling,
 og tog Maries Haand — Gud give! jeg
 kunde belønne Din Skaaenhed mod Henrik,
 Din Edelmødighed mod Abbeden, og Opoffrelsen
 af Din Borg med mere, end med min Kjærlig-
 hed og Maries Haand! — Marie sank med
 den rene jomfruelige Elskovs skønne Blik til
 Rudolph's Brøst. Han trykte hende omfavnenbe
 i sine Arme, trykte sine Læber paa hendes, og
 raabte med kjærta Omhed: "Marie! min Mar-
 tie!" Güttingen trak ham kjærligen ud af Dø-
 len, og begge Oldingene fulgte ham paa en Fode-
 stie, som førte til Bjergkapellet. — Du gav
 mig Jutta, sagde Güttingen; og jeg, min Bro-
 der, vil give Dig Marie. Jeg er Munk i
 Dissentis. Rudolph traade med frøe Henryk-
 telse for Alteret, og Güttingen viede dem.

Dagen

Dagen løb som et Minut. Derpaa forte det reneſte Venſkab og den ſunneste Kjærlighed Marie og Rudolph ind i Brudekammeret, og aldrig havde et lykkeligere Par levet i Appenzelſke Fjeldegne.

Den næſte Morgen ſatte de fem lykkelige Menneſker ſig under Lindene, foran Hytten. Dit ſkønne Hjerte, Rudolph! begyndte Pater Anton, har omſider ſeiret over Din Uergjerrighed. Vi elſkede Dig alle for længe ſiden; men Du vandrede paa Adelsægellens Bane. Men nu, da Du har forandret Din Brede mod Grev Henrik, Maries Kæver, til Medlidende, og har opofret Grevſkabet Werdenberg for Marie: nu er Du ganſke vor, og vi ganſke Din. Du maae have ſeet, kjære Rudolph! at FrihedsKanden ulmer beſtigt i Helvetien. Overtroc, Geiſtlighedens Yppighed, Sædernes frygtelige Fordærvelse trykkede alt for ſtærkt, til at Folket længere kunde lade ſig blænde. Dertil kom endnu de Stores Undertrykkelser, Adelsens evige Fejder, hvilke Folket maatte betale med ſit Blod. Nogle lykkelige Forsøg paa at gjøre Nationen til en blot Maſſine, bragte nogle Store paa den Tanke, man

behøver

behøver ikke at lade det gjælde mere, end man vil; og Følgen deraf var, at man slut ikke lod det gjælde noget. Man havde bragt det til at troe saa mange utroelige Ting, at man ikke tvivlede paa, endnu at kunne overtale det til at troe dette med. Folket, vant til at troe, satte godmodig Lid til sine Lærere; men snart bleve Byrderne utaalelige, og Spotten alt for bitter. Nu opstode enkelte Mænd, som Ertortanke, eller Hændelsen havde gjort visere, og bleve de undertrykte Menneskers Lærere. See, om ikke Oplysning stedse gaaer foran for Friheden. Folket begyndte at føle sine Byrder, og gjorde Forsøg paa at afkaste dem. Kun saa lykkedes det; men disse saa opvakte hos alle Lyst til Frihed. Uden at vide tilfulde, hvad man guffer, vil man kun være fri; uden at være bleven visere, vil man have Visdommens Løn. Hvad bliver Følgen deraf? Sæt det Tilfælde, at et Folk, som endnu ikke er viist nok til at indsee sine Bildfareller, sin Overtroe, afkaster ethvert trykkende Nag; da blive dets Bildfareller, dets Overtroe, den eneste Lov, som det adlyder. Det synker tilbage i et mere trykkende Slaverie: i

sin

sin egen Overtroes Slaverie, og bliver, som en Følge af dette, grusom. — Narhundreder ville endnu forgaae, inden Waldstædterne forandre deres lykkelig tilkæmpede Børgers Frihed til Aands Frihed. Vel leder hiin almindelig til denne, men maaskee langsommere, end selv i den undertrykte Tilstand, hvor Overtroen astager, og Folket derved modnes til borgerlig Frihed. Den voldssomme Undertrykkelse holder vist nok Sandhedens enkelte Stemmer tilbage; men da arbejder Sandheden i Stilhed og skaffer sig uformærkt Discipuler. En Stemme bliver gvalet ved Hersterens Torden; men om kort Tid skrige titusinde Stemmer paa eengang, og Sandheden trænger seirende igjennem. Tidssalderens vældige Mand kan end ikke den mægtigste Monark modsætte sig. Men den Wiise bør spørge: hvad er Tidssalderens Mand? Og hvad er blot Partisjygens lydelige Stemme? Ubekymret om, naar, hvor og hvoreledes Sandheden træder seirende frem, skal den Wiise lære den, fremme den, beskytte og udbrede den; men ikke med Sværdet i Haanden, ikke med Oprør, ikke med Ophidning, med Bestikkelser. Bildfarelsen behøver alt dette, Sandheden

den ikke; den overbeviser af sig selv, naar man
 kjender den: og kjender man den ikke, vil den
 intet hjælpe. Mennesket har kun eet Middel til
 at gjøre Menneskestægten lykkelig: at befrie den
 fra alle Bildfarelser og at lære den Sandhed.
 Og troer Du ikke, at ogsaa Jordens Store give
 og maa give efter for den almindelige Stræ-
 ben efter Sandhed? De svømme ligesaa vel med
 Tidens alderens Strøm, som Folket, og blive, som
 dette, bedre, fordi de ere Mennesker. Det kan
 undertiden synes at være deres Fordel at fore-
 hindre Sandheden; men, uden at de selv vide
 deraf, river den dem med sig. De blive med de-
 res Folk blidere, menneskeligere, visere og mere
 borg-rlig sindede. Det læser hele Historien os.
 Under Neroerne fortjente neppe Romerne an-
 dre Keisere, og Brutus var maaskee den eneste
 blandt sine Skældbødre, der virkelig vilde befrie
 Rom. For altsaa ikke at give et Folk til Pris
 for den højste menneskelige Elendighed: Eiles-
 løshed, for at gjøre Baandet mellem Forster og
 Folk helligt, velgjørende, og til en Himlens Vel-
 signelse, maae den Wiise fremme og udbrede
 Sandhed og Dyd, hindre hver Bildfarelse, uda-
 rønde

ydde hver Overtroe, hindre eller forhale ethvert
 Udbrud af Folkets Utaalmodighed, og befordre
 Freden mellem begge Partier til Fordeel for
 Sandheden. Friheden følger da af sig selv,
 alles Frihed, Fyrstens og Folkets, og Lovens
 Reajring. Denne Vej har den evige Sand-
 hed steds taget i alle de Aarhundreder, vi kjende.
 Nationernes borgerlige Frihed er allerede hun-
 drede Gange forsvunden, men Sandheden aldrig
 ganske. Den syntes at forsvinde, men hvergang
 reiste den sig igjen herligere, end forhen, frem af
 sine egne Ruiner. Da den syntes at have tabt sig
 i Overtroe, og siden i den daarlige Disputeere
 Konstes labrintiske Gange, vandt den maaskee
 allermest. Saaledes knytter den steds et Baand
 mere om Menneskene, saaledes bliver dens Ud-
 bredelse steds almindeligere, og saaledes seer jeg
 de Tider inoede, at Menneskene, i Erkjendelsen
 af velgjorende Sandheder ville overgaae Græ-
 ferne, at de ville vare ædle Mennesker og
 ikke enkelte ædle Nationer. Rast et
 Øje paa hele Europa, hvorledes alle vegne Sand-
 hedens Straaler bryde skinnende frem af Over-
 troens Mørke. Hvor Undertrykkelse er heftigst,
 der

der er Modvirkningen mest frierrig. See til England; Böhmen og Tydskland. Troer Du, at de Kjeder, med hvilke man nu binder den utaalmodige Slave end stærkere, stedse ville holde? Jeg siger Dig Yngling, at maaskee inden hundrede Aar spotter Verden de Kjeder, den nu er bunden med. *) Denne Aands-Frihed, denne Sandhed ønsker jeg, fordi den er Grunden, den stedse varende Grund til al Frihed. Den, lader os fremme den! Hvor er det frie Sparta? hvor Athenen? hvor det frie Rom? De ere forsvundne, fordi deres Frihed, grundet paa udvortes Omstændigheders, ikke paa Aands-Frihed, ei var den rette; thi der, hvor Mennesker endnu maae være Heloter og Slaver, gives der ingen Frihed. — Frem Sandheden, Rudolph! og Du bestriker Dine Medmennesker; Har Du forstaaet mig? . . . Saa hør videre! Et Samsund af ædle Mennesker, til hvilket vi tre høre, har allerede for længe siden forbundet sig til at fremme Sandhed og Dyd.

*) Den gode Mant havde Ret; Tidens Strøm ren uopholdelig det sterke Despotie, det geistlige med sig. Antipavernes trykkende Tunge have været.

Dyd. Allerede er meget Godt udrettet, meget Onde hindret. Vi virke i Stilhed, i den bedste Hemmelighed, saa meget godt, som vi kunne. Alle vegne stræbe vi at befæste Freden imellem Fyrster og Folk, eller at mægle den, naar den er brudt, og at bibringe de Store vigtige Begreb om deres Pligter og Folkets Nødtigheder. Ingen Leilighed undgaaer os til at udbrede bedre Kundskaber blandt Folket. Alle vegne søge vi at opdage de Stores Forhold til hinanden, deres Planer, deres Hensigter, deres Forbindelser, for at kunne med Eftertryk virke til det Gode. Mange Store, endog mange Geistlige ere vundne for Sandheden. Besjælede Eryjerrighed os, saa kunde vi sætte hele Helvetien i Bevægelse; men intet uden Sandhed og Dyd besjæler os. Erindre Dig den Tid, da Güttingen sad fangen. Jeg vilde redde ham. Biskoppen af Chur drev paa hans Død, og Fredrik var allerede villig til at lade ham henrette. Begge havde indgaaet et Forbund mod Keiseren, og jeg havde seet Documenterne. Nu truede jeg dem i en Vens Navn, at ville aabenbare Keiseren deres Forbindelse, hvis ikke Güttingen blev befriet. See!

saa

saar frøgtfom er Lysten, saar mægtig Sandheden!
Sætningen blev frie.

"Hvorledes? Magt skulde aldrig kunne
undertrykke Sandheden?" spurgde Rudolph.

Aldrig, naar Sandheden er almindelig.

"Da er den nu almindelig, min Fader?"

Nei; men derfor skulle de Vise-udbrede
den.

"Og naar nu Magten undertrykker de Vise
selv?"

Den Vise tier, hvor det ikke er fornødent
at tale; og Hemmelighedens Skjul beskytter ham.
Den Forsængelige allene river Sandheden for
Lysen, han vil glimre med den, ikke gavne. Tus-
mørket er Lys, som Solen om Middagen. Vilde
Du vel føre den, der nylig fik sit Syn igjen,
strax ud i Middags-Solen? Den vilde blænde
ham. Tuemørket er velgjørende for ham. Et
hvert Aarhundrede frembringer sine store Mænd,
og de ere just derfor store Mænd, fordi de give
det Lys, som passer sig for deres Tidsalder.
Vare de større Mænd, saa vilde de ikke være
store Mænd, ikke Mænd, der tjene deres Aarhun-
drede til Støtte og Stav. Enkelte Vise gjøre
ingent

ingen Dag; de ere kun dens Morgenrøde; men Dagen følger sikkert. Kort, Rudolph, den Vise lærer de Sandheder, som han kjender; om de ere de reneſte, bekymrer han ſig ikke. Som en Himmeli- ghed lærer han i Stilhed hvad han kjender. Folket lærer efterhaanden, erkjender om- ſider; og Sandheden træder ſeirende frem; men fra Folket ſelv; ikke af de Viſes Mund. Fri- hed er en Følge af den almindeligere erkjendte Sandhed. Imidlertid er den Viſe alt gaaet videre. Han lærer atter i Stilhed nye Sand- heder, følger af de første; og Folket kommer langſomt bag efter. Menneſket gaaer efterhaan- den det ſtore Maal, Fuldkommenhed, imøde; ſnart langſommere, ſnart hurtigere, ſom Tid, Omſtændigheder og ſtore Mænd fremſkynde det.

”Saa lader os da fremſkynde det til det ſtore Maal!”

Men ikke overilende; Rudolph. En Sandhed behøver ofte Menneſkealder, før at ſeire over Fordomme, ſom ere bleve hellige for Menneſket. Hvad hjælper Magt, min Søn? Den forſtaffer Sandheden ligesaa lidet Seieren; ſom den undertrykker den. Der ville komme Tid
der,

der, at Fyrsten lever blandt sine Undersaatter; som en Fader blandt taknemmelige, omtælskende Børn; at Menneskelighed og Tilfredshed give Love og holde dem. Men disse Tider ere ikke endnu. Hvor mange Sandheder maae ikke først blive erkjendte, inden Fyrster og Folk indsee, at Kjærlighed er det eneste hellige Baaud mellem dem. Nu ere Forpligtelser, som om Fiende havde indgaaet dem med Fiende, de eneste Baaud imellem Dyrighed og Undersaatter. Tilintetgjør dem ikke Rudolph; de ere nu nødvendige; de ere et Trin, der fører til bedre Wiisdom, til bedre Lykke. Ere de brudte og Folket river sig løs fra disse Forpligtelser, saa falder det tilbage til den Naturstandens oprindelige Naahed, hvor kun Styrke og blindt Maserie var den Lov, som Mennesket erkjendte. Lader os ikke forkaste det Gode, fordi det ikke er det bedste. Du sees Appearjell har løst sine Baaud, brudt sine Lænker. Hvorfor ikke før, hvorfor just nu? Sandheden skrev Abbeden Hellighedens Måske; som det undertrykte Folk, skuffet af Munkene, ellers æredes selv hos det onskabsfuldeste Menneske. Nu følet, nu begribes det, at Abbeden skal være mere

end Guds Tjener, end Præst; det indseer, at
 hans Embedes Hellighed forpligter ham til Dyg-
 der, og giver ham ingen Ret til at leve i Graad-
 serie og Overdaad af Folkets Sveed. Daa vor
 Tilskyndelse søgte det at beskytte sig ved Forbunds-
 Jeg troede, Abbeden skulde indsee, at Folket
 fortjener at skaaes; men han var ikke viis nok
 dertil, og drev det efterhaanden til det Punkt,
 hvor han ganske kunde have tabt det. Endnu
 strækte vi at forhindre Krigens Udbrud. Mine
 Bønner vare virksomme i Nigestædetne, og vilde
 formaae Abbeden til at vise sig retfærdig mod
 Folket. Appenzellerynglingenes dristige Frem-
 fusenhed gjorde Freden umuelig. Abbedens Borge
 laae i Aske, førend denne endnu vilde see Fol-
 kets Mand. Krigen brød ud, Appenzell seirede,
 og Abbeden blev viis, men for silde. Da, Ru-
 dolph, jeg frygter, jeg frygter, at Appenzell nu
 vil blive ligesaa haardnakket og stivsinnet, som
 Abbeden tilforn, og at Krigens Lue vil udbrede
 sig over Helvetien. Hvad Tanker gjør den for-
 hovne, vilde Yngling, der nylig har brudt sine Læn-
 ker, sig om Frihed? Han seer sig fri for Tømme
 og søler med Stolthed, at han har Kræfter, det
 eller

ellers vilde slumre, og Evne til at foretage alt. Hans Hjerte er i denne behagelige Følelse aabent for tusinde nye Glæder, som han forhen ikke kjendte; han stiller sig selv i Spidsen for det hele Menneſteſkjon, han hader alt, som forhen undertrykte ham, og som truer hans nuværende Frihed. Oprind mod Abbeden, mod Øſterrige, mod alle Store vil bryde ud i Appenzells Fjelde, og Roligheden vil i mange Aar være forsvunden. Tilfredsheden

”Nei, min Fader, jeg ønskede, Du havde været Vidne til, hvorledes de ærede den ulykkelige Abbed; hvorledes”

Fordi deres ædle Anfører Rudolph ærede Oldingen. De ærede ham i Abbeden. Jeg var Vidne dertil. Men jeg ſaae ogsaa Unglinge, som spottede den ulykkelige, ydmygede, beſkæmmede Olding. Rudolph, de ville finde Glæde i tidobbelt at gjengjelde deres Herſkeres Foragt og Grufomhed. De ville ligesaa dybt nedtræde de Store, som de ſelv vare nedtraadte. De ville endog ſøge at hævne den Vredſrygt, som de ellers frivillig ydede dem. Lovene vare trykkende

de, nu ville de hade og tilintetjære Lovene, just fordi de ei kunne tænke tydeligt nok over Menneskets Forhold.

”Det ville de ikke; thi de elste mig. De ville følge mig.”

De elste Dig, fordi Du var et Redskab til deres Frihed; men, Rudolph, de ville ikke forglemme, at Du forhen har været en Stormand. Samtyk ikke i deres Foretagender, og Du selv, deres Velgjører, bliver Gjenstanden for deres Had. Imidlertid lader os gøre, hvad vi formåer. Thuring maae lede de Gamle; Du, Rudolph, stræb at tæmme Unglingene. Jeg maae forlade eder og gaae til Tydskland. Som jeg haaber, skal Keiser Ruprecht selv komme, for at tilægge de Feider, der ulme som en skjult Ild under Asken. Karzleren er paa Veien at blive vor. Farvel, mine Venner! Güttingen vil sige Dig mere, Rudolph. Bliv, hvad han allerede er: Menneskenes Velgjører. Lær at tie og at handle hemmelig. — Farvel!

Munkene krævede dem alle og gik derpaa bort, ledsaget af Thuring. Güttingen fortalte nu Rudolph

Rudolph om Samsfundet for Dyd og Menneſſelighed, og nævnede ham Medlemmerne. De vare ſaa; men Mænd med et redeligt Hjerte og et lyst Hoved. Stille og hemmelig levede de alle adſpredte over hele Helvetien og Sibacien. — Gſtingen forblev nogle Dage hos Rudolph, de ſkjønneste Dage af dennes Liv; de vare ganske helligede Kjærlighed og bleve indre fuldkommen. Marie fik daglig nye Yndigheder, en ubekjendt Eſtkværdighed, og Rudolph forglemte i hendes Arme Appenzell, ſom alt andet.

Omſider kom et Sendebud fra Abbeden, ſom lod Rudolph bede, at han vilde komme til ham. "Edele Mand," ſagde Abbeden, da Rudolph kom til ham i Sankt Gallen; "J var min Befrier, vær det endnu engang! Jeg gjorde Appenzellerne Uret, men de gjengjælde mig det tiſfold. Daglig lider jeg dybe Krænkeller og nedrig Spot af dem. Det er dem ikke nok, at de have nægtet mig alle mine Rettigheder; de opbidſe ogſaa Indbyggerne i Uberg imod mig. See her det Brev; ſom de have ſendt til mine Underſaatter." Gud er med os, kjære Folk. Vi have gjort lige, hvad Præſter og Fyrſter have gjort

gjort ulige. Menneskene ere fødte til Frihed, og ikke til Slaverie. Frie Folk maae I vare, og ikke Slaver. Er dette ogsaa Ederes Mening, saa ere vi Eders Kamerater og Vaabenbrødre. Vi have tugtet Adelen, og I have Nieme som vi. De frie Appenzeller."

Rudolph lovede Abbeden, at anvende sin hele Anseelse, for at bringe Stolikheden tilbage i Hjeldegnen. Han kom i Appenzellerne's Forsamling og forbausedes over de unge Mænds Ytringer. Da han talde om Abbedens hellige Rettigheder over Indbyggerne i Sberg, viiste en Appenzeller ham et Spyd og sagde smilende: Fursternes Rettigheder ere af Pergament, Folkets af Jern. Rudolph forestillede Ynglingene, at tilfjeldt vilde den hele Adels opstaae imod dem og overfalde dem. — Nu, da faae vi noget at bestille, svarede en anden. Desforuden staae der endnu alt for mange Slotte rundt om. Saa langt vi kunne see, fra Gamor af maae intet Slot og ingen Adelsmand blive tilovers. De skulle vogte Hjorder som vi, eller forlade Landet. — Og siige de Nei, raabte en tredie, saa lad dem, vise

og det Adelsbrev, vor Herre gav dem paa at være Dagtyve, at jage, at røve, at drikke. Kunne de ikke det, saa — bort med dem!

Nogle Gamle talede, som Rudolph, men liaeledes forgjæves. Deres Stemme blev qvalt af Ynglingenes vilde Skrig. Man forekastede endog Rudolph sit Venfkab med Abbeden. Medens de endnu talede, kom et Sendebud fra Boraerne i Sankt Gallen, for at opfordre Appenzellerne til et Tog mod Thuraauer Adelen. Rudolph besvor Ynglingene at skjenke Landet Fred. Vi ville ingen Fred have, sagde de. Frihed ville vi have. Og I sagde jo selv, hvor der er Store, der er ingen Frihed! Marmruen blussede i Fjeldegnen, og fra alle Sider kom Bannerne sammen. Mod Adelen! opfordret af St. Gallen! raabte de de Kommende imøde. Gud med os! med frie Folk! mod Adelen! Derpaa droge de nedad til St. Gallen.

Sørgmodig vendte Rudolph tilbage, og fandt Marie ene med Güttingens Søn, da Thuring var i Fjeldegnen med de Gamle, for at tale med dem om Freden. "Din Fader havde Ret," sagde

sagde Rudolph alvorlig, "Tigeren er løsladt, og myrder." Den næste Dag blev Himmelen rød, som af en Ildslue. Appenzellerne havde slaaet Thurgauer Adelen tillige med Biskoppen af Constanz, og nu brændte den prægtige Stad Bürglen, antændt af dem, i skræffelige Luer.

Modigere, stoltere ved deres Seier, og mere opbragte ved Adelens Spot over denne Bønderkrig, kom de tilbage til Fjeldene. Der blev tilføjet en almindelig Forsamling, for at handle om Freden. Thuring havde ved sin Visdom overbevist Oldingene om Fredens Nødvendighed. Nu besvor han Ynglingene at være høimodige og skjenke Abbeden og det hele Land Fred. Han forestillede dem, at den hele Adel i Schwaben, alle Store i Thurgau, det hele Sankt Georges Ekfold vilde reise sig mod dem. Ynglingene spottede dermed. Komme de ikke til os, raabte een, saa lad dem tage sig i Agt, at vi ikke komme til dem. — Thuring kunde intet videre sige. Der reiste sig et rasende Skrig: til Helvede med Adelen! saa er Appenzells Løsen! Forsamlingen blev adsplettet og Thuring spottede man.

Rudolph kunne neppe tæmme sin Hidslighed: "Jeg stred med eder for eders Frihed," raabte han, "fordi I vare undertrykte. Men jeg har endnu et Sværd for at antage mig dem, som I undertrykte. Nøvere ere I, og ikke frie Mænd." Han forlod Forsamlingen med Thuring, og denne dablede ham, fordi han havde gjort den vilde Ungdom saadanne Vebreidelser.

Den næste Morgen sad Rudolph, Marte og Thuring i Skyggen af Lindene, og foran dem legede den lille Gættingen. Nu hørte man en vild Allarm op ad Dalen. De lyttede. Allarmen kom nærmere og man hørte: bort med Forræderen! — Det gjælder os, sagde Marie rolig; jeg har formodet det. Rudolph gik Appenzellerne imøde, som styrtede ind i Dalen. "Hvad ville I?" spurgde han med kold, rolig Storhed, og alle stode tause for ham. Bort med den Slave af Tyrkerne, raabte nogle Stemmer bag ved; bort med den Forræder! — "Forræder?" sagde Rudolph, og rev sit Sværd fra Siden.

Marie greb Rudolphs høire Haand. Ikke sandt, spurgde hun Unglingene smilende, I for-
bre

dre, vi skulle forlade Appenzell? Vi ere reder
 bonne dertil. Rudolph! Fyrsterne fordreue Dig,
 og Du smilede; her fordriver Folket Dig, vil
 Du nu være mindre rolig? Boer vor Lykke
 her? Hun laade sin Haand paa hans Skulder,
 og Rudolph stak sit Sværd i Skeden. Vi gaae,
 sagde Marie venlig til Ynglingene. Gud give!
 vi kunde efterlade eder vor Noe og vor Ulyk-
 dighed! — Appenzellerne, som stode for Marie,
 sloge Dinene ned til Jorden.

Rudolph tog den lille Güttingen ved Haan-
 den. Thüring smilede til sin Datter, og sagde
 derpaa til Appenzellerne: Børn, vi forlade eder.
 Hadede jeg eder, saa vilde jeg raade eder at fort-
 sætte Krigen. Men jeg elsker eder, og besværges
 eder derfor: Sluttes Fred. — Hører ikke paa den
 Forræder! raabte de bagerste; de forreste taug
 beskammede. Marie vendte sig endnu engang om
 til Dalen, og saae sig omkring med venlige, vaade
 Øine. Derpaa greb hun Rudolphs Haand, og
 sagde: Vi forlade min Dal. Seer Du, Ru-
 dolph, at vi tage vor Lykke og vor Rolighed
 med os? — Rudolph rakte hende rolig Haan-
 den. "Marie! hvilken Kone har jeg ikke!"

De gik igjennem Skaren, der ærbødig nabo-
 nede sig for dem. Taus saae Ynglingene dem
 gaae bort, taledede derpaa mellem sig selv, og sendte
 to Appenzeller efter dem. Rudolph von Wer-
 denberg, sagde den ene af disse. Vil Du drage
 ud med os, saa vælg vi Dig til Anfører.
 Rudolph smilede: "J ville have mig til eders
 Anfører og til eders Slave! Gjører Fred, og
 jeg begjærer intet, uden at være eders Kam-
 merat. Min Bei løber nedad; jeg er ikke
 Anfører for Nordbrændere!" Disse Ord for-
 tørnede Appenzellerne, og Rudolph var endnu
 ikke femmen tusinde Skridt bort, førend Luen
 brød ud af Thürings Hytte bag Grannene. Om
 Aftenen silde kom de fire Fordrevne til Werden-
 berg. Grevinden, Rudolphs Moder, fik sig høit
 af Glæde, da hun saae sin Førstefødte igjen.
 "Moder," sagde Rudolph, og førte Marie til
 hende, "erindrer J, at jeg engang havde været
 i Himlen, som Jutta sagde? See, denne En-
 gel er bleven min Kone!" Grevinden kunde
 neppe slippe Marie af sine Arme, og bad sin
 Søn, at han stedse vilde blive hos hende. Men
 ikke heller Werdenberg var noget sikkert Opholds-
 sted

sted for Rudolph og Maria. Efter nogle Dage
førte Ebiring dem længere opad mod Rhin-
strømmens Udspring, for i de høiere Fjelde at
skaffe dem en Vølrig endnu roligere og mere
Nyult, end deres Dal.

Ende paa den første Deel.

Da Rudolph forlod Werbenberg med Marie; førte Thüring dem langs ad Rhinfloden til Sargans, og bag Sargans steds høiere op imellent Klipperne, hvor Thüring kjendte alle Veie. I en Hytte, hvis Indvaanere hørte til Klosteret Disentis, hvilede de om Natten, og den næste Morgen gik de over den første Rhinstrøm. "O! Marie, Marie! disse Klipper vil Du bestige?" spurgte Rudolph ængstlig, da de uhyre Fjelde ved Thusis laae foran dem. — Kjerlighed vil jævne dem for mig! svarede hun smilende; desuden har jeg allerede bestegit dem for uden Dig.

Steds blev Stien steilere, steds Egnen skrækkeligere, steds Klipperne frygteligere. Nu gik de ved Randen af en dyb Afgrund paa en smal Stie laas med en steil Klippe, der reiste sig uoversetelig høit i Veiret; derpaa drejede Veien ned i et Svalg mellem

Klipperne, og de syntes at staa ned i den mørke
 Test. Marie fortalte med vennehuld Godhed
 den udmartede Dreng om den Egn's Skønhed,
 som de skulde boee; og Drengen spurgde hun
 drede Gange: Kommer det nu snart?

Endnu engang modtog en gæstfri Høtte
 dem om Aftenen, og den næste Morgen nærmede
 de sig den bagerste Rhinstrøm. Allerede langt
 borte hørte de den Bragen, hvormed den
 her falder fra de ubyre Klipper ned i Dybet.
 Enart suser den, sammenpresset mellem snevre
 Klipper, snart styrter den ned fra disse, og river
 Steene og Træstammer med sig i de skummende
 Volger.

Stedse stige de højere op paa Fjeldene. Smalle,
 vaklende Bræder, der laae over ubyre Afsarunde,
 vare de farlige Veie, de maatte vandre. Under
 dem brusede Bant: falde, der tordnede fra Klippe
 til Klippe, og opløstes i hvidt Støv. Saaledes
 gik de de krumme Veie over Høje og gjennem
 Huler. Omfider saae Thüring, som viiste de
 andre Veien, smilende tilbage, og Marie kastede
 sig i Rudolphs Arme. Nu ere vi der, saade
 hun, i Rolighedens, Kjærlighedens og Lykkelighe-
 dens

Volig.

Bolig. Finde vi ikke her Noe, saa finde vi det ingensteds paa Jorden! — Rudolph ilede nysgjerrig videre. Han saae gjennem de to Klipper, som dannede Indgangen, intet uden steile, spidse Klipper, der stode ved Siden af og oven over hverandre. "Her?" spurgte han, og saae paa Marie. Hun smilede, og bad: Lad mig vise ham Veien, Fader! Nu steg hun med Nøje op mellem to Klipper og forsvandt i en ubemærket Hule. Rudolph fulgte hende, men hun var forsvunden. "Marie!" raabte han ængstlig i den mørke Midnat, som omgav ham. Hun svarede ham ikke. Men med eet blev det lyst; Marie kom tilbage med en brændende Fakkell i Haanden, og Grotten skinnede som Krystal. Drengen streg højt af Glæde. Marie trykte sig til Rudolphs Bryst og stængede sin ene Arm om ham: Lad os gaae, min Rudolph, vor Lykke og enhver Ulykke imøde! — De gik igjennem lange krumme Gange, snart nedad, snart opad. Snart præssede Klipperne sig sammen, som om de vilde tilslutte Veien; snart udvidedes igjen Grotten, saa Fakkelen ei oplyste Veggen. Her hang Taget i Tapper dybt ned; hist steg det igjen saa højt

i Bekret, som om Gulvet var i Jordens Middepunkt. Her blev det understøttet af store Steenstøtter; hist var en stor, frie Hvælving. Med eet gif Marie hurtig omkring tre Villet og kastede sig ned paa en Steenbank. Veien ophørte her, Klippen var tillukket. Nu, Rudolph! hvor er Udgangen? — Han søgte det smilende, og fandt den ikke. Marie lagde sin Haand paa en Steen i Klippen; Klippen sprang op, og hun laae, omstraalet af det klareste Solkin, i Rudolphs Arme.

Han holdt Marie i sine Arme; og hans Blik fløj munter omkring i det blide Opholdssted. Af en skyggesfuld Skov traade Güttingen frem; og Rudolph, som alting forekom at være Tryllerie, raabte: Güttingen!

Her var en skøn, stor Slette, rundt om begrænset af steile, takkede Fjelde, som vare utilgængelig selv for Steengeden. Ved den nordlige Side af Sletten laae nogle simple, bekvemme Hytter, mellem smilende, med herligt Kløver begrædede Høje; og en liden Skov af Frustræer strakte sig ned ad Klipperne i en lys Dal. Rader af høje Linder og Granetræer omgave Klipperne paa den anden Side. Det hele syntes at være

en fortrullende Have, fuld af Enge, Kornmarker, Rygsfulde Gange og aabne Blomsterbede; gisnem disse udgjød sig, fra Klippen af, en Bøl, og dannede paa den anden Side en stor Park, som havde sit Aflob imellem Klipperne. Rudolph gik mellem Güttingen og Marie, neppe sig selv beridst, fremad. Midt paa Sletten, under den tykke Skygge af mange Lindetræer, paa en grøn Plads, hvorhen alle Gængene paa dette enlige Sted løbe, blev han staaende, og raabte med Taaer i Djene: "Jeg er i Paradis med Englene i Himmelen!"

Allerede for adskillige Aarhundreder siden, sagde Güttingen, har denne Bjergryg været et Tilflugtested for den ulykkelige Mestskaffenhed. Det tilhører Klosteret Disentis. Ingen kjender den eneste Indgang uden Abbeden i Disentis, Pater Anton, Thüring, vi og endnu nogle ædle Mand. En from Eremit, som boede i lang Tid i Grotten, opdagede dette fortrullende, rolige, utilgængelige Opholdssted, og skjenkte sin Ven, Abbeden i Disentis det, da han nærmede sig sin Død. Efterhaanden har Stedet faaet dette Udseende. Fromme Klosterbrødre have bygget Huse

terne,

terne, anlagt Haverne, dyrket Markene. Den sidste Munk, som boede her og vogtede Qvæget, er først død for faa Dage siden. Hist ved Klippen er hans Grav. Dette var det Tilflugtsted, hvorhen Thuring flygtede med Marie; og her forsamler sig ogsaa vort Samfund for Menneskelighed og Dyd. En Dør, belæd med Stene, skjuler Indgangen for enhver, der endog finder Vej gjennem den mørke Grotte. Her, hvor Naturen er saa blid, mild, velgjørende og frugtbar, boer den uforstyrrede Fred. Dette, Rudolph, være Din Bolig med Thuring, Marie og min Søn. Her ville vi arbejde for Fred, Sandhed og Menneskelyd. Herhid naae ikke Menneskenes Hænder; her brydes Vældens ødelæggende Bølge. Vær velkommen hid, min Broder, min Søster Marie, i det reneste Venkabs Bolig! — Han kastede sig i begges Arme, derpaa førte han Rudolph ind i Hytten, omkring hvilken en liden Hjord af Køer og Faar græssede mellem de fede Høje. — See, mine smaae Forretninger! sagde Marie. Rudolph traade ind i Hytten, og fandt i et stort Bærelse en Fortegnelse paa alle Selskabets Medlemmer; et Stab

fuldt

fulde af Skrifter: Forhandlinger mellem Korfte og Folk; de tilforladeligste Efterretninger om alle merkværdige Tildragelser; de fortrinligste Munskeordener, og Universitetets fuldstændigste Narbøger; Afskrifter af de hemmeligste Documenter; Planer til at befordre Menneskeheden; Skrifter af de vise Lærere, som havde ødelagt det Romerske Tyrani. Han forbausedes over de Skatte og Kundskaber, som her laae skjulte, og kunde neppe holde sig fra strax at kaste sig over dem.

Du indsaac han, hvorledes Munken af Disentis fik alle Hemmeligheder at vide. Et skjult Kabinet, som var bult i Klippen, indeholdt de hemmeligste Papirer, alle store Hoffers, især det Romerske Hofs Narbøger; og næsten hver Dag ankom nye Efterretninger fra alle Helvetiens Gane og fra de omliggende Lande. Snart var det icke Forsamlings Dag mellem disse eensomme Klipper. Kun saa, men længe prøvede Medlemmer af Samfundet; næsten alle Discipler af den gode Munk, kom sammen her. De tre Brødre Friherterne af Nidhuns, Grev Johannes af Sax, nogle Almuesforstandere fra de omlig-

omstændige Steder og nogle redelige Munk og
 Abbeden af Disentis. Man forelæste Efterret-
 ningene, og afskrev nogle, for at meddele de øvrige
 Medlemmer dem, der eengang hver Maaned for-
 samledes i den radsomme Dal mellem Klipper-
 ne ved Landsbyen, Trunk. Derpaa talte man
 om Midlerne til atter at bringe Rolighed tilba-
 ge, især hos Appenzellerne, fra hvilke der indløb
 skrækkelige Efterretninger. De havde trængt frem
 over Rhinen, og hele Bregenzher Stoven havde
 hyldet dem og Friheden. Paa Appenzells Opfor-
 dring reiste sig alle til Frihedens Forsvar. Borg-
 gene i Balgau, i Hertskabet Feldkirch, i Grevskabet
 Pludenz vare opbrændte. Med Jammerklage
 flygtede Aldelen med Kone og Børn for de utam-
 melige Unglinge fra Appenzell. Blod udgød de
 just ikke, thi Folket slog sig til dem; men Lov-
 ne opløste sig efterhaanden ganske. Veiene blev
 usikre; og Hjordene, Hærdvorkningen forsømt, da
 Folket stedse vankede bevabnet omkring. Øster-
 rige var en rolig Tilskuer, fordi det glædede sig
 over, at de Store blive ydmygede; ikke heller
 vilde det væbne sit Folk mod Friheden, thi
 det frygtede for samme.

Vater Anton skrev fra Todsland: han haabede at Keiseren vilde selv komme til Sweitz, for at gjøre Ende paa Feiderne. Overhovedet vare hans Efterretninger behagelige. "Sandheden," sagde han i sit Brev, "frambryder paa tusinde Steder reen og klar. Fyrster, Adel, Folk og Geistlige, alt forener sig, for at fordre af Keiseren en Forbedring i det geistlige Overhoveds Sæder. Et frygteligt Uveir trækker op fra alle Kongeriger mod Overtroen. Den Tidspunkt, vi saa længe haabede, er forhaanden. Det geistlige Tyranni bliver rystet i sine Grundvolde. Bær ubekymret; Sandheden maae seire. Den tredie Pave er valgt i Pisa. Alle tre forbande hinanden. Og Folket lærer nu, at Bessignelse og Forbandelse af en Dødeligs Mund er en Gudsbespottelse. De tre Paver styrte selv deres Throne."

Dette Brev opfyldte alle Samsundets Længsler med en reen Glæde. Nu bleve de Forholdsregler aftalte, hvorefter man i det mindste vilde forhindre et Oprør i Høj Rindrien. Alle beklagede sig især over Grev Henrik af Wiedenberg og Biskoppen af Ehur, som behandlede deres Undersaatter

saatter med stor Forsaat og Strenghed. Dog var der endnu stedse Haab, at det ei vilde komme til aabenbar Uenighed. Greven af Sax bad Abbeden, at han endnu vilde skaffe ham et Par dygtige Munkke, som kunde undervise Landalmuen i hans District; og Cätharinaen tilbød sig at undervise dem. Alle forlode nu Rippen, og Rudolph blev ene med Marie. Selv Tharina havde begivet sig ned i Fjeldegnen til Bønderne, og Cätharinaens Søn gik med Greven af Sax, for paa hans Borg at blive opdraget af flere Mennesker.

Samsundet for Menneskelighed og Død stræbte nu at udbrede i hele Hej Rhätien Oplysning og Sandhed, Kjarlighed til Noe og til Lovene, og at forekomme at de Adelige, især Kastellanerne paa Grev Henrik af Werdenbergs Borge, Guaradawal og Bärenburg, ikke undertrykte Folket. Virkelig vandt man hundrede blandt Folket, der vare virksomme for Rolighed og Fred, og blandt Adelen mange, der meget vel indsaae, at al Regjering grunder sig paa Folkets Kjarlighed, og at alt Tyranni omsider leder til Oprør. Smidlertid varede Appenzells Krig med Österrige og Adelen i Thurgau endnu. Appenzellerne stode ved Grændsen

sen af Tyrol, og intet Foretagende var for stort for deres Mod. De skreve hjem til Appenzell: "Gud er med os og Friheden; derfor ville vi bringe Frihed til Tyrol. Ogsaa der sukker Folket i Tyranniets Lænker. Enhver blandt eder, der elsker Krig, Frihed og Mennesker, han komme os og Tyrolerne til Hjælp. De vente os, Gud og Friheden med aabne Arme." Nu bleve nye Bannere udskevne i Appenzell, som derpaa drog deres Brødre til Hjælp. Ved Landeck slog de Hertugens Hær og trængte ind i Tyrol, hvor Indbyggerne modtog dem med aabne Arme og svore dem at være Appenzeller. Et Sendebud, som bragte dem Efterretning om deres Fædrelands Fare, kaldte dem igjen tilbage over Rhinen. Triumpherende vendte de tilbage til deres Fjælde, og bære erobrede Bannere, Rustninger og Bytte med sig til Skue og Tillokkelse for alle Bønder, over hvis Marker de drog. De øvrige Ynglinge i Appenzell og Landsfolkene omkring i Egnen hørte deres Bedrifter, og brændte af Begjærlighed efter den samme Ære.

Appenzell blev et Tilflugtssted for alle Uroelige i Landet, som vilde undbrage sig Lovene,

De vægrede sig for at betale Rettigheder og Afgifter, og opfordrede alle Omkringboende at gjøre det samme. Vort Sværd, sagde Appenzellerne ved alle Forestillinger, er vor Lov, og vor Fjælde vort Overhoved. De drog paa nye mod Aedelren i Thurgau, ødelagde dens Godser, og opbrændte Slotte og Stæder. Mærterne bleve oplyste af Appenzellernes Luer. Mile langt kunde man følge deres Tog med Dinene, da blussende Luer betegnede deres Vej. Fire og tressindstyve Stæder og Slotte vare i kort Tid rædsfulde Afsehoer og Appenzellernes Seiers-Tegn.

Omsider løffedes det Rudolph og Pater Anton at bevæge Ridderordenen af St. Georgs Skjold til at reise sig imod Appenzell; og paa samme Tid kom Keiser Ruprecht til Costanz; efterdi han vilde afholde Ridderordenen fra at gjøre mere, end bruge Trudfler. Sendebud fra alle Partier mødte i Costanz for Keiseren. Freden blev sluttet, Appenzeller-Forbundet ophævet, Abbed Runo igjen indsat i sine Rettigheder, og Undertrykkelser förbudne. Appenzell antog Freden *), fordi det frygtede for Keiserens Magt; men det

hadede

*) 1408.

habede den, og blev endnu stedse ødelagt af Krigs- og Oprørs, Haanden. Hertug Fredrik sluttede en Vaabenstilstand paa to Aar; og imidlertid beholdt Appenzell Rhindalen.

Keiseren døde. Rudolph gik til Albed Ruzno til St. Gallen, og overtalede ham til et Forlig med Appenzell. Derpaa gik han ind i Fjelds-egnen, og traade ind i Almuens Forsamling. Alle forundrede sig over at see ham paa nye blandt Fjeldene. Rudolph begyndte: "Edle Folk, jeg har i min nærværende Tensomhed med Forbauselse og Beundring hørt dine store Foretagender, og tusinde Gange med Stolthed sagt: Blandt dette Folk levede jeg, og var dets Anfører. Men, kjære Mand og Brødre, ofte, naar mine Venner med Gyfen og Afsky saae de Mord-Luer, der stog op af de brændende Stæder, de Skarer af Ulykkelige, der uden Huuslye, ligesom Dyrene, vilde farende vankede om i Bjergene, og forbandede eder, ædle Mand, da sagde jeg ofte: Appenzell feirer, for at lægge Grundvold til Freden; Appenzell kæmper, for at blive Helvætiens Belgier. I skjenkede Freden, men den syntes at være Eder afvungen. Skjenk den nu paa nye, og frivil-

frivillig. Abbed Runo ønsker en sikker Fred med Eder, og sender derfor mig til Eder, I frie Mænd. I ere intg endnu Tak skyldige for min Tjeneste; skænker Abbeden Fred, og jeg er belønnet."

Man samlede sig omkring Rudolph, man trykkede hans Hænder, og Freden med Abbeden blev sluttet paa Stedet.

Appenzell gav ham en billig Skat, men Regjeringen beholdt den selv. Abbeden maatte være tilfreds, da han var uden Beskyttelse.

Hertug Fredrik havde regnet paa, at Abbeden skulde hjælpe ham at gjenerobre Rhindalen. Nu lod denne ham sige: at han ved Rudolph von Werdenberg var forliget med Appenzell. For første Gang efter flere Aars Forløb, blev Hertugen igjen erindret om den forhadte Rudolph, der paa nye tilintetgjorde een af hans Planer. Fredrik efterforskede, hvor Rudolph levede. Man vidste intet at sige om ham, uden at man nu ofte saae ham hos Greven af Sax, hos Friherreerne af Nâgung, og overalt i Forsamlingerne i Rhâtien. Hos Sax og Nâgung? sagde Fredrik forbitret, nu kan jeg forklare mig, hvor

hvorfor osaa disse ere mine Fiender! — Greverne af Sax og Friherreerne af Næhuns havde med uretflig Standhaftighed modsat sig Hertugen, da han vilde gjøre nogle Anordninger, som skulde have trykket Landmanden.

De Store, der saae deres Ansæelse Dag for Dag mere at vakle, forenede sig nu nøjre med hinanden, og Biskoppen af Chur, der levede i Uenighed med Næhuns, søgte at vinde Fredriks Venskab. Fredrik blev forundret, da han hørte Biskoppen tale om Rudolph. ” Denne Rudolph, denne fordrevne Werdenberg er det, der gjør alle Undersaatter oprøiske mod deres Fyrster. Først levede han i Appenzell og indgjød Landmanden Lyst til Grusomhed og Oprør. Da de fordrev ham, efterdi de ikke vilde være hans Slaver, flygtede han til Bjærgene; og nu udbreder han her blandt Landmanden den samme Oprørsaad. Fra Almue til Almue sniger han sig omkring, snart som Munk, snart som Pillegrim; eller ere disse endog hans udsendte Oprørsstiftere? . . . Han sidder hos Bønderne, trykker deres Hænder, fortæller sin Skjebne og bringer dem derved alle til at fælde de Taarer. Endog mange af de Adeliges Hjertet har
 hatt

han allerede vundet. Nu begynder han lidt efter lidt at tage Masken af. — Han modsiges offentlig vore Fogder, og beskytter Folket i sine indbildte Rettigheder.”

Og hvor opholder han sig?

”Det veed ingen. Grev Henrik von Berdenberg har allerede i adskillige Aar eftersporet ham og hans Kone, og har intet faaet at vide.”

Hvem har han ægtet?

”Berdenberg siger: en Livegen fra et af hans Godser, som er flygtet med sin Fader til Appenzell. Der har Rudolph seet hende, og for at vise Adelen sin Foragt, taget en Livegen til Kone. Engang har Grev Henrik haft hende i sin Magt paa Saragans, som en Svøbe for Rudolph; men hun slap ham af Hænderne. En Skare af Bevæbnede har bortført hende om Natten. Troë mig, naadige Herre, Folkets Mand er langt fra ikke saa farlig, som denne Rudolph ene, den uførtolliaste Fiende af alle Færster.”

Birkelig havde Rudolph i sin Hidsigthed over en Umennefskelighed, som en af Biskoppens Fogder havde begaaet, atter truet ham i dunkler meget betydende Udtryk. Man begyndte at gaae
paa

paa Spot efter ham. Lige til Klippen forfulgte
 Epionerne ham. Men, naar de steg over, saa
 var han borte. Grev Henrik, som endnu ikke
 kunde glemme den fortryllende Marie, havde
 selv ladet sig bringe til det Sted, hvor Rudolph
 stedse forsvandt. Men han saae, hvor højt han
 end steg, aldeles intet Spot af Mennesker. Et
 Dag lurede han paa Rudolph og saae ham om-
 sider gaar ind mellem Klipperne. Han fulgte
 ham, og saae med Værelse at Rudolph atter
 blev borte. Indgangen til Grotten laae nemlig
 ganske skjult bag en Klippe og var tilgroet med
 Buske.

Du bleve Biskoppen og Grev Henrik endnu
 ivrigere i at efterspore Rudolphs Veie, thi selv
 Hertug Fredrik bad dem, ikke at slippe ham af
 Dinene. En Tildragelse, der indtraf ved denne
 Tid, gav ham Anledning til denne Bøn.

Hertug Fredrik brød ind i Rhindalen med
 en stor Hær, for igjen at erobre den tilbage,
 da nu hans toaars Baabestilstand med Appen-
 zell var udløbet. Rudolph var just den samme
 Dag — Juntas Dødedag — med Göttingen, i
 Rhin

Rheinegk, og, omringet af de gode Borgere i Dalen, glædede han sig over deres trofaste Kjærlighed. Nu kom et Bud og forkyndte, at den fiendtlige Hær rykkede frem. Rudolph raadede Rheinegkerne at overgive sig til Hertugen. "See, sagde en gammel Mand, og pegede paa den forfaldne Borg, der boede J engang og var vor Fader. J forlod os og Eders Fædrene Borg, for at være fri. Ogsaa vi ere frie og ville blive det." — J det samme Djeblis kom firetusinde Appenzeller til Rheinegk og leirede sig paa Højene, foran Staden, som om de vilde angribe den fiendtlige Hær.

Imidlertid bare Borgerne deres beste Gudsben til Fjeldene, og dreve ogsaa deres Hjorder derhen. Rudolph forbausedes, og yntede om deres Forehavende. Han ilede endnu engang op paa sin Fædrene Borg, traade hen paa det Sted, hvor han som Dreng saa ofte havde staaet, og saae ned i Dalen. Just faldt Mørket paa, og det forekom ham, som hans Fædres Skygge omgave ham. Med eet brød Jlden ud i alle Huse i Rheinegk *); og Røner og Mand med brand

*) Dette skede i Aaret 1410.

brændende Fakler kom op paa Borgen. "Efter Berdenbergerne," raabte en Olding, "skal her ingen Stortmand mere boe! I disse Sale levede engang gode Mennesker; de skulle ikke vanhelliges af Djævl. Stikker an!" Hurtig slog Luen ud af alle Sale, og Rudolph blev slæbt ud af den brændende Borg. Appenzellerne vendte nu om og droge med alle Indbyggærne i Rheinegk, Oldinge, Mænd, Qvinder og Børn op ad Fjeldene.

Da Hertugen saa Staden brænde blev han vred, og svor at tage den skrækkeligste Hævn over Ophavsmændene. Han satte efter Borgerne. Fra Højene af raabte disse til Hertugen: Hævn for Rudolph von Berdenberg! Den næste Dag fik han at vide, at Rudolph selv havde været nærværende ved Ildbranden i Rheinegk. Han skjævede af Bredde og svor at ødelægge sin blitreste Fiende.

I hvad det end koster, sagde han til Rudolphs Fiende, Grev Henrik, i hvad det end koster, vil jeg have Hævn over denne Rudolph. Henrik lovede at skaffe Hertugen den. Vel havde Rudolph skjenket ham Livet; men Kollisen af hans Uværdighed, som Rudolph saa levende havde fremkaldet hos ham, den fulde, sønderknus

sende Foragt, hvormed denne behandlede ham, og skjenkede ham Livet som en ubetydelig Bagatel; saa mange af hans Borgers Odelæggelse, som han tilskrev Rudolph; alt dette havde forbyttet hans Had mod Rudolph; og han ønskede at see ham saa dybt ydmyget for sine Dine, som han selv havde været ved Sargens, for da at kunne gjengjælde den Foragt, han der udstod, med nedrig Spot. Nu havde han ydermere den Udset, ved sit eget Dnsskes Tilfredsstillelse ogsaa at tilfredsstille Hertugens Dnske. Tillige opvaagne hans vellystige Begjerlighed paa nye, og skildrede ham Besiddelsen af den skønne Marie saa fortryllende, at han uden at forsamme noget Djeblik strax vilde vove sit Foretagende.

Han reed til Greven af Sax, Rudolphs Ven, for af ham at udfritte dennes Orholdssted. Ganske naturlig faldt Samtalen paa Rudolph. Greven af Sax taug. Men Slotsmunkene overøste Rudolph med Lovtaler. "Jeg kjender intet ædlere Par," sagde han, "end Rudolph og hans Marie. Allerede for fire Aar siden, i Begyndelsen af Ederes Bekjendtskab, har jeg seet Marie her. Den Gang var hun kun en skøn
Kjones

Rosenknop; men nu er hun den fuldkomne ud-
 sprungne Rose, med alle quindelige Yndigheder.
 Hvilken stolt, ædel, fuldkommen, kongelig Fi-
 gur, og blid Mildhed i de hulde Blik! De
 friske Ungdoms Yndigheder, indhyllede i den smme
 Kjærligheds udtrykte Billede, den rene Uskyldig-
 hed og den inderligste Omhed trone i eet og sam-
 me Dje." Grev Werdenbergs Hjerte brandte ved
 denne Beskrivelse over den yndige Kone. Ja,
 tænkte han, saaledes var hun som min Fange!
 og hun havde nu været min, hvis ikke denne
 vilde, stolte Rudolph havde røvet hende fra mig!
 Om Rudolphs Opholdssted kunde han intet faae
 at vide. Munken, som han tog affides, for
 at tale med ham om Marie, vidste intet der-
 om. Det Haab, engang at bortføre Marie
 paa en Reise til Greven af Sax, forsvandt nu
 ogsaa. "Saa vidt jeg kunde see," sagde Munken,
 tog Marie for stedse Afsked fra min Greve.
 "Jeg forstærkedes derover, thi, Herr Greve, blot
 Synet af denne Kone er Himlen. Troe mig,
 Rudolph er lykkeligere end Reiseren!"

Som jeg haaber, ikke ret lange meer!
 tænkte Greven; hans Opholdssted kan dog ikke
 vare

være usynligt. Kan han finde det, saa maaske enhver kunne finde det. — Fra nu af omringede Henriks Spioner Klippen; men Redse vare deres Efterforskninger frugtesløse. De saae Rudolph stige op, fulgte ham og — borte var han. — Efter Indgangen til Grotten at slutte, syntes den saa snæver, saa lille, at den i det højeste ikkun kunde beskytte et Menneske mod Regnen; thi lige over for den dannede strax Klippen en Bælg, og man maatte allerede ved de første Skridt trænge sig frem mellem store Steene, som aldeles tilsluttede Indgangen, og som kun den der kjendte Veien, kunde skode tilside. Kort, den høiligste Kunst havde spærret Indgangen for enhver, som var fremmed her. Derfor var den holdt omhyggelig skjult. — De øvrige Medlemmer af Samfundet kom sjelden, og stedsse kun en Nat. Rudolph alene gik Veien oftere, end de andre, og undertiden om Dagen.

Werderberg spurgte forsaeres de omkringboende Færder, om de i disse Klipper ikke kjendte et skjult, enhemt Sted, der fordaum havde været bebøet. Rudolph fik snart Underretning om, hvad

hvad en fremmed Ridder saa omhyggelig spurgde om. Han lagde sig paa Luur i en Buss, og saae til sin Forbauselse Grev Henrik. Strax listede han sig til nogle Livegne fra Disentis, som arbeidede i Nærheden; og de fulgte ham gjerne paa hans Bink. Næst traade han frem af Bussen og gik hen til Werdenberg, der sad paa en Steen, og der, i det han fik Dje paa Rudolph, vilde skjule sig. "J er Henrik af Werdenberg!" sagde han kolde og bittert, "Greve, J ønskede gjerne at vide, om her ikke i denne Egn gives et skjult, eensomt Sted, og om dette eensomme Sted ikke er beboet af en uskyldig Kone, som J kunde bortføre og gjøre ulykkelig! Ikke sandt, Skurk, jeg har gjettet Din Hensigt?" Henrik skjæbede, og Tilstaaelsen læste man i hans dødt blege Ansigt.

Grev Rudolph, begyndte han skjælvende, jeg besværges Eder ved Eders Kone, ved Eders Kjærlighed til hende. Spar mig anden Gang!

Rudolph betraaetede ham længe med foragtelig Blik. "Glendiac," sagde han endelig, "Dit Liv er altid sikkert for mig. Endog Din Billie skal Du have . . . ! Bindet ham Hænde
denne

terne paa Knagen!" Bønderne bandt Henriks Hænder fast sammen, og Rudolph slog nu hans Visir ned, løste Skjærket af ham og viklede det om Hjelmen, saa at han ikke kunde see.

For Guds Skyld, Rudolph! hvor skal jeg hen? hvad vil J? — Rudolph tog ham stiltiende ved Armen og førte ham først omkring i Marksten, for at bringe ham i Vildere, derpaa over Klipperne hen til Grotten. Her stød han Stenene fra hinanden, lod ham staae og antænde en Fakkel. Nu førte han ham igjennem Gangen i Klippen, aabnede Døren og lukkede den igjen i efter sig. Marie ilede ham imøde. Rudolph viklede lanat fra til hende, at hun skulde se, og hun kom stille, og fuld af Forstrækkelse over dette besynderlige Syn, nærmere. Nu løste Rudolph den skjælvende Greves Hænder; derpaa indkledte han Marie i sine Arme, og saaledes omfavnet af hende, trykkende hende til sit Bryst, bad han ham tage Hjelmen af.

Grev Henrik gjorde det, og saa nu denne elste, yndige og venlige Kone i sin mest forbadte Fiendes Arme. I sin fulde Skjønhed stod hun
der,

der, i en tillokkende Dragt, ganske efter hendes egen Smag; thi. Eensomheden tillod hende enhver Paaklædning. I Dag hang hendes lange, brune Løkker over Skuldrene og flagrede ned til Beltet. En Blomsterkrands var flettet mellem Løkkerne om Panden. En let Klædning af fint Lærred, som et sort Belte holde sammen, omsluttede tæt hendes smukke Liv, og hang i Folder ned til Fødderne. Saadan en Konst havde Henrik aldrig seet, og dog vedede han ikke at slaa Djnene op, saa ydmyget var han ved Rudolphs Havn.

Marie spurgte halv ængstlig, kjære Rudolph, hvem er denne Mand? — ” En Elendig, en Røver, en Nederdrægtig! og for med et Ord at udtrykke hans Ekjandsel: Grev Henrik af Werdenberg! han ønskede at vide, hvor jeg boede med Dig, fordi han havde Lyst til at quæge sine Dine med Dine Undigheder, min Eiske! Lad ham det nu, den Elendige! See her, du Umeneste! See her, hvad Du her seer, er mit! Kæls mig! Det er min Hustru, hvor jeg boer med Marie; her, hvor Du staaer, er det Sted, vor Kjærlighed, vore Glædes-Taarer, vore Omfavnelser have

hellig

helliget. Bover Du ikke at kaste Dine vanhellige Blik paa denne kydske Kone? Eller har Frygten for mig uddrevet dine onde Lysters Djævel? Hvorfor tier du? Kan ikke din Tunge frembringe et eneste af de Smigrerier, hvormed du ellers beklærede Uskyldigheden? See her, du elendige Menneske! denne Kone i Uskyldighedens ungdommelige Ynde, denne Kone, med den ædle, skønne Skabning, er min!" Han vilde omfavne Marie; men hun slod sig ud af hans Arme, og sagde med et bedende Djekast: Rudolph! Din Spot er grusom! o, jeg beder Dig, hør op!

"See Menneske! denne Kone, hvis Medsynd du i denne elendige Skikkelse oppækker, og som beder for dig — denne Kone vilde du gjøre uskyldelig! I disse Dine har du villet udslukke Uskyldighedens hellige Ild, og i det Sted antænde Bøllystens svage Blus; hos denne ædle Skabning vilde du udslutte det Frie, det Stolte i den skønneste Selvsøkkelse, Følelsen for Dyden, og besmitte hende med Bøllystens Fæthed! du Djævel! du Forfører!"

Rudolph, jeg beder Dig, hvis Du har mig kjær, saa hør op!

"Endnu ikke! — Werdenberg! hvorfor tier J? Hvorfor staaer J der saa fortabt? J, den rigeste, den mægtigste Ridder? Føler J nu, hvad en ond Samvittighed er? Seer J Dydens Frihed, dens Stoltbed, og Lasternes Foragtelighed! . . . Werdenberg! jeg tilgiver Eder endnu engang. Men hvorfor er J min Fiende? hvad gjorde jeg Eder? Her lever jeg ubekjendt og fattig; kun denne Rone, kun Følelsen af min Godhed, er endnu min. Hvorfor vilde J røre mig det eneste, jeg har? Tal, hvad gjorde jeg Eder, at J efterstræber mig?"

Herr Greve! begyndte Marie venlig; jeg beder Eder, forfølg os ikke mere. Vi have intet, uden vor Kjærlighed for hinanden; gjør os endnu den Kornejelse, at vi kunne tænke paa Eder, som paa vor Ven. Herr Greve! vær min Rudolphs Ven.

J Begyndelsen stod Grev Henrik tankeløs og havde ikke nogen Følelse, undtagen for den dybe Kornebrælse, han udstod. Han var alt for forvirret til at kunde frembringe et eneste Ord, og kun

hævn

høvnaferrige Anslag foer ham hurtig gjennem
 Hovedet. Da Rudolph saa pludselig foran-
 drede Tonen, og gjorde ham Vebredelser;
 da Marie endogsaa begyndte at bede ham,
 at være Rudolphs Ven: da opvakte paa eens-
 gang — ikke Følelsen af hans Uret — ikke
 Venfkab for Rudolph — maaskee kun en ha-
 stig Følelse af det, hvorved han kunde for-
 mindste sin ndmygende Forlegenhed, i sin
 Sjæl. Han fastede sig for Marias Fodder, og
 sagde: jeg har fornærmet Eder, adle Kone. Til-
 giv mig; og dersom det er Eder om at gjøre, i
 Eders Himmel at have en Ven mere, saa har
 Eders Edsmodighed erhvervet Eder den. For-
 glem, Grev Rudolph, hvem jeg var, og tænk
 herefter kun paa, hvem jeg skal vorde! Jeg be-
 der Eder, Greve, før mig tilbage! Engang vil
 jeg igjen bede Eder at føre mig hid, naar jeg er
 værdigere til at lade mig see for Eders fornær-
 mede Kone. Han fastede nu igjen et Blif paa
 Marie, der med sin blide, medlidende Ven-
 lighed stod for ham. I dette Djeblik var ingen
 Tanke om Vellost i Grevens Sjæl. Kun Uvil-
 ftedshed med sit Foretagende, som han selv
 troede,

troede, men i Grunden med den bestemmende Forsatning, hvori han havde været.

” Lad os nu gaae,” sagde Rudolph koldt. ” J, hvordan det end gaar, Greve, saa efterstræb mig ikke mere! Jeg gad ikke gjerne endnu engang drage Sværdet. Kom, tilflut Bisitet; jeg vil binde for Eders Diene.” Greven udbad sig, at han maatte lade ham gaae tilbage uden at være bunden for Diene. Rudolph afflog det koldt, og førte ham igjen tilbage til det Sted, hvor han havde bundet for hans Diene. Grev Henrik omfavnede Rudolph, der vedblev at være meget kold, og søgte med Diene den Wei, han kunde være kommen. Rudolph sagde smilende: ” J finder ikke Weien, Grev Henrik.” Endelig gik Henrik beskæmmet og forvirret bort. Tre Dage skjulte han sig paa sin Borg. Han kunde ikke blive Herre over den Uvillie, han følte mod Rudolph, og som han i de første Dage søgte at undertrykke. Ogsaa hans Begjertighed til Marie opvaagnede paa nye, og han svævede imellem den Beslutning ikke meer at forfølge dem og Tilskyndelserne af den mest brændende Vellyst.

Rudolph levede med Marie i Modellen af den højeste Lyksalighed rolig paa sin eensomme

Klippe.

Klippe. Ofte kom nu Samsundet for Mens-
 nesfælighed og Dyd sammen. Glade Udfig-
 ter i Fremtiden opmuntrede alles Hjerter,
 naar de saae Sandhedens Fremskridt i Fjeldge-
 nen ved Rhinen. Rudolph gif Tid efter anden
 til Appenzell, og vedligeholdte Freden imellem
 de urolige Bønder og den gamle døende Abbed
 Runo. For sidste Gang saae han denne udtæret
 og bleg ligge paa sit Leie. Dint rakte Oldin-
 gen ham sin Haand og sagde: at jeg dør ro-
 lig, det skylder jeg Dig, min Son! Ak! jeg
 har aldrig været mine Undersaatters Fader! Da
 jeg kunde været det, forhindrede min Stolthed
 mig; nu, da jeg ønskede at være det, ville de ikke
 være mine Børn. Rudolph, det gjør mig meget
 ondt, at jeg har tabt mine Børns Fortrolighed!
 O! stode dog alle Jordens Forster her ved min
 Seng, kunde de see, hvorledes al Forstehighed
 efterhaanden tæer hen med hver Kraft, som for-
 svinder; hvorled's min Stolthed og min Højhed
 allerede nu gaaer over til min Estermand, og
 intet bliver mig i den sidste Time tilbage, uden
 Mindet om mine Handlinger! Under forgjeves
 Stræben efter Storhed svandt mit Liv uroligt hen.

Hvor

Hvor gjerne ombyttede jeg ikke Mindet om denne
 misfommelige Kamp med ti Mennesker, som jeg
 havde gjort lykkelige! Med den første Forord-
 ning, paa hvilken mit Navn ikke staaer, er ogsaa
 mit Minde udsløttet. Du, som jeg ellers
 ansaae for min bitterste Fiende, er den eneste,
 som græder oprigtig ved min Dødsfeng: de an-
 dre troe, med hver Taare at fornærme min Es-
 termænd; og Taarer, min Son, Taarer ere dog
 saa lindrende for den Døende! — Jeg fortjener
 vist nok ingen Taarer ved min Grav; thi ingen i
 mit hele Liv har jeg gjort noget Glæde. Men
 Gud vil dog vel forbarme sig over en Olding,
 der kommer til ham uden de Esterladtes Taarer.
 Jeg havde i mine sidste Aar gjerne ønsket at for-
 tjene dem!

Nu kunde Rudolph ej længer afholde sig
 fra Taarer, da denne ulykkelige Olding sagde
 dette, og blev hos ham til hans sidste Aanded-
 drag. *) Derpaa gik han atter til Appenzeller-
 ne i Fjeldegnen. Han raadete dem at træde i
 Forbund med de Schweizeriske Fædsforbundne,
 fordi han forudsaae, at den nye Abbed, Henrik
 vott

*) Abbeden døde i Aaret 1417.

Von Gundolfingen, vilde stræbe attet at bringe Appenzell under Naget. "Forbundet med de Eedsforbundne," sagde han, "vil tvinge Abbeden til at ære Bønderne. Tshiring gif som Appenzells Gesandt til Waldstädterne, og de syv Steder erklærede Appenzellerne for deres Borgere og Landsmænd; dog paa det Vilkaar, at disse aldrig maatte gribe til Vaaben uden deres Vidende.

Neppe var Forbundet sluttet, saa kom Abbedens Gesandt til Hjeldegnen, for at opfordre Landboern til at sværge ham Huldskab og Troskab. De vare bærede til at aflegge Eeden, men de forbeholdt sig dog deres Landforening og Forbundet med de syv Steder. — Abbeden forbrede Eeden uden Forbeholdelse. Omsider lystte han attet Appenzell i Band og Act; men Krigvovede han ikke, fordi han frygtede for det eedelige Forbund mellem de syv Steder og Appenzell. — Tshiring omsavnede Rudolph med Glæde og sagde: Gud ske Tak! Bledsugdybelse have vi forhindret. Gud vedligeholde nu Roligheden for os og alle!

Endnu var Hertug Fredriks Erojerrighed bestandig en Hindring for Freden. Med Harmè saae han de blomstrende Waldstædter rolig regjere sig selv og være lykkelige, uden at frøgte de Store, uden at trodse de Ringe. Han ophidsede den uye Abbed mod Appenzell, og udstrøede atter Uenigheds Sæd mellem dem. Forbunden med Biskoppen af Chur og Abbeden af Sankt Gallen, beskyttet af Paven med Båndskraaler og Forbannelseser, stor ved sin egen Magt i Thurgau, i Aargau, ved Rhinen og i Wald syntes han paa nye at ville træde frem paa Krigens Ekueplads. Ti Nætter forsamlede Samfundet for Wennes Skelighed og Dyd sig, for at raatslæe om Midlerne til at afholde Hertugen fra Krigen. Hertugens Raadgiver var Grev Wilhelm af Montfort-Bregenz, Pantherre til Riburg, et uroligt, krigerisk Hoved, som forhindrede Freden, og over hvilken alle Samfundets Limmer flbgedede. "Overlad ham til mig!" sagde Rudolph; "jeg vil gjøre dette urolige Hoved rolig." Pater Anton fordelede nogle Medlemmer i Thurgau og Aargau, for at overtale de Store og Stædterne til at slutte et forbund imellem sig

mod alle Angreb. Tre ædle Mænd, Herr von Thierstein, von Rhynach og von Hellwyl, som selv havde store Godser i disse Egne, paatog sig dette, og reiste strax om Morgenen bort med Rudolph. De andre fordelede sig i de omliggende Egne, for at vedligeholde Roligheden, og fornemmelig for at forberede Samsundet i Høj Rhætien.

Rudolph reed til Zürich, og fandt Staden opbragt mod Grev Wilhelm, fordi en af deres Borgere var bleven overfaldet og fanget i det Riburgske. Han traade frem for Raadet i Zürich. "Mit Navn," begyndte han, "er Rudolph von Werdenberg." Med Forundring betragtede de alle den Mand, der havde befriet Appenzell, og var forbleven uden Godser. "Jeg har hørt, blev han ved, at I ere fornærmede af Grev Wilhelm, Pantherre til Riburg. Det er hver redelig Mand's Kald, at forhindre Uretfærdigheder, og befordre Rolighed og Fred. Giv mig firestundstyve Heste, og jeg lover Eder — ikke Hævn; thi over Hævn er Zürich, saavel som jeg, alt for ophøjet. — Jeg lover Eder Eders Fanges Frigivelse, og Erstatning for Eders Tab. Egnens

om

omkring Riburg er mig beffende, og jeg har
Benner der.

Med Glæde gav Züricherne den ædle Mand
de Heste, han forlangte; og mod Aften drog han
med sine Nyttere til Riburg. Nær ved Stedet
lagde han sig i Krattet, og ventede Morgenens
Komme. Allerede vidste han — thi Bønderne var
paa hans Side, fordi de i ham troede at see
deres Befrier — allerede vidste han, at Grev
Wilhelm om Morgenen vilde gaae paa Bildsvins
jagt. Da Morgenen brød frem, befalede han
sine Nyttere at stille sig paa begge Sider af Krat-
tet, som førte fra Riburg ind i Skoven. Grev
Wilhelm kom uden Harnisk ned fra Slottet, Rus-
dolph stødte i Hornet, og Nyttterne kom farende
de fra alle Sider. Wilhelm blev overrasket, og
hans Jægere flygtede. Rudolph greb hans Hest:
"Overgiv Eder til Zürich, Wilhelm von Mont-
fort!" — Hvem er Du, Røver? spurgde Wil-
helm. — "Ikke Røver. Ifærd med en ærlig
Ridderdaad, ærligere, end Du nogentid kunde
bryste Dig af." Han slog sit Visir op. Rus-
dolph von Werdenberg? raabte Grev Montfort;
Djævel! nu igjen paa vore Veie? Hvad har

jeg med Dig at gjøre, Rudolph? — ” Med mig intet. Jeg er Zürichernes Hovding! Følg med til Zürich! ”

Du Zürichernes Hovding? Rudolph, Du er alt, naar det gjelder Hertugen! Lad mig gaae, og jeg forsoner Dig med ham. Rudolph, med Dit Hoved vilde jeg regjere over Fyrster; og Du krummer Dig for Kjøbmænd. Lad mig gaae, Rudolph; ellers fornærmer Du Hertugen uforsonlig. Du veed ikke hvilken Plan, Du med dette Djeblik forstyrret for ham.

” Og om jeg nu vidste det, Montfort? om jeg nu just havde begivet mig paa Wien, for at forstyrre den? om det var Hensigt, hvad Du troer at være Tilfælde? ”

Nu, ved Gud! saa er det sandt, hvad Klerken af Chur siger: at der stikker en Pave i Dig. Rudolph! tilsidst falder Du dog i Hertugens Hænder. Lad mig slippe!

” Du gaaer til Zürich, Montfort. Jeg glæder mig ret over, hvor roligt Du vil sove paa Taarnet Wellenberg! ”

Gode! ja drømmer jeg da om Din Undergang! Ved Gud! fra nu af har Du med mig

at gøre! Før mig, hvorhen Du vil; men Din Kone skal undgjelde det. Hører Du? Din Kone! Velan, før mig bort! Hidtil har Du havt at bestille med Berdenberg, der lod sig, som en Nar, lède om i Blinde af Dig, og beder om gode Vejr, fordi han seer et Par smukke Dine. Men jeg . . . ! Da boede Du end i Jordens Middelpunkt; een Vi maae føre derhen, og jeg skal finde den, finde den til Din Odelæggelse! forstaaer Du mig? til Din Odelæggelse! — lad mig gaae. Jeg vil glemme, at Du har overrumplet mig. Kun et Nar endnu; og jeg skal møde, hvor Du vil.

”Et Nar paa Taarnet i Zürich, og ha, hvis vi endnu ere til, hører det behager Dig, Montfort. Du er os ligesaa besværlig, som jeg Dig; og nu ha e vi Dig engang!”

Grev Montfort reddes hele Vesen at forbande snart Rudolph. snart sig selv, fordi han havde ladet sig fange. Saaledes kom de til Zürich, og Zürcherne lovede Rudolph at forhale Grevens Uelastelse saa lange, som mueligt.

Fredrik skælvede, da han hørte, at Montfort var taget til fange. Stæderne i Nargau, i Thur-

i Thurgau, ved Rhinen og i Wald toge Mod til sig, og sluttede i Forening med Adelen et Forbund uden Fredrik, da denne nu manglede den mægtige, stolte Montfort. Saaledes saae Fredrik endnu engang sine Planer fuldkastede ved Rudolphs Dristighed. Han forlængede Freden med Waldstædterne og deres Bundsforvandre, Appenzellerne, *) paa halvtrefindstive Aar, og enhver beholdt, hvad han havde. Freden blev offentlig forkyndt; og Samfundet for Menneskelighed og Dyd, som havde forskaffet Helvetien den, højtideligholdte den med en glad Fest.

Fredrik var forbitret paa Rudolph. Berdenberg sagde til ham: "Sandelig! han har Ret. Vi skulde skjælte, sagde han mig, hvis vi kjendte hans Baaben. Vi kjende dem ej engang endnu, og skjælte allerede. Denne Ehting, naadige Herre, hans Datter, Rudolphs Kone og deres Bøener — ere dog som Aander allevegne og ingensteds! overalt paa vore Beie; ingensteds, naar vi ville finde dem! Hvor lue de? Jeg har været hos dem, og dog kan jeg ikke sige, hvor; endstjont jeg kjender Egneren

*) I Aaret 1412.

nen deromkring ligesaa godt, som Egnen omkring min Borg. Jeg vilde paastaae, de boede under Gorden, dersom jeg ikke havde seet Solen."

Og Rudolph er Sjelen i dette skjulte Tryllerie?

"Saa synes det, naadige Herre." Dog hvo kan her sige: det er saa! Vi ere forraadte, ferend vi selv kunne komme frem med en Tanke. Just nær ved Maalet, ved det sidste Skridt, der var tilbage, aabne de en Afgrund. Alting var ordnet; Montfort beherskede Thurgauer Afdelen, S Argauerne, Biskoppen af Chur og jeg Rhârien. Allerede udbrod Krigen i Appenzell; med eet er Rudolph Zürichernes Hovding, og overfalder Montfort. Eders og hans Stæder slutte det forhadte Forbund; mig og Biskoppen holde Adhuns og Greven af Sax Dje med; og vi ere glade, at vi kan erholde Fred, da vi dog allerede havde Seieren i Hænderne. Man burde lære at troe paa Spøgelse og Hexeformularer!"

Oj er da denne Rudolph ikke at forsones? Greve! byd ham for hans Venstæb hvad I vil. Hvad ville vi ikke være i Forening med denne alt formaaende Mand!

Fredrik

Fredrik søgte at træffe Rudolph, og talte med ham hos Grevnen af Sax. Jeg takker Himlen, sagde han til Rudolph, — da han var allene med ham; — jeg takker Himlen for Freden, den tillader mig ogsaa at kalde Eder min; og vilde Gud, jeg kunde kalde Eder min Ven!

”Det kan I, naadige Herre,” svarede Rudolph; ”Jeg var Eders Fiende; men i lang Tid er jeg det ikke mere. Troe mig, naadige Herre!”

Hvor gjerne troer man det, man ønsker! Uden Gudsler har I været min farligste Fiende. Jeg har lært af Eder, at Forstand er mere værd, end en heel Hær. — Rudolph, kom til mit Hof; I skal være mit Alt paa Jorden!

”Naadige Herre, lad mig blive, hvor jeg er. Jeg har nu allerede levet saa lange fri, af egen Drist, og gad ikke gjerne vænne mig til at leve af en andens Naade.”

Ikke af min Naade, Werdenberg! Har jeg ikke endnu Rhindalen? Da veed jeg ikke, at I endnu stedse elsker Eders Kædreneberg? Har jeg ikke saa mange andre Boras? Hvad behøver Rudolph min Naade? I kan fordre!

”Og

"Og hvad vilde I fordrø til Gjengjeld af mig?"

Intet uden Eders Venfkab; sandelig, intet uden dette: I ſkulde ikke være mig imod.

"Bed Gud! naadige Herre, jeg er ikke Eders Fiende. I maae ſætte mig paa Prøve."

Saa giv mig Montfort fri!

"Han er ikke min Fange; men jeg lover Eder, han ſkal blive fri."

Jeg indløſer Sargans, Rudolph, og I ſkal være Sargans's Pantherre, til Pant paa min Kjærlighed for Eder, naar I ikke vil være mig imod.

"Lad os forſtaa hinanden ret, naadige Herre! Montfort ſkal blive fri; jeg afſlaaer Sargans, fordi jeg ikke mere behøver nogen Borg. Jeg er Eders Ven, ſaa længe I er Menneſtens Ven og Fader; men jeg er ikke mindre alle Undertrykkes Beſkytter og dens Fiende, der undertrykke dem. Vil I paa denne Maade mit Venfkab?"

Men hvorfor antager I Eder Menneſter, der ikke angaae Eder?

"Fordi jeg troer paa Gud og en yderſte Dom."

Men

Men naar den hellige Fader giver mig Ret
over mine Undersaatter. . . .

” Den hellige Fader kan ikke beskytte mig
mod Gud og den yderste Dom.”

Gode! saa bliv da min Hørfører i mine
retmæssige Krige. Jeg ønskede alt for gjerne
at have Eder i min Tjeneste.

” Naadige Herre, jeg er en fri Mand og
vil forblive det. Naar I er den Fortrængte,
saa er jeg Eders uden Løn; men ikke før.
Og, naadige Herre, tillad mig at sige det:
Naar I vedbliver at undbrage Eder fra Eders
Undersaatters Hjerter, saa kunde I snart komme
i den Forsatning, at I behøvede min Hjælp.”

Jeg ønskede Eders Tjeneste, ikke Eders
Naad, sagde Hertugen bitter.

” Tag Eder i Agt, at ikke Eders Skjæbne
engang giver Eder den samme Lære! Den er ikke
Eders Ven, naadige Herre, siden I strider imod
den. Jeg siger Eder, tag Eder i Agt! En Fyrste
— det har jeg seet hos Abbed Runo — behøver
i Ulykken, om det var muligt, den hele
Menneskeslægt's Kjerlighed og Medlidenhed, fordi
den hele Menneskeslægt sætter sine Dine paa
ham.

ham. En fattig Mands Ulykke bliver skult; og de saa Taarer, som han behøver, finder han altid. Forson Eder med Eders Skjæbne!”

Som sagt, Grev Rudolph, Jeg behøver Eders Raad ligesaa lidet, som J synes at behøve mit.

”Det give Gud, naadige Herre!”

Hvor forundret blev Fredrik den næste Dag, da Døren aabnedes og Montfort styrtede ind til ham og til Biskoppen af Ebur!, ”Her er jeg! neppe fangen, strax fri; begge Dele ved Rudolph! Er han Eders Ven, denne Menneskes fanger? Denne Hovedsmand i alle de Stæder, hvor vi have Fiender?

Min Ven? Nu mere end nogensinde før min Fiende! Jeg har gjort ham Tilbud, som jeg nu skammer mig ved, saa store ere de. En Helgen vilde jeg dermed loffet fra Himmels Dørlærstel tilbage til Jorden! Vere Planer ere forstyrrede. Og ved hvem? Det ærgrer mig! ved en Mand, der intet er, der intet har, der ikke kan opbyde en eneste Lehnemand! Paa denne strand vor hele forenede Magt. Fred paa halvtrefindstyve Aar, Montfort! og alt bortgi-
vet

vet ved denne Fred: til Schwyz Mark, til Appenzell, hvad det havde erobret. Mine Arvelande staae inde for den; jeg maae holde den.

”Saa længe man kan tvinge os dertil.”

Det vil sige, saa længe Rudolph er vor Fiende.

”Har da denne Rudolph et Bryst af Staal, der brækker hver Lantse? Han overfaldt mig uden Harnisk; ellers vare vi maaskee allerede befriede fra ham.”

Montfort, hans Arm er ikke saa frygtelig, endskjønt han har slaet mig to Gange. Men hans Mand, hans Banner, hans Uvidenhed, og — ja, det er sandt! — hans urettelige Dyd. Troe mig, tilforn skjælvde jeg for ham, nu begynder jeg at skamme mig for ham. Ved Gud! jeg ønskede at være, hvad han er, naar jeg ikke var Kyrste. Hans Dyd . . .

Hans Dyd? begyndte Biskoppen af Chur. Han er ligesaa vel arsjerrig og herskesyg, som I, Naadige Herre. I vil herste. Og han? han kan ikke herste; derfor kaster han sig i Bejen for Fyrsterne, som han misunder. Kunde dette urolige Hoved have Haab om at erobre et Fyrstens

slendomme — I skulle see, om han vilde agte
 Menneſkeblod. De Tria, han kan naae, beſtig
 ger han. Selv kan han ikke herſke, og hindrer
 os dog derfra. Vi ſkulde ikke gjøre mere, end han
 ſelv tør. — Dyd! I undres over, at han ikke
 vil være Ederſ Tjener? Kan I fortænke ham
 deri, naar han kan være Ederſ Overvinder?

Det var ingen Dyd, Herr Biſkop? I ſkal
 de ſee ham, tale med ham! En god Samvittige
 hed lægger Synd i hans Ord, og giver hans Dine
 en Glands lig en Engels.

Hm! lad ham nu ſelv tree det; detuden er
 man indtagen for ham. Men hvad ſiger jeg!
 Jeg maae dog i det mindſte vide, om Menneſ
 ſkets Dyd har nogen Værd! Troc mig, ikke alle
 de, der have Capeller, ere Helgene.

”Vel tale, Herr Biſkop!” ſagde Montfort;
 ”og derfor kunde I endnu ſaae et Kæpel. I mid
 lertid er det altid eders Maade, I Herret Larde!
 Nu vide vi, at den Ting ingen Dyd er, uden
 derfor at være kommen et Efride videre. For
 mig maatte den hedde, hvad den vilde; naar
 den kun ikk ſted os i Weien. Jeg havde ſvo
 ret Rudolphs Undergang; men han befriede mig,

og nu er jeg, tænker jeg, fri fra min Fed. Om det har været Dyd hos ham, eller ikke, det kommer mig ud paa eet. Ellers havde jeg saa i mit Orkesløshed i Fængselet udtænkt allehaande Planer til Hævn, som vare ganske artige. Til lige har jeg indseet, hvorfor man siger om en ret giftig og lurig Hævn: han har hævnnet sig som en Klerk. Det er en Virkning af den uvirksomme Eensomhed i Klostret. I frie Luft, mellem Mennesker og Forretninger, havde jeg ikke tænkt videre, end i det højeste at maale mit Sværd med hans."

Lad høre! hvad har J da udtænkt i Fængselet? En Munkhævn!

"Som nu er overstyr; thi han har befriet mig. Jeg tænkte, jeg vilde lokke hans Kone frem af Afgrunden, holde hende fangen og indbilde ham, hun var løbet bort; for at gjøre det ret sandsynligt, vilde jeg sige: med en Munk."

Hm! ret godt udtænkt! paa Munken nær!

"Til sidst, naar man længe nok havde marret ham, gav man ham sin Kone tilbage."

Elet endt; thi det vilde bringe ham i Harnisk mod Eder.

"Ja,

"Ja, Ja! Det duer altsaa ikke. Hm! Jeg er dog ingen Munk, seer jeg."

Og desuden saa vilde det ikke skaffe os ham fra Halsen. Altsaa bortskjerne ham fra os, lænke hans Ergjerrighed til noget andet, sætte Eplid mellem ham og hans Benner, paa det de ikke skulde hjælpe ham paa Fode igjen. Det var ret en Opgave for min ærlige Munk af Gachnang.

"Ham falder I ærlig? Nu, Gud bevare os! saa ere Hjul og Steile Dydens Templer. Vogt Eder, at den ærlige Mand ikke kommer i Rast med Appenzellerne! De have allerede længe havt et Nag til ham, og de paastaae, han er den ærligste Skjelm i Landet."

I skal faae en Rolle at spille med ham, Herr Greve.

"Nei, tal aldrig om det! At gaae lige løs paa, hvor det gaaer ærlig til, det er min Maade; derfor bær jeg mit Sværd; bag fra at angribe, overlader jeg eder Geistlige; det have I faaet Brev paa af Paven. Lad mig være fri derfor. Gjør I længe nok, hvad I kan forsvare. I maae selv vide, hvor vidt I tør drive det med
den

den gode Gud; vi Riddere mene det ligesom med ham."

Og komme ikke vidt!

"Og dog, Herr Biskop, lige til Døden. Og at vi saa siden, der hvor al aabenbar og hemmelig Strid ophører, maae kunne bringe det ret vidt, det forunde Gud, os og alle Christne Mennesker. Amen!"

Og I, naadige Herre? tænker I ogsaa saa ridderlig?

"Skaf mig denne Rudolph af Beien, og gjør, hvad I vil!"

Saa Farvel da! Jeg vil lade min ærlige Vater Frank hente. I skulle see, hvad det er for en Mand.

"Gode Gud!" raabte Montfort; "lad mig dog hellere falde i Djævelens Klør, end i den ærlige Vaters Klør, hvis jeg da endelig skal falde i nogens!" — Forsamlingen skiltes ad.

Samsundet for Menneskelighed og Dyd var nu mere forslatt, end forhen, da Forsøgene paa at udspæide Rudolphs Bolig tvang ham til at bruge store Forsigtighed. Medlemmerne forsamledes nu slet ikke mere paa det eenjømme Sted mellem Klip-

perne,

perne, men i den dybe Dal ved Landskyen Trutis; thi det laae dem alt for megen Magt paa, at ikke hemmelige Speidere lærte at kjende dem: Selv Rudolph gik kun, naar det var mueligt, silde om Aftenen eller om Natten ud og ind, og streg sig over de meest ubanede Fjelde til Forsamlingen i Truns.

En Aften, da han atter gik derhen og dyb natlig Roe herskede rundt omkring, hørte han en Luth sagte lyde mellem Klipperne. Han blev staaende og lyttede, og den rørende, inderlige Melodi trængte dybt ind i hans Hjerter. Rudolph satte sig paa en Steen, lænede sit Hoved tilbage og var henrykt af de smeltende blide Tøner. Paa en gang begyndte en quindelig Stemme at ledsage Luthen med disse Ord:

Mellem øde, vilde Klipper;
 Under mørke Feges Skjul,
 Langt fra Mennesker omsvæve,
 En hert og seet af mig,
 Tusind' Vander, som med blege
 Ansyn raabe højt om Roe.

Alle Vanders
 Vise Mester!

Lær mig fatte deres Gang!
 Lær mig, lær mig Du at fatte
 Disse blege Manders Toner.,
 Og i skjulte Fremtid see!

Frem af mørke Grave vælder
 Hellige Propheters Blod;
 Frem af Klippens aabne Kloster,
 Frem af Jordens Usgrund blusse
 Lær af en hellig Tid.

Alle Manders
 Store Mester!
 Af, hold ej Udtødnings Lys
 For Din fromme Lærling skjult!

Her i skjult og hellig Stilhed,
 Her ved Troens Høi-Altar,
 Døbt i Løvsbeds Dække hyllet
 Venter jeg paa Tidens Bolde
 Kroende syv bele Aar.

Tregang' heit forpriste Mester!
 Alle Manders vise Konge!
 Manders Stemme kjender jeg;
 Sønderriv nu Fremtids Dække!
 Sandheds Skjul det meer ej være!
 Manders Konge! lær mig Du!

Her taug Stemmen og Luthen. - Rudolph sad endnu længe med en hemmelig, men blid Gysen, og lyttede. Derpaa steg han sagte over nogle Klippestumper. Stemmen havde været ganske nær ved ham, og dog saae han intet uden en klar Gld, der brændte langt borte mellem Stenene. Han forbausedes og ijsjentog uvilkaarlig de Ord: "Alle Wanders store Mester." Endelig gik han til Truns til Forsamlingen; han vilde, ligesom alle de andre, vende tilbage om Natten, men han tøvede til om Morgenens, for nærmere at lære at kjende den Egn, hvor han havde hørt Stemmen. Han formodede, at det var en Hytte, og fandt intet, ja neppe engang Spor af Mennesker; kun en vild, øde Egn, fuld af Klipper og Fjæge. Efter længe at have seet sig om, satte han sig atter ned, hvor han havde siddet, og gjenskaldte endnu engang i sin Erindring Sangen og den rørende Stemme. Derpaa vendte han tilbage til sin eensomme Klippe, og forglemte Stemme og Sang ved Maries første Ord.

Nogle Dage derpaa gik han atter til Truns. Da han kom til det forrige Sted, satte han sig mellem Klipperne, og sad der en tidlang, uden

at høre noget. Allerede havde han i Sinde at
gaae, da Luthen atter beyndte, og Stemmen,
efter et vildt sværmende Forspil, sang:

Viet ind ved hellig Ild
Dg ved Lys af rene Luer
Vanders Naahyn jeg nu seer,
Jeg Uendelighed fatter.

Hævet, aabnet er for mig
Stjerne Fremtids mørke Dække,
Friere jeg seer og stuer,
Hvad Propbeter aldrig saae.

Dode larne, Vander svæve,
Her en anden Verden er!
For mit Dje Taage stiger,
Templets Forhæng falder ned.

Differreg overluder Templet;
Vander raabe til mig her;
Om mig svæve Fremtids Bølger;
Mig omgiver Guddoms Hav.

Rudolph forskrækkedes; thi det forekom ham
som en fjern Torden ojentød mellem Klipperne
ved de sidste Toner af Sangen. — "Hvad er
det?" sagde han sagre ved sig selv. "Hvor er
jeg?" Han streg atter op paa Klippen, og saae

ogsaa

ogsaa nu et Lys, der dog ikke brændte saa flart, som den forrige Gang. Langsom og dvælende gik han derhen. Han fandt en Ild, der brændte mellem Stenene i en Kredse, og var nær ved at slukkes. Nu lyttede han igjen, og hørte en blid mandig Stemme læse eller bede i et fremmed Sprog. Han nærmede sig til Stedet, hvorfra Stemmen kom, med al muelig Forsigtighed, og stødte paa en Grotte, som var tilluft med en hemmelig Dør af Træ. Gjennem en Sprække saae han Lys. Han lagde Hjet til Nabningen, saae, og forbausedes, og kunde ei blive træt af at see. En Olding, med et ærverdigt Ansigt og et langt sneehvidt Skæg, i en lang, sort, festlig Dragt, som var omgivet med et hvidt, bredt Belte, sad paa en lav Stol, og læste højt en stor Rulle. Rudolph kunde ej veide sit Hje bort fra den ærverdige Olding, der nu og da læste de sammenfoldede Hænder mod Himmelen. Men nu faldt hans Hje paa en anden Gjenstand, der endnu stærkere trak hans Blik til sig. Paa den anden Side af Grotten stod en ung Pige, med et Engleansigt, med krydsviis sammenhængede Arme og med sorte mod Himlen vendte Øjne,

Dine, i hvilke den varmeste Andagt brændte. Hun var iført en ganske hvid Præstdragt, og de sorte Loffer bølgede sig over Skuldrene ned ad Bæltet. Bag ved i den med sort Klæde betrukne Grotte laac paa et Alter et Dødningshoved, hvori et Krucifix var fæstet, og i en Lysekrone brændte der syv Lys.

Rudolph stirrede endnu stedse ind ad Nabsningen paa Dærren. Nu opviklede den Gamle den Rulle, han læste; og Pigen, der hidtil havde staaet som en Støtte, fik Liv: et himmelsk Emil udbredede sig over hendes Ansigt. Hun fastede sig i den Gamles Arme, og sagde med en uforlignelig reen Stemme: Men, min Fader, hvorfor er der kun saa saa Mennesker, der vide dette?

Vil Du gaae i Rette med det evige Forsyn, mit Barn? Jeg har haft Discipler, der ikke kunde tie; de forraadede mit Opholdssted til deres Bønnet, og jeg maatte forlade det. Mit Barn! jeg tør kun være fjendr af Een. Et Ord, som en Mand siger sin Ven, endog i det allerfortroligste Dødblik, eller sin elskede Kone i Kjærlighedens helligste Etund om min Tilværelse,

svinger

tvinger mig til at forlade ham for evig. Hvo er den, der skal arve mine store Hemmeligheder! Dog, lad Forsynet raade, mit Barn! Det kjender mig. Det er Midnat, lad os gaae! En vigtig Tidspunkt nærmer sig for mig. Naarskee Doa kom! — Det bagerste Forskæng støj ved disse Ord i Beiret, og Rudolph saae to lange svagt oplyste Gange. Oldingen gik langsomt gjennem den ene; Pigen gjennem den anden; og begge forsvandt for hans Dine. Lydene i Grotten slukkedes, Gangene bleve efterhaanden mørkere og mørkere, og Rudolph stod tilsidst omgivet af den sorteste Midnat, hensjunken i den dybeste Drøm.

Endnu blev han staaende længe som han stod for et fortryllet Slot; omsider gik han tilbage. Dog satte han sig snart mellem Klipperne, for at overtænke alt, hvad han havde seet: Pigen med de andægtige, skønne Dine, den ærværdige Olding, den hemmelighedsfulde Samtale mellem begge. Han forglemte Truns; og Morgenstunden fandt ham endnu hensjunken i Drømme. Saaledes blev han siddende, sængslet af en hemmelig Tryllekraft, indtil Solen stod op! Han lyttede, for at høre om der ikke

ikke var nogen, der talede; men alt var stille som Graven. Endelig gik han atter til Grotten i det Forsæt, at banke paa og foregive, han var fareet vild. Men hvor stor var hans Bestyrtelse, da Døren var borte og han istedet for den kun fandt Dyrger af store Stene, intet Spor af menneskelig Boliq. Han besteg Klipperne, gjennemsgte hver Braa, og saae intet uden henfaldne Ruiner af en ødelagt Borg, der fordum havde tilhørt Biskoppen af Thur. "Gud," tænkte han, "hvem er dette Menneske? Hvor fra er han?" Han raabte, men Egnen var fuldkommen Død; ingen svarede. Fortrædelig vendte han endelig tilbage til sin eensomme Klippe. Han fortaug Marie sin Tildragelse, fordi de Død faldt ham stedse ind: jeg tør kun være kjendt af Een. Urolig gik han omkring den hele Dag, og kunde neppe oppobie Natten.

Saasnart det var mørkt, gik han til Odingens Grotte, atter i det Forsæt, at banke paa. Han hørte ikke Stemmen synge, saae ingen Ild, og Klipperne vare tillukkede. Nu satte han sig ligecover for Klippen, og ventede taalmodig, at den Gamle skulde komme frem; men han kom ikke.

ikke. Nu hørte han en Stemme bag ved, som lignede en Klojtrone eller en Fugls Sang. Han saae sig om, stod op og fulgte Lyden, der nu og da lod sig høre, lige op paa Brinken. Med eet stod en Dreng hos ham. Rudolph von Werdenberg! tiltalte Drengen ham; Du gaar paa farlige Veie! Rudolph forbausedes, da han midt i den mørke Nat hørte sig nævne ved Navn. "Hvem er Du?" spurgde han Drengen. — Din Vejleder i denne Afsgrund.

Drengen tændte en Fakkell — Rudolph vidste ikke, hvorledes — og lysede ned i Afsgrunden, der laae lige for hans Fødder. Følg mig! sagde Drengen, og ledede ham ned ad Klippen. Der paa saae han smilende paa ham. Rudolph! Rudolph! veed Du, hvortil Du er bestemt? Med disse Ord udsluktes Fakkelen; Drengen var borte, og Rudolph stod ene skjælvende og fordybet i Tanker over denne Dreng.

Han satte sig ned, for at oppædie Morgenen. Næppe frembrød den første Straale af Dagen, saa gik han sin Vej tilbage. Fra en liden Kløft i den ne Can, hvor alting tildro sig hans Opmærksomhed, saae han Nøg stige op, og hørte Lid knurre.

knistre. Han steg op paa Brinken og saae en Eremitbolig, foran hvilken Oldingen sad ved en klar Ild, og havde en Pergamentrulle paa Skjødets, med grandstende, med Himlen vendte Blik. Rudolph nærmede sig ham med dyb Færs frygt, og traade frem for ham, men den Gamle vendte ikke sine Dine hen til ham. Omsider talte Rudolph. Oldingen saae paa ham uden Forundring, med et gjeundmitrængende Blik, og gav ham ved et Bink at forstaae, at han skulde sætte sig hos ham. Hvad søger Du hos mig, Rudolph von Werdenberg? spurgde han, greb Rudolphs Haand, og saae stivt paa ham.

"Du kjender mig? Jeg saae Dig sidde her i denne Ørken; Dit ærværdige Ansyn. . . ."

Rudolph, aldrig gaac nogen Usandhed over Dine Læber! Du har allerede seet mig engang. Nysgjerrighed drog Dig herhid. Den bevægede Dig til at gjøre det første Skridt. Gjør det andet og alle de øvrige af Kjærlighed. Nysgjerrighed, Rudolph, er en Lygtemand, som leder Mennesket i Moradier. Nysgjerrighed tæller Stjerneerne, og beregner Solens Opgang. Kjærlig-
hed

hed skaber Stjerner, og leder Solen. —
 Hvad vil Du vide af mig?

” Hvem Du er, min Fader? ”

Du siger det jo selv: Din Fader! Eller vil Du vide, hvad jeg hedder, saa gaae og tæl Stjernerne, og lær aldrig at forstaae dem. Bladene skjule Blomsterets Bøger; Bøgeret Bærens Hemmeligheder. Straaet voxer oven over Jorden; men den skabende Kraft bliver be-
 dækket af den. — Hvad ønsker Du helst: see eller forstaae?

” Forstaae, min Fader; Forstaae! ”

Saa vær ikke nysgjerrig, og lær at tie!

” Vil Du lære mig at forstaae? ”

Jeg er Støv som Du. Jeg lærte, lærer og skal lære; Du skal lære . . . naar . . .

” Fastsæt Betingelserne: Naar, min Fader? ”

Naar Du er udvalgt, reen af Hjertet, og kan tie.

” Hvo skal lære mig? ”

Naturen, Dit Hjerte, Dit Haab, Din Tro, et faldende Blad, et rullende Smekorn, en lille Orm, som kryber frem paa Straaet: alle

er eet! Naturen og Sandheden ere allevegne læs-
selige, og stedse sig selv lige, naar vi forstaae
at læse.

” Hvad skal jeg lære? ”

Tilbede og troe!

” Fader, jeg kan bede; Fader, jeg troer. ”

Da behøver Du ingen Lærer. Hvem til-
beder Du? Hvad troer Du? Har Du seet
den, Du bøjer Kne for? Har Du seet det, Du
troer? Daarlige Mennesker! o daarlige Mene-
sker! Svar! Hvor er Din Søster Gutta?
Hvad gjør hun? Er hun glad, eller lider hun?
Kan Du hjælpe hende, om hun lider? Hvorved?
Hvad troer Du, Rudolph? — Forlad mig, jeg
vil være ene.

” Hvor seer jeg Dig igjen? ”

Her, eller paa et andet godt Sted. Jeg
seer Dig, Rudolph! jeg hører Dig, uscet, uber-
mærket af enhver. Vogt Dig! man efterfor-
sker Dig. Vælg Natten, naar Du gaaer ud!
Vogt Dig for Thur! Man efterstræber Dig.
Vær forsigtig overtalt. Du er nu et Medskab,
intet mere. Fol Mesterens Værdighed! Far-
vel.

el. — Nu stod Oldingen op, gik ind i Eremitens boligen og lukte til efter sig.

Rudolph blev staaende, fængslet af Forbauselse og Uerfrugt. Oldingens Ord havde noget Højtideligt, noget Stort for hans Aand. Længe stod han der. Omfærd gik han hjem og erindrede sig paa Weien hvert Ord. "Hvor er Gutta? lider hun, eller er hun glad?" det faldt ham stedse ind. Han kunde ikke blive Herre over det Duffe, at vide, hvor Gutta var og hvad hun gjorde. Mide i disse Tanker forstyrredes han ved en fløgende Menneskestemme. Han kastede sine Øjne derhen, og saas at der ved Weien sad en dødbleg Syg. I hvert hans Blik laa den dybeste Elendighed, og hans Stemme blev uophørlig afbrudt af dybe Sukke. Den Syge bad Rudolph hente ham en Drif Vand i et Trækøger. Rudolph bragte ham det og spurgde: "Hvor vil du hen, arme, elendige Menneske?" Til Klosteret Sankt Gallen, til Pater Klemens, om I kjender ham, ædle Herre! Jeg vil vise ham den ædende Kræft, der nu i flere Aar plager mig. (Ved disse Ord blottede han sit Bryst, og Rudolph vendte sine Øjne bort fra det væmmelige

melige Syn.) Jeg troer fuldt og fast, sagde den Enge tillidsfuld, at Gud hjælper mig paa denne Reise! — ”Gud give det!” svarede Rudolph, og skiltes medlidende fra den Ulykkelige.

Endnu den samme Dag, da Rudolph atter igjen om Aftenen snøg sig hen til Eremitboligen, mødte han paa sin Tilbagegang den Enge, som gik ilende. Rudolph kjendte ham, og standsede ham. — Gud være lovet i al Evighed! raabte Manden med Glæde. Jeg er helbredet! See her! see! (Han viiste ham sit Bryst, hvorpaa man intet Spor af Kræften kunde see mere.) Gud lønne den hellige Mand! — ”Hvo?” spurgte Rudolph hurtig, ”hvo har helbredet dig?” — Det tør jeg ikke sige, sagde Manden; det er mig forbudet. Gud være lovet for Underværket! Et Ord, og jeg var helbredet. — Manden løb ilende sin Vej, og Rudolph saae forundret efter ham. Hvem anden kunde have helbredet ham, end den forunderlige Olding? Der boede jo ingen i den øde Egn, uden han allene. Rudolph var ligesom betruet af Tanker, og saae ikke, at Oldingen kom ham imøde.

Den Gamle velsignede ham. Rudolph vilde ikke at spørge ham, om den Syge var bleven helbredet af ham. Da Oldingen førte ham paa en Skjøn Bei imellem to Nader Gege, kom det paa Tælen om de nyeste Tildragelser. Rudolph talte om de tre Døder og deres Levemaade med al den Afsky, som hans ungdommelige Jver indgav ham. Oldingen sagde smilende: See disse Gege, Rudolph; de ere de højeste, stolteste, stærkeste Træer; og deres Frugter kunne ikke nydes. Den ufrugtbarste Klippe rager frem over de frugtbarste Høje; Tigreren overgaaer i Styrke det nyttige Lam. Oplos mig det. Hvorfor vilde Gud det? Mennesket dømmes efter Skindet; Himmelens Dje seer paa Hensigten. Ver ikke Døden; er Himmelens Villie i ham. Een Hjord skulle Menneskene blive; een Hyrde maatte vogte dem. Hjorden passer for Hyrden; Hyrden skal passe for Hjorden. Uden ham vilde den blive et Rov for Ulven.

”Tilfældet har dog sat ham paa en unaturlig Trone.”

Ligesom Tilfældet førte os sammen. Hvad er Tilfælde? Troer Du, at Tøjlen undertiden slipper

Slipper Forsønet af Hænderne? Tilfælde er Him-
melens helligste Orden. Salig den, der kan see
den.

Rudolph ledede Samtalen paa de Afvæde.
Han spurgde Oldingen, om man med Visshed
kunde vide, at de Døde leve, og hvad de gjøre.
Oldingen svarede paa dette Spørgsmaal i en saa
hellig Dunkelhed, at Rudolph kun gjettede, han
vilde bejae det. Han fortalte gyselige Historier,
som beviste Omgang med Aander; og derpaa af-
brød han sig selv, som om han havde sagt for
meget. Endelig faldt han Ynglingen om Hals-
sen, og hvissede sagte og skjælvende til ham: Vi
ere omgivne af Underværker, min Søn! Der-
paa kom han til at tale om Rudolphs Venner.
Jeg kjender Dine Venner, sagde han. De ere
ædle Mænd, hvis Iver, hvis Beskræbelse for
Menneskeheld fortjene Ros. Og om de end
feile; om de end gaar en falsk Vej; — der-
res Hjerte er Sandheden værdigt. Engang
skulle Dine Venner kjende den, her eller i Gra-
ven, og smile over sig selv, som Forsønet nu
smiler med Barmhjertighed over deres Bildfarel-
ser. Moses stammede, og Gud brugte ham dog,
for

for at forkynde Menneskene sin Wille. Saaledes behøver Gud ikke altid de Væreste, for at forkynde Sandheden. For ham ere alle lige, og hvo veed, hvortil de ere bestemte?

Under denne Samtale vare de komne lige til den skjulte Grotte. I Dag bedækkede hvide Tapetserier Væggene, og dybt i Baggrunden stod et lille Alter med et Dødningshoved. Da Rudolph og den Gamle traade ind, løftedes Forhængen i Veiret, og Wigen traade ind. Hun kastede et Blik paa Rudolph, og faldt i sin Faders Arme, der kyssede hende paa Vandens, og lod et gjennemsigtigt Slør falde ned over Ansigtet. Ogsaa i Dag var hun hvidklædt, og hendes tykke Haar hvilede sig over hendes Skuldre ned ad den skjæne, kyndst rindhælede Barm. Rudolph betragtede med fro Forbauselse Wigen, der var skjøn som en Foraarsdag. Hun tog efter sin Faders Befaling Lutten, og sang en højtidelig Sang om Sjelenes hellige Kjærlighed i Liv og i Død. Ved de sidste Stroffer randede Taaerne ned ad hendes Kinder, og hun raabte roganse med en Tone, der gjorde Rudolph yderlig rørt: O! min Moder, min Moder! Den Gamle

Stog Dine op mod Himlen, greb sin Datters Haand, og sagde med en ædel, opløstet Stemme: Tak Gud, Heloise; hun er renset! — Vigen llede til Alteret, fastede sig der paa Knæ, foldede Hænderne over Brøstet, fastede de skjøne, af Andagt brændende Dine paa Loftet, og bad længe og forly.

Nu stod Oldingen op, og sagde med en blid Stemme: jeg maae gaae; men jeg kommer snart tilbage. Langsomt gik han mod Hjørnet af Grotten, og et Forhæng faldt op for ham. Neppe havde Rudolph kastet et Blik i den klare oplyste Gang, hvis Bægge syntes at være Guld, saa faldt Forhængen ned igjen. "Du har bedet for Din Moder, Heloise?" spurgte Rudolph. Ikke for min Moder, svarede Vigen, med et fornøjet Blik, thi, Gud skee tak! hun er renset. Jeg har takket ham, som optog hende. — Hun satte sig nu hos Rudolph, og talte til ham med den inderligste Kjærlighed om hendes afdøde Moder, hvorved hendes skjøne Dine fældede hende Taarer. Rudolph spurgte om de nøjere Omstændigheder; og Vigens lette, uskyldige Fortælling bestyrkede ham stedse meer i sin dybe Væreskygt for Oldingen og hans underfulde Biværdom.

O! Gud! sagde Nigen, og trykkede Rudolphs Haand: hvorledes har Du fundet min Fader? Han lever ellers skjult for alle Dødelige. Hvorledes har Du erholdt hans Kjærlighed? En sjelden Skjebne, en Engel maae have ledet Dig. O, ædle Mand! vær taus, at vi ikke atter miste Dig! Jeg beder Dig, vær taus! See, saaledes maatte vi forlade Egypten. Vi boede i en Pyramide i Raïs. Min Fader

Åh! hvorfor tør jeg ikke sige Dig hans Forretninger! — Det evige Forsyn bringer ham, raabte min Fader en Dag, og i vor Bolig traade en Ungling ind, der siden levede adskillige Aar hos min Fader, men som jeg kun sjelden fik at see. Engang sadde vi sammen i from, glad Samdrægtighed. Under Bønnen trykkede nu usædvanlig hæftigt et Jordenslag Pyramiden. Min Fader blev bleeg som et Liig. Han trykkede Unglingen i sine Arme, og vadede ham med hede Taarer. Farvel! sagde han derpaa; hvilken Dæmon kaste Din Tunge! nu ledede han ham uden for Høsten; og mellem os og ham styrtede Murene sammen. Vi forlode Egypten, og gik til Jerusalem.

”Du kan ikke sige mig Din Faders Forretninger? Hvorfor ikke?”

Jeg beder Dig: tie! — Med disse Ord lagde hun den bløde, triinde, lille Haand paa hans Læber; og i det samme Øjeblik rystede Grotten af en fjern Torden. En Lysekrone med syv brændende Lys kom ned fra Loftet; de hvide Tapetserier forsvandt, Grotten var sort betrukket, og Forhængene raslede, som om en stærk Vind bevægede dem. Alt dette skede i et Øjeblik. Heloise foldede Hænderne sammen og sagde: stille! min Fader beder! — Snart hviskede hun derpaa: jeg kommer igjen. Forhænge, som bedækkede den ene Gang, stuj op. Rudolph saae bagerst i Gangen Oldingen ligge paa Knæ, og en Gids masse, hurtig som et Lyn, bevæge sig i en Kreds over hans Hoved. Heloise svævede ned ad Gangen, og Forhænge faldt langsomt ned. Rudolph stod skælvende allene, indtil en nye Alarm vækkede ham, og Heloise sank med det Fryderaab: hun er renset! i hans Urine. Han kunde neppe holde hende, saa bedøvet var han over alle disse Hændelser. Nu saae han først, at Heloise var dødbleg og skælvede. ”Hvad farrees Dig?”

Dig?" spurgte han. — Eynet af hende, svarede hun bestyrret, har forkræffet mig. Hun lagde Hovedet paa hans Skulder, for at komme sig igjen; og Rudolph skjælvde ligesom hun. Nu kom den Gamle og greb med det vildeste Ansyn Heloises Haand. Saa svagtroende, saa frygtelig, Heloise? sagde han. Slip hende, Rudolph! — Han slap hende, og hun stod smilende og grædende for dem.

Det er Midnat, sagde den Gamle. Du bliver her hos os, Rudolph! — Hvor? spurgte Heloise forundret. Den Gamle trak i en Snæver, og et Forhæng rullede op. Rudolph saae en lille Grotte med et reent Veie. Heloise betragtede det, og rystede med Hovedet, saae paa sin Fader, og sagde smilende: Ellers Sreen! — Gaae min Søn, kom Heloise. — Da de vare borte, lagde Rudolph sig paa sit Veie, og faldt i en usrolig Slummer. Jutta viste sig for ham i Drømme, og det forekom ham, som om hun sagde: hun var endnu ikke rensat. Men snart saae han hende igjen i Herlighed og i Glæde.

Tidlig om Morgenens vakte en let Melodie af Heloises Luth ham. Da han traade ind i Grot-

Grotten; sad Heloise der i en let Morgendragt, og med Blomster i de skønne Haar. Hun gif ham venlig imøde og vilde kysse ham paa Læberne, og sagde: 'God Morgen, min, elskede Broder! —' Hvor er Din Fader?' spurgde Rudolph. — Han beder. — Nu satte begge sig foran Grotten. Heloise krammede ham med Blomster; derpaa bragte hun ham Melk, Frugter og et Bæger med sød Viin. Hun talte med ham paa nye om sin Moder, om sig og sin Fader med en Blidhed, med en Uskyldighed, som indtog Rudolphs ganske Hjerte. Derpaa stængede hun sin Arm om hans Skulder, trykte ham til sig, kaldte ham Broder, og viiste ham alle de uskylde Kjerter, som en Søster viser sin Broder.

Omsider kom den Gamle. Han bad Heloise at gaae bort, og blev ene med Rudolph. Efter mangehaande Samtaler om Graven og det evige Liv, om Gud og den usynlige Verden beaendte den Gamle med eet: Rudolph von Werdenberg! Din Skjæbne bestemmer Dig til store Ting. Ulykken blev Din Ven! Mennekelig Viisdom lærte Dig at være ædel og fornægte Din Vergjerrig

gjerrighed. Du havde Øren for Din U'nfkes og Dine Benner's Lærdomme. Nu staaer Du ved Grændsen, hvor den høje, himmelske, udvalgte Wiisdom begynder. Naturen vil affaste sit Ølar for Dig. Har Du Mod, Rudolph, at følge dens Lærdomme? Ikke forgjeves fik jeg Befaling at gaae i denne øde, tomme, steenige Øren. Jeg skulde finde Dig her. Har Du Mod, Rudolph, at opofre Dine jordiske Ejendomme for Himlen?

"Jeg har ingen jordist Ejendom meer. Men havde jeg end Kongeriger, de skulde ikke være mig for kostbare. Tal! hvad skal jeg?"

Du har endnu jordiske Ejendomme. Din Wiisdom, Dine Ønsker, Dine Benner, Dine Forhaabninger. Rudolph, har Du Troe som Abraham, der ofrede sin Son? Om Himlen fordrede alt af Dig — havde Du Mod at give den alt?

Rudolph taug. Thuring, Marie, Pater Anton, Gärtingen faldt ham ind. Omsider sagde han: "Alt kan jeg ofre Himlen; kun ikke, hvad den selv befalede Menneffene at holde heligt: Min Trofasthed, mit Venskab.

Hvo fordrer det? Og veed Du, om Du ikke er Middelet til at gjøre selv Dine Venner lykkelige? Allerede her at antænde for dem Himmels Lyg, den evige himmelske Kjærligheds rene Lue? Allerede her at rense dem fra den vedhængende Smitte, at befrie dem fra Legemets runge Baand? — Rudolph, gaae tilbage i Din Ensommelighed! elsk Din Kone og Dine Venner! Jeg har i lang Tid kjendt disse Venner, de ere ogsaa mine. De skulde lære at kjende mig. Gaae tilbage! bed! vær afholdende! — O! Gud, lad ikke den Kjærlighed, den Kraft, den Troe uddøe, hvormed jeg tjener dig, hvormed du har udrustet mig til at see dit usynlige Rige, og at herske i Naturen! Gaae! Det skee som han vil! — Hvad Dig tilhører, vil Du faae. Du kjender ikke de Veie, du betræder; og jeg kjender dem ligesaa lidt. — Nok derom! Frugten falder ikke, før den er moden. Tie og tilluf ikke Døren for Dig for evig. Du er Herre over Din Skjebne. Mig vil Du finde her, saatlænge jeg tør opholde mig her. Farvel Yngling!

”Fader!”

”Fader! jeg besværges Dig, svar mig! Er Mandernes Verden synlig for Dig?”

”Troer Du, at den kan være synlig for nogen Dødelig?”

”Hvis den er det for nogen, saa er den det sikkert for Dig.”

Gode; vi sees igjen. — Oldingen forlod Rudolph, og gik tilbage til Grotten. Rudolph tog langsomt Veien til sin Klippe, og satte sig der i den mørkeste Skygge under en Busk. Allerede længe sad Marie hos ham, uden at han blev hende væk. — Rudolph! sagde Marie med sin hjælne Stemme: allerede i nogle Dage har Du haft noget paa Hjertet. Du er mørk og ubestemt. Truer en Ulykke os, der gjør Dig saa mørk?

”Nei, Marie! ingen Ulykke. Meget mere Dog, slip mig, kjære Marie! slip mig!”

Saa er det noget Ondt, Rudolph, som angster Dig?

”Ondt? ved Gud ikke!”

Rudolph, det Gode gjør os glade, gjør Sjelen fri og rolig; og Du er mørk og tungfærdig. Er Du maastre syg, min Rudolph?

”Heller

"Heller ikke det, Marie! Der gives en højere Dyd, som opliver Sjelen, der giver den en højtidelig Stemning, og fører til uudgrundelige Betragtninger, som fordunkle Djet og gøre Sjelen tungsindet. Om nu dette var Tilfældet med mig!"

Kjære Rudolph! saa kan det ingen Dyd, ingen Blisdom være. Sand Dyd og sand Blisdom opløse Sjelen, gøre den blid, aabne den for enhver Følelse af den muntreste Glæde, og dykke den i en salig og uforstyrret Røe.

"Det gjør den Dyd, den Blisdom, vi kjende, Marie."

Der gives ingen anden Dyd, end den, vi kjende, ingen anden Blisdom, end den, vi elske — just derfor elske, fordi den gjør glad, beroliger og lærer Menneskægten at vorde lykkelig. Enhver anden Blisdom er Overtroe. Enhver Dyd, som gjør tungsindig, Daarlighed. Jeg beder Dig, Rudolph, lad de Griller fare!

Pater Anton kom og satte sig hos den mørke Rudolph under Bussen. Han talte om den Plan at udbrede Blisdom i Høj-Rhatien. Rudolph hørte det neppe; dog tilsidst sagde han:

"Min

"Min Fader! er dette ogsaa sikkert den Bilsdom, som skal læres? Gives der ingen højere, som Mennesket kunde lære?"

End den at gjøre Mennesker lykkelige? Rudolph! en højere har selv Guddommen ikke; at udbrede Held er Guds og Menneskenes Bilsdom.

"Men hvorledes bliver Mennesket lykkeligt? See de saa Nar, som vi leve her! Skulle vi anstrænge alle vore Kræfter, for at være glade nogle Djeblkke, da en heel Evighed ligger for os?"

Enhver Tilstand, min Søn! har sin Lyksalighed. Vi leve her paa Jorden og kunde kun være jordist, kun menneskelig lykkelige.

"Mennesket har nu i saa mange Tusinde Nar arbeidet derpaa; og er det jordist lykkeligt? — Laster og Lidelser, Daarligheder og Bildfarelser; see det er det menneskelige Kjæns Historie!"

Saa lad os formindste Lysten og fordrive Bildfarelsen!

"Ja, kunde vi det! Gaae vi maaskee ikke den længere Vej?"

Veed Du en Fortere, Rudolph?

"V. see

”Viser ikke maaskee Gud en anden bedre, der kun er synlig for saa?”

Hvorledes? Gav Gud ikke Mennesket Fornuft? Det er den Vej til vor Lykke, som Gud viste os. Naar kun saa kunne see en Vej, der fører til Lyksalighed, saa er det ingen menneskelig Vej, og kan altsaa heller ikke føre til menneskelig Lyksalighed.

”Godt! men til en guddommelig. Det er just det, jeg siger.”

Rudolph, kunne vi være Gud? Gud har skabt os til Mennesker!

”Det er det, der martreer mig, Anton. Ere vi maaskee ikke allerede her bestemt til noget mere, end vi sædvanlig troe? Kunne vi ikke allerede her kaste blik ind i hiint Liv? ikke allerede her vide, hvorledes det der vil gaae os? Hvad havde Güttingen i hine Dage, strax efter Justas Død, ikke givet, for at see hende igjen, at erfare hendes Tilstand! Var dette for gjeves Onske ikke hans Plage?”

Men er det endnu hans Plage? See! hvorledes Gud med Tidens sagte Gang har bortvistet fra vor Sjæl disse Begjerligheder, der vare
Virke

Virksomheder af vor evige Mand! Hvorledes Gud
 saa fortryllende har bedækket den skrækkelige Grav
 med Haabets lyse Elør! Haab var tilstrækkelig
 for ikke at lade Hjertet bryde i Fortvivlelsen; og
 det have vi. Bished vilde drage de menneskelige
 Blik hen over Graven. Vi skulde da være Pilles-
 grime her, der paa Jorden, som i et fortryllende,
 velsignet, men fremmed Land, støds kun kaste
 længselsfulde Blik til deres Hjem, Evigheden, og
 ved alle de Skjæbender, som vi have rundt om
 os, svømme i Taarer! Nei, Jorden skal være
 vort elskede Hjem, derfor skjulte Gud Evighedens
 med ugjennemtrængelige Skygger. Vi skulde fors-
 lade den uden Knurren, derfor antændte Gud i
 Evighedens Midnat Haabet om det evige Liv
 som et Fyrtaarn. Mere eller mindre skulde have
 gjort os ulykkelige. Vi skulle ikke see; vi skulle
 troe.

"Og dersom jeg kunde see! Fader! dersom
 Menneskene vare istand til at see, dersom Evi-
 ghedens ugjennemtrængelige Elør splittedes ad,
 dersom det kunde splittes ad for mig."

Dersom! Dersom! Rudolph! Du er et
 Menneske og kan ikke opføre at indsee og kjende
 som

som et Menneske. Ophørte Du at kjende, at indsee saaledes, som alle vi andre, saa var Du ikke andet end en Mafende, Sanderne forte vild, eller en Bedrager, som Bedragere eller Mafende forledede. Sikker eet af Begge. Vogt Dig, Rudolph! Vogt Dig for begge! Til det ene kunde Din Egserrighed, til det andet Din ærlige Pætroenhed forlede Dig. Rudolph, aabne Dine Øjne! Det er Skyggebilleder af Din Phantasi, eller Gøglerier af en fremmed Bedrager, som fra Evigheden vises Dig paa denne Side af Graven. Gud kunde ikke bringe nogen Tilstand i Forvirring. Lige til Døden skulle vi leve, leve glade, leve lykkelige; det var vort Hjemeed og det første, os ubevidste Skridt til Evighedens Naai. Rudolph! hvor har Du været disse Natter? Jeg frygter, paa en farlig Wei.

Rudolph smilede. " Du frygter mere, min Fader, end fornødent er. En Drøm om Julia har foruroliget mig. En meget levende, betydningsfuld Drøm; derfor søgte jeg Eensomhed. Lad os afbryde!

Rudolph

Rudolph blev munter, da en anden Samtale begyndte; dog faldt han fra Tid til anden, naar Marie og Anton talte, tilbage til sin Tungfærdighed. Han smilede selv derover, naar man erindrede ham derom. "Nasende eller bebrødet!" Han kunde ikke saa ganske mistroe sin elskede Anton, og besluttede dog at holde Dje med den Gamle, thi han neppe ansaae det for nødvendigt.

Den anden Dag mod Aften gik han atter bort. Den Gamle sad med et muntert Ansigt foran Grøften, og saa ham imøde. Rudolph satte sig hos ham, og ledede Samtalen paa Menneskets Bestemmelse. Han gjorde Oldingen næsten de samme Indveendinger, som Anton havde gjort ham. Men den Gamle smilede, som om han var vis paa sin Seier, greb Rudolphs Haand og sagde: Har da den menneskelige Wisdom i alle de Aarhundreder, som vi kjende, i det Hele gjort Menneskene lykkeligere? Hvad frembragte den? Love, Forbindelser, Pligter; og derved Rigdom, Forbrydelse og Krig. Hvor er hiin Ukyldighed i det første Paradis? Hvor er den rene, fra Bildfarelser frie Aand? Hvor er Legemets Udødelige

deltighed? — Du forbauses, Rudolph? Jeg siger endnu mere: Hvor er det Dje, der seer Engle og de syriæ Nander i Skabningen? Har den menneskelige Wiisdom igjen oprettet alt dette? Rudolph! den gjer intet andet, end forgylder en Astebrulle, pynter et Fængsel udvendig. Men er den forgyldte Astebrulle og det pyntede Fængsel derfor ikke hvad de forhen vare? — Bedste Rudolph! troe ikke mig, tvivl paa alt, hvad jeg siger, men troe Guds Stemme. Sandheden er klarere, end Dagens Lys for den, der har Dine, og som det evige Forsyn udvalgte til at see den.

Rudolph traade ind i Grotten med den Gamle, fastede uformærkt sine Dine omkring deris og belurede opmærksom enhver Bevægelse af Oldingen. Denne vendte sig med eet til ham, betragtede ham nøje og sagde: Hvo var det, Rudolph, der i Dag advarede Dig for Bedragerie? Rudolph saae urolig paa Jorden, og Oldingen blev smilende ved: Etyredes Du ikke af en højere Skjæbne, saa havde Du allerede for længe siden tabt mig.

” Ved Gud! Fader, jeg har ikke talt et Ord om Dig!”

Det veed jeg, og dog . . . Man har sagt Dig, at jeg var en Bedrager. Ikke?

” Tilgiv! Han kjender Dig jo ikke; desuden talte han ikke umiddelbar om Dig.”

Endnu mere. Det er en redelig, ærlig Mand, som elsker Dig, blev den Gamle triumpherende ved. Ved den Højslove! han elsker Dig, og fører Dig dog vild, uden selv at formode det. Rudolph, den høje Visdom vil have trofaste Disciple og Tausbed. Opir ikke Din Skjæbne mod Dig!

Rudolph forbausedes over, at den Gamle alt vidste, hvad Anton havde sagt ham, ” Ja,” sagde han, ” var min Fader! min Lærer! Jeg er ganske Din, fuld af Tro, fuld af Tillid til Dig!”

Nei, min Son! ikke det. Vær min Ven: men vær det redelig. Skjul intet for mig, thi jeg vil intet skjule for Dig. Som det første Devils Daa min Fortrolighed, hør min Historie. Jeg er en Jøde af Fødsel, og hedder Azer. Fra min Ungdom af, som jeg henlevede i Persien, brændte jeg af Længsel efter Kundskaber. Derfor gjern-

uenkvandrede jeg Aften, og lærte i syv hele Aar
 Parisernes hemmelige Bliksdom, uden at den fyls
 destrajorde mig. Jeg følte, at Mennesket er
 født til mere, end til at aande, æde og døe.
 Nu indsluttede jeg mig i en Huule i Bjerget
 Sinai, og tilbragte min Tid med unyttig Grub-
 len. En Dag drev Hungeren mig ned paa
 Sletten. Just som jeg traade ud af min Huule,
 stod en ærverdige Olding foran mig. Han greb
 min Haand og sagde: Din Stræben efter at
 kjende Sandhed er kommen for Gud. Du er
 bonhørt. Følg mig! Jeg gik skjælvende bag
 efter ham, og han førte mig ind i en øde og
 vild Egn. Her levede jeg sytten Aar med
 ham, og blev dødt af ham selv. Ved sin Død
 efterlod han mig sine Skrifter, og sine tvende
 Døtre til Koner. Den ene fødte mig en Søn,
 der endnu boer i Aften, den anden Heloise, som
 Du har seet.

”To Koner, min Fader?”

Hvorfor ikke, Rudolph? Daaa Abraham,
 denne Guds Yndling, havde to Koner. Dog,
 Du skal lære Himmelens Love nøjere at kjende.
 — Da min Lærer var død, levede jeg endnu ti

Kat

Naar i Afsien. Derpaa kalder min Engel mig til Egypten, hvor jeg boede ved Saïs. Endnu underviste min Lærer mig bestandig. Han lod mig see ud i Fremtiden og aabnede mine Dine, naar jeg vilde seile.

”Efter sin Død? — Men hvorledes?”

Du skulde endnu mere forbauses, naar jeg sagde Dig, hvorledes. Dog, efter nogle Maaneder, hvis Din Skjæbne vil, skal Du see mere, og ej længer forbauses. — Jeg havde en Discipel, som jeg elskede, og hvem jeg bestemte min Datter til Kone. Han talde om mig, og jeg maatte forlade ham, fordi den Eviges Villie bød mig det.

”Men hvorfor saa håard en Straf for saa ringe Forbrydelse?”

Drev ikke Dødens Engel de første Mennesker fra Livens Træ? Det er ingen Gave for alle; kun saa Udvalgte tør smage dens Frugter. — Da jeg maatte forlade ham, førte min Engel mig til Sicilien. Jeg kom til Rom, og forbausedes over Paven og Geistlighedens Forbrydelser. Men min Lærer underviste mig. De ere Mennesker, sagde han; men Himlen styrer sit

Værk ved dem. Deres Handlinger ere Forbrødelser; og dog befordre de, selv mod deres Villie, Oplysningen. Saaledes groer Giftpflanzen i den velgjørende Jord. Mennesket skal ikke løfte sin Arm mod dem: thi de ere, skjant uverdige, dog Guds Næder. Gaa træde ham, og blev omsider overbevist, som Du ogsaa skal blive. De tjene den høje Visdom, uden at tænke derpaa. Lige den gaar hen med dem, sa skjuler deres Forbrødelser; men deres Embedes Hellighed vedbliver. De ere de skarpe, skjærende Plouajern, der maae aabne det menneskelige Hjertes haarde Bund, paa det den velgjørende Lædemand kan komme bag efter.

Mudolph forbausedes over alt, hvad han hørte. Han gjorde Oldingen tusinde Indvendinger; men denne besvarede alle, deels med et medlidende Smil, deels med Løfter om et klarere Lyk. Nu kom Heloise, og ilede hen til Mudolph. Hun kastede sig i hans Arme, og sagde: Gaa takker Himlen, at Du atter er her hos os. Ikke sandt, min Fader, han fortjener Tilgivelse?

”Hvorfor da, Heloise?” spurgte Mudolph.
Den

Den Gamle smilede. Tilgiv det uskyldige Wam, og hendes Kjarlighed til Dig. Jeg lod falde et Ord, før Du kom, om Din Samtale med Din Ven om det Bedragerie, der skulde vente Dig her. Hun skjælvede, at Du ikke skulde see os mere at see. Men om han nu ingen Tilgivelse havde fortjent, hvad da Heloise?

Saa skulde min Bøn, mine Taarer have forskaffet ham Tilgivelse. O Rudolph! hvorledes kunde jeg nogensinde skilles fra Dig? —

Gud! den hellige Uskyldighed! raabte den gamle Ager, og velsignede Pigen. Han gik, og lod Heloise være ene hos Rudolph. Pigen snakkede en Hob, men saa kjaemt, uskyldigt og sødt. Hun greb Rudolphs Haand, legede med hans Haarløkker, klappede hans Kind, lænede sig til ham; og alt dette gjorde hun med saa megen Uskyldighed, saa lidenskabsfrie, som om Rudolph havde været af samme Kjon.

Rudolph kunde ikke modstaae saa megen Kjarlighed, og fattede en hjertelig Godhed for den blide Pige. Hendes fortrouende Uskyldighed fornyede ham; hendes Kjarlighed sangsiede ham.

Hun

Hun fortalte ham om sin Ungdom; og Rudolph maatte besvare hende tusinde Spørgsmaale angaaende sit Liv og de mindste Omstændigheder i dette. Især underrettede hun sig om Gutta, og grad over den ædle Qvindes Død. Hun faldt paa Knæ, ønskede bedende, at Gutta dog allerede maatte være renset, som hendes Moder, og lovede Rudolph, at hun vilde bede sin Fader, at mane Gutta. Derpaa greb hun Luthen, og qvad med sin rørende Stemme en Sang om den aandelige Kjærligheds Glæder; og de Blik, hun derved kastede paa Rudolph, vare saa hjertelige, saa inderlige, at han ofte fordybede sig i søde Sværmerier. Hun laae ved hans Bryst, og talde saa omt om Vensteb, om Fortrolighed, at han stnyggede sin Arm om hende, og saae paa hende med den ommeeste Kjærlighed i de brændende Dine.

Han spurgde Heloise, hvor hendes Fader var. Hun svarede: Skulle vi søge ham? og greb hans Haand. Forhærgtet rullede op, og bün gik med ham gjennem den snævre hvælvede Gang, hvori der kun var Skumring og intet Lys. Ved Enden af Gangen kom de paa en stille Plads,

til hvilken forskjellig Gange fra alle Sider førte. Hvor er han? spurgte Heloise: hvilken Gang gaae vi? Rudolph valgte den, som han stod lige over for, og gik ind med Heloise. Her saae jeg min Moder, sagde hun hemmelig, begyndte at skjælte og trykte sig ind til Rudolph. Der saae jeg hende, begyndte hun paa nye, og pegede foran sig hen i Gangen. Med' eet holdt hun Rudolph tilbage. Længere-tor vi ikke gaae, naar min Fader ikke er her. Fader! raabte hun ængstelig og svagt. I det samme kom Nger dem imøde, og raabte til dem: Kommer, mine Børn! Han gik foran dem, og Rudolph traadte ud af Gangen ind i et lille ganske oplyst Tempel. I Midten af dette stod et Altar, hvorpaa der brændte en blaae Ild; og igjennem Siden syntes Solen at skinne. Luer, der snart kom frem, snart forvandt, fløi op og ned af de sorte Støtter, der bare Hvalvingen.

Heloise fastede sig strax paa Knæ foran Altaret, og bad. Den Gamle tog en Pergamentes Rulle, og loste noart i et fremmed Sprog med hoi Røst; derpaa bestænfede han Rudolph med Band, og sagde: sagte til ham: nu er Du indviet!

viet! Han omfavnede ham, og trak ham ned paa en Bænk. Rudolph, blev han ved, jeg læser i Dit Hjerter det Døse, at see Gutta. — "O! Gud!" raabte Rudolph, "hvorledes veed Du det? er Du alvidende?" — Jeg er et Menneske, som Du; kun trange mine Dine gjennem det jordiske Dække, der skjuler Sjelen. Er der Nysgjerrighed; Rudolph! saa forlad mig; Du vilde da blive uslykkelig; men er det Kjerlighed, saa begjer; jeg er bereed. — "Det er Kjerlighed til Gutta," svarede Rudolph. Højtidelig reiste den Gamle sig nu, og raabte tre gange med stærk, lydelig Røst nogle Ord. Heloise sprang op og fløj til Rudolph. Gud! hviskede hun sagte til ham: du har sagt ham dit Døse. Højt blufseede nu Ziden paa Alteret, og hurtig fløj Luerne paa Støtterne. Oldingen bedækkede sit Ansigt, tog fra Alteret et Kar med Vand, gav Rudolph det, og sagde sukende: Vag den syvende Støtte staar et Træ. Bestaaf det, til jeg kalder.

Rudolph tog Vandet og gik til den syvende Støtte. Her stod et ungt, ganske udtørret Træ. Dette bestænkede han skjælvende, og Grevene havde sig efterhaanden som Vandet berørte

dem. En sagte Næsen susede i de tørre Grene; Blade brøde frem, spirede op, og stjød behagelig lugtende Blomster. Nu kaldte den Gamle, og Rudolph gik til ham. Blomster Karons Stav? svurgde hiin: Rudolph kunde neppe svare ja, saa forskrækket var han. Du har rene Hænder, Rudolph! sagde Oldingen venlig. Du kastede han sin Kappe af, og stod i en hvid, med alle Slags Charakterer besat Klædning. Han lod sin Stav løbe paa Jorden rundt omkring sig, og Kredsens, som han tegnede, blev skinnende. Heloise og Rudolph maatte paa hans Befaling træde ind i Kredsen og slutte hinanden fast i deres Arme. Forlader ikke Kredsen, raabte han, og gik nu syv gange omkring Alteret, i det han bad højt. Toner, som fierne Fuglestrig, lode sig høre omkring Støtterne. Derpaa tordnede det, saa Hvalvingen rystede, og en hurtig Vind susede gjennem Templet. Heloise segnede næsten af Angest ved Rudolphs Blyst, og Haarene reiste sig paa Rudolphs Hoved. Stedse blev Tordenen stærkere, steds Earmen mellem Støtterne lydeligere. O! Gud! sagde Heloise med en qvalt Stemme, der er Jutta! Rudolph skjælvede og kastede sine Dine derhen, hvor He-
loise

Heloise saae hen. Gutta bleeg, med blønde Haar, der bølgede sig i skønne Løkker om hendes Skuldre, udstrakte sine Arme mod Rudolph. Snart bedækkede Røgen hende, snart frævede hun igjen frem paa Røgen. Heloise sank ned et Økrid i Rudolphs Arme; og i dette Djeblik hørte han ogsaa Gutta sige sagte: Rudolph! red mig, red Gitteringen! Han kastede sine Dine paa Heloise, som han endnu holdt i sine Arme, og raabte: Gutta! Men i det samme forsvandt hendes Billede i Røgen.

Æger laae ned et blegt Ansyn, der langtes efter Roe, paa Knæ, og Heloise uden Bevidsthed i Rudolphs Arme. Rudolph vidste selv ikke, hvorledes det var fat med ham. — Hjælp mig, sagde den Gamle, at bringe Heloise ind i Grotten. Begge bære hende gjennem Gangen. Oldingen aabnede den mindre Grotte, hvor Rudolph sov, og denne bar hende hen paa sin Seng. Rudolph var bekymret for Heloise; men den Gamle tog en Phiole og gjød en Draabe Saft paa Pigens Læber. — Kom nu, sagde han til Rudolph, og traak ham ind i Grotten. Heloise fulgte strax efter, blomstrende, som en Rose. Hun kastede sig i Rudolphs og sin Faders

Faders Arme, og raabte: O! red! red Gutta!
 Hun var bleg, ikke forklaret, som min Moder.
 Fra nu af min Søn, sagde Aker, er denne
 Bolig Din, og intet Bærelse tillukket for Dig,
 Med mig, uden mig, med Heloise, eller ene,
 gaacr Du, hvor Du vil. Dig har Forsynet
 udvalgt; thi endnu aldrig gif alting saa let, som
 denne Aften, Fra nu af er Du min Søn!
 endog mod Din Villie min Søn! Forsynet har
 store Hensigter med Dig. Det allene kan jeg
 sige Dig. For Dig blomstrede Træet, der kun
 blomstrer for Kaa, der endog for mig ofte und-
 slaer sig derfor. Begjer Alt. Jeg giver Dig
 det. Selv min Heloises Haand er Din, der-
 som Du elsker hende — Heloise kastede et smil,
 glad Blik paa Rudolph, og denne saae paa Ole-
 dingen. Dvælende sagde han: "veed Du ikke,
 Aker . . . ?" — at Du har en Kone? Det
 veed jeg, svarede den Gamle smilende, men
 jeg veed ogsaa, at Kjærlighed er en Nat-
 turels, som ikke kan indskrænktes af nogen
 anden Lov. Du vil snart smile over Dig selv
 og over Dine Vildfarelser. Gaae nu, Ru-
 dolph, og bese min Bolig. Følg ham Heloise

og vær ikke bange. I hans Selskab tør Du see endog det Hellige. Giv Gud, at I engang maatte see det tilsammen, for der at forenes!

Heloise omfavnede Rudolph, da hun gik med ham gennem Gangene. Han gennemsøgte alt, enhver Vraae, enhver Muur: ikke af Mis-tillid; thi hverledes kunde han endnu have Mis-tillid? Men for at gjøre Vater Anton skamsuld i sin inderste Sjæl. Da han saaledes saae sig omkring kastede han et Blik paa Heloise, og saae Taarer bryde frem af hendes nedslagne Dine. Han trykte Pigen til sig, lagde sine Læber paa hendes blussende Kind, og sagde med den inderligste Omhed:

”Min elskte, fortrouende Søster, Heloise!”

Hun smilede blidelig til ham gennem sine Taarer, trykte ham til sig, og skjulte det vaade Dye i hans Barm.

De gik videre. Heloise førte Rudolph fra den ene Grotte til den anden, og omfider i det Hellige, der bag i Klippen var skjult med et højt Teppe. Hun rørte ved en Enor, og Forhanget fløj op. Rudolph blev staaende urekkelig af Forbauselse og Beundring. Vagten's Hæd med Cherubim stod paa et hvitt Alter, omgivet

glvet af syv hvide, med gyldne Stribbilleder prydede Støtter. Rudolph aabnede Døren til et Gallerie, som løb rundt omkring Alteret, og begæve sig ind. Heloise bad Rudolph, at han endelig ikke maatte røre Dagtenes Ark, fordi Guds Egnild beskyttede den. Men Rudolph udstrakte dog Armen, for at berøre den. Næppe nærmede han sig den med sin Haand, saa traft et Slag hans Arm, og rystede alle hans Ledersmode saa vefligt, at han troede skjælvende tilbage. Han tillufts Døren, og spurgte Heloise: "Hvortil bruger Din Fader denne Ark?" — Til at see ud i Fremtiden, svarede Pigen. Dog lader os gaae. Det er mig saa angstligt her.

Endnu gik Rudolph omkring med hende i Grotten, og fandt deri store Dvane, Digler og Kul. Heloise sagde: her laver min Fader sine Lægemidler, der, i et Djæblit Løge et Saar og bringe en Døende til Live igjen. Rudolph tænkte paa den Syge, som var kommen helbredet tilbage fra Grotten.

Endelig vendte de tilbage, og Uzer førte nu Rudolph til Døren af Grotten. Her trykede han paa en fremragende Steen, og istedet for

for Døren blev nogle Stene Rude frem bag Forhængen, hvilke tilstuttede Nabningen. See, sagde Aler, saaledes er jeg skjult for den hele Verden, kun ikke for Dig. Tryk den midterste Steen i Beiret naar Du vil ind til mig. Dog beder jeg Dig: vælg Alstenerne til at gaae ud. Men veed Du, Rudolph, at det er langt ude paa Natten? I behøver begge Holighed. Gaaer mine Børn!

Rudolph laae i dybe Tanker paa sin Reie, og gjenkaldte sig alt hvad der havde tildraget sig paa denne mærkværdige Dag. Hans Sjæl var opfyldt med store Billeder. Han prisste sig salig, at hans gode Engel havde ført ham til denne ubegribelige Dødelige, og drømte om intet, uden om Underværker. Nu skabte han en ny Verden og forbedrede Naturen; derpaa reiste han paa Soelstraalet fra Stjerne til Stjerne, og besøgte den Eviges Boliger. Midt under disse Tanker aabnedes Døren saate, og Heloise traade frugtensom ind med en Lampe i Haanden. Jeg maatte tale med Dig, Rudolph! saede hun, og lagde sin Haand med et læitideligt Blik paa Brystet. Hun standse, saae mod Loftet, dernæst paa Rudolph, og Taarer brøde frem af hendes Øine. Med et dybt

dybt Suk begyndte hun igjen: Aldrig har jeg følt det, som jeg nu føler. Mit Hjerter er saa fuldt at det næsten brister. Fra det første Øjeblik af jeg saae Dio, Rudolph, elskede jeg Dig. Gud veed, hvor ømt; ænnere, end min Fader. Jeg tilstod det for ham selv. Han smilede og sagde: Din gode Enaet førte ham til Dig. Rudolph! Rudolph! disse Ord, disse ulykkelige Ord hævede enhver Betænkelse, og jeg overlod mig til mit Hjertes søde Drivt. Jeg troede jo, at Engle saae sig hende ned paa min Kjærlighed, og, at! at Du Rudolph iagen skulde elske mig. — Hun kunde for Taarer ei tale videre. Omfider begyndte hun paa ny: Rudolph, Du elsker mig ikke! De faa Ord, som Du sagde i Dag — o at jeg kunde foralemmes dem! En elsket Kone har Dit Hjerter og Din Kjærlighed udeelt. Rudolph, min Fader talde endnu med mig, da Du var gaaet bort. "Min Blissdom er Heloises Brudegave!" saade han, for at give mig Visshed om at Du skulde være min. Rudolph, min Fader kjender Himlen; at, det eneste, som han ikke kjender, er Kjærlighed! Nei, Du elsker Marie, og den ulovkelige Heloise er fordømt til evige Taarer. Du lad
saa

kan være! (Ved disse Ord skjulte hun Ansigtet i sit Slør.) Med bristende Hjerte frasiger jeg mig Dig. Vær ubekymret! sig: ja, til alt! Heloise vil være den, som aflaaer Din Haand, som forvisser den lykkelige Marie om Besiddelsen af den ædle Rudolph. Heloise vil sige: nei! og med dette Nei vil hendes Hjerte bryde.

Rudolph laae forbauset paa sit Læie. Allerede længe var hans Hjerte ikke mere ligegyldigt mod den fortryllende Heloise, for hvem han i det mindste følte den største Godhed, om ikke just Kjærlighed. Ved den Idee, som Ager havde opvakt hos ham, at den uskyldige, sørmerende Heloise skulde være hans Kone, var han aldeles ikke bleven kold, og den Gamles Fortælling om sit dobbelte Ægteskab havde ogsaa vist ham Muligheden i at kalde Pigen sin. Det hele Aften, hans lange Ophold i Centrum med Heloise, deres næse og lange Omsavnelse i Trylleskredsen, hans Samtale med hende havde oplivet denne Idee i hans Sjæl. Mellem Dramment om hans overjordiske Liv med alle Himmelenes Aander var fra Tid til anden ogsaa et Billede af hans jordiske Liv forekommet, og stedse havde i

dette

dette Billede Heloise og Marie, begge Haand i Haand, begge prydede med lige store Yndigheder, begge elskende ham lige høit og lige elsket af ham, svævet for hans Sjel; og nu stod den hulde Dige med den hele Tryllekraft af sin yndige Skabning foran ham. Det skønne Legeme var kun omgivet af et hvidt snævert Klædebon, og den jomfruelige Barn kun bedækket med sorte Loffer. Elskovs indtagende Taarer fløde ned over hendes Rosenkinder, og i hendes Dine tindrede Luer af den allerreneste, høimodigste og uslykkeligste Kjærlighed. Rudolph troede, at Eftjebnen selv bestemte hende til hans Kone, at Himlen smilede til deres Forbindelse, og helligede den. Hvad er ikke mueligt for den sværmende Guds bildningskraft?

"O, Heloise!" raabte han med udbredte Arme; "var det mig tilladt at kalde Dig min Kone! . . . Mit Hjerter bærer en usigelig Kjærlighed til Dig! Men, o Gud! det er umueligt!"

I det samme Djeblisk hvistede en Stemme nær ved hans Ore: Heloise være Din! Han saae forskrækket til den tykke, rødjennemtrængelige Muur.

og raabte bævende: "Gud! Marie! Marie! hvilken Stemme gjør . . . mig . . . trøds! Heloise! Heloise! — Han greb hendes skjælvende Haand — Jeg er . . . Din!"

Nei, Rudolph, mine Læerer skulle ikke røre Dig. Lad mig dø! Hvorfor seer Du saa vildt paa Mure? Rudolph, lad mig dø! — Hun bøjede sit Ansigt mod hans Skulder, og sank, i det han trykte hende til sig, i hans Arme, og sagde med svag Stemme: O, Rudolph! hvis Du elskede mig?

"Jeg elsker Dig, Heloise! jeg elsker Dig som Marie!" Hun trykte sin Mund paa hans, og i det samme fløi Døren op. En sød, behagelig Lugt som af Røser, opfyldte Grotten, et skjont Lys oplyste den, og en sagte Harmonie hørtes langt borte. Heloise rev sig ud af Rudolphs Arme og satte sig paa hans Seng. Stedse bleve Harmonien mere rørende, stedse Tonerne blidere. Rudolph og Heloise lyttede begge, og trykte sig tæt til hinanden. Nu traade Njer ind i Grotten, og raabte: Heloise! Hun gik, og Rudolph sprang op fra sit Leje. Strax traade Njer ind i Sovestammeret, og bag ham lukkedes Døren.

Døren. Tag denne Dragt paa, sagde Oldingen og gav Rudolph en lang, vellugtende, hvid Klædning. Tak Himlen, blev han ved i en alvorlig Tone, at min Forsigtighed reddede Din og Heloises Ufkyldighed. Rudolph, Du maatte bede hende gaae. Hjertet er svagest i de helligste Øjeblikke af jordisk Svimodighed. Heloises Svimodighed gjorde Dit Hjerte blødt, og antændte stille Begjærigheder. Soaledes lede selv det, de Dødelige falde Dybt, til Svagheder. — Lader os gaae, Rudolph!

Da de trådte ind i Grotten, stod Heloise der, klæd ligesom Rudolph, og begge saae paa hinanden med Forundring. Nær satte nu en Krands af Roser paa Heloise og en af Laurbær paa Rudolph. Rudolph kunde ikke vende sine Øine fra Heloise, der endnu aldrig havde været saa skøn, som nu. Nær førte dem begge gennem en ny Gang, som Rudolph endnu ikke kjendte, til et Portal, hvis Vægge vare prydede med Blomster. Rudolph! sagde Oldingen høitidelig: svar mig oprigtig! elsker Du Heloise? — Rudolph svarede: "Ja, min Fader! men hør mig!" — Jeg beder Dig, tie nu. Din Kjærlighed,
 3 2 Heloise,

Heloise, kjender jeg. Han traf en Kreds om Heloise og en anden om Rudolph. Begge Kredse brændte. Menneſker adſkilte Eder, ſagde Azet nu; Himlen maae afgjøre, om I ſkulle være eet. — Begge Kredse brændte ſtedſe klarere; med eet fløde de ſammen, og Rudolph laae i Heloifes Arme.

Luerne ſluſkedes; Portalet formørkedes. Azet ryſtede med Hovedet. Rudolph, ſagde han, Marie vil forſt ſilde blive vor; dog ſkal hun blive det. Syv Aar ſkal Din og Heloifes Forbindelſe være en Himmeliſhed for hende; ſiden ſkal denne Forbindelſe redde Marie fra Døden. Tag Heloifes Haand. — Skjælvende greb Rudolph Haanden, og Heloise ſkjælvede ligeledes. Azet indviede deres Forbindelſe med hemmelige, dunkle Ord. Rudolph var ligesom bedøvet. Jorden syntes at vakle under hans Fødder. Han tænkte paa Marie, paa Pater Anton; dog ſnart ſaa han igjen den yndige Heloise ſtaaende ved ſin Side med Dine, der ſtraalede af Elſkov. Hans Brøſt var fuldt af Uroe, af hemmelig Nagmen et Blik, en Omfavnelſe af Heloise fordrev igjen denne Uroe. Azet førte nu begge tilbage

til Rudolphs Sovestue, som var opfyldt med
 Blaa, og hvori der nu, istedet for det lille
 Lige stod en bari, prægtig, med Blon. sterkrandse
 behængt Senge. Han trykte det unge Par til
 sit Bryst. Døren fæi til, Lysene slukkedes, og
 Heloise sank i Rudolphs Arme.

Rudolph vaanedede, da det endnu var mørkt
 og Heloise endnu slumrede. Han løstede sit Hode
 op og sukkede sagte: "O, Gud! hvad har
 jeg gjort!" En rasende Uro og et martrende Nag
 bemægtigede sig hans hele Sjæl. "Marie! Marie!
 O, Du fornærmede, frænkede, uskyldige
 Sjæl! hvad har jeg gjort!" Han vilde op og
 hen til Marie. Men han frygtede for at vække
 Heloise. I qvælende Angst vred han sine Hænder.
 Han kunde ikke begribe, hvorledes det havde
 været ham mueligt, saaledes at lade sig over-
 raske. Derpaa faldt det ham igjen ind, at det
 har været Himlens Vilje; dernæst beroligede
 Ager's Noelighed ham, og endnu mere den Tankt,
 at Forbindelsen skulde blive hemmelig. Men dog
 vred han sine Hænder, og bad Marie om For-
 ladelse.

Heloise

Heloise vaagnede. Rudolph, Du sukker? spurgte hun med sin yndige, behagelige Stemme. Hun trak i en Snor, og den klare Morgen lysede ned paa deres Leie. Taarer i Dine Dine, Rudolph? I mine Dine er den reneste Elskovs Ro! — Hun reiste sig op, omfavnede ham, smilte til ham, lænede sit Ansigt til hans Warm og sagde: Find dog Rolighed ved dette rolige Hjerter, min Elste! — Rolighed fandt han ikke, men dog forglemte han sin Uroe. "O," raabte han, og betragtede Heloise med Henrykkelse, "hvis Marie kjendte Dig, hun vilde tilgive mig!" — Nei, Rudolph! hun vilde ikke tilgive mig. Med heftig Bevægelse kastede hun sig om hans Hals, overstrømmede ham med Taarer og trykte rørt hans Hænder. Rudolph, raabte hun saa: o, tilgiv Du mig! — Han trykte hende i sine Arme.

Døren gik op, Nger traade ind med uroligt Ansigt, kastede et betydende Blik paa Heloise, og sagde: Kommer, mine Børn! Morgenens er saa skjøn. Modtager Dagens Lys med Glæde, ikke med Taarer. — De vare inden saa Minutter hos den Gamle foran Grotten; men Heloise
gik,

gik, for at hente Biiin og Frugter. Jeg veed ikke, Rudolph, sagde den Gamle, hvorledes jeg skal komme overeens med Din Skjebne. Der er endnu noget i Dit Hjerte, der ikke tilhører mig, ikke Lofet. Jeg læste, før jeg kom til Dig, Uroer i Dit Hjerte, og derpaa saa jeg Taarer i Dine Dine. Rudolph, Du elsker Marie mere, end mine Lærdomme, Dine Venner mere, end mig. Du ærer og elsker Marie som Din Kone, og Heloise kun som Din Elskerinde: Heloise er Din Kone, som Marie. Er Du uroelig derover, saa vil jeg beroelige Dig. Jeg kjender Dit sorte disse Hjertes Skinsyge. Ogsaa hos Heloise har jeg seet Spor deraf. Fortie endnu en kort Tid det nye Egetskab, til Maries Hjerte er befriet fra Skinsyge. Jeg indestaaer Dig for, hun skal blive det; og hvo, Rudolph, vil da være lykkeligere end Du?

”Jeg tænkte, i syv Aar skulde Marie . . . min Forbindelse med Heloise . . . ”

Efter Skjebnens Villie, ja. Dog kunne vi forandre Skjebnens Gang. Men nu, min Søn, maae Du forlade Din Ensommelighed, og boe her. Syv ganget syv Dage og ligesaa mange Timer

Timer tør Du ingen see uden mig, Heloise og Marie. Med mig er Du forbunden ved Lyset, med Dine Koner ved Ægteskab, enhver anden Forbindelse maae Du afbryde!

”Med mine Venner er jeg forbunden ved Dyd og Venskab, ligesaa hellige Baand som Ægteskab.”

Rudolph, nu igjen? — Hvad er Venskab, hvad er Dyd mod den Lykke, som Forsynet agter Dig værdig til? Har Du forglemmt, hvilket Offer Himlen fordrer af Dig? Og Du vil ikke offere den et Venskab, der kun beroer paa en ædel Bildfarelse, paa noget, som I kalde Dyd? Dine jordiske Venner foretrakker Du for de himmelske Ynglinge, de salige Aander, der udbrede deres Arme, for at optage Dig i deres Samfund? Inden saa Uger skal Du lære Midlerne til at kjende Fremtiden, til at behærskke Naturen, at adspørge Graven, at omgaaes med Himmels Aander; og denne Lykke stöder Du fra Dig!

Rudolph sad længe rolig. Endelig spurade han: ”Allerede om saa Uger vil Du undervise mig?”

mig? Jeg skal see ud i Fremtiden? omgaaes med Aander?"

Rudolph, vogt Dig, at Du ikke af Stolthed anffer denne Tidspunkt saa nær. At gjøre Menneskene lykkelige, ikke at glimre skal være Dit Djerned. Allerede inden saa Uger! ja! — Nævn mig Dine Benner. Jeg vil da sige Dig, hvilke der fortjener Din Underviisning, og hvilke ikke. Ikke alle, som Du kalder Benner, ere ædle Mænd.

"Min Fader, jeg har hellig lovet, at fortie deres Navne."

Den Gamle sagde smilende: Tause Rudolph! De staae i Din Skjebnes Bog. Friherrerne af Rådunk, Greven af Sax, Maries Fader, Thuring og andre. I have udkastet en Plan; men Gud har udsløttet den af Skjebnens Bog. Du skal lære at kjende en herligere Plan.

Rudolph saae stivt paa D'ningen: "Gud har udsløttet den? Dydens Plan?"

Jeg vil strax vise Dig, at den maatte bringe Menneskeslægten i Forvirring, hvis den skulde udføres, istedet for at gjøre den lykkelig.

Hg. Rudolph, jeg vil overbevise Dig. Lad mig høre. Hvad er eders sidste Hensigt?

Rudolph stod op og lagde Haanden paa Vandet. "Fader," sagde han omsider, "jeg har lovet, aldrig at tale derom."

Jeg ærer Din Betænkelse, Rudolph, omendstjant Din Mistillid smerter mig. Du er en meget ædel Mand. Tausshed er ogsaa hos mig den første Dyd. Men, Rudolph, hvad vilde Du sige, naar jeg gik ind med Dig, og hver Steen, hver Støtte i mit Tempel, et umyndigt Barns Mund, fortalte mig det, som Du holder for Hemmelighed? Kan Du skilles fra Marie i syv gange syv Dage? eller skal Marie boe her? Jeg vil give hende en Grotte nær ved vores, hvor hun kan leve, uden at see os.

Rudolph fordybede sig stedse mere og mere i Tanker. "Nei, jeg kan ikke bringe Marie herhid!" sagde han endelig.

Og kan Du leve saa lange uden hende? Rudolph, min Tid iler. Allerede svæver Dødens Engel omkring mig. Jeg onskede ikke gjerne at kaldes af den, uden at have en Arving til min Viisdom. Fat en Beslutning, Rudolph!

"Fader,

”Fader, kunde Du i dette Djeblif see mit Hjerte! At forlade Marie i ni og fyrretvø Dage! — Dog, det skee! Ja, jeg vil det! Giv mig endnu tre Dage. — O! Gud! min Marie!”

Du elsker Din Kone, Rudolph, og bringer Wiisdommen et stort Offer, men Lønnen derfor skal være usigelig stor. — Hør! — skal, medens Du er her, en let, skjon Slummer overfalde Din Kone, hvori hun ikke savner Dig?

”Giv mig, hvis Du kan, Rolighed, medens jeg er her, paa det jeg kan glemme mig selv. Al, hun vil klage og jamre sig for min Skyld, og giv hende Noe!”

Min Søn! den skal hun faae, sagde den Gamle fryg. Ingen Uroelighed over Din Fraværelse skal nærme sig hende. Tiden skal synes hende en Time, et Djeblif, i hvilket hun allerede ser Dig komme tilbage fra en Dal. Siig mig kun, min Søn! hvor er Din Kone? Hvor er Din Marie?

”O, Gud! maae Du vide det?”

Det maae jeg vide, og af Dig.

Rudolph

Rudolph stod op. Omfæder sagde han:
 "Fader os tie! Min Ekjebne har fordømt
 hende til Taarer. Jeg tør ikke opdage Dig hendes
 Opholdssted."

Oldingen rystede med Hovedet og sagde:
 Du vil endnu ofte fortryde Din Mistillid!

"Ingen Mistillid, min Fader; ved Gud
 ikke! Kun har jeg svoret at tie, som jeg svor
 Dig det. Lad mig nu gaae! Inden tre Da-
 ge er jeg atter hos Dig. Lad mig gaae. O,
 Marie! Marie!"

Rudolph stod endnu et Djeblig stille, og
 Heloise traade nu ud af Døren med Vin og
 Frugter. Hun spurgde: Hvor vil Du hen? og
 kastede sig om hans Hals, da hun hørte det.
 Forlad mig dog ikke saa strax! Lad hun og om-
 kyngede ham med begge Arme, trak ham til sig
 paa Bænken udenfor Grotten, og gjorde ham
 kjerlige Bekreidelser. Tilfæst bad hun ham kun
 at blive en Time endnu; og Rudolph lovede
 det. Nu førte hun ham ind i Grotten, hvor
 den Gamle ikke fulgte hende, satte sig paa hans
 Knæ, og begyndte at fortælle. Astenen var for-
 haanden, inden Rudolph vidste det. "Min
 Ma-

Marie," sukkede han stundom, og dog blev han; thi hvorledes skulde han kunde modstaae denne uskyldige, skjønne Kones smilende Kjærtegn og hjerte- lige Bønner? — Heloise sad ved Siden af Rudol- ph paa et Stue, kvædede til sin Luch de omme- ste Sange, faldt paa Knæ for ham, og saae smægtende op til ham, indtil han løstede hende op og trykte hende i sine Arme. Marie, den stakkels Marie blev forglemt under Elskovs søde Samtaler. Rudolph stumrede ind i sin Helois- ses bløde Arme. Men den følgende Morgen var han ikke at holde tilbage. Han stuttede den grædende Heloise i sine Arme og trykte hende til sit Bryst. "Farvel!" sagde han, "min Heloise, min Elskte," og sagte lagde han til: "Farvel, min Kone!"

Heloise ledsagede ham, og næsten lykkedes det hendes Kjærtegn at bringe ham tilbage. End- nu sad han længe med hende paa en Klippe, og maatte beskrive hende Marie, hvorledes han levde med hende. O! før mig til hende, bad Heloise; sig, jeg er foret vild; intet ømt Blik skal for- taade mig; ineen Taare, naar Din elskede Kone ligger ved Din Barm. Lad mig see min Es-
ker!

ster! (Hun hængte sig 'ved hans Arm og vilde ikke slippe den.) Saa sig mig i det mindste, hvor Du boer, Rudolph. Jeg vil komme allene og kaste mig for hendes Fødder, og bede hende om et Fristed. Siig mig, min Elste, hvor Du boer! Jeg ser Dig dog de tre Dage. Er dog hos Dig.

Neppe kunde Rudolph modstaae den elskende Kones omme Bønner. Allerede vilde han aabne bare Heloise Vejen til sin eensomme Klippe; men hendes Kys kvalte hans Ord.

Endelig gif han. Saa ofte han saae sig om, vinkede Heloise endnu til ham. Han smilede, og kastede Kysse tilbage. Men, da han var bag Klippen i Baggrunden, faldt en Centner vægt paa hans Hjerte, og med hvert Skridt, som han kom sin eenlige Klippe nærmere, blev denne Byrde mere trykkende. Skjælvende steg han over Klipperne, skjælvende gif han gennem den underjordiske Gang. Neppe havde hans Haand Kræfter nok til at aabne Døren. Han aabnede den, og Marie fløi med det høje Frydseraab: Gud skal Lov! der er han! i hans Arme.

Taus omfavnede han hende, og havde ikke
 Mod til at slaae sine Dine op paa hende. Over
 Glæden at see ham igjen blev Marie i Færstning-
 gen ikke vaer denne Mørkhed i hans Ejel og i
 hans Blik. Men nu satte hun sig med ham i
 en Lovhytte, for at høre af ham, hvad der i to
 hele Dage kunde have holdt ham borte fra sin
 Marie. Rudolphs Kind brændte, og hans Dje
 var meget mørkt. Marie saae det, og plage-
 de ham om at sige hende Marsagen til sin
 Tungstindighed. Han vilde smile, og i det
 samme tabte hans Smil sig i et Udtryk af Rume-
 mer. Rudolph, hvad skader Dig? Du kan jo
 ikke mere holde Dine Dine fæstede paa mig?
 Rudolph, gjør jeg noget, som mishager Dig?
 eller troer Du at gjøre noget, som kunde mis-
 hage mig? — Hun greb med den ene Haand
 hans Haand og lagde den anden under hans
 Hage, for at rette hans Blik paa sig. Hans
 Kiulte sit Ansigt paa hendes Skulder, og var i
 dette Djeblik fast besluttet, aldrig at see Heloise
 og hendes Fader mere. Marie afbrød nu Sam-
 talen. Hun fordoblede sine Kjørtegan, dog blev
 hun angstelig og forbauset. Gjerne havde hun
 spurgt:

spurgte: hvor har Du været? men hun tvang sig selv, fordi Pater Anton havde bedet hende, at hun ikke maatte plage ham for meget om at tilstaae hende Hensigten med hans Nattevandringer.

Efterhaanden blev Rudolph vel mere beoelstet, men ikke rolig. Var han blot et Djes blik ene, saa fløi hans Tanker til Uzer og Heloise; thi hos Heloise var hans Tilstand en stedsevarende Natter. Ethvert Kjerategn af hende trængte som en Vebreidelse gjennem hans Hjerter; ethvert Kjerategn, som han gav hende, syntes ham en Løgn, et Bedragerie; og saaledes døde de paa Halvvejen. Hos Heloise ansaae han selv sin Uret mod Marie for ringere; han kunde dog sige hende, hvor smt han elskede Marie, og han sagde det med en Slags Triumpf, hvorved han følte sin Forurettelse mindre. Hans Kulde mod Marie havde ogsaa gjort hende frygtløs og altsaa ogsaa koldere, en fremmed, kold Opmærksomhed fortrængte nu den fortrolige, kjærlige Tilfredshed. Marie aak og kom tilbage med røde Dine. Rudolph kunde ikke taale dette Syn. Han tog Marie i sine Arme, sukede dybt:

"Di

”O, Gud! Marie!” og gik i den tykke Skov for at skjule sin Græmmelse. Marie saae efter ham, udstrakte Armene mod Himmelen, og skjulte sig paa den anden Side af Klippen under de skyggesfulde Grene. Rolighed og Fred havde forladt deres Helligdom.

Men længere kunde Marie ikke taale det. Hun søgte Rudolph op, og fandt ham siddende under en Busk. Hurtig kastede hun sig for hans Fødder, og raabte med en Strøm af Taarer: Rudolph! vær atter min! Gjør os ikke begge ulykkelige. Min elskede Mand, fremkald ikke Elendigheden! Ved disse Ord trykte hun sin blege Kind til hans. — ”O! min Marie!” raabte Rudolph ængstelig, ”kan det berolige Dig, at jeg endnu elsker Dig lige omt, endnu elsker Dig ommere, end ellers?” — Rudolph! er det sandt? — ”Ja, ved Gud! ved mit Liv! det er det, Marie! min Marie! det er sandt!” — Nu smilede Marie til ham, og lagde Haanden paa sit Hjerte: Rudolph, Gud hjælp mig da! saa er jeg rolig og tilfreds. Lad Gorden end styrte sammen, min Rudolph elsker mig jo!

” Marie! ” begyndte Rudolph nu hurtig,
 ” jeg elsker Dig mere, end jeg kan udtrykke det, og
 skal snart for evig være hos Dig igjen, intet
 Minut skilles fra Dig. Men inden tre Dage
 er jeg nødt til at gjøre en Reise paa nogle U-
 ger. Spørg ikke hvorhen. See! jeg kunde let
 finde et Vaaskud, kunde sige: jeg maatte til
 Appenzell, eller til Thurgau, eller til Tydskland.
 Men nei, Marie! Jeg gjør en Reise, for at
 befæste min Rolighed og Din Lykke. Kun
 syv Uger bliver jeg borte, for at være Din for
 min hele Levetid. Marte! jeg beder Dig, vær
 rolig. Det er den sidste Reise, jeg gjør.”

Det Hemmelighedsfulde ængster mig, Ru-
 dolph. Det er dog vel kun en Fare eller en urig-
 tig Handling, Du er istand til at skjule for mig.
 Men lad saa være. Du elsker mig jo. Saa reis da,
 og kom snart tilbage, for at afdørre mine Taa-
 rer, der allerede nu flyde. Rudolph! Rudolph!
 kunde Du een gang see ind i mit Hjerter!

Nu børte de Pater Anton falde, og
 gif ham imøde. Rudolph frøgrede Bebreidelser
 af Anton; men den gode Pater saade kun: Du
 er urolig. Et Beviis paa, at Du ikke maas
 være

være aldeles overtydet om, at det, Du har fore, ogsaa er got. Rudolph! vær opmærksom paa Dig selv! — Sandheden er simpel, aaben og oprømt. — Rudolph taug med et beklæmt Hjerter.

Anton blev to Dage paa den eensomme Klippe, derpaa tog han Afsked med Rudolph og Marie. Jeg vil, sagde han vært, gjøre en nye Reise, for at redde en Ulykkelig. Himlen lade det lykkes for mig. Rudolph forekom det, som han for evig skulde sige ham Farvel. Ogsaa han vilde gaae den næste Dag mod Aften; men han havde ikke Mod at sige Marie noget dera om. Han blev endnu denne Nat. Den følgende Morgen sagde han med et tvungent Smil: "Saa nødvendig min Reise ogsaa er, Marie, saa kan jeg dog neppe skilles fra Dig. Men jeg maae."

Rudolph, spurgte Marie, — er denne Reise virkelig nødvendig for Din og min Lykke? Hun saae skarpt paa ham ved dette Spørgsmaal, og han rødmede. "Men," svarede han forlegen, "om den nu er for Menneskenes Lykke, Marie? Skal jeg blive her og kun leve for mig?"

Saa gaae da, og Gud ledsage Dig! Hun omfavnede ham; men han kunde ikke rive sig løs fra hende, og først mod Aften gif han endelig: — Neppe var han uden for sin eensomme Klippe, saa syntes han at være forladt af den hele Verden. Han vred sine Hænder og vilde tilbage, men hans Skjæbne syntes at trække ham fremad.

Silde om Natten kom han til Nzers Grotte. Heloise floj ham, mere fortryllende end nogen sinde før, imøde, og med den første Lyd af hendes Stemme var det, som en anden Mand besjelede ham. Hun fortalte ham, med hvilken Angst hun havde ventet paa ham den hele Gaarsdag. Rudolph glædede sig hemmelig over den Gamles Fraværelse, som bad i Eremitboligen. Han havde nu sin Heloise allene, og kunde nu ganske ofre Natten og Morgentimerne til Kjærlighed. Solen havde alt længe skinnet, da Nzer vaktede de to Lykkelige af Slummeren.

Nu begyndte Drævetiden for Rudolph. Hans Phantasie blev ved den Gamles Fortællinger frygtelig ophidset. Han troede, ikke at see andet end Nander, alle vegne at høre deres Nest, der

res Naalen; og selv den Gamle bad ham at være forsigtig og ikke antage hver Lyd for Stemmen af en Aand. Havde han saaledes tilbragt et Par Timer bag i Templet med den Gamle, saa faldt han igjen tilbage i Heloises Arme. Rudolph blev da ene med hende i den skønneste Deel af Grotten, i et Slags Løvhytte, som var bedækket med Blomster, og igjennem hvilke kun enkelte Straaler af en skøn Skumring trængte ind. Aldrig havde han i Marias Arme saa ganske udtømmet Kjærlighedens Væger, som nu hos Heloise. Hun var uudtømmelig i at give sin Elskov med ethvert nyt Øjeblik en nye fortryllende Dragt, saa han blev i en bestandig Nuis. Allerede efter saa Dage tænkte han kun sjelden paa Marie, og selv naar Heloise begyndte at tale om hende, og blev alvorlig, søgte han ved Kjærlighedsatter at omstemme hende til Kjærligheds glade Følelse.

Mangen Aften kaldte Ajer ham ind i det hemmeligste Tempel, hvor han saae Skygger og hørte Stemmer, Spaadomme og Hemmeligheder, der stedse sangslode hans Aand stærkere og stærkere til Heloise og hendes Fader. En Morgen,
da

Da Rudolph endnu var ene med Heloise, talte begge om Marie. Heloise trykte ham med Inderlighed i sine Arme og bad ham at sige hende, hvor Marie boede. Rudolph skjæmte, og søgte at undvige; men hun blev ved sin Paastand. — Da han endelig ligesrem afflog hende den, saae hun stivt paa ham, lod sine Arme synke, og et Par Taarer trillede ned af hendes Kinder. Rudolph vilde omfavne hende; Heloise unddrog sig vel ikke, men hun blev kold og sørgmodig. Hun gik bort, og han fulgte hende. Efter lang Søgen fandt han hende omsider i den mest skjulte Grotte, hvor hun sad og græd. Da han satte sig hos hende, vendte hun sig bort. Han bad, hun græd; men hun blev kold og sørgmodig. Rudolph søgte nu for første Gang hendes Kulde, og anvendte alt, for at forsone Heloise, der uophørlig svømmede i Taarer.

Saaledes gik Dagen, Natten, den følgende Dag, og Heloise blev endnu stedse kold. Rudolph var altfor vant til hendes varme Kjærlighed, og hans Hjerte lænede altfor meget efter dem, til at han skulde kunne udholde dette endnu længe. Han fastede sig om Aftenen for Heloises

Fødder, kyskede hendes Hænder, og besvør hende at stienke ham sin Kjærlighed isjen. Men Heloise svarede kun med Taarer. Snart udbredede hun sine Arme, som om hun vilde omfavne ham, snart stødte hun ham sagte bort fra sig. Nu saae hun omt paa ham, dernæst saae hun paa Loftet, som om hun beklagede sig over sin Ulykke.

I dette Djeblik, da Rudolphs Hjerte var fuldt af den ymneste Kjærlighed til Heloise, kom Hjer med et sorgmodigt Blik og mørke Rynker i Panden. Jeg beklager Dig, Heloise, begyndte han medlidende. Dit Hjerte vil bryde; men Skjebnen vil det. Du maa endnu i Aften afsted til Sicilien. — Heloise streg højt, og kastede sig i Rudolphs Arme, med hvem hun i Djeblikket forsonede sig. — Jeg hør? ja ene? roabte hun: aldrig! — Du maa, mit Varn, loade den Gamle. Spild ikke de sidste kostbare Djeblikke med unyttige Klager. Lader os alle tre overlægge, hvad vi kunne gjøre. Iaa forlader Europa paa nogle Maaneder, da Skjebnens ugsenskaldelige Villie byder det. Du, Heloise, maa til Sicilien. Rudolph kan vente os her. Dog, maaskee see vi hinanden aldrig mere.

Aldrig

Aldrig mere? raabte Heloise med vilde Dine. Jeg skal forlade Rudolph, leve for evig skilt fra ham? jeg hans Kone? O! drab mig heller paa eengang, paa det jeg ej skal tæe tusinde Gange! — Hun hængte sig ved Rudolphs Arm.

”Lad Heloise blive her, Ager!” sagde Rudolph, og trykte Heloise til sig. ”Hvad Ret har Du over min Kone? Hun skal blive her! Jeg vil det!”

Jeg vil ogsaa det, min Søn! men hvo kan stride mod Skjebnen?

Jeg, svarede Heloise; jeg i Rudolphs Arme! Rudolph! Dig tilhører jeg. Mere Dig end min Fader. Jeg er Din Kone. Maaſtee tilkommer mig allerede det helligste Navn i Naturen: Modernavnet. Og jeg skulde forlade Dig? Nei, nei! jeg bliver her!

Heloise, sagde Ager sagtmoodig; jeg beklager Dig. Men kan jeg forandre Din Skjebne? En Time efter Midnat tager Du frivillig Veien til Italien. Tænk paa Rairo! Du vilde ogsaa blive der; og hvoreledes gik det Dig?

O! Gud! raabte Heloise med en flagende Stemme, Rudolph! forlad mig ikke! En Stormvind

vind bar mig over Havet! . . . Min Fader!
er der ingen Hjælp?

Ingen! Du gaar frivillig, eller en Storm-
vind fører Dig paa sine Vinger. Jeg har for-
gjeves stræbt at forsone Ekhebnen.

Rudolph! raabte hun nu skrækkeligt, saa
forlad Du mig dog ikke! Forlad ikke Din Kone,
Din Elskede! dræb mig heller! O! gaar med
mig! Er det ham tilladt?

Det er ham tilladt, svarede den Gamle. —
Rudolph stod som forstenet. Ummelig kunde han
skilles fra Heloise, men ligesaa umuelig var det
ham at forlade Marie. Han hang uden Beslut-
ning i Heloises Arme. — Mine Børn, satter
en Beslutning! sagde den Gamle. Det er snart
Midnat. Rudolph, vil Du ledsage Din Kone?
Vil Du lade hende i Fødsels-Timen være uden
Trost? Jeg siger Dig, hun er Moder. — Begge
de Elskende omsavnede hinanden ved disse Ord
endnu stærkere, og Rudolph raakte suertelig:
"O, Marie! Marie!"

Nei, raabte Heloise, Marie maa han ikke
forlade, og mig ikke heller. Een af os er for-
dømt til Døden; og den vil jeg være! Rudolph!

Du kan ikke reise med mig. Gaa lad mig dø, dø med dette Pant paa Din Kjærlighed under mit Hjerter!

” O! for Guds Skyld, Ager! lad mig et stilles fra Heloise og heller ikke fra Marie. Hav Medlidenhed med den ulykkeligste Kjærlighed!”

Sag Marie med til Sicilien, sagde den Gamle rolig.

Ja, min Fader! Hun skal ledsage os. Ja, Rudolph! Marie skal gaae med Dig, Din Marie, Din Kone, min Søster. I Dine Arme ville vi begge leve, al vor Fodræt skal være, at elske Dig og elske hinanden, og Englens fulle misunde os. Gud ske Lov, Marie skal med!

Rudolph løftede Hænderne op mod Himlen, og raabte: ” O! Marie! hvad vil Du sige! Jeg Ulykkelige! Dø vil Du af Grammelse. Dit trofaste Hjerter vil briste af Lidelser og Kummer. Marie, Marie! er det Lønner for Din Troskab?”

Nei, hun skal ikke dø, Rudolph! sagde Heloise. Jeg vil forfalle mig. Hun skal ikke se min Kjærlighed, ikke høre mine Sukke. — Jeg vil anfalle mig som en Fremmed, som en Blugtning.

ning. Først i Morgen vil jeg møde eder, og anraabe Mariæ Beskyttelse. Jeg vil være hendes Opvarterske. Gjør alt, hvad Du vil; kun forlad mig ikke! forlad ikke Marie! Gik! hent hende! Men, Rudolph, hvor skal jeg træffe Dig? Jeg vil ikke kjende Dig; vær ubekymret. Et Blik fra Dig skal være mig nok; kun forlad mig ikke!

Hvor er Marie, Rudolph? En Mand skal indgive hendes Sjæl den Beslutning, at forlade sin Fader, som hun elsker, og gaae med Dig. Søg mig, hvor er hun?

” Hun er . . . o Gud! hun er . . . Men er det ogsaa vist, at Skjebnens Villie bærer Heloise at reise? Overbeviis mig det om, Fader, og jeg er bereed til alt. Lad mig høre Skjebnens Stemme! Jeg skal forraade, hvad jeg hellig har lovet at fortie, Mariæ Opholdssted? Lad mig blive overbevist. ”

Det skal Du. Kommer mine Børn. — Han gik foran.

Bliv ved Dit Forsæt, Rudolph, hvilkede Heloise til ham, og gaae ikke, førend Marie er hos os! Lad Dig ikke afholde detsra! —

De gik ind i Templet. Nær lod Rudolph og Heloise træde ind i en brændende Kreds, og holde hinanden tæt omfavnede. Derpaa trak han en Ildkreds rundt omkring sig selv, begyndte at bede høit, bedækkede sit Hoved og faldt paa Knæ. Med eet traade sex blege Dødnings- Skikkelser ind og omringede Kredsen, hvori han laae paa Knæ. Fire vare Middere, som stode her med dragne Sværd, opslagne Visirer, aftegraae Ansigter og stive ubevægelige Dine. Den femte af disse græsselige Skikkelser var en Biskop, klæd paa ældgammel Maner; den sjette en skjon Kone i en sort Dragt, bleeg, med et langt Slør, som hæng til hang ned over hendes Haar. Heloise raabte, da hun saae disse sex gyselige Skikkelser: O! Gud forbarme sig! og gjorde en Bevægelse, for at redde sig. Rudolph holdt hende fast om skynget og hvistkede til hende: "bliv i Kredsen Heloise!" Hun faldt kold og livløs i hans Arme. Kvinde- Skikkelsen vendte sig langsomt til Rudolph, og saae derpaa med de stive Dine op mod Himlen.

Du reiste Nær sig fra Bonnen. Han kastede Dækket af Hovedet, og sank halvdød tilbage,

da han blev de sex gyselige Skikkelser vaer. Guld
 af Skræk vilde han forlade Tryllekredsen, men
 hvor han vendte sig hen holdt en af Ridderne
 ham sit Sværd imøde. Bedrager, sagde Biskop-
 pen med huul Stemme; Din Time er kommen!
 — Han har opvaakt Guds Vrede! raabte Rid-
 derne. Njer faldt paa Knæ, og bad: Naade!
 Naade!

Bedragne Rudolph, sagde Biskoppen, vi
 dømme! de Døde dømme, som denne Bedrager
 har spottet! Bring Pigen nærmere. Rudolph
 blev staaende urokkelig i Kredsen og trykte He-
 loise fast til sig.

Forlad Tryllekredsen, blev Biskoppens Stem-
 me ved; vi komme, for at redde Dig fra Be-
 dragers Hænder.

"Fra Bedragerer?" spurgte Rudolph He-
 loise halv høit, der just kom til Live ijen i hans
 Arme. "Heloise, fra Bedragerer? For Guds
 Skyld tael!"

Ja, fra Bedragerer, Rudolph, svarede He-
 loise anstiltig. O! Gud! det er ude med mig.

Biskoppen talde atter. Oprigtig Tilstaelse
 kan redde Dig, Munk af Sachnang! Tael!

Langsomt reiste Azet sig, og betragtede opmærksom disse Skikkelser efter Naden. Hvad skal jeg tilstaae Eder? sagde han derpaa. Troer I, jeg mis kjender Eder? Mennesker ere I, ikke Vænder, tager Moskerne af!

Rudolph holdt endnu bestandig Heloise i sine Arme. Paa eens gang vaklede den qvindelige Skikkelse, og faldt med det Skrig: Rudolph! i en Ridders Arme. "Marie! Marie!" raabte Rudolph, lod Heloise synke, tog den ulykkelige Marie i sine Arme, og holdt hende fast trykket til sit Bryst. "Marie! For Guds Skyld, giver mig dog Lys heri! Er jeg bedraget? o, er jeg bedraget?"

Det er Du, sagde Biskoppen, da tog Marie af. Det var Pater Anton. Du er bedragen, trods mine Advarsler bedragen, Rudolph!

"O, jeg ulykkeligste af alle Mennesker! Heloise, Du kunde bedrage mig?"

Nei, sagde Azet; Heloise var selv bedraget. Hun vidste ikke mere, end Du. Tillad mig. Jeg vil tilstaae Eder alt. I have overrumplet mig.

Heloise

Heloise reiste sig. — Er det Marie? spurgte hun; det den lykkelige Marie? — Hvad Du saa end maatte vilde, Du Ondskabefulde, jeg vil ikke længere tjene Din Ondskab. Du vil redde mig. Jeg vil ikke være reddet: thi han elsker Marie! Rudolph! Du er bedraget af denne ondskabefulde Munk og af mig. Allerede havde jeg ofte i Sinde at opdage Dig alt, men jeg skjæbde for denne affævelige Djævels Dolk. Han havde mig i sin Magt, og kjendte mit Hjerte. Hvad havde jeg ikke gjort, for at besidde Dig! Erindre Dig, da vi gik hid, bad jeg Dig, ikke at reise uden Marie. Han havde solgt Marie til Biskoppen af Ebur. Du, Rudolph, skulde med mig til Sicilien. O! vend Dig ikke bort fra mig med Afstye! Jeg har bedraget Dig, men jeg vilde ikke gøre Dig ulykkelig. Uden Marie var jeg ikke reist; og Du skulde have saaret alting at vide af mig. Ak! jeg elskede Dig alt for meget til at bedrage Dig længere.

”Heloise,” sagde Rudolph smertelig, ”Du kunde bedrage mig?”

O! Gud! dræb mig, piin mig, Rudolph, men spørg ikke i denne Tone, der sønderriver mit hele Hjerte!

Men hvorledes bedrog Du ham, Munk? spurgde Anton.

Ligesom J bedroge mig det første Djeblif ved at overraske og spille under Dækket med hinanden. Nogle Munkte ere mine Hjelpere. Et Huulspeil, en Tryllelygte, tyf Damp, mange Forhaabningaer, Rudolphs Forfængelighed og Indbildningekraft, høje og hemmelighedsfulde Løfter, underjordiske Smuthuller, min Klædedrage — det var alle mine Herexier, som fangede Rudolph. Derpaa maatte Vellysten holde ham i mine Lænker. Han udtømmede i lange Drag Vellystens Bager i denae fortryllende Niges Arme.

Skurk! skændige Skurk! raabte den gode Anton med Affkye.

Skurk? Hvad har jeg gjort? Jeg forskaffede ham nogle vellystige Daac, og gav ham, om han vil, for sit hele Liv den Lære at være forsigtig. Min Noile er nu endt. J, som jeg ikke kjender, vare mig for fine. Jeg bedrog ham, J mig. Som Præst staar jeg under
 Beskyt

Beskyttelse af den hellige Fader og Biskoppen af Chur. Det sætter mig i Sikkerhed for eders Hævn.

"Sætter det Dig i Sikkerhed?" raabte Rudolph, og reev en af Ridderne Sværdet af Haanden, og Munken laae paa Gulvet i sit Blod. Nu fastede han Sværdet paa den Døende, saae op mod Himmelen, dernæst paa Marie, og raabte: "O, Gud! hvorfor maatte jeg være fød, for at gjøre de bedste Mennesker ulykkelige! Marie! jeg heder Dig kun om Medlidenhed. Forband mig ikke i min Glendighed! Gud velsigne Dig!" Han vilde ud, men Marie holdt ham tilbage. Rudolph, sagde hun og aabnede sine Arme; kan Du finde andensteds Noe, end ved Din Maries Hjerter? Hun trykte ham til sit Bryst. Han skjulede sit Ansigt ved hendes Barm, og stammede, uden at see paa hende: "Nei! Marie, lad den Ulykkelige fare, Du kan ikke tilgive mig!"

Heloise fastede sig for Maries Fødder, og sagde: Ja, Du maae tilgive ham. En Engel havde ikke modstaaet de djævelske Snarer, som Munken og — jeg — ja ogsaa jeg lagde for ham.

ham. Lykkelige Kone, Du er elsket saaledes som aldrig nogen Kone endnu var.

Marie kastede et foragtende Blik paa Heloise; og denne blev ved: Ja, jeg har forjent dette Blik, der knuser mit Hjerter. Og dog — ak! jeg elskte ham maaskee uudsigeligere end Du, og vilde dog ikke berove Dig ham.

Bort fra mine Dine, elendige, fordærvelige Slange! raabte den blide Marie med bitter Hefstighed; Rudolph, stød hende bort! — Ak! sagde Heloise til Rudolph, der endnu laae taus ved Maries Hjerter, kun et tilgivende Blik, og jeg vil gjerne døe. Langsomt reiste Rudolph sig fra Maries Barm, saae bedende paa Marie, og sagde sagte: "Jeg tilgiver Dig Heloise som Marie tilgiver mig!" Marie lod Rudolph staae, løb grædende til Pater Anton og sagde med Bitterhed: nei, min Lykke, min Rolighed er borte! Pateren svarede hende smilende: Marie, Du er ikke rolig nok for at dømme rolig. Rudolph er atter vor, er Din! . . . Heloise — han vendte sig til Pigen, som endnu stedse laae paa Knæ — Heloise, staae op! Du gaar med mig.

Til Graven? Ikke sandt, til Graven? . . .
 O, Rudolph! maae jeg døe, fordi jeg elskte Dig
 . . . Rudolph! . . . Dog, jeg gaaer med
 Dig. Ikke sandt, til Graven?

Til Din Lokke, sagde Pater Anton. He-
 loise, i dette skjønne Legeme kan ingen djævels
 Sjel boe. Du har stiftet Ondt. Jeg vil lære
 Dig, hvilken Lykke det er at være god. Kom!
 vær fra nu af min Datter, om Du vil! Han gik
 med hende. — Farvel, Rudolph, raabte Heloise
 med en angstelig, afbrudt Stemme; Farvel for
 evig!

Min Son Rudolph! sagde Thüring. Gåtte-
 tingen og beage Fribererne af Råjuns sagde:
 Broder Rudolph! Du er reddet! Lader os gaae!
 Thüring lagde Maries og Rudolphs Hænder i
 hinanden og saade: Jeg giver Dig Marie anden
 Haand. Marie slog Dinene ned, og trak vel ikke
 Haanden tilbage, men rørte den heller ikke. Men,
 da Rudolph sagde med inderlig Omhed: "min
 Marie!" da var hendes Kulde forsvunden. Hun
 fastede sit Dje paa ham, trykte hans Haand,
 og beseglede sin Tilgivelse med et Kys. Nu
 blev hun paa Mændene, der først vilde besee

Grotten, at de maatte ile hjem. Nei, sagde hun, lader os ikke opholde os længere. Rudolph har allerede været her alt for længe, og alt for ofte. Ak! kunde jeg aldeles udlette Mindet om denne Grotte af hans Sjæl! — Det kan Du, sagde Thuring sagte til hende, ved Kjærlighed og fuldkommen Forladelse for hans Feil.

De kom alle tilbage til den eentlige Klippe — Rudolphs og Mariæ Bolig. Saasnart Marie omsider var ene med Rudolph, græd hun bitterlig, og han kunde ikke stille hendes Tæarer. Hun tilgav ham, hun lovede at forglemme, og dog hørte han den hele Nat hendes Suk, hvoraf ethvert var et Dolkestik i hans Hjerte. "Ja!" tænkte han, "min og Mariæ Fred er borte."

Der forløb Maaneder, inden Marie fik sin forrige Munterhed tilbage igjen. Den gode Munks hele Anseelse var nødvendig, for at trylle Roligheden tilbage, der dog ofte blev forstyrret ved Mariæ Suk.

Rudolph blev nu uafbrudt paa sin eensomme Klippe; thi blot den fjerneste Yttring om, engang for en Times Tid at forlade Marie, lokkede Tæarer i hendes Øine. Rudolph! sagde hun,

hun, og han svarede strax: "Jeg forlader Dig aldrig mere." Ofte spurgte hun Munkens Centrum, hvor Heloise opholder sig. Han svarede, vær dog rolig, Marie! Heloise er bleven en god Pige, og sælger bittere Taarer over at hun har forstyrret Din Rolighed. Marie, kan Du ikke elske hende? Hun er meget ulykkelig! — Ak! Fader, svarede hun saa, jeg hader hende ikke mere; men hun har dog villet forgifte mit hele Livs stille Glæde.

Saaledes vare adskillige Maanedes forløbne, og endnu stedse kunde den fjerneste Hentydning paa Grotten gjøre Marie urolig og bevæge hende til at kaste et forskende Blik paa Rudolph. "Ja," sagde han ofte, "jeg har fortjent det; men, Marie, naar vil Du forglemme?"

En Dag kom Pater Anton om Aftenen silde paa den eensomme Klippe. "Marie," sagde han, "jeg har Din Hjælp sønnden hos en Ulykkelig. Du maae forlade Rudolph i Nat." — Hun gik med ham, og han førte hende gjennem Klipperne til en liden Landsbue. "Du gætter vel ikke, Marie, til hvem jeg bringer Dig? Den døende

døende Heloise vil tage Din Tilgivelse med sig i Grav n."

Den døende Heloise? O, Gud! den døende?

"Ja, den døende. Marie, Du sølte Had mod hende. Graven forsoner jo alt Fiendskab, jeg haaber ogsaa Dit."

Lad os, ile! lad os, ile! O, Gud! jeg har nok bedrøvet hende?

"Gjør nu vel imod hende, Marie." —

Han førte hende ind i en Hytte, hvor Heloise laae bleeg og døende paa en Seng. Da hun saae Marie, reiste hun sig op med Møje og sagde sagte: har Du tilgivet mig, Marie? — Lyden af den matte, hule Stemme trængte Marie gjennem Hjertet. Hun greb Heloises Haand og rødede den med sine Taarer. Heloise, Gud tilgive mig, som jeg tilgiver Dig! Hun trykte et Kys paa den Døendes blege Læber.

Jeg takker Dig, Marie! jeg takker Dig! Marie, jeg har endnu een Skat, for hvilken jeg ene ønskede at leve, dersom mit Liv ikke var en evig Lidelse. En Døende overgiver Dig den. Marie, vil Du modtage den af mig?

Gud! Heloise, tael, tael!

Vær Moder for min Datter! (Hun tog et Barn frem under et Klæde.) Hun hedder som Du: Marie. Jeg beder Dig for Gud: vær Barnets Moder. Du maae elske det, om ikke for min, saa dog for Rudolphs Skyld. Det er Rudolphs Datter!

Marie tog Barnet med skjælvende Hænder, trykte det til sin Barm og beduggede det med sine Taarer. Rudolphs Datter, min Rudolphs Datter! raabte hun rørt. Høloise, jeg vil være Barnets Moder! Gud er mit Vidne. Kom, min Marie, til Din Moders Hjerter.

En blid, himmelsk Smil udbredede sig over Høloises blege Nason. Gud velsigne Dig derfor, gode Marie! Lær jeg sige: min Søster, Marie?

Min Søster Høloise! min Søster! Ja, jeg har tilgivet Dig! O Gud, gode Høloise, tilgiv mig, at jeg bedrøvede Dig.

Høloise trykte sine kolde Læber paa Mariens Haand, og kyskede Barnet. Farvel, min Datter! Jeg giver Dig en ædlere Moder, end jeg kunde været Dig. Søster Marie, bring Rudolph mit Farvel! O! naar I nævne for min Datter hendes Moder, saa forriet hende min Forbrydelse!

For

Forglemmer den, om I kunde, og tænker kun paa den ulykkelige døende, aldrig paa den lykkelige Heloise. Farvel, min Søster! Farvel, min Datter! Hilses Rudolph fra mig. Da Du, min gode Fader, Gud lønne Dig, for Du reddede mig! Lever alle vel! Hun udstrakte Haanden efter Marie; men hendes Aand forsvandt, og hendes Haand sank tilbage paa Vuden.

Stum, henreven af Medlidenheds skjønne Kælelser stod den menneskelige Marie ved Sengen, hvor Heloise laae, og ønskede hende tilbage i Livet. Munken benyttede dette Øjeblik, og vriste Marie med Sagtmodighed de Keil, som hun af Skinsyge havde begaaet mod Rudolph. Marie afbad endnu engang hos den Døde sin bitre Skinsyge, og ledsaget af Munken, gik hun derpaa, sikkert bedre og taalmodigere, med Heloises Datter paa Armen, tilbage til sin eensomme Klippe.

Hun bragte Rudolph Børnet, lagde det paa hans Arm og saade: Rudolph, jeg er dette Børns Moder, Du dens Fader. Det er Heloises og Din Datter. Hun fortalte ham nu, hvor hun havde været og hvad hun havde talt med Heloise.

Ru

Rudolph trykte sin Datter til sit Hjerte, og faldte med Smerte Taarer for Heloise. I Forstningen skjulte han sine Taarer, men Marie trykte ham i sine Arme og sagde rørt: Grød! gode Rudolph! hun fortjener det; hun elskte Dig. Rudolph, jeg gjorde Dig; jeg gjorde Heloise Uret.

Begge grød nu for Heloise, hvilken Kjærlighed, Grammelse, og Mundet om hendes Forbrydelse havde dræbt; og deres Taarer fløde endnu stærkere, da Anton fortalte dem om Heloises Anger, om hendes Kjærlighed til Rudolph og Marie. See! mine Børn, sagde Munken, allerede tidlig tabte Heloise sit Hjertes Ukyldighed, der ikke var skabt til Forbrydelse; Om Kjærlighed til en ædel Mand gav hende den igjen, og hun døde som en god Kone, som et Offer for sin Kjærlighed og sin Beslutning aldrig at see Rudolph mere. En vellystig Munks fineste List havde ved de selvsamme Midler, som man anvendte for at forføre Dig, ved Sun af Hander, Rilt hende ved sin Sjæls Rænsbed, der er Menneskets eneste Stolthed.

Nu forklarede han dem de Midler, som Munken af Wachsang havde brugt, for at frembringe

bringe alle de tilsyneladende Underværker. — Kun eet kunde Rudolph ikke begribe, hvorledes Bedrageren har kunnet gjette hans Tanker. ” Munken vidste, ” sagde han, ” at Du havde advaret mig for Bedragerie, og at jeg ønskede at see Guttera. ” Anton svarede smilende: Du var Din egen Forræder. Dine Blik fløj paa den Dag, da jeg havde advaret Dig, forskende omkring i Grotten. Den listige Munk bemærkede Dine mindste Bevægelser. Han sluttede fra denne Omstændighed til Mistillid, og, fordi han kjendte din Lettroenhed, til Mistillid, som af en Fremmed var opvakt mod ham. Da Du ønskede at see Guttera — havde ikke Heloise talt den hele Aften om hende? betet for hende? grædt for hende? For Din Indbildningskraft svævede intet andet Billede end Gutteras. Munken kjendte dit Ønske; thi han havde selv ved Heloise opvakt det. — ” Men hvorledes Gutteras Mand? ” spurgte Rudolph. ” Saavidt jeg kunde domme, var det Gutteras Skabning og hendes Stemme. ”

Ritig, min Sønn! saavidt Du kunde domme; thi det Billede, som man led Dig se, havde kun en sjævn Lighed med Guttera; maaste kun det blende

blonde Haar og Dragten. Derfor kom det ogsaa kun paa nogle Djeblikke frem af den indhyllende Nøg. Og først, da Heloise laae afmægtig i Dine Arme, da Du var beskjæftiget med hende og maatte vende Ansigtet bort fra Billedet, taledes en Stemme. Hvorledes vil Du skjelne mellem saate udtalte Ord — der altid lode sig vanskeligt skjelne imellem, i det Djeblik, da alle Dine Sjælekræfter ere i en højst stormende Bevægelse, da Dine Dine og Din Troe allerede have overbevist Dit Dre — hvorledes vil Du i saadant Djeblik skjelne mellem saadanne Ord? under disse Omstændigheder kunde Munkens have spaaet sig et lykkeligt Udfald, om end Bedrageriet havde været grovere endnu. Din Phantaste blev sat i Flamme, Din Sandheds Kjærlighed bedøvet ved Bellyst og Begjerlighed. Man bragte Dig til at ønske, at finde Sandheden her, i Heloises Arme; og endelig skulde Du bevirkes til at finde Behag i dette Bedragerie. Ingen Bei fører lettere derhen, end Bellyst, og Du sank stedse fra den Gamles Tjælleredse i den skjønne Heloises Arme. Munkens vilde bortførte Dig fra Lydsland og vide Marias Opholdsted.

for

for at overlevere hende i Bøllystens Hænder; og, hvis dette ikke lykkedes, da ved Din Kjærlighed til Heloise sætte Splid imellem Dig og Marie, for saaledes at ophæve vort Forbund, hvis Virkninger man frygtede mere end man behøvede. Din Uroslighed efter det første Besøg i Grotten forraandede Dig for mig, og jeg eftersporede Dine Veie. Vel kunde jeg i Begyndelsen ikke komme paa de rette Spor; men omfider opdagede jeg ved en Hjelpers Hjælper Indgangen fra oven af ned i Ruinerne, To af hans Hjelpere bleve betagne af Stræk, da de saae os. Saaledes kom vi uopdagede lige til Templet, og Du var reddet. — Min Søn! kunde dog hvert Menneske høre Din Historie og lære deraf, at Guddommen har gjort alt, hvad der kan forbedre og lykfsaliggjøre Mennesket, simpelt, klart og begribeligt! Sandheden, min Søn, behøver ingen Gjenfærd, ingen Hemmeligheder, for at erkjendes; vor Fornuft er det Lys, der skal og maa lyse for os. En anden Veie til lære Sandhed paa kunde ikke gives, fordi enhver anden staaer Bedrageren og Forbryderen aaben, før paa den at prædike Overtroe og gjøre Mennesker ulykkelige. Kun over Fornuftgrunde er

vor

vor Fornuft Dommer. Dersom ogsaa Syner,
 Underværker og Gjenfærd skulde være Beviis for
 Sandheden, saa maatte Phantastie, Lettroenhed,
 Bøllyst og Sandselighed være dens Dommere; og
 da veer Menneskeslægten! — Endvidere, min Søn!
 Din Tildragelse er bleven mig dobbelt lærerig.
 Hvor meget vi nu end behøve denne eensomme
 Klippe, for at beskytte og skjule os, hvor ædelt
 vi end anvende dette usynlige Tilflugtssted; saa
 er det dog ikke glemt, at engang et ærgjær-
 rigt Hoved blandt os kunde misbruge dette
 hemmelige Tilflugtssted til Bedragerier. Vel har
 jeg af Forsigtighed betroet dette Opholdssted kun
 til saa — de ædleste Mænd, som jeg har prøvet
 og opdraget; men vi ere alle Mennesker. Og
 saa det bedste Menneske er ikke Gud, og det kan
 falde. Selv Dyden, naar den bedrager, kan
 blive farlig, i det mindste ved Exemplet. Dette
 Sted, som Dyden nu behøer, kunde engang blive
 en Bølge for Last og Ærgjerrighed. Sandhed,
 Riidom og Dyd maa vel virke uden Larm og
 skjule, men ikke adskilt fra Mennesker. Et hem-
 meligt Selskab for Dyden kan blive farligt,
 fordi Medlemmerne kunne vænne sig til den Tanke,

at

at herſke over Menneſkene ved deres hemmelige
 Bogen. Fra Hemmelighed til fromt Bedragerie
 er kun et lille Skridt, og derfra til Bedragerie
 for at herſke et ikke ſtorre. Ogsaa i Dyden gi-
 ves der Overtroe, og intet kan lettere befordre
 den end hemmelige Forbindelser. Vi ere gangne
 for vidt. Noget af vore Medlemmer ſeile alles-
 rede nu; de begynde at anſee vort Selskab ſom
 Herre i den hele Fjeldegn. Kun endnu nogle
 Skridt videre, og de ville ikke længere lede,
 men herſke. Men det Skridt, ſom vi ere gang-
 ne forvidt, kunne vi let træde tilbage. Jeg vil
 i den næſte Forſamling gjøre Forſlag, hvorles-
 des ethvert Tilflugtsſted for Bedragerie og For-
 brydelse lader ſig forſtyrre. Vi ere dydige, men
 ville ogsaa de blive det, der efter vor Død kjende
 denne ſkjulte eenſomme Klippe? Vil den aldrig
 falde ondſkabsfulde Menneſker i Hænderne?

Rudolph ſagde ſagtmodig: ” Vil elſker jeg
 denne Eenſomhed mere nu end ellers, fordi mine
 Daarligheder have gjort Verden modbydelig for
 mig; dog fra nu lever jeg ganske for Dig og
 Marie.” Han gik med Munken til den næſte
 Forſamling til Truus. Denne yttrede ſine Evind

angaa'

angaaende det hemmelige Forsamlingssted, og alle Medlemmerne i Selskabet vare ædle nok til frivillig at give Slip paa Hemmeligheden. — De gjorde de omkring boende Bønder bekjendte med den eensomme Klippe, lode Indgangen til den udvide, og satte Bønder derind, for at dyrke dens frugtbare Marker. — Fra tredive Hytter gjenlød nu Glæde og Liv, der ellers kun havde boet i een Hytte.

Rudolph og Marie forbleve paa den eensomme Klippe, og det var deres fjæreste Forretning at opdrage deres Datter Marie. Ogsaa Juttas og Güttingens Søn kom nu ofte igjen til sine elskede Pleiesforældre; en skøn, meget ædel Yngling paa sexten Aar; han var en Glæde for sin Fader, hvis Discipel han tillige var, og som hele Maaneder opholdt sig hos Greven af Sax, for at undervise ham. Wilhelm af Güttingen var Bøndernes Yndling i den hele Fjeldcan ved Rhinen. Ingen kjendte de enkelte Bønders Karakter saaledes som han. Han vidste altid med Sikkerhed at opgive Peter Anton de Ædleste og Roligste blandt dem. Den muntre Yngling svarede bestandig omkring. Snart var han paa

Sagt,

Agst, snart i Disentis, snart hos Nâjuns. Hvor Bønderne havde en Fest, der savnedes han aldrig. Han kæmpede med dem om Prisen, dansede med dem, opholdt sig i deres Hytter; han bad for dem hos den gamle Abbed af Disentis, hos Sax, hos Nâjuns og de andre Adelsmænd, som han kjendte; og ingen kunde aflaae den saa inderlig bedende Yngling noget. Allevegne, hvor han kom hen, fløj ham venlige og taknemmelige Blik imøde. Bort Selskab, sagde Anton, vil i Wilhelm overleve os.

Nu herskede mere Rolighed i Fjeldene. Keiser Sigismund var en Ven af de frie Waldstædter og de øvrige Landmænd. I Kostanz for samlede sig nu Biskopperne og Geistligheden fra alle Dele i Europa tilligemed de tyske Fyrster, *) for endelig igjen at forene den adspaltrede Kirke, og ved et Koncilium at tvinge det romerske Hof til at forbedre Geistlighedens Sæder. Daa Herrug Fredrik var der tilligemed Pave Johannes, og Keiseren gav Kirkeforsamlingen Mægtighed og Værdighed. Pater Anton var der i Abbedens af Disentis Navn. I Begyndelsen

*) 1414.

en ubemærket Munk; men allerede efter nogle Dage de fornemste Biskoppers Fortrolige, ehé han var den første, der opdagede saavel Paven's Uvillighed mod Kirkeforsamlingen, og hans Lyst til at splitte den ad, som Hertugens Forsæt at hjælpe Paven. Han havde de bedste Efterretninger fra Rom selv; hans Forslag til Forbedringer vare de viseste, hans Forholdsregler for at vedligeholde Enighed, de virksomste.

Reiseren begyndte snart at blive opmærksom paa den Munk, der kjendte Helvetiens Land saa næje, og som saa mange Adelmænd hængte ved. Ved en Turnering, som Fredrik gav de Store og Adelen, trængte Anton sig ind i Reiserens Loge og lod ham melde, at han havde noget nødvendigt at aabenbare ham. Reiseren saae sig omkring og sagde: I Alfren, kjære Munk!

Fredrik traf Pater Anton næsten med Nagt ud af Logen. "Siig mig det, Munk! hvis Du veed noget." Jeg siger Eder, Naadige Herre, svarede Anton, denne Dag vil styrte Eder i Elendighed! — "Munk! Du har Pagt med Djævelen!" raabte Hertugen. "Kom, Du skal siige mig mere." Han tog ham med

C c

fig

sig, og gav Befalinger. "Tael nu! hvad veed Du?"
 — Ja veed, Naadige Herre, at Paven vil flygte,
 eller er flygtet, og at ogsaa J forlader Konstanz,
 for at følge ham. Det vilde jeg aabenbare Kei-
 seren, for at redde Eder.

"For at redde mig? Munk, Du raser!
 For at redde mig?"

Ja, Naadige Herre! Keiseren hader Eder;
 han vil gribe Leiligheden —

"Munk! jeg har Arm og Sværd."

Og Fiender, Naadige Herre!

"Ja — Munk! hvad har jeg gjort Dig, at
 Du vil tælles blandt Rudolphs Bannere?"

J misgjender Eders Bannere og Eders Fiender.
 Rudolph er ikke Ederes Fjende, omvendt sjønt
 han veed, at J vilde styrte ham i Ulykke ved
 Munken af Wahnang. — Naadige Herre, J iler
 Ederes Undergang imøde.

Hertugen sagde smilende: "Keiseren kan
 ikke høre Bannere frem."

J forglemmer Sjælden. Jeg beder Eder,
 forstyr nu ikke atter Freden.

J det samme traade en af Fredriks Wode
 ind i Gemaket. "Nu, Munk, gaae nu og sig

Keis

Keiseren, hvad Du veed." Fredrik kastede sig paa sin Hest og reed i fuld Fart op ad Rhinen: Folket rasede af Harmen, da det fik at vide, at Paven og Hertugen vare flygtede. Begges Boliger bleve forstyrrede, og neppe kunde Keiseren redde deres Venner fra Døden.

Rudolph gik med Pater Anton tilbage til Fjeldegnen. Jeg ventede af Conciliumet, saade Anton, mere end der er udvirket; men lader os være rolige, Rudolph. Endnu er ikke den Tid kommen, at Mennesket, befriet fra Overtroens Nag, kjender og føler sit Værd; men den vil komme. Hus — Gud træste den Sandhedens Martyr — er kun en Forløber for den seirende Fornuft. Af hans Afse skulle Tusinde staae op, som ingen Luer mere skulle undertrykke. Jeg har talt med den ædle Mand, Dagen før hans Død, i Fængslet. Vi forstode hinanden snart. For den Eviges Throne, hvor Sandheden boer, see vi hinanden iagen, sagde han blid som en Engel, da jeg forlod ham om Morgen. — Lader os fra nu af være roligere end nogenstunde før, og intet overdrive. Lader os lære Sandheden, men efterhaanden. Fredriks Flugt maae have store

Følger, de første Følger for Helvetien. Fjeldge-
 nen vil faae en nye Skikkelse. I denne almin-
 deliae Forvirring kunne vi intet gjøre, uden i det
 højeste afhjælpet enkelt Elendighed. Gaa lader
 os benytte os af Tiden; lader os udbrede Lys,
 hvor vi formaar, og midt i Stormen rolig vente
 dens Ende. O! Rudolph, Rudolph! jeg lærer
 hver Dag mere, at intet maae fremstødes, intet
 overiles, intet overdrives; allermindst Sandhe-
 den! Den ulykkelige Huf's Ven knædede den
 sidste Aften i hans Liv den ædle Mands Bænker,
 vædede dem med Taarer, og søgte at trøste
 ham. Døe! med Gud! raabte han, døe! Huf.
 Din Død vil skaffe Sandheden tusinde Tilhæn-
 gere; Dit Martyrblod forsaml Tusinde til
 Lyset. Huf, den vise, sagtmodige Mand, rustede
 med Hovedet. Kjære, sagde han, Tilhængere vil
 min Død vist nok skaffe mig. Men kun Sand-
 heden fordrer Tilhængere, ikke jeg. O! maatte
 min Død dog i eet Hoved antænde Sandhedens
 Lys! denne Enne skulde være mia lærere end de
 Tusinde, der ville rose over min Død, uden at
 kjende Sandheden. En Martyr gjør ligesom Un-
 derværterne Fanatiker. Oplysning er nødvendig
 for

for Verden, ikke blindt Maferie. Jeg frygter, Böhmen vil blive en Skueplads for blodige Krige, ikke en Skueplads for Lyset. O! siig mine Böhmer, at Hns velsigner dem med sit sidste Mandedræt, men at han ogsaa beder dem rolig at søge Sandhed. Troe mig, først det kommende Aarhundrede vil flade den. — Gaa talte dem blide Hus. Jeg kastede mig i hans Arme og sagde: Gud vil lønne Dig, ædle Menneske! Døe! men Dit Lys vil ikke forsvinde. Da saaledes gik det ogsaa, Rudolph. Lader os kun lære; ikke overdrive. Sandheden maa begribes, ikke udbredes med Vaaben. En rasende Skare kæmper i Dag for Sandheden og i Morgen for Overtroen, saasnart en Bedrager forstaaer at hellige den og en Martyr døer for den. Vær rolig, gode Rudolph. Friheden er Sandhedens Datter, og begge have eet Tempel. Blod og Krig kunne ikke undertrykke dem, men heller ikke udbrede dem. Friheden fordrer løse Hoveder, og ikke bevæbnede Hære. Et eneste ærgjerrigt, listigt Menneskes Navn bringer et heelt Folk i Oprør, og styrter det snart igjen tilbage i det meest trykkende Slaverie, saalænge den store Hob

ikke

ikke kjender Sandheden og er fri fra Overtroe, Lader os fordrive denne, og Friheden seirer af sig selv. Fyrsterne selv skulle, maae befordre den, saasnart Sandhed omsvæver deres Folk og deres Throner. Lader os rolig sætte vort Haab til Gud. Forsønet gaar aldrig tilbage. Det fører stedse Menneskene ved Haanden fremad.

Under saadan Samtale kom de hjem til Marie. Selskabet for Sandhed og Dyd blev forsamlet; og Medlemmerne besluttede, i hvad der end maatte ske, at vedligeholde Roligheden i Høj-Rhårtlen.

Meget snart indtraf, hvad de spurgte for. Fredrik blev erklæret fredløs, og Keiseren overdrog Schweiz, at erobre hans Lande. Alle vegne brøde nu Bannerne op fra forskjellige Steder og Forbund; og den ulukkkelige Fredrik tabte i faa Dage alle sine rige Ejendomme i Thurgau, i Nargau, ved Wald, i Rhindalen og paa hin Side af Rhinen. Forladt af alle sine Venner flygtede han fra den ene Borg til den anden. Bag ham brændte hans Borge og Stæder. Hvor meget havde den ulukkkelige Fyrste nu givet for Vøndernes Kjærlighed, som han

eller

ellers foragtede, hvor meget havde han nu givet for
 een Taare, som en Almues-Mand havde grædt ved
 hans Fald! Ak! han følte saa dybt, at en bitter,
 haanende Latter forfulgte hans Flugt. Nu ind-
 saae han, at man kun bør lide paa Folkets Kjær-
 lighed, ikke paa dets indgangne Forpligtelser; thi
 Sjeldne vilde sikkert holdt den halvtredsinde-
 veaarige Fred, hvis Kjærlighed havde sluttet den.
 Endelig, aldeles svækket, uden Mod, uden Tillid
 til sine Tyrulers Kjærlighed, som af Medlidenhed
 med den Ulykkelige havde grebet til Vaaben; —
 thi nu stolede han ikke engang paa Medlidenheden,
 fordi han følte, at han ei fortjente sit Lands Kjær-
 lighed; — endelig gjorde han Keiseren fornædren-
 de Forslag til Fred. Keiseren hævnedes ham til at mø-
 de i Rostanz, for det paa nye at give ham hans
 Lande til Lehn. Hvilken Reide for Fredrik! Uden
 en eneste Ridder i sit Følge — thi enhver frygtede
 Keiserens Vrede — red han derhen paa eensomme
 Bøie, undveg enhver Menneske, og skuede enhver
 Hytte. Nær ved Rostanz kom en Skare af Rids-
 dere ham imøde. Han vilde dreje af i en Huul-
 vei. Men Ridderne ilede hen til ham. Den forreste,
 Rudolph, aabnede Bistret. Fredrik forbausedes;
 han

han havde nu oplevet den bitterste Time i sit Liv. "Naadige Herre," begyndte Rudolph, "lilad os, at ledsage Eder til Konstanz. Eders Venner have forladt Eder! men fordi, I tog fejl af dem, skal I ikke fremtræde spottet og foragtet for Keiseren. Vi ere Eders Riddere, Naadige Herre! byd over os!" Fredrik saae et Djeblik paa Rudolph, derpaa slog han Dinene ned. "Og det vil ogsaa forskaffe Eder bedre Betingelser," blev Rudolph ved, "naar Keiseren seer, I endnu har Venner."

Rudolph von Werdenberg! sagde Fredrik, og de første Toarer af et inderlig rørt Hjerte trængte frem af hans Dine — Rudolph von Werdenberg! Tabet af mine Lande smertes sregreligt! men endnu langt mere, at jeg gjorde Eder Dnt! Og dog vilde jeg ikke bortgive dette Djeblik for alsk mine Lande. Rudolph! tag min Haand og dette vaade Dje til Tak! Jeg skulde kalde Eder Broder, var jeg ikke en Fyrste uden Vre, uden Land. I er en stor Mand. Sandelig, der gives dog vel en højere Storhed end Purpurkaaben! — Gud! jeg er rørt som en Qviinde! O! Mand, Mand! er det Himlen eller

eller Helvede, jeg nu føler? Rudolph! Gud
lønne Eder!

De øvrige Riddere vare samtlige Lemmer
af Selskabet, som Fredrik i sine lykkelige Dage
havde hadet og forfulgt.

Fredrik kom, ledsaget af Ridderne, til Ro-
stanz til Keiseren. Denne gjorde ham bittre
Behreidelser. "J er selv Skyld i, Fredrik af
Tyrol, at J nu er saa aldeles fattig!" saade
han. Fredriks Dje var vaadt. Ja, Eders Kei-
serlige Naade! jeg er fattig, meget fattig, og
haaber kun paa Eders Naade; men dog var jeg
maaskee aldrig rigere end nu. Disse Mænd, som
jeg hadede, som jeg forfulgte, ere de eneste, som
viste mig Medlidenhed. — Keiseren kastede et
Blik paa Fredrik; dernæst et paa hans Følge.
Han kunde ikke nægte den Ulykkelige sin Medli-
denhed, gav ham Haab om bedre Tider, og gjorde
de ham gode Løfter. Fredrik blev tilbage i Ro-
stanz til Sagen endelig var afgjort. Endnu daglig
erfarede han, at han tabte sine fasteste Vorge og
at hele Landskabet saldt fra. Kun Sj. Nid-
ken allene, hvor hans formænte Fiender boede,
blev

blev rolig; forbi Pater Anton vedligeholdte Nørligheden der.

Hertug Ernst benyttede sig af Fredriks Frøværrelse til at erobre Tyrol. Da Budskabet derom kom til Koflanz, forklædte den uheldige Fredrik sig som en Bønde, og flygtede om Natten ud af Staden. Han stolede paa Tyrolernes Trofæ, paa Medlidendhed med sin Ulykke, og gik op ad Rhinen. Saaledes marret af Haab og Frygt kom han til Grændserne. Her fandt han en Hær bevæbnet Tyroler, og deres Anfører med Landbannieren blandt dem. Rudolph von Werdenberg — som var Anføreren — kjendte Hertugen, og Luften gjensød af et høit Frydeskrig. Werdenberg, saade Fredrik og omsavnede ham: jeg er meget uheldig. Ved enhver ond Time bliver jeg forbitret mod mine falske Venner, og ved enhver god mod mig selv; thi de gode komme kun fra dem, som jeg engang hadede. Rudolph! hvilket Menneske er Du! — ”Var Ederes Undersaatters Fader, Naadige Herre!” svarede Rudolph. ”Mere har jeg ikke at fordrø af Eder, og det fordrer jeg for Ederes egen Skyld.” Han overleverede nu Hæren til Hertugen, som hele Tyrol nu blev tro.

Bredse

Stedsse forenede Waldstädterne sig nøjere med hverandre, stedsse udbredte Friheden sig mere og mere. De otte Stæder havde erobret Hertug Fredriks Ejendomme, og beholdt dem nu i Fred. Men endnu herskede stedsse Uenighed blandt dem; evige Fejder mellem de Store og Undersaatterne gjorde Voldsomhed og Blodsudgydelse almindelig i alle Dale. Sjær bleve Appenzellernes Tænkesmagde stolt og tvjleløs fri. De undsloge sig for at hylde den nye Abbed af Sankt Gallen, og han anklagede dem for de eedelig forbundne Stæder. Disse kjendte i Sagen, men Appenzell adlød ikke Kjendelsen. Bønderne nægtede Adelen retmæssige Afgifter af de Godser, som de havde erhvervet sig. Vi ere frie, sagde de: en fri Mand gjør alt frit, som han erhverver; ved Jordkorpen kan ingen blive til Slave.

Appenzells Tale behagede Bønderne. Allene begne grebe de til Sværdet, for at forsvare deres Frihed fra Afgifter. Fra alle Sider stod Blod. Hver Dag steg Forblitteressen, og med den Grusomheden. Lovene kom i Forsald, Handelen ophørte, Bøene vare usikre; Deræbne maatte vogte Hjorderne. Sæet ansaae man mere for helligt.

helligt, thi Appenzellerne troede sig kun frie, naar ingen Love indskrænkede dem.

„Seer Du nu, Rudolph, sagde Vater Anstou, at Frihed uden Viisdom er det skrækkeligste, som man kan give en Dødelig? Seer Du nu, hvor nødvendigt det er, at befrie Menneskene fra Overtroe og Bidsfarelser, førend man betroer Friheden i deres Hænder? Endnu er Høj-Rhåtien rolig; men, hvis vi ikke med den forsigtigste Viisdom, med det roligste, koldeste Overlæg lede Folkets Aand; saa vil det almindelige Exempel, Biskoppen af Churs og Henrik af Werdenbergs Undertrykkelser, maaskee snart ogsaa her forstyrre Roligheden og gjøre vore fredelige Kjæde til en Skueplads for Blodsudgyddelser. Jeg har allerede vunden Herrerne af Stein og af Ehrenfels for vort Selskab. Henrik af Werdenberg er alt for stolt til, at han skulde indsee, hvor frygteligt Folkets Had er. Han stoler blindt paa sine faste Borge, og hvad hans haarde Fogder indbilde ham.

Rudolph gik til Henrik von Werdenberg og talte venligt med ham om den Fare, han søvede i. Henrik svarede smilende: Havde Adelen i Thurgou
hand'

Handlet om jeg, saa skulde det være gaaet langt anderledes til. Jeg ved meget godt, hvad I vil. I vilde ajerne affnakke mig min Magt. Jeg skal være mine Undersaatters Fader, for at blive deres Slave. Gaae I Eders Bet, jeg gaaer min. Eders, Rudolph, fører til Altmisser, som Abbeden af Disentis tildeler Eder. Jeg er ikke saa beskedn. I tager gjerne imod Altmisser. Jeg uddeler dem gjerne. Eders Trudster vil jeg oppebie. Mine Fogder i Farsbün og paa Wärenburg skulle nok holde den usle Hob Bønder i Trjle.

"Henrik! tænk dog paa Hertug Kredrik! tænk paa Abbed Runo! tænk paa saa mange Adelsmand, der forsømte deres Undersaatters Kjærlighed, og tabte derfor alt! Henrik! jeg har advaret Eder!"

Det har I. Men jeg skjøtter ikke om Eders Raad. Man maa binde den sidste Arm paa et rasende Menneske, naar det skal være uskadeligt.

Rudolph gif. Paa Weien til hans Hjem fulgte Wilhelm, Gürringens Søn ham, som havde

havde en ung Pige hos sig. Rudolph biede paa ham. "Hvorhen, Wilhelm?"

Til min Fader til Disentis, og saa til Dig og Marie paa den eensomme Klippe, for at bede Ed. r om Eders Belsignelse for denne Pige — Med en huld Rødme slog Pigen Djinene ned. — Hun er min Brud, en ærlig Bondedatter. Hendes Fader hedder Adam von Ramogisch. Jeg elsker Gertrud, som Du Marie, som min Fader elskede Jutta. Rudolph betragtede Pigen, der blufærdig slog Djinene ned. Det var en fortryllende Skabning, med et ædelt, uskyldigt Ansigt.

Ofte havde Wilhelm talt med Gertruds Fader, den gamle gode Adam, fordi den Gamles ædle Frihedsånd, hans rene Forstand og hans hjertelige Godhed trak ham til sig. Han elskede den ædle Adam, som sin Fader. Ved Føndernes Forsamlinger var han stedse ved hans Side. Adam havde fjendt Wilhelms Fader og Rudolph, da de endnu vare Ynglinge, paa Guardowall, og havde den Gang været ofte paa Borgen. Tidt havde Göttingen og Rudolph ledsaget ham, naar han gik tilbage til sin Landsby, og havde
 endod

endog som Gæster højtideligholdt hans Bryllup. Naar nu Wilhelm ved de landlige Feste sad ved Siden af den Gamle, maatte denne fortælle ham alle sine Tildragelser med hans Fader og Morbroder. Han glædede sig nu, ved Kjærlighed og Venfkab at kunne gjengjælde Manden den Kjærlighed, denne havde havt for Güttingen og Rudolph i deres Ungdom. Saaledes opstod mellem den Gamle og Ynglingen et meget reent Venfkab; men endnu havde Wilhelm aldrig været i Adams Hytte, fordi den laae saa nær ved Guardowall, og fordi han hadede denne Borg for den stolte Fogeds Skyld.

Omsider gik Wilhelm engang til den gode Adam, og fandt, istedet for ham, hans Kone og hans Datter Gertrud. Da han nævnte sit Navn, reiste Moderen sig med ubeskrivelig Venlighed fra sit Arbeide og bød ham Haanden, medens Gertrud saae venlig, men med nysgjerrige Blik paa ham. *J*er altsaa, svarede Moderen, den unge Herre af Güttingen, som min Mand holder saa meget af? som han altid har saa meget at fortælle om? *G*ud ske Lov, at *J* dog kommer engang! Hvor længe har ikke jeg og Gertrud længtes efter *E*der!

— Wilhelm kastede et Blik paa Gertrud, og Pigen rødmede. Adam var gaaet bort for en Dagstid; den godhjertede Kone bad Wilhelm, at han dog maatte blive der Natten over, og vente paa hendes Mand. Wilhelm samtykkede deri, og efterhaanden kom man i Enak. Gertrud talte med sit uskyldige, simple Hjertes hele Fortrolighed. Astenen var forhaanden, inden Wilhelm mærkede det.

Gertrud betragtede Ynglingen med smilende Blik, og hendes Øjne bleve stedse klarere. "Hvorfor betragter Du mig saa, Gertrud?" spurgte Wilhelm. Min Fader sagde, svarede den uskyldige Pige, I var den skønneste Yngling af Skabning, som han nogensinde havde seet, saa skøn som den hellige Johannes i Klosteret. Og derfor seer jeg nu paa Eder, om min Fader ogsaa har Ret.

"Nu? han har Uret, eller den hellige Johannes maae ikke være godt malet."

O! nei. Jeg vilde sige, I var endnu skønnere, end den hellige Johannes. Men lig er I ham dog. See, netop ligesom de løse Lokker falder om Eders Skuldre, saaledes falder

de og om hans. Men Ebers blaa Dine ere
 venligere. — Hun saae derved meget ventlig og
 uskyldig paa ham, og ordnede Lokkerne paa hans
 Skuldre, rimeligviis ligesom Johannes har dem
 paa Maleriet. Saaledes sadde de den hele Aft-
 ten ved Siden af hinanden. Endnu aldrig havde
 de Wilhelm pludret saadane ubetydelige Ting og
 derved underholdt sig saa godt, som i Dag.
 Moderen maatte meer end eensgang erindre begge,
 at der alt for længe siden var ringet til Bon i
 Klosteret. Gertrud gik bag efter sin Moder op
 med ham, for at lægge sig. Hun viste ham sin
 Seng. Der sover I, og tæt ved Eder, jeg.
 Kun Bæggen er imellem. God Nat! — Wil-
 helm lagde sig. Han hørte Gertruds Seng knage,
 og bankede paa Bæggen. Hun svarede. Begge
 vaagede endnu nogle Timer, og bankede verele-
 viis, indtil Moderen befalede Gertrud, at være
 rolig.

Den næste Morgen bankede Gertrud alle-
 rede ganske tidlig, da Wilhelm endnu sov. En-
 delig vaagnede han, og bankede ligesledes. De
 stode begaa op, og inden nogle Minuter vare de
 sammen. Denne Morgen kom Adam tilbage;

og Gertrud fortalte ham strax, at hun fandt Wilhelm meget, meget skjønnere, end Helgenen. Wilhelm tilbragte endnu en Dag her; men hans Opmærksomhed var nu deelt mellem Gertrud og hendes Fader. Da han gik, ledsagede Gertrud ham. Hun bad ham hundrede Gange at komme igjen, var ikke tilfreds, hvor meget han end lovede at gjøre det, og raabte endnu langt fra til ham, han maatte endelig holde Ord.

Ogsaa Wilhelm følte den samme Tilhøjelighed til Gertrud, som hun havde vist til ham, og allerede efter nogle Dage var han atter hos Adam. Gertrud kom ham imøde med de tydeligste Tegn paa Glæde. Hun fortalte ham, at hun ikke havde tænkt paa noget, uden paa ham, at hun hver Dag havde gaaet til Klosteret, for at betraaete den hellige Johannes, at hun endog, naar hun vaagnede om Morgenen, havde banket paa Døren; men ok! aldrig faaet Svar.

Wilhelm greb hendes Haand og hørte denne Fortælling med usigelig Fornøjelse. Fra Time til Time tabte nu Faderen Ynglingens Opmærksomhed mere og mere, og Gertrud beholdt den udeelt. Wilhelm havde intet mere at spørge om

om sin Faders og Morbroders Ungdomskaar; men destomere at tale med Gertrud om hendes Lovhytter, om hendes Blomster og om den hellige Johannes. Bankningen paa Bæggen tog til med hver Nat, og begge de Gamle, som endelig forbode det, hørte dog endnu stedse en sagte Bankfen, der skundom ogsaa blev ledsaget af et Suk. I Dagbrækningen var Gertrud og Wilhelm allerede vægne, og Midnatten syntes for dem først den tidlige Aften. Det var, som om de ingen Søvn mere behøvede; og dog blomstrede begge, som et Par Naboeroser i Foraarets skønne Dage. Traade den Gamle om Morgen til Vinduet, saa saa han, hvorledes begge allerede stode eller sadde ved Siden af hinanden, hvorledes Gertrud legede med Wilhelms Loffer, eller denne havde grebet hendes Haand og de smilede ad hinanden. Ikke anderledes saa han dem endnu om Aftenen, ikke anderledes havde han seet dem den hele Dag. Saaledes gik det en Tidlang. Omstider kom Wilhelm: næsten slet ikke mere ud af Adams Hytte og den fortryllende Gertruds Side. Forlod han hende engang imellem, saa grød hun, og levede i en vægen Drøm,

til han kom tilbage. Den ædle Gamle blev uroelig, da han saa Begges Kjarlighed, og talte med Gertrud derom. "Kjære Barn, Du bereder dig store og tunge Lidelser." Gertrud saa med Forundring paa ham, thi hun følte sig saa lykkelig. "Güttingen er ikke Herre over sin Haand. Du er en Bondebatter, og han . . . Kjære Nige, endnu er det Tid; rlv dig løs fra Güttingen!"

Fra Güttingen? spurgte hun, og hendes Dine stode i Taarer. — Jeg begjerer jo ikke at være hans Kone; men hvorfor skal jeg ikke see ham? — Det manglede aldrig den Uskyldige, sig selv ubevidste Kjarlighed paa Indvendinger. Havde end Faderen engang overbevist Datteren, at hun vilde gjøre Wilhelms ulykkelig, hvis hun vedblev at see ham; havde Datteren end engang lovet at sige Wilhelm af Kjarlighed til ham; saa gif dog alt den forrige Gang, saasnart Wilhelm selv kom. Saasnart hun saa ham, kastede hun et kammersfuldt Blik paa ham, sukede, stod op og gif bort. Wilhelm havde intet mere magtpaaliggende at gjøre, end at flyve bag efter hende, tage hende
i sine

i sine Arme, og tusinde Gange at spørge: Gertrud, hvad feiler Dig? hvorfor gaaer Du? hvad sukker Du for? — Alle disse Spørgemaale besvarede Gertrud med Suf og Taarer, der da sædvanlig indviklede begge endnu dybere i Kjærligheds-Svarer. Det angrede Faderen hundrede Gange, at han havde bedet Digen rive sig løs; thi denne Løsriven endtes stedse med samme, kjærlige Blik, med nye, hellige Forsikringer om Kjærlighed, med fastere, inderligere Omfavnelser. *Al Fader!* sagde Gertrud, naar Adam paa nye gjorde hende Forestillingen — Du saae, at jeg gjerne vilde rive mig løs, men er det min Skuld, at det ikke vil lykkes; Du seer, jeg gjør mig jo al Umage. — *Sa Gertrud, det veed Hunsen!* sagde den gamle Mand med et tungt Hjerte, og besluttede at tale selv med den unge Güttingen.

Da Wilhelm den næste Dag kom igjen, gik Adam ham imøde. "Kjære Yngling! Du kan gjøre mig en Tjeneste. Der liager mig noget tungt paa Hjertet." Wilhelm blev et Øjeblik staaende, hvor meget han end iilde, og saae ham med fuld Forventning i Øjnene. "Du veed, jeg elsker Dig, gode Güttingen!"

Begjer

Hvad er Din Begjering, kjære Adam!
hurtig! Solen brænder.

"Jeg er Greven af Werdenbergs Livegne.
Ogsaa min Gertrud. — Du . . ."

Bed Gud! jeg vil løse Eder. Vær ube-
lymret; det har alt længe været min Ngt.

"Du elsker min Datter. Tør Du nogens-
sinde føre en Livegen til Alteret? Kjære Gåttin-
gen! tør Du nogenssinde det? Og tør Du ikke,
vil da ikke denne Kjærlighed gjøre Eder begge
ulvffeliæ? Og om ogsaa Du vilde, vil derfor
Din Fader?"

Wilhelm saae mærkt paa den Gamle. "Min
Fader?" spurte han mekanisk. Ja Adam! vær
min Fader! Giv mig Gertrud til Kone! Det
er det; det allene feiler mig i min Lykke. Ger-
trud skal være min Kone. Wilhelm havde af
alt, hvad den Gamle sagde, ikke hørt andet end
de Ord: "Du elsker Gertrud" og "føre hende
til Alteret." Tilførn vidste han ikke selv ret
tydeligt, hvad han ønskede. Han sølte kun, at
han elskede Gertrud højere end alt, og var lykkelig
i hendes Arme. Nu kom han paa eengang paa den
Tante,

Tanke, at føre hende til Alteret, og havde fast besluttet at gjøre det. "Ja, hun skal være min Kone!" raabte han endnu engang højt, og nu ilede han saa hurtigt, at den Gamle neppe kunde følge ham. Gertrud stod i Døren. Wilhelm fastede sig i hendes Arme, trykkede hende til sit Hjerte og raabte: "Du er min Kone, Gertrud! her lover jeg Dig min Haand og min evige Troeskab!" Gertrud sank hen i den skjønne Følelse, at hendes hemmeligste Ønsker, hendes umuelig ladende Drømme, der hidtil havde forstet hende saa mange Taarer, nu skulde blive opfyldte. Midt i denne Tummel af lykkelig Kjærlighed havde de neppe et Øre for Faderens Betyrning. "Og naar nu din Fader siger: Nei, Güttingen?"

Fader! sagde Wilhelm, han behøver jo kun at see og tale med Gertrud. Og det skal han. Kom, min kjære Gertrud! kom! — Han trak hende med Hefrighed med sig, og Faderen saae skændende efter dem. "Himlen give at den gamle Güttingen maatte føle for Gertrud, hvad jeg har følt for hans Søn, og de skulde blive lykkelige!"

Under glade Omfavnelser, under behagelig Samtale ilede Wilhelm med Gertrud til Klosteret Dientz, da han indhentede Rudolph. Rudolph betragtede den fortryllende Pige, og quægede sig ved den stille, rene Uskyldighed, som laae i hendes Ansigt. Naar hun engang slog sit Bje op paa ham, saa lystede der af dette Blik en saadan Reenhed i Sjelen, skjønt blandet med nogen Angstselighed, at det gjenkaldte ham Mindet om de Tider, da han som Yngling elskede Marie. "Og, hulde Pige, elsker Du da ogsaa min Wilhelm?" spurgte han. Gertrud saae paa ham, og dernæst paa Wilhelm. Ja, Fader Rudolph! Hun elsker mig, som Marie elsker Dig. Rudolph satte sig mellem de to Elskende, og efterhaanden tabte Gertruds Blyhed sig. Hun fortalte om Oprindelsen til sin Kjærlighed med saa megen Beskedenhed, at Rudolph ikke kunde afholde sig fra at lægge sin Haand paa hendes Paa og velsigne hende i sit Hjerte. "Men, Gertrud! naar nu Gürtlings Fader nægter Dig sin Belsignelse?" Hun slog sine Dine op, saae derpaa ned, pillede paa Herklædet, og hendes Bje søldte en Taare: Saa er jeg ulykkelig, saade hun

hun endelig med et dybt Suk. Dog, naar han kun ikke hader mig! Naar jeg i det mindste stundom maae see min Wilhelm!

Rudolph trykte hende i sine Arme og sagde: "Gud forbyde, min Datter! at et saa skjønt Hjerter, som Dit, skulde bryde. Kommer, mine Børn, jeg gaaer med Eder til Disentis." Gertrud kastede sig grædende for Rudolphs Fødder og raabte inderlig rørt: Min Fader, min Fader! Rudolph løftede hende op; og ikke længe efter dansede hun med muntert Hjerter ved Wilhelms Haand foran Rudolph. Jo nærmere hun kom Klosteret Disentis, desto muntrere blev hun, thi hendes uskyldige Hjerter kjendte ingen anden Frygt; end den, man opvakte hos hende.

I Klosterhaven tog Rudolph Vigen ved Haanden og førte hende til Gårtingen, der stod eensom i en stille Løvhytte. "Her bringer jeg Dig et Hjerter fuldt af Uskyld," begyndte Rudolph, "Din Søns Vige, en anden Zutta." — O! Gud! sagde Gertrud, og kysede Gårtingens Haand, hvor ligner J ikke min Wilhelm! Enken omfavnede Baderen, fortalte ham, hvorledes han

Han var bleven bekendt med Gertrud, og bad om hans Velsignelse. Gud velsigne Eder, mine Børn! sagde Güttingen; og Dig, min Søn, give han i disse Arme, ved dette Hjerte flere Dage, end han gav Din Fader ved Suttas Side! Han holdt den hulde uskyldige Pige længe i sine Arme.

Rudolph og de to Elskende forbleve Natten over i Klosteret, og den følgende Dag gik de med Güttingen til Marie, hvor de ogsaa fandt Pater Anton. Wilhelm blev her høitidelig forlovet med Gertrud. Om Alstenen maatte han lade sin Pige blive hos Marie, og gaae med de tre Mænd til Truns, hvor Selskabets Medlemmer forsamlede sig om Natten, og optog Unglingen i deres Samfund. Han kastede sig grædende i Armene paa alle de ædle Mænd, og af lagde Løftet: aldrig at udøve nogen Voldsomhed, at udbrede Sandhed og Dyd, at vedligeholde Fred, at beskytte Retfærdighed, at bekæmpe Bilsfarelse og Laster, og at leve rolig uden ærgjerrige Planer, ene helliget den menneskelige Lyksalighed. Medlemmerne bleve ham nævnte, deres Planer opdagede, Midlerne til at udføre disse

Planer

Planer satte ud fra hinanden og gjorde ham tydelige. Han sønderbrød sit Sværd, til Tegn paa, at han vilde sige al Voldsomhed, og ene ved Fornuftgrunde, aldrig ved Evang, lede Menneskene til Dyden.

Alle flagede endnu stedse over de Voldsomheder, som Henrik von Werdenberg og hans Fogder paa Bärenburg, Fardün og Guardowall udsøvede. Ulrik, den yngste af de tre ædle Brødre af Råjuns løftede med Jver Hænderne i Beiret og sagde: Det er næsten umuligt, mine Brødre! længere at standse de Werdenbergske Undersaatters Raserie. Henriks Kastellan paa Bärenburg er et Umenneske. Endnu for nogle Dage siden var jeg Bidne til hans Grusomhed og Bøndernes Forbittrelse. To Bønder fra Bärenburg dreve en Flok af hans Sviin ud af deres Sæd. Han stævnede dem op paa Borgen, og, uden at ville høre deres Undskyldninger, tvang han dem til at snise af eet Trug med de samme Sviin, som de havde drevet ud af Sæden. Jeg red just forbi, da disse to Mænd kom ned fra Borgen og i bestrigste Raserie fortalte denne Forhænelse. En af vore Brødre, Mun-

ken

Ken Ludolph af Disentis, besvor dem at være rolige. Jeg lovede dem med hellige Eder Fyldestgjørelse, og bad dem, kun nogen Tid endnu at have Taalmodighed; men neppe formaaede vi at holde dem tilbage. Vi maae iile, eller og Krigsluen brænder ud ogsaa her i Fjeldet. Kunde I fortænke disse Mennesker i, at de endelig gribe til Vaaben? Møler ikke længere!

Andre fortalte om Fogden paa Guardowall, om hans Bøllyst, om hans overdaadige Levemaade. Skulle vi bie, sagde Ulrik, til denne Bøllystige har forgiivet vor Landbors rene Hjerter og kyndste Sæder? Vi udstrøe Dyden, og han forstyrrer vor Sæd med frække Hænder. De smukkeste Vintr i sit Koaderie slæber han op paa Borgen, frænkler dem for deres Fædres Dine, og driver Spot med deres Fortvivlelse. See! Følket vil, saa svagt det end er, i sin Fortvivlelse bryde sine Lænker. Lad os forsøke de Berdenburgske Undersaatter om vor Hjælp med den Betingelse, at de endnu ere rolige i nogle Dage. Gælv vore Undersaatter, hvor mildt de end blive beherskede, haabe daglig mere paa Stadfæstelsen af deres Friheder. Nu ere disse endnu ingen

Retting

Retligheder, kun Privilegier, som vi eller vore
 Børn igjen kunne tage tilbage, saasnart vi ville.
 Lader os gjøre vore Undersaatter det til Rettig-
 hed som er Retlighed. Vi ere stærke nok, for
 at kunde byde Biskoppen af Chur og Greven af
 Werdenberg Spidsen. Hvad formaae Chur,
 Sargans og Toggenburg mod mig og mine
 Brødre, Greven af Sax, Abbeden af Disentis,
 Rudolphs Broder Hugo von Werdenberg i Hei-
 ligenberg, Johannes von Stein, Friherren von
 Ehrenfels?

Wille vi da Krig? spurgte Anton. Nei!
 Nei! i Fred ville vi betrygge Indbyggerne af Høj-
 Rhodien deres Mennekerettigheder. Vore Un-
 dersaatter ere rolige og leve lykkelige. Det er
 sandt, de haabe, at eders Godhed skal blive der-
 res Retlighed; men give vi dem nu disse For-
 retligheder, saa ville Undersaatterne af Chur, Wer-
 denberg og Toggenburg gribe til Vaaben og til-
 sægte sig lige Retligheder. Kunne vi undgaae at
 blive dragne ind med i denne Krig? Sæt, de
 undertrykte Bønder seiredes; troer I da, de ville
 lade sig nøje med Retlighed, med Billighed?
 Hase ville de, gjengjælde deres haarde Fogder al den
 udstande

udstødne Uret, brænde, myrde. Og kunde I da forhindre, at de behandlede den gode Ulrik von Rázuns paa samme Maade som den grusomme Henrik von Werdenberg? De ville forglemme Din Godhed, kun tænke paa Din Adel, paa Dine Borge, og straffe den stolte Henrik i Dig, fordi Du er af hans Stand. Endnu maae vi nøle. Lovet eders Undersaatter, at de snart skulle faae retmæssig Frihed, beroliger Henriks, Foggenburgs og Biskoppens Undersaatter. Vi maae først være frygtelige for ham og for Henrik. Det ere vi, saasnart Fredrik von Foggenburg er vor: og troe mig! ham vinder jeg endnu. Han tænker menneskeligere, end I troer, og hadet Biskoppen. Lader os nøle, for at spare Blod.

Alle vare af samme Mening, som den vise Anton. Selskabet skiltes ad; Göttingen, hans Søn og Rudolph gif tilbage til Marie. Her overlagde man, hvorledes Gertrud kunde blive udløst fra Henrik. Rudolph sagde: Henrik er vor Fiende. Gaaer han at vide, at Du elsker Pigen, saa er hun ulykkelig. Fortie Din Klærlighed, til Faderen har udløst hende. Ja skal tale med ham derom. Min

Munter vendte Gertrud med Wilhelm tilbage til sin Fædrenehytte. I Skoven ved Suarodowall satte de sig paa en Høj, og taledes i henrykkende Samdrøgtighed om Fremtidens salige Dage, uden at blive vaer, at Slotsfogden stod foran dem og med grandige Blik betragtede den skønne Pige.

Endelig traade han nærmere og spurgte i en barsk Tone: Hvem er Du, Pige? Begge saa op, og Gertrud skjælvede, ved at see Slotsfogden for sig. Pige, hvem er Du? gjentog Fogden endnu engang. — Jeg er en Datter af Udarn von Kamogasch, sagde Gertrud med skjælvende Stemme. — Min Livegen altsaa Og hvem er Du? spurgte han Güttingen. Denne maalte ham med Dinene og svarede: "Hvo gav Dig Ret til at spørge derom? Jeg er en Mand, og bereed at lære enhver Tølper at være artig. Kom Gertrud!"

Bliv her, Pige! raabte Fogden heftigt, og Güttingen stod stille med Gertrud. Du kan gaa, sagde han til Güttingen. Denne svarede smilende: "Hvem er Du da, at Du byder Frie og Rødle at gaae og komme? Som Du seer, er jeg

·Jeg Nigens Ledfager. Jeg bliver og gaaer med hende. Har Du noget at sige Nigen? Hvem er denne Mand, Gertrud?" — Slotsfogden paa Guardowall, svarede hun.

Slotsfogden vendte sig nu bort med tilføreladende Kulde, for at gaae ind i Skoven, og Güttingen bragte den skjælvende Nige til hendes Fader. Denne takkede Gud for sin Gertruds Lykke, og foresatte sig, ret snart at tale med Fogden om hendes Udløsning. Güttingen sluttede Gertrud endnu engang i sine Arme, svor hende endnu engang evig Trost, og sagde hende derpaa Farvel.

Den næste Dag kom Slotsfogden til Adam. Han var venligere end sædvanlig, trykte den gamle Fader i Haanden, og forsikrede ham om sin Belsvillie. Dette ansaae Adam som en god Leilighed til at lade et Ord falde om Gertruds Udløsning. Slotsfogden blev opmærksom; dog afslod han ikke hans Begjæring. Han søgte, ligesom i Forbigaaende, at erfare, hvorfor Adam vilde have sin Datter fri, og denne opgav nogle sandsynlige Aarsager, uden at sige den sande. Send mig i Morgen Eders Datter paa Borgen, sagde Fogden,

Fogden, i det han vilde gaae; jeg faaer vel at see, hvad derved er at gjøre.

Den floge Adam satte ingen Lid til Fogdens tvetydige Mine, især da han hørte af sin Datter, at han havde seet hende hos Gättingen. Dog gif han den næste Dag med Gertrud paa Borgen. En Tjener tog Pigen ved Haanden, for at føre hende ind i Salen. Da Faderen vilde med, bød hiin ham at vente, indtil han blev kaldet. Skjælvende gif Gertrud med Tjeneren gjennem Salen ind i et lille Værelse, hvor Fogden var.

Din Fader vil kjøbe Dig fri, min Datter, begyndte denne, og betragtede den skjøne Pige med grandige Blik. Men saaledes lader jeg ikke de skjønneste Piger slippe mig af Hænderne. Jeg selv elsker Dig, mit Barn; og, hvis Du vil, saa kan Du blive her hos mig paa Borgen. See, min søde Engel — han greb ved disse Ord hendes bløde Haand — hos mig skal det ikke mangle Dig paa noget; Du behøver ikke at arbejde, og kan leve som en Frue her paa Slottet. Jeg vil give Dig fri uden Betingelse, naar Du kun vil

høe nogentid hos mig; og da skal Du endnu ovenikjøbet faae et rigt Udstyr.

Gertrud begyndte at græde. O, slip mig, Herr Foged! Jeg vil og kan ikke blive hos Eder.

Ikke? Vige, ved Du, at det staaer i min Magt at beholde Dig her? Jeg raader Dig, mit Barn, sig ikke nej! Du maae vel ikke vide, hvorledes det seer ud i Slotsfængslet. Kom, mit Barn! vær god, paa det ogsaa jeg kan være god!

Ved disse Ord omfavnede den Bøllystige Gertruds ranke Liv, og hun udsigtede et høit Skrig. Han trykte hende tæt til sig, og holdt Haanden for Munden paa hende, for at dæmpe hendes Skrig; men paa eensgang sprang Døren op, og Adam traade iilsfærdig og bestyrret ind i Kammeret.

Fogden lod Pigen fare, og foer med Brede ind paa Faderen: Hvo har ladet Dig kalde?

"Min Datters Skrig, Herr Foged!" svarede den gamle Mand bleeg og skjælvende, og greb Gertruds Haand. "Hun er mit Barn, Herr Foged, og jeg har et Hjerter, der slaaer for hende."

Hun er min Livegen, gamle Daare! det veed I dog?

"Desværre! veed jeg det, Herr Foged; og Gud maae demme, om det ogsaa er Ret, at Mennesker maae være deres Brodres Livegne! Ja, Eders Livegen er Gertrud, og jeg skal ikke nægte Eder hende. Men ikke paa denne Maade, Herr Foged! ikke paa denne Maade!"

Du, og hvorledes da?

"Herr Foged, jeg elsker min Datter, om endskjont hun er en Livegen, og jeg har Blod, der kan blive lige saa varmt, som det ædlest i Landet. Ikke paa denne Maade, Herr Foged! jeg siger Eder, ikke paa denne Maade! Og skulde jeg end blive fordømt derfor paa den yderste Dag, saa tilstæder jeg det dog ikke! Jeg er Fader; og denne Følelse kan ikke I, kan ikke Keiseren udrydde. Hellere vilde jeg være mit eneste Barns Morder, end at have øvlet det til Skjandsel. Herr Foged, lad min Datter gaae! I veed endnu ikke, hvad en Fader er istand til."

Jeg troer, Du truer?

"Jeg truer ikke, Herr Foged; men jeg er Fader. Troer I, jeg skulde smile, naar jeg seer,

man sender min Datter til Helvede? Kom, Gertrud!”

Adam, jeg paastaaer, Din Datter skal blive her paa Borgen. Her skal hun blive! Du kan gaae.

”Herr Foged, ved Gud! uden min Datter gaaer jeg ikke.”

Kjender Du Blokken? Kjender Du Lankerne? — Gertrud kreg høit.

”Score Gud, Herr Foged! tænk dog ogsaa engang paa den sidste Dag! Troer I, Gud kan ikke straffe?”

Kort og godt, Pigen bliver her! — Han greb Gertrud.

Den Gamle trak en Dolk af Bæltet, og sagde med et skrækkeligt Udsagn: ”Slip! eller jeg gjennemborer Pogens Hjerter, og det andet Stød sender Dig, Djævel, til Helvede, Din rene Bolig!”

Fogden lod forskrækket Pogens Haand fare. Saa gaae da, ranbre han; saa gaae da! Men Din Datter skal ikke blive fri. Hun skal stedse være vorret til Borgen Guardowall.

Hurtig

Hurtig gik den gamle fortørnede Fader bort med sin Datter, uden at sige et Ord mere. Undervejs rystede han betænkelig med Hovedet. Da han var kommen til Kirken med hende, stod han stille, og syntes at kæmpe med sig selv. Omfiden førte han hende ind, og til Alteret. "Mit Barn," sagde han fordybet i sig selv; "jeg seer skrækelige Ting imøde. Her, ved den Høilovedes Alter, sværg mig, hellere at døe end at lade Dig føre til Helvede af den velslygte Djævel. Jeg kan ikke redde Dig. Vilde jeg end flygte fra min Hytte og mine Nære med Dig, saa var Du dog allevegne denne Djævels Livegen, og Dine Børn med Dig. Desuden vilde hans Opsynsberjenterne forhindre vor Flugt. Gud, hans Helgene, og Du selv maae beskytte Dig. Tag min Dolk, Gertrud! Red med den Din Uskyldighed og Din Salighed! Gjennembor hans velslygte Barn, naar han vil krænke Dig. Der tag, mit Barn! og sværg mig, hellere at døe end at blive en Skjæde."

Gertruds skjælvende Hænder kunde neppe holde Dolken. Hun svor med bævende Læber, hvad Faderen foresagde hende, og gik med vaklende Skridt

Skridt ud af Kirken med ham. Da begge just vilde gaae ned af Bjerget, grebe to Betjentere Faderen, og slæbte ham i Fængsel. "Tænk paa Din Eed, Gertrud!" raabte Faderen til hende. Hun faldt om paa Jorden. Da hun igjen kom til sig selv, laae hun, omgivet af sine Naboer, mat paa sin Bænk. Efterhaanden fortalte hun Tildragelsen. Alle forbandede den umenneskelige Foged og hans Vellust; alle beklagede den gode Fader. Men ingen vidste Mand; ja, mange sagde til den ulukkkelige Familie: de maatte bære sig paa de skrækkeligste Følger, thi Adam havde jo dog trukket Dolken mod Slotsfogden. Moder og Datter vare i den meest træstløse Fortvivlelse,

Mod Aften snea en af Fogdens Folk sig hen til Hytten, og gik ind, fordi han ingen soae uden Moderen og Datteren. Han satte sig hos dem, beklagede deres Ulykke, forstærkede Adams Forbrydelse, og pinede dem med Frygt for Næstterstedet Endelia, da Moder og Datter laae paa Knæe for dette Uumenneske, sagde han til dem: det gives endnu eet Middel at redde ham, Gertrud behøver kun at være skjellig mod Fogden. Været det ikke saa daarlige, og myrter ikke Ederes Fader. Afte

een skal vide eet Ord deraf. Du behøver ikke engang at komme paa Slottet. Fogden vil selv besøge Dig her i Din Hytte. Om Morgen er saa Din Fader fri, og Du udløst. Den Visste anvendte sin hele Veltalenhed paa at overtale Moder og Datter, at de skulde gribe dette Middel til at redde den Fongne; men Moderen svarede ham kun med Taarer, og Gertrud kun med Forbandelser. Endelig sagde han: Betænk Eder! glemmer ikke, at Eders Fader paa anden Maade ikke kan blive reddet fra Bøddelens Haand! I Morgen ved denne Tid vil jeg hente Svær. — Han sneg sig bort lige saa hemmeligt som han var kommen.

Nu steg begge de Ulykkelige's Glendighed til den højeste Grad. De kunde redde deres Fader, og vilde ikke; de vilde saa gjerne redde ham, og turde ikke. Güttingen, som Gertrud saa angstelig længtes efter, lod sig ikke see. Saaledes forat Matten i Glendighed og Fortvivlelse. "Nei, min Fader," raabte Gertrud; "jeg har svoret Dig det til! Hellere døe, end blive fordømt! Güttingen! Du skal græde for mig, og hævne mig!" Just som hun sagde dette,

ved

ved den første Dagbrækning, fæi Døren op, og Skittingen traade ind. Han vilde om Aftenen til Tiens til Forsamlingen, og var gaaet den hele Nat, for at see sin Gertrud den hele Dag i Forveien. "Gud ske Lov og Tak!" raabte Gertrud; "der er vor Frelser!" Hun fæi i hans Arme, og Moderen fortalte ham deres Elendigheds Historie.

Tusinde Gange afbrød Skittingen Fortællingen med de heftigste Forhandelser over Fogden; omsider sagde han, og trykte Gertrud endnu engang i sine Arme: "Gertrud, jeg vil hævne Dig, og straffe den afskyelige Skarf. Giv mig den Dolk, som Din Fader gav Dig!" — Han besaa den med sunklende, af Harm og Raserie lynnende Blik. — "Ja! jeg har det!" raabte han; "jeg har det! Lad ham komme, den Velvstige! Jeg vil berede Djævelen en Fest." Neppes kunde han for Hestighed overlæge, hvorledes alting skulde være indrettet. "Gertrud, vær Du rolig. Moder, sig J kun til Budet, J harde besluttet at bede Fogden endnu engang om Ederes Wank's Liv, og vilde derfor vente ham i Nat. Det øvrige kan J overlade til mig! Men ingen

gen maae see mig!" Han gik op paa sit Sovekammer, og der blev han omfider roligere. Nu faldt det ham ogsaa ind, at han høitidelig havde lovet Selskabet for Dyd og Menneskelighed, aldrig at begaae en Voldsomhed. Han smilede over dette Løfte. "O! du forsynede Gudhed! du uvidende Dyd!" raabte han; "hvor stot kjender du Løften, naar du troer, at Ord ere tilstrækkelige til at holde den i Tøilen! Dyden behøver Dolk, Sværd og Suer ligesaavel som Løsten!" Dog, jo roligere han blev, des tungere hvilede Løftet, aldrig at handle voldsomt, paa hans Hjerte. "Kjære Gertrud," sagde han, "i Altsen, naar Umennesket er her, saa stræb at røre ham ved Taarer, Bønner og Graad, at han frigiver Dig Din Fader uden Din Skjændsel. Først, naar Bønner og Taarer intet hjælpe, saa søg ham her ovenpaa i Dit Sovekammer. Da bønnsald ham endnu eengang. Anvend alt, søg at røre hans Hjerte. True ham med Din Forsvulstelse, med Din Død. Siig ham, at Du har svoret Din Fader det til, at Du ikke vil overleve Din Skjændsel." Gertrud lovede det med Taarer, og Gåstingen tænkte, da han var

ene: "Jeg er uskyldig i hans Blod. Det komme over ham selv! Hævner i Himlen!"

Güttingen blev den hele Dag paa sit Kammer. Gertrud gik fra Tid til anden op til ham, og hans Sjarne voxte stedse paa ny, naar han hørte hende fortælle. Mod Aften kom Tjeneren fra Slottet, og sneg sig ind i Huset. Grædende sagde Moderen til ham: Hun venter Fogden, for endnu engang at anraabe ham om Raade for sin Mand. Tjeneren raadede hende at pynte sin Datter, fordi hun da skulde behage Fogden desto mere, og sikkert røre ham. Güttingen hørte dette Raad, og blev ubeskrivelig rasende derover. "O! den Skurk!" sagde han, da Tjeneren var gaar bort. "Nydet skal Offeret falde i hans Arme? Denne Satan sørger med en djævelsk Kalde for sin Gallyst. Gode! kom, Gertrud! pynt Dig! kom, jeg vil hjælpe Dig." Han tvang den hullende Pige til at tage sine bedste Skæder paa; krollede selv hendes blonde Lokker, og flettede Blomster i hendes Haar. "Smil til den Skurk, Gertrud, for at lade ham dobbelt sø'e Helvede!" Gertrud var pyntet, og ventede nu med Ekjelven paa den afsjærende Time.

I Aftenstumringen bankede noget sagte paa Døren. Da Moderen aabnede den, traadde Fogden ind. Skjælvende førte hun ham ind i Værelset, hvor hentes Datter var. Gertrud foer sammen af Skræk, da hun blev denne Belystige vaer, og fastede sig derpaa for hans Fødder. Ved alt det Rørende, Smerter, Klager og Taarer kunne udtrykke, bejvor hun ham at frigive hendes Fader uden hendes Skjændsel. Han løstede hende op, og trykte hende i sine Arme. Moderen anraabte ham om Naade. Bergjebes. Sparer eders Bønner! sagde Fogden; Aldam dør for Bøddelens Haand, eller Gertrud er denne Nat min! — Begge omfavnede hans Knæ, og beduggede dem med Taarer. — O, holder mig dog ikke op med unyttige Bønner! D t er dog kun forgjebes. Kom, deilige Gertrud! kom! — "O! Gud!" raabte Gertrud; "saa er der da ingen Barmhertighed hos Eder? Nu, saa forbarne Gud sig over mig og over Eder!" Skjælvende — neppe kunde hun løfte Fødderne — gif hun med dette Umenneste op ad Trapperne, aabnede Døren til sit Værelse og fastede sig endnu engang for hans Fødder. Han vilde tage hende i sine Arme; men hun rev sig

sig løs, og raabte: "Nei! hør mig først! Da jeg med min Fader gik bort fra Eder, førte han mig ind i Kirken. Ved Alteret maatte jeg sværge ham til, ikke at overleve min Skjændsel. Herr Foged, jeg har fast besluttet, at redde min Fader; men, ved Gud! min Skjændsel overlever jeg ikke. Tænk paa det, Herr Foged, og vær barmhjertig. Tving mig ikke til at myrde mig selv."

Man hør ikke saa let, min smukke Pige! Gjør ikke længer Modstand! Jeg kjender en sødere Død: Døden i Kjærligheds Arme. — Han omfavnede hende og løftede hende op. Gertrud skreg om Hjælp, og med eet stod Güttingen i Døren. Fogden blev forskrækket, og lod sit skjøne Bytte fare. Güttingen stod rolig og tav på Dørtærstelen, og saae den Bøllystige alvorligt i Øjnene.

Hvem er Du? spurgde Fogden forlegen.

Jeg er den Uedle af Güttingen, denne Piges Trolovede, hendes Elendigheds Hævner og — affævelige Djævel! — din Dommer. Se paa Pigen, Skurk! Denne Blomst vilde du forgifte med din djævelske Nælde! Du Djævel for alle dine Under

Under

Undersætter! Din Dom er sældet! Gud gav dig Tid; men du hørte ikke. Han traf en Dolk; og Fogden blev bleg. "See, denne Dolk gav Faderen sin Datter ved den Høilovedes Altar; og bad hende, at støde den i sin kyske Barns Skurf! dertil tvang du Faderen! du! du! afskønlige Umenneske! søel, hvis du endnu har Følelse, at du tvang Fædre til at byde sine egne Børn Selvmord!"

Fogden faldt paa Knæ. For Guds Skyld!
 Jeg vil give Faderen fri!

"Det skulde du have gjort, da denne Ufskyldighed bad dig derved, da hun forsikrede dig, at hun ikke vilde overløve sin Skjendsel. Du afvinger Frygt dig dette Lerte; i Morgen vilde du paa ny være en Djævel!. Afsted med dig! til Helvede!" — Han trængte ind paa Fogden: "D! tilgiv ham, Gættingen! raabte Gertrud, og traade frem foran ham; tilgiv ham! naar han blot lader min Fader slippe fri. — "Gertrud! gode menneffelige Ejel! Du kjender endnu ingen Skurf!" I dette Dieblik stødte han Dolken hen over Gertruds Skulder ind i Fogdens vellystige Barn. Han faldt med et Skrig til Jorden,

den, og laae stridende med Døden: Güttingen saae op mod Himlen. "Gud!" sagde han: "kunde jeg andet? Hans Blod komme over ham selv! Jeg var din Mæsfærdigheds Hevner!" Han kastede Dolken paa Eget: I det samme sprængte man Døren ind neden under. Tjeneren havde hørt Skriget, trængte ind i Huset og søgte sin Herre. "Din Herre er i Helvede, hans rette Hjem!" sagde Güttingen, der just gik ned ad Trapperne med den halvdøde Gertrud. Billedt styrtede Tjeneren tilbage og skreg frygtelig om Hjælp.

Bønderne løbe sammen, og skreg af Glæde da Güttingen fortalte dem det. Bryder ind paa Borgen, raabte en Yngling. Alle stormede derop, og brøde Adams Lænker. Nu vilde Güttingen berolige Bønderne, men de vare alt for rasende. Løit floge allerede Luerne i Beiret paa Borgen: et skrækkeligt Tegn paa Oprør! Stormflokken løb fra Landsbye til Landsbye, og Bønderne forsamlede sig. Udsendte Bud kom tilbage med den Esterrættina: Borgen Guardowall er bestormet, den tyranniske Foged er dræbt. Bestormer ogsaa de andre Borge! Skreege alle fuldt Kaserie, Tårn og den høje Bårnburg

blev

bleve endnu erobrede *) i denne Nat., stukne i Brand og Fogderne dræbte.

”O Gud! raabte Anton, da han saa Guardowall brænde; Noeligheden er borte! — Mod Morgenen brændte ogsaa de to andre Borge. De af Selskabets Medlemmer, der endnu seilede, ilede fra Truns; men ingen af dem vidste ret caentlig Marsagen til det saa hurtigt udbrudte Oprør. Wilhelm kom og fortalte. ”Na! siger nu selv! var ikke her Voldsomhed den sandeste Død, den fredeligste Menneskekjerlighed?” Enstemmig biefaldr alle Medlemmernes ham. Men nu er ingen Tid mere at spille, sagde Anton, hvis Høj-Nåden skal blive reddet. Op, mine Venner! fordeler Eder, og sammenkalder hele Almueen til en Forsamling ved Sankt Anne-Kapel ved Truns! Siger til de Werdenbergske Under-
saats

*) I Aaret 1424 blev Fogden paa Guardowall dræbt, og de tre Borge, der tilhørte Grev Henrik von Werdenberg, af den hvide Fane, ødelagte og opbrændte. Harenburg laae heit oppe i Dalen Schams, Gardün i Donat. — Misskatiderne i Athen, Decemvirerne, Tarquinius e. a. fl. ere ligesaa stræffelige Advarslar.

faatter, at vi ville slutte et Forbund med dem,
 for at hevne paa deres Herre den Uret, de have
 lidt, og afvende enhver Undertrykkelse fra dem.
 Gler! i Morgen, naar Bedeklokken har ophort
 at ringe, være Forsamlings-Timen. Rudolph,
 Wilhelm af Güttingen følger mig begge! Vi
 ville til Ortenstein til Henrik von Berdenberg.
 Du er han nødt til at tiltræde vort Samfund.
 — Alle skiltes ad.

Anton, Rudolph og den unge Güttingen
 ilede til Ortenstein, hvor Henrik for nærværende
 Tid opholdt sig. Allerede hørte de langt borte
 det frygtelige Oprørs Strig. Bønder bevæbnede
 med alt, hvad de i deres første Kaserie havde
 faaet fat paa, ilede forbi dem, og strege vildt
 til Ortenstein, for at myrde Forrammen! Anton
 skøndte sig, saa meget hans Kræfter tillode, un-
 derstøttet af Rudolph og Wilhelm. Da de kom
 til Ortenstein og Bønderne kjendte dem, udstødte
 de et vildt Strig: Der komme vore Reddere!
 vor Elendigheds Heonere! Anton gik ind i den
 tykkeste Skare og bad om et Diebligs Tausked.
 Alle forsamlede sig om den ærværdige Olding;
 ingen Steen fløi mere om, Sværdene blive roe-
 lige

lige i Skedene, Vilene i Roggerne, og Faklerne
 fluktes. Den dybe Nøilighed i Oldingens for-
 klarede Mafyn formildede endog de Vildeſte. Han
 ſtod midt iblandt dem paa en Høj og begyndte:
 ” Hvorfor ere I her forſamlede, mine Venner?
 Mon for at hevne den Uret, I have lidt, og
 derpaa atter ſtyrte end dybere i Undertrykkelfens
 Afgrund? . . . Mon ikke hellere, for at for-
 ſkaffe eders Børn og Efterkommere en rolig og
 retmæssig Frihed? I vilde ødelægge Ortenſtein og
 myrde Greven. Har han ikke endnu andre Bør-
 ge, der paa ny kunde paalægge eder Lænker?
 Vil ikke hans Søn efter Faderens Død reise
 Blodbanneren mod eder, og, i Forbindelse med
 Chur, Toggensburg og Øſterrige, med den hele
 Adel, fjern og nær, drage mod eder? Nævner
 mig dog den Naagt, ſom I vilde ſætte mod dem!
 Jeg og mine Venner tør da, ſaa gjerne vi end
 vilde, ikke hjælpe eder; thi hvad ſkulde vi ſige?
 Stedſe vilde man indvende os: de have myrdet
 deres Landſherre for at hevne fremmed Brøde,
 hans Fogders Forbrudſke. Og hvad kunde
 vi ſvare? Kjære Venner, myrder ikke, men er-
 hverver eder Frihed. Ved Truns forſamler ſig

i Morgen hele Almuen fra Høj-Rhåtien, for at slutte et Forbund for Ret og Frihed, Vi ere her, for at indbyde eder og Grev Henrik til dette Forbund. Dette ædelsig forbundne Samfund vil beskytte eder, forsikre eders Børn den guldne Frihed, og uimodstaaelig knuse eders Greves Valde. Gaar tilbage til eders Hytter, indtil i Morgen. I Morgen er den skjønneste Dag i eders Liv: eders Frihedsdag; den maa I ikke besmitte med Blod og Oprør!"

Paa denne Tale fulgte en almindelig Tausshed. Derpaa hørtes en sagte Mumlen, der robede Michag, og snart raabte enkelte Stemmer: Vort med Undertrykkeren! ødelægger den Tyrans Borg! Anton udstrakte sine Arme; men et vildt Skrig: paa Borgen! paa Borgen! kvalte hans Ord. — "Saa maa I først dræbe eders Velgjører!" raabte Anton, og ilede til den snevre Stie gjennem Klippen, som førte til Oreensteta. "Ederes Vel," raabte han til dem, der trængte sig frem, "gaar over mig! Jeg hedre eder, mine Venner!" Han udstrakte sine Arme mod dem, og holdt de forreste tilbage, for at beskytte den snevre Stie.

Mængden blev stedse mere rasende. Rudolph og Wilhelm stode ved Siden af Oldingen, og bade ham, ikke længere at modsætte sig den rasende Skare. "Jeg kan ikke mere end dø!" sagde han; "og min Død maa formilde dem!" Rudolph og Wilhelm beskyttede Oldingen med deres Skjolde mod de flyvende Stene og Pile. Han faldt paa Knæ, og alting blev endnu engang stille: "O, forbarmer eder over eders Børn!" raabte han til dem; "paadrager eder ingen Blods Skyld!" I dette Øjeblik traf en Steen af en Slyuge Oldingen paa Vandens, og han faldt blodig i Rudolphs Arme. "Morder! fordomte Morder!" raabte Rudolph; og det var, som om et Tordenflag fra den klare Himmel slog ned blandt dem, da den ædle Olding faldt. De stode nogle Øjeblikke læsesom forstenede. Med eet blev den hele Skare anareben af Angest for det yderste Dom, og alle forsvandt pludselig. Anthon, der kom til sig selv igjen, vinkede ad Güttingen, og spurgte med en Stemme: "hvor bleve de af? Gaae efter dem, min Wilhelm! og bed dem at forsamles paa Engen. Jeg onskede gerne at see mine Børn endnu engang, og sige dem,

at jeg tilgiver dem min Død. Du, Rudolph, gaar, og bed Greve Henrik komme til mig." Rudolph satte Oldingen sagte ned paa Græsset og lænede ham med Styggen mod Klippen, og gik op paa Borgen. Greven havde seet Tildragselsen fra Muren af, og kom ham med Hjælp imøde. Rudolph forbandt Oldingens Saar. Nu vendte denne sig med bristende Dine til Greven: "Henrik, jeg dør for Dig. De havde svoret Din Død, og desværre! Du fortjente den. Du er reddet! Jeg besværges Dig nu, Greve, en Døende besværges Dig: lad Dine Undersaatter nyde deres Mennekerettigheder! Gaae til Trun! der finder Du i Morgen Beskyttelse og Retfærdighed. Greve! den Time, der nu slaaer for mig, vil en gang ogsaa slaae for Dig. Sørg for, at Du kan være lige saa rolig derved, som jeg er."

Henrik var rørt, og lovede sin Bestier Lydighed. Han vilde lade Oldingen bringe paa Borgen; men denne saade: "nei! mit Liv var kældet den menneskelig Lyksalighed; ogsaa mit Død skal ikke være Dræbelse. Bringer mig ned til Bønderne. Jeg maae redde Dig, jeg maae redde Freden."

Greven benyttede sig af denne Leilighed til at forlade Borgen og gaae til Chur. Hans Folk bare Munken sagte hen til Forsamlingen, der alt var paa Engen med Wilhelm. Da han kom nærmere, hørte han en lydelig Græden. Hans Ansigt var blegt, hans ærbørdige graae Haar bestænkte med Blod; og dog smilede han sine Morderere saa venlig imøde. Man satte ham ned. Tilgivelse! Tilgivelse, Fader Anton! raabte alle. Han udstrakte sine Arme mod dem og sagde smilende, saa høit som hans Kræfter tillode ham: "Jeg tilgiver eder af mit inderste Hjerte, mine Børn! I have jo kun forkortet mit Liv for nogle saa Limer. Og i disse mine sidste Øjeblikke kunde I berede mig en Himmel fuld af Salighed, naar I ville ledsage mig til Truns. Jeg har ikke lang Tid tilbage. Giler, mine Børn! bærer mig den ene efter den anden! I bringe mig saa i Himlen." De udstødte et Frydeskrig. Nu gjorde de en Vaare, lagde Sengenklæder derpaa, og bare Divingen til Truns, uden at tænke mere paa Borgen og Greven.

Underveis talte Anton uophørlig med dem, som bare ham, om Nødsigheden, om Fredens Lyksalige

salighed. Han gjorde dem bekendte med Selskabets Hensigter, og satte de Fordele, de kunde have af en saadan Forbindelse, ud fra hinanden; og endnu før de naaede Truns, havde alle disse Mennesker fast besluttet at opofre Liv og Blod for at vedligeholde den Hellighed, som de for saa Længere siden vilde forstyrre. De Bud, som Alton underveis affendte, havde allerede samlet en stor Deel af Selskabets Medlemmer. Een efter den anden kastede sig for den ædle Oldings Fødder, og fældte opriktige Taarer ved hans Ulykke. Blandt meer end tusinde grændende Mennesker var Alton den eneste med glad Ansigt. "O, hvor lykkelig er jeg!" raabte han med udbredte Arme, og kastede sine brændende, forklarede Blik mod Himlen; "Gud, hvor uudsigelig belønner du den gode Villie, som bestjer mit Hjerte! Giv mig Dødsfeng, over mig den klare Himmel, omkring mig tusinde af mine Børn, der elske mig! O, Gud! Gud! lær Kongerne at forstaa sig saadan en Dødsfeng!"

I dette Øjeblik striede Thuring og Marie frem gjennem Skaren. O, hvor er han? lever han endnu? raabte Thuring allerede langt borte.

Han saae Oldingen, og faldede sig ned ved hans Side, greb hans Haand, svømmede i Taarer, og klagede: O, jeg Ulykkelige! o, Du bedste blandt Mennesker! o, min Ven, min Lærer, min Begjører! Anton smilede til ham. "Nylig takkede jeg Gud for min Lykke; og nu takker jeg ham endnu engang, at han gav mig Dig, min Tjener, min Medhjælper i det Gode." Marie knælede ved den anden Side, kysede Oldingens blodige Haar, og vred Hænderne. "Min Datter!" sagde Anton; "fortjener min Elskede Taarer?" — Nei; min vi! vi Forladte, vi Faderløse! svarede Marie hulkende. Anton pegede med Himmelen: "Marie! I Forladte, I Faderløse?" Her faldede Gillingen sig for hans Fødder; der kysede Friherren af Sidjuns hans Kæder; hist laae Brevet af Sax paa Rudolphs Skuldre, og derved stode de alle sammen; der stode Wilhelm, og Stein, og Ehrenfels med vaade Øjne, og vare Vidne til det rørende Syn — Synet af den rørende Vise. Nu kom alle Brøderne fra Disentis, som havde den gamle blinde Abbed, Vater von Petaningen imellem sig, og bragte ham grædende til den Døende. Beage
Didin.

Oldingene omfavnede hinanden, og Abbeden sagde med skjælvende Stemme: "Du gode og irce Tjener, drag ind til Din Herres Glæde!"

"O!" saade Anton; "J skænke mine sidste Øjeblikke alle det menneskelige Livs og Evigheds Glæder! Dyrebare, uskatteerlige Øjeblikke! O Gud, hvor lønner Du!"

Nu kom efterhaanden Bønderne fra Essex, Fenna, Oversex, Alank, Grub, Lugnez, Vale, Flims, Lemins, Rheinwald, Tusié, og Schams; og tilsidst ogsaa Hugo von Werdenberg, Rudolfs Broder. Alle disse Tusinde stod rundt om den Døende. "Saa ere J da nu alle forsamlede," begyndte Pater Anton, "for at forskaffe eder og eders Efterkommere en fri og retfærdig Forsatning, uden Vold, uden at skade Andres Rettigheder, naar det kan bestaae med den menneskelige Natur og Sandheden. Allerede for lange siden have vi i vore rolige Tider gjort Udvalgt til en saadan Indretning; og jeg haaber, mine Venner og Brødre, at den ikke vil mishage eder. — Rudolph, forelæs Indretningen!" Det var fra Anton's Haand: et Brev fuldt af Wiisdom og Sandhed. Over enhver Artikel især raad'

raad slog man indbyrdes, og tilsidst stemmede man derover. Den hele Indretning var saa simpel, saa menneskelig, saa billig, og Grundene for den saa indlysende, at alle begrebe den og antog den gjerne.

"Finder I denne Indretning gavnlig for eder, mine Venner?" spurgte Anton; og et lydeligt Frydeskrig var Svaret. Du, mine Brødre, sagde Thuring; saa lader os sværge, altid og evig at opofre Liv og Blod for denne Forsatning. Aflægger eders Eed for den høierverdige Abbed af Disentis! — Abbeden lod sig føre midt iblandt dem. "Nei, mine Venner," sagde Anton; "beedige denne Forsatning skulle I ikke. Lader mig endnu hellige mine sidste Timer til at hindre eder fra en urigtig Eed. For os, for vore Omstændigheder, for det Diemeed af Sandhed, som vi kjende, for den nuværende Tilstand og Dannelsse, for de nuværende Sæder i Kjeldegnen er denne Forsatning, som jeg troer, gavnlig. Men vil den stedsse være det? ville vore Sæder stedsse blive de samme? Viser ikke Sandheden sig med hver Dag renere og klarere? Behøver ikke, maaskee allerede om hundrede Aar,

Men,

Menneskeslægten en ganske anden, en ædlere, bedre Frihed, end vi? Nei, lader os ikke være Forsynets Haand til Hinder i at bringe Menneskene stedse nærmere til Guldkommenhedens Maal! Vi have gjort, hvad vi kunde. Skulle vi være saa grusomme, at byde vore Børnebørn: saaledes skulle I være lykkelige, og ikke anderledes; naar de kunde blive det paa en ædlere og bedre Maade? Hvad nu er Landsfrihed, kan allerede om hundrede Aar være det meest trykkende Slaverie. Friheden stiger med Sandheden, med Menneskets indvortes Landuddannelse. Vi bryde vore Lænker; lader os ikke smede nye for vore Børnebørn! Lader os kun aflægge vor Fed paa det, der under alle Omstændigheder evig er og maae blive Sandhed!”

Et nyt Frydestrig bifaldt den ædle Mands Maad.

Ehtrina opsatte Feden, og forelæste den. Nu traade alle Menighederne frem, den ene efter den anden, foran Abbeden, og aflagde for Guds Afsyn denne Fed *): ”Vi ville alle, uden Forskjel, være

*) Fedens egne Ord, uddragne af Samsfundets Papirer.

være lige edelig forbundne, intet Livegenskab taale mellem os, men være frie Mennesker; med Liv og Gods, Land og Folk staae hinanden bi, holde Briene sikre, og vedligeholde Freden, gjøre Ret og Skjæl uden Feide og Vold, beskytte enhver Eiendom, og ved enhver Stridighed først forsøge det Gode, fremme og agte Sandhed og Dyd, forstyrre og afværge Bilsfarelse og Laster, og vedligeholde vor Forfatning, uden at krænke Sandheden og den bedre Lykkelighed, som Gud engang kan og vil give Menneskene."

Efter Menighedernes svore Udelen; tilsidst Abbeden og Klosterkonventen. Anton smilede venlig, og løftede Hænderne mod Himmelen: "Gud, du har hørt denne Fed. Beskyt det Samfund, der er saa gammelt, som Menneskeslægten! Ja! Samfundets Navn være: det graae Samfund; og I alle hedde: Mændene af det graae Samfund! (Graftinduer) Saa holder da Eder, mine Venner! Gud velsigne Eder, velsigne alle Mennesker! Gårtingen! Dinde'ph! Marie! min Thuring! O Gud! sætter Pils paa Sandheden!" — Han sank tilbage i Marias

ries Arme, og Thuring trykte hans brystne Dine sammen.

” Mine Brødre, ” sagde Thuring som laae paa Knæ; ” den hellige Mand har taget vor Fed med sig op til Gud. Den Allgode forbarne sig over det graae Samfund, og over os alle! ” — ” Gud! Sandhed! og det graae Samfund! ” raabte Rudolph med vaade og tindrende Dine. — Gud! Sandhed! og det graae Samfund! raabte alt Folket. Wedle og Bønder omfavnede hverandre, som Brødre; og alle besluttede eensstemmigen, at her paa Engen, hvor den fromme Anton døde, skulle Samfundets offentlige Forsamlinger stedse holdes. I Sankt Annas Kapel blev Anton's Lig bisat, og paa det Sted, hvor han døde, opreiste man en Støtte, hvorpaa disse Ord stode: ” Her døde Anton. Hans Liv og hans Død skabte Menneskehed. ”

Strax den følgende Dag var Samfundet forsamlet, for at vente paa Greven af Werdensberg og Biskoppen af Ebur. Begge udebleve; dog kom deres Undersaatter: de frie Bønder paa Prax, paa Rheinwalden og i Eszams, alle Wedle og Bønder, og Huusmænd, som hørte til

Bor

Borgen Guorbewall, under Anførsel af Adam von Kamogasch. De sendte alle de ældste Mænd, under Ledsagning af nogle Edle, til Henrik og Biskoppen af Thur, og erklærede dem, at de vare svorne Lemmer af det graae Samfund, og at de ville leve og døe som saadanne.

De Udsendte fandt Greven hos Biskoppen. Adam, der førte Ordet, talte med al den Kraft og Kynd, som den ædle Mand har, der føler sig fri fra umenneskelig Undertrykkelse. — "J er min Livegen!" sagde Greven fortorvet. "Det er jeg ikke mere, Herr Greve!" svarede Adam, "fra den Tid jeg hører til det graae Samfund. Gud være lovet! jeg er en fri Mand, og føler mig bered til at vove mit Liv for min Frihed!" Biskoppen vilde lade Manden gribe; men alle Edle lagde Hænderne paa Sværdene, og truede at forsvare deres Fæds- og Bundsforvænder til Døden. Biskoppen saae sig omkring efter sine Folk; men disse stode tålige, forundrede over Mandens dristige Mod, og ingen greb til Medværgelse. Gaaet! raakte Biskoppen; Svar skulle I faae fra mig og Greven! — "Vi have erklæret Eder vor Mening lovlig," sagde Adam. "Fædes
for

forbundne ere vi nu eengang, og vilde blive det. Tænker og overlægger nu I længe nok, hvorledes det kunde være anderledes!"

Neppes vare de borte, saa forsamlede Greven sine Mænd; men da han løstede Banneren mod det grane Samsund, saa erklærede alle hans Folk ham, at de ikke vilde bekrige de frie Mænd. — Under disse Bestræbelser, for at ødelægge Samsundet, vandt det daglig mere Fasthed, og de offentlige Forsamlinger bleve ordenlig holdre ved Truns ved Anton's Grav. Den ene Menighed, den ene Adle efter den anden tiltraadte Samsundet. Deels af Frygt, deels vundne ved Sandheden. Biskoppen af Thur satte sine og Grevs Henrik's Menigheder i Band. Deres vertroen virkede mere end Tru'ster, og Schamb's hyltede Greven paa nye; men Samsundet erklærede denne: det vilde betryage Menighedens Rettigheder. Da satte Greven ingen Foged mere i Dalen.

Stedse blev Hof-Digtningen mere rolig, stedse levede Rudolph og Maria mere fornøjet ved de tusinde Menneskers Lykke, som de havde hjulpet at statsæste. Deres Arbejde var Dykkelsen af
deres

deres eensomme Klippe; deres Nydelse smaa
 huuslige Feste, med hvilke de frydede Thürings
 høje Alder. Thüring levede efter Antons Død
 eensomt, i Skjødet af sin Familie, og syssel-
 satte sig med at opdrage den yngre Ma-
 rie, der nu var bleven en fortryllende Pige
 paa femten Aar, et udtrykt Billede af sin skøn-
 ne Moder Heloise og sin ædle uskuldige Pleje-
 moder Marie. Nu drog ogsaa Wilhelm Güt-
 tingen med Gertrud og de to Børn, som hun
 havde sødt ham, op paa den eensomme Klippe.
 Her, hvor Kjarlighed, Vensteb, Rolighed, Dyd
 og den lykkeligste Munterhed havde deres Bolig,
 fandt ogsaa Fader Güttingen, nu Abbed i Klo-
 steret Disentis, Bedrøvelse fra Arbeide, i
 Skjødet af sine Ungdomsvener og sine Børn.
 Roligheden omkring disse Klipper blev i øvrigt
 ikke forstyrret ved noget, uden ved Frygten for
 Grev Henriks og Biskoppen af Eburns Anslag
 mod Samfundet, og ved Mariens alt for inder-
 lige Deeltagelse i Appenzells Skjebne. Marie
 maatte' nægte det, saa meget hun vilde: hun el-
 skede ikke den eensomme Klippe saa højt, som
 den Dal, hvori hendes Ungdom hertraadte, hvori
 hun

hun var opvokset med Træerne, og som var helliget ved hendes første Kjærlighed til Rudolph. Hun besøgte den engang med ham, stod stille midt i Dalen, kastede kummerfulde Blik omkring, smilede derpaa atter, og talte med sine Trær, sin Kilde, sine Høje. Til sidst kastede hun sig i Rudolphs Arme og sagde grædende: Rudolph! i det mindste lad min Aske hvile her! Hun kunde, da hun atter kom tilbage til sin eensomme Klippe, ikke undertrykke sine Tanker om Dalen, og faldt ofte hen i tungsindige Drømme, hvoraf selv hendes elskede Marie, Heloises Datter, ikke var i Stand at vakke hende.

Saaledes gjød Naturen en Draabe Bitterhed i det søde Bæger, der indeholdt Mariens Nødsighed og Tred. Kun denne Længsel erindrede hende om Menneskeligheden; thi ingen anden Betyrning nærmede sig hendes rene Aand. Naar Rudolph undertiden blev urolig over Henriks og Biskoppens stedse næjere Forkindelse med Østerrige, saa sagde Marie smilende: Kjære Rudolph! kunde jeg saa vist endnu leve engang i min Ungdoms Dal, som jeg er vis paa at Henriks og Østerrige, og al Verdens Tyrster ikke skulle

Ødelægge det graae Samsfund; hvor lykkelig skal de jeg da være! Kjærlighed og Dyd have stiftet Samsfundet; Gud vil beskytte det.

Grev Henrik og Biskoppen gjorde virkelig Anslog paa at adsplitte Samsfundet, og saaledes atter at sætte sig i Anselse hos deres Undersaatter. Deres evige Samtale var om Samsfundets Lemmer, og især om Rudolph og hans besværlige Driftighed, der stedse erhvervede Samsfundet nye Medlemmer. Henriks Søn, Johannes, en ædel Yngling, hvis Lærer havde været et lyst Hoved, havde hørt saa meget om denne Rudolph, at han endelig blev nysgjerrig efter at lære at kjende ham personlig. Klædt som en Landmand gik han op ad Rhinen, lod en Hyrde vise sig Indgangen til Grotten, der førte til den eensomme Klippe, og fulgte den snævre Gang, der nu fik en svag Lyening gennem den udvidede Indgang og Udgang. Medens han gik, tænkte han: Hvilken Mand er denne Rudolph, for hvis Koeslighed Førster endnu skjæle! Her lever han i Løndom, som i sit Kongerige, og udbreder Glandsen af sine Dyder og sine Bedrifter over hele Jorden! Stedse tænkte han sig tillige

Rudolph — besynderligt nok — i en prægtig Fyrstekaabe, i et stolt, med Triumfbuer og faste Taarne prydet Pallads. Nu traadde han ind paa den eensomme Klippe, og gik langsomt ved den ene Side, hvor han snart kom i en skygæfuld Kratkov, bag hvilken nogle Hutter ragede frem. I denne Kratkov blev han ved at gaae sagte frem, indtil han endelig hørte Stemmer, som han nu med Forsigtighed nærmede sig.

Med eet såae han mellem Grenene, som skjulte ham, tæt foran sig, Indbyggerne paa Klippen. En gammel Olding, med sneehvidt Haar og et ærverdigt Ansigt, sad paa Jorden, og omkring ham løbe to Børn, der af hjertelig Glæde skrege højt. Oldingen søgte at standse den ældste Dreng; men hans Haand var allerede for svag. Han smilede selv over sin Svaghed, og raabte nu til Drengen, at han ikke skulde være saa vild, naar han løb. Ved Siden af ham sad paa en Træstoel en ung yndig Kone, med et diende Barn ved Brøstet. Paa det smme, himmelske Blik, hvormed hun forfulgte Børnene, og paa den lille Ekstræk i hendes Ansigt, naar den yngste vaklede i det bløde Græs, kjendte Grev Johannes let Børnernes Moder.

Moder. Bag hende stod en ung Mand, ganske hentykt ved Synet af Børnenes Lege og Moderten, der gav Die, men som dog Tid efter anden gik nærmere til den ene Hytte. Foran denne sad ved et Bord en Mand, der læste højt i en Bog; og ved Siden af ham en Kone, med en Teen, som hun stundom lod hvile, for at høre desto opmærksommere. Endnu var der en Pige, der længere borte gik op og ned under en Rad Træer. Nu kom hun til Bordet, og rakte den arbejdende Kone Haanden; derpaa gik hun til Børnene, løb spøgende omkring med dem i Blomsterne, forsvandt derpaa med eet, og kom igjen frem mellem Træerne. Alle disse Mennesker vare klædte saa simpelt, som Hyrder; og dog kunde den unge Greve ikke tvivle paa, at den Mand, der læste, var Rudolph von Werdenberg. Hans Blik fløj fra den ene til den anden, og han vidste ikke, hvorledes han skulde træde frem.

Nu hoppede Pigen atter frem. Lege Skjul! raabte de Smaae hende imøde. Fader! Du med lege Skjul! — Gaa søger mig da! sagde Gættingen, og skjulte sig i det samme Krat, hvor den unge Greve Johannes stod. Børnene

Trøbe frem og tilbage. Marie, Heloises yndige Datter, hjalp dem at søae. Pludselig raabte hun: Kommer! jeg har ham! og klyngede sin Arm om den unge Greves Skuldre. Børnene kom, og grebe begge i Johannes Klæder. Marie saae ned paa Børnene, for at lede dem rigtig. Har I ham? raabte den Gamle. Ja, vi have ham! svarede Børnene. Nu slog Marie Øinene op, saae en fremmed Yngling i sine Arme, og sprang skamfuld to Skridt tilbage. Børnene loe. Nu traadde ogsaa Güttingen frem af Bussen, og gik hen til Greven, der endnu stod og stirrede paa Marie. Hvem er Du? spurgte han; og Greven taug forvirret. Da han endnu engang spurgte, svarede hiin: En Landmand fra Skoven. Güttingen tog smilende Grevens Haand, besaae den, og sagde: Denne Haand, saa hvid som Sne, har aldrig arbeidet i Solen. Og dit Bælen, Yngling! Paa Turnering har du vel været; men en Kjeldboe er Du ikke. Hvorfor vil Du skuffe os?

Nei, skuffe eder, vilde jeg ikke. . . . Tilgiver mig! — Med disse Ord vendte Greven sig til Rudolph og Oldingen, der nu ogsaa stode hos ham.

ham. Tilgiver mig! Ja, jeg er Ridder. Men hvorfor skal jeg ikke sige eder Sandheden? Jeg hørte saa meget tale om den ædle Grev Rudolph, at jeg vilde see ham, tale med ham: dette har bragt mig hid.

” Og blive min Ven? ” sagde Rudolph, og rakte Greven fjærligen Haanden.

Hvis I agter mig værdig til Eders Ven-
skab! svarede Grev Johannes noaet bestyrret,
fordi han tænkte paa sin Fader. Jeg er en Søn
af Henrik von Werdenbera, Eders Fiende. I
har overrasket mig. Jeg vilde være ukjendt for
Eder, Grev Rudolph, høre Eder, og derpaa igjen
forlade Eder. Nu veed I alt.

” Nei, Grev Johannes! Ederes Fader er
min Fiende; men I skal ikke gaae fra mig, uden
at give mig det Vidnesbyrd, at han med Urette
er min Fiende. ” Han førte ham til sin Fa-
milie. Snart sadde alle omkring Bordet, og
ellerede efter noale Minuters Forløb havde
Grev Johannes aanskæ forglemt, at han var hos
en Mand, som hans Fader hadede. Den Tillid,
den rene Velvillie, den Kjærlighed, der, som et let,
Kjont

Skjont og stærkt Baand forenede disse Mennesker, indsluttede ogsaa snart Unglingen i deres Kreds. No længere jeg er hos Eder, Rudolph, sagde Johannes, desto mere seer jeg, at I fortjener de Stores Misundelse; thi Eders Lykke er stor som Naturen. — Og riig, som Naturen, søjede Marie til: Lykke nok for ethvert Hjerter, der forstaaer at være nøjsomt. — Edle Frue, blandt saadanne Mennesker, som I, kan man lettelig være nøisom. Jeg var fornøjet med en Afkrog paa Eders Klippe, naar jeg havde Eders Vensteb. Hvo lader sig ikke nøje med Himlen, og Englene?

Dette var Johannes hjertelige Mening. Den høje Simpelhed, den adle Tiltroer, den søllesfulde Roelighed, det venstebelige Skjemt, og den lette, behagelige Viisdom hos disse Mennesker, havde gjort dybt Indtryk paa ham; og da han omsider maatte gaae, sølte han saare vel, at han lod sit Hjerter blive tilbage. Rudolph, som han sagde dette til, bad ham at komme igjen; og alle ledsagede ham med Velvillie i Sinene, og med Haandtryk, lige til uden for Grotten.

Johannes kom ofte igjen, og hver Gang, naar han gik, fælte han sig mere fængslet af disse Mennesker. Jo næjere han lærte at kjende Rudolph, dennes Venner, og deres Hensigter, desto mere fandt han sig tvungen til at elske dem. I Begyndelsen havde man slet ikke talt om hans Fader; men nu ledede han selv ofte Samtalen paa ham. Alle ærede Faderen i ham, og aldrig behøvede han at rødre ved, at kaldes Henriks Søn. Især holdt han sig til Wilhelm Güttingen, der næsten var af samme Alder som han. Opholdt han sig nogle Dage efter hinanden paa Klippen, saa boede han i Güttingens Hytte; og her lærte han nærmere at kjende He-loises Datter, den yndige Marie, der ofte kom til Gertrud, fordi Ungdommens knyttede Ven-skabsbaandet mellem begge endnu stærkere sammen. Gertrud lod der med sit diende Barn ved Brystet. Johannes fortalte Børnene smaa Histo-rier, eller legede med dem; men, saasnart han kom, løb de strax til Rudolph, og hentede deres anden Moder, Marie, der ogsaa med For-nøjelse lod sig hente af dem.

Nødigere end nogensinde før forlod nu Johannes den eensomme Klippe, og hans Tænker bleve hos Marie, ligesom hendes Tænker fulgte ham. Allerede begyndte han at forsvare Rudolph mod sin Fader, og nu og da at beklage hans Haardhed mod det graae Samfund. Grev Henrik elskede denne sin eneste Søn meget omr; han formildede sine Domme over Rudolph og dennes Venner, fordi disse Domme smertede hans Søn. Daa begyndte hans Had mod Rudolph virkelig at blive koldere, da han saa ofte hørte Lovtaler over ham af hans Søns Mund. Belystede han endnu Vandet, naar Johannes sagde: Sej fjender ingen ædlere Mand, end denne Rudolph. Vil satte han sig endnu med Heflighed imod, naar Johannes bad ham om at forson sig med Rudolph; men dog blev hans Had mod ham uformækt koldere, og derfor ogsaa hans Jvermod det graae Samfund ringere.

Grev Henrik hørte egentlig ikke til de onde, men til de svage Mennesker, og blev kun ved Forsængelighed, Stolthed og Kjærlighed til Fruentimmer sit hele Liv igjennem et Nedsæb for nogle onde Mennesker. Paa visse Tider fun-

de Dyden gjøre hurtige og stærke Indtryk paa hans Hjerte; men vist nok var det kun Indtryk i Band, som den næste Bølge ogsaa udfleete. Saaledes ledede før Hertug Fredrik ham, nu Biskoppen af Thur. Men dog fik Johannes efterhaanden en stor Magt over sin Faders Hjerte; og Biskoppen af Thur fandt nu Greven ofte redeligere og mere fast i sin Redelighed, end han havde formodet. Sønnens Dyd talte gjennem Faderen, hvilken Rudolphs Aand ofte besjelede, uden at han vidste det.

Blot den Tanke, at tabe Henrik, sin sidste Bistand mod det graae Samsund, opvakte Biskoppens Harm. Han forskede, udspejdede, og fik at vide, at Henriks egen Søn, om hvem han troede, at han skulde arve sin Faders Had mod Samsundet, var Rudolphs Ven og besøgte ham ofte. Denne Opdagelse fortrød og glædede ham. Saaledes spød han hos Henrik, medens dennes Søn paa den ensomme Klippe førte en behagelig Samtale med Marie i en Løvhytte, og erindrede ham om alt, hvad der endnu mere kunde opflamme hans Had mod Rudolph. Han forestillede ham spodst, at Rudolph uden Feide

hørde

havde berøvet ham den største Deel af sin Anseelse, og at hans Undersaatter adlode ham kun for saavidt, som Rudolph og Samsundet tillode dem det. "Lader os kun oprigtig tilstaae det," søjede Biskoppen til: "denne Rudolph, som ikke ejer en Fodbred Land, er vor bydende Kyrste, og vi hans Livegne." Nu havde han Breven der, hvor han vilde have ham. Henriks Dje tindrede, hans Ansigt glødede, hans Haand skjælvede, "Og hvad det værste er," blev Biskoppen ved: "just nu, da vi her skjelve for ham, haaner han os, og triumpherer over Eder, ædle Greve! Thi hør! just nu aftaler han med Eders Søn, hvorledes man skal . . ."

Med min Søn? Biskop, I lyver! I lyver, ved Gud!

"Med Eders Søn, hvorledes man skal fange Eder; og det vil lykkes ham."

Med min Søn? Hvorledes? fange mig?
— Lad Hestene sadles! hurtig! Han har forført ham! Nu falder det mig ind. Johannes dadler min Opsørsel mod Rudolph.

"Hvad maae de ikke have at sige om Eder, naar I ikke er nærværende! Han har bragt
Eders

Eder's Søn vidt! Hvor han vil spotte over mig og Eder, at han tvinger os saaledes uden Baaben!"

Edler Hestene! raabte Greven endnu engang, og ilede, ledsaget af nogle Ryttere, til den eensomme Klippe.

Nudolph kom ham just imøde, i det han gik ud af Kratstoven. "Grev Henrik!" raabte han i en glad Tone; "hjertelig velkommen!"

Vil Du haane mig, Menneske? Jeg Dig velkommen?

"Sandelig, velkommen af mit ganske Hjer-
te! Jeg takker Gud, at jeg har forglemt, hvor
der fordum var min Fiende. Endnu engang
velkommen! Og kom I endog som min Fiende,
skulde jeg dog stræbe, I skulde gaae bort som
min Ven."

Er min Søn her?

"Eder's ædle Søn er her. Gud, lade Eder
opleve Glæde af denne Dagling, Henrik! Den,
der efterlader sig saadan en Søn, han kan doe
roelig; for hans Hæder er der sørget. Jeg
maae savne denne Lykke. Men jeg deler den
med

med Eder; thi jeg troer, næst sin Fader elsker han mig meest." I dette Dieblif kom Marie, Rudolphs Kone. "Det er Grev Henrik, Johannes Fader!" — Velkommen til os, Herr Greve! sagde Marie med sin indtagende Stemme, der endog nu trængte ind i Henriks Hjerte, og hun rakte ham sin Haand. I elskede mig for fem og tyve Aar siden, Herr Greve; nu beder jeg om Eders Kjærlighed, som om Kronen paa vor Lyksalighed.

Henrik stod med et mærkt Ansyn. Han vilde være vred, og hans Brede var, han vidste ikke selv hvorledes, forsvunden. — Med en yndig Dige fremtraadde nu hans Søn af en længere bortliggende Hætte. Han ilede allene herhid, knælede og sagde: Min Fader! Gud være lovet, som bragte Eder herhen i disse adle Menneskers Kreds! Ja herhen, hører I, blandt disse Mennesker, der ville elske Eder, ved hvilke mit hele Hjerte hænger, af hvem jeg først har ret lært at være en søn og lydig Søn. I var disse Menneskers Fiende, og aldrig hørte jeg her Eders Navn nævne, uden med den Formaning, at jeg maatte elske Eder. — Henrik, som den hele Modtagelse havde overrasket, blev forlegen

gen og rørt. Han kastede sine Blik snart paa Rudolph, snart paa Marie, snart paa sin Søn.

Nu nærmede Heloises Datter sig. Johannes greb hendes Haand med disse Ord: Det er min ærværdige Fader, Marie! — Din Fader? sagde hun, og knælede for ham. Edle Greve! Skjænk mig Eders Kjærlighed og Eders Belsignelse! Greven betragtede Pigen. ”Det er min Datter,” sagde Rudolph. — Og min Kone, Fader, naar I vil see Eders Søn lykkelig, føjede Johannes til. Greven rystede med Hovedet, dog uden at være vred. Besynderligt! sagde han; jeg kom hid, for at tage Hevn, og . . .

Og Eders Hjerte er for stort for Hevn? afbrød Marie ham, og greb hans Haand. O, Herr Greve! gjør os alle lykkelig! I fandt det.

”Hentil!” sagde Rudolph; ”jeg beder om Dit Benskab. Tænk paa vere Ungdoms-aar paa Guardovall! Lader os som Mænd gjentage, hvad vi som Drengs forsemtz! Vær min Broder, vær mit Barns Fader, og lad Din Søn ogsaa være min!”

Nu kom ogsaa Abbed Güttingen med Thü-
ring, og hans Søn med Gertrud. Alle bade
Grev Henrik med venlige, tillidsfulde Blik om
Lyksalighed. Hans Hjerte blev rørt i sit Inders-
te, han rakte Rudolph Haanden, og sagde: Du
har dog endelig setret, Rudolph! — Rudolph
trøste ham med grædende Dine til sit Bryst.
"Nej, ved Gud! ædle Henrik, Du er Seiers-
herren!" Güttingen omfavnede dem begge.
Saaledes lader os endnu engang begynde vore
Ungdomskaar paa Guardowall! Greven tog Ru-
dolphs Datter i sine Arme og sagde: mit Barn,
bliv lykkelig med min Søn, og vær et fast Kjær-
ligheds Baand mellem mig og din Fader! Gud
velsigne Eder, mine Børn! . . . Betynderligt!
harde jeg nogensinde kunnet tænke det!

Om det araae Samsund talte man med
Korsæt ikke, indtil Henrik selv beaandede derom.
Et Hjerte, der saa nyelig har hørt den søde Fø-
lelse, at forsone sig med en Fiende, er aabent
for enhver Højmodighed. Henrik saae nu med
et rørt Hjerte, fuldt af Velvillie, og derfor saae
han alting anderledes. Meget tilstod han, og
hvad han ikke vilde tilstaae, det afsvang alle disse

Wenne!

Menneskers Kjærtegn ham, hans Søns bedende Bøn og Rudolphs Begjering. — Hvem kan modstaae Eder, I underlige, gode Sjæle! sagde han tilsidst; jeg troer, I kunde drage Gud med ind i Eders Samfund.

Rudolph hentede nu Akten, og gav Greven en Pen. "O Henrik! jeg har seet de fleste af disse Navne undertegnes her, men intet med den Fornøjelse som Dit. Broder, Du undertegner min Lyksaligheds-Akt!" — Men Biskoppen af Thur? — "Hvad er Legemet uden Sjæl? hvad denne Klæk uden Dig?" — Begge Greverne, Faderen og Sønnen, underskrev; begge ledsagede allerede den følgende Dag deres Banner til Trunk til Forsamlingen. Ogsaa mange af Grevens Undersaatter kom derhen, fordi Rygtet alt havde udbredt, at Greven var en Medlem af det graae Samfund. Da de saae ham i Kredsen af de ædle Mænd, gjentød et glad Frydetaab, blandet med Stenmer, der vidnede om den inderligste Rørelse. De omringede ham alle, knælede rundt om ham, og løstede deres Hænder op imod ham og kastede de ærbødigste Blik paa ham. Det var Hjertets og Kjærlighedens Hylдинг. Henrik,

der

Der sølte deres sande Bærd, fastede sig i Rudolfs Arme, og raabte: lykkelige Menneske! nu føler jeg Din Lykke, og deler den med Dig! Saaledes har allerede hele Rhätien hyldet Dig. Han trykte sine Undersaatters Hænder, kaldte dem: Venner, Børn, Brødre; og sølte sig ved disse Navne ophøjet tilligemed dem. — Med fuldt og villigt Hjerte aflagde han Samsfundets Fed. Endnu den samme Dag gik der Bud til Biskoppen af Chur, og indbøde ham at tiltræde Forbindelsen. Han underskrev Akten, men skar Tænder derved, og ved den fik Høje Rhätien Fred og Lyksalighed.

Rudolph fastede sig, saasnart han befandt sig ene, paa Rnz, og ofrede varme, inderlige Taksigelses Bønner til Gud, fordi han nu omsider saae Rociigheden for steds befestet. — Nu, da de reiskafneste Medlemmer af Samsfundet — og saa Henrik blandt dem — vare forsamlede paa den eensomme Klippe, trak han endnu et Brev frem fra Pater Anton. Udskriften var: til det græge Samsfund; at aabnes, naar Henrik von Wardenberg har tiltrædt Samsfundet. Rudolph
von

aabnede det og læste: " Mine Brødre! Henrik von Werdenberg er Eder; nu maa Thur give efter, og Samfundet er betrygget. Er jeg nu ikke mere blandt Eder, saa giver Grev Henrik mit Broderkys. Samfundet har sin Forsatning, sine Love: de bedste, som menneskelig Klogskab og hjertelig velmeent Redelighed kunne give. Lovene ere simple, retfærdige og menneskelige; Forsatningen simpel, uden Tvang, uden Kunst. Men denne Forsatning, disse Love, ere kun for simple, dydige Hjerter, for Mennesker, der uden Kalskehed, uden Kunstlerie elske Dyd og ere dydige. Vedligeholder hos Mændene af det graae Samfund deres jevne Sæder, deres Huuslighed, deres kunstløse Dyder, thi derved allene kunne I vedligeholde Lovene og Forsatningen. Lærer dem at elske deres Fædreland, deres Dyder; og Lovene skulle vedvare med denne Kjærlighed. Forener stedse Sandhed med Oplysning; forjager Bildfarelse og Overtroe stedse mere. Sandheden er ligesaa simpel, ligesaa ukunstlet, som Dyden. I skulle aldrig mis kjende den. Det, som forbygger Kjærlighed, Velvillie, Menneskelighed; det, der beskytter og fremmer Huuslighed, Familier-

nes Kjærlighed, Sædernes Simpleshed: det er Sandhed."

"Kun der gives der en god og varig Forsfatning, hvor Lovene hæfte over Borgernes Hjerter. Ere Lovene Evangemidler, have Hjerterne ophørt at elske dem, saa spotter man dem, og Forsfatningen er forsvunden. Vaa-ger derfor over, at Lovene stedse ere vore Brødre hellige; og det kunde I ikke paa anden Maade, end ved at vedligeholde hos dem deres simple Sæder, deres huseelige Dyder, og bibringe dem Kjærlighed dertil."

"Men hvorledes ville I røre Hjerterne? Hvorledes gøre dem deres Forsfatning og deres Fædreland for stedse agtværdige? Lader dem være Mænd af det gamle Samfund, og ikke Schweizere, ikke Tydske, ikke Europæere! Giver dem Feste, der egentlig tilhøre dem, der ere grundede i deres huseelige Sæder, i deres Leve- maade, i deres Dyder, i deres Forsfatning, og have deres Betydning af alt dette. Enhver Feste, enhver Fornøjelse hos et andet Folk være
for

for dem en fjedsommelig Tidåfordriv! Gjører Omkredsen af deres Borge hellige for dem, og lader dem i denne Kreds finde alt, hvorved de ere lykkelige! Mennesker behøver lidet; men dette Lidet maa gjøre ham lykkelig. Alle store Tildragelser — Samsfundets Opkomst, det Forening, Anledningen til det, Dagen, paa hvilken de haare de Fogders Borge bleve ødelagte — maa I vedligeholde i Fester, i Lege, der ikke kunne glæde en Fremmed, fordi han ikke forstoer dem, men hvori enhver Mand's Hjerte i det graae Samsfund tager den inderligste Deel, fordi de indeholde hans Fædrelands Historie. Alt, hvad Mændene af det graae Samsfund elske, være deres allene: deres Lege, deres Feste, deres Indretninger, deres Belønninger, selv deres Klædedragt og deres Maade at tænke paa! Giver dem Sædvaner, som de elske, Skikke, som gjøre dem lykkelige. Indretter det saaledes, at de i den frugtbareste Egn, i det yndigste Land, ved de meest tillokkende Fornøjelser, længes tilbage til deres Fjelde, til de simple Feste og Lege, som de kjende og som de elske uudsigelig."

”Engang maa den Tid komme, da alle Mennesker skulle være Bedre; men endnu er den ikke kommen. Lader vore Brødre, indtil den Tid kommer, være Wand af det græse Samsund, fordi de ikke kunde være noget bedre. Lader dem udgjøre een Familie, der ved smaa Geste, ved egne huuslige Skikke hænger noje sammen indbyrdes; og ikke kan adskilles, uden Tab.”

”Jeg kjender Tyskland, Frankrig og Italien. I alle disse Lande gives der ingen Kjærlighed til Lovene og Fædrelandet; thi Lovene ere intet uden vilkaarlige Anordninger af Fyrsterne, uden Overensstemmelse med Indvaanernes Sæder, Dannelse og Dapper. Disse have ophørt at være Tyske, Franske og Italianere, men ere derfor ikke bleve Mennesker. Alle elske forresten intet uden sig selv. Enhver kan forlade sit Fædreland, uden derfor at tabe sine Glæder; thi ogsaa disse have ophørt at være egne og bekvæmme. De bestaa for nærværende Tid i Frastserie, Ballyst, Dødelighed og Tidsspilde; og ved det Folk, hvis Fornøjelser ikke ere andre end disse! Vore Geste skulle være Fædrelands, Fæ-
 se.

ste. En Gegekrands, en Grest af Linde foran St. Anne Kapell, et Navns Antegnelse mellem de første af Samsfundets Lemmer være Maalet for vor Ergjerrighed, vor største Glæde, den eneste Belønning for Mændene af det graae Samsfund. Men ødser ikke disse rørende, Hjertet opløstende Belønninger til enkelte, store, i Dine faldende Handlinger, hvis naturlige Løn er Tilskuernes Studsen. Belønner meget mere et heelt, dydigt ført Liv med de meest glimrende Belønninger. Et huusligt Liv, fuldt af stille Dyder, er vanskeligere, nyttigere og mere værd, end en glimrende Handling, som opflammer Ergjerrigheden, og da maaskee opvækker en Strid, som Fædrelandet maa bukke under for."

"Bedligheder jevne Gæder, jevne Glæder, jevne Dyder; og Kjærligheden til vor Forsfatning vil endog overleve Forsatningen selv, om en Ulfke skulde styrte den. Vi skulde endnu være Mand af det graae Samsfund, om end vort Fædreland var tabt for os, istedet for at de Lydste midt i deres Fædreland ikke længere ere Lydste."

" Gud

”Gud velsigne det graae Samfund, og vedligeholde det hos de sildigste Efterkommere, som et Minde om deres Forsædres Dyd, Beskedenhed og Rebelighed!”

Et lydeligt Fryderaab viste, at disse Forslag havde almindeligt Bisald. De bleve udførte; og snart gjorde nu Glæde, Fædrenelands Kjerlighed, Fædrenelands Feste, Dyd og Humslighed Fjældegnen hellig, og gjorde den til en Gjenstand for Naboernes Bæundring og Misundelse. Paa den første offentlige Fest, Samfundets nærlige Høitid, viede Abbeden af Disentis, Güttingen, det unge Par: Grev Johannes og Heloises Datter, Marie. Wilhelm von Güttingen og hans Familie forlode paa een Dag, tilligemed Rudolphs Datter, - den sønsomme Klippe. Wilhelm tog til Guardowall til sin Gekræftes Fader; Johannes med sin Roue til den faderlige Borg.

En Maaned derefter døde Klipping i Mariens Arme. Hun sad med Taarer i Øinene ved sin Faders Grav, og sagde til Rudolph: Af! Skulde jeg ikke elske min Dal i Appenzell? Min
hale

hele Ungdoms Fryd; alle mine sorgløse Kar heno-
levede jeg jo der! Her — er jeg vel lykkelig; men
jeg har dog levet her mangen kummerfuld Time.
(Hun tænkte paa de Dage, da Rudolph havde
levet i Heloises Arme.) O, mit Appenzell!

Men endnu herskede stedse Uro, Oprør og
Blodsudgydelse i Appenzells Fjelde; endnu vægre-
de Bänderne stedse sig for at opfylde de Plig-
ter, de skyldte Abbeden. Endelig belagde Bis-
kopen af Konstanz dem med Interdikt, *) og
lod Båndbrevet flaae op paa Kirkedørene. Nu
ringede ingen Klokke mere. Appenzellerne sagde
smilende: "Vi vide jo Tiden, naar Gudstjenest-
ten begynder!" og gik i Kirken. Munkene an-
tændte Værllys paa Alteret; men før Messen be-
gyndte, bleve de igjen udslukte, kastede paa Gul-
vet og søndertraadte. Det blev uden Virkning.
En Olding sagde: "Saa længe Gude Soel skin-
ner paa Messofferet, maa de gjerne slutte Lydent!"

Femten Dage derefter bleve deres Kæmpe og
Børn adskilte fra alle Samkvem med guddom-
melige

*) 1425.

melige Tina; derpaa blev al Omgang med christelige Mennesker, Spise, Drik, Jld og Vand forbudet dem, og tilsidst Kirkerne tillukte. Trøstløse, blege og skjelvende kom Qvinderne sammen paa Kirkegaardene; knælende laae de ved Kirkedørene, og vædede Dørtærsklerne med deres Taaer. En Munk forelæste dem Båndbrevet: "Forbanded være J, J og Eders Børn, for Guds Afsyn!" Ingen Daab skal afvatte Eders Børns Synder, intet Mehoff forsoner Eder med Gud. Eders Egteskaber ere Skjærløved; thi ingen Præst viet Eder. Ingen sidste Salvelse, intet Alterens Sacrament: skal trøste og hellige eders Dønde, ingen invier Jord belønne eders Døde, ingen Sang, ingen Klage lyde derved. Forbudet er eder al Omgang med Mennesker. Stumme skulle J være, som de Fiske, Guds Forbandelse betynger. Uforraadnede skulle eders Legegner ligge i Jorden, og eders Sjæle brænde uden Ende i Skjærbilden, indtil J sværge Abbeden Lydighed, og Bandsættelsen er hævet!"

Nu var en lydelig Beeklage i den hele Fjildegn. Jndbyggerne gif forbi hinanden, uden

den

den at see op, eller de hvissede til hverandre. Dalene, i hvilke ellers Glædens og Frihedens Sange toned, vare nu stumme, eller de gjenlød kun af Suk og Klager. Allerede to Gange havde Appenzell sendt Bud til Konstanz, og med Taarer bedet Biskoppen om Ophævelsen af Interdiktet; men stedse var Svaret: Indtil I hylde Abbeden, leve I under Guds og Menneskenes Forbandelse. Qvinderne og Oldingene faldt i Fortvivlelse; Mændene og Ynglingene bleve endnu utrokkelige. Kun een af Ynglingene, en Søn af Rüttli, gif omkring og nagedes af Bekymring. Ved Festen i Foraaret var han Seierherre, og den skønneste Mæ, som han elskede, hans Dandseriinde. Da Ynglingene ved Sommerens Begyndelse trak med Hjorderne op i de højere Fjelde, og skiltes fra Pigerne, laae Rüttli længe i sin Erdmuths Arme. Af, først for nogle Dage siden havde hun tilstaaet ham sin Kjærlighed; og allerede nu skulde han i tre lange Moaneder skilles fra hende! Hundrede Gange raabte de: lev vel! Hundrede Gange vendte de igjen tilbage, isæde i hinandens Arme, saae paa hinanden, og klagede grædende.

Med

Med eet sagde Rüttli: "Nai, Erdmuth, vi ville ikke Skilles ad; vi ville see hinanden hver Dag. Der, hvor Bækken flyder ned fra Gamor mellem Wolfeloch, gaacr en Fodstie ned i Dalen, og fører til din Faders Bolig: Midt imellem Fjeldengen og din Faders Hytte er der paa venstre Haand af Stien en Grotte, for hvis Indgang der staaer tre Mantelstræer. Hver Aften iler jeg ned fra Fjeldet i Grotten; og du kommer op. Vejen er god, og neppe en Miil lang; Mod Morgen vende vi begge tilbage igjen; og saaledes bliver vor Kjærlighed en dyb Hemmelighed." Erdmuth skjælvde af Glæde. Silde om Aftenen sneeg hun sig sagte ind af sin Hytte, og allerede før Midnat laae hun i sin Rüttlis Arme. Tensomhed, Stilhed og Hemmelighed foreledede begge. Uden Præst høstideligholdte de i den forrædirske Grotte deres Kjærligheds-Fest; Maanen lystte for dem i Stedet for viede Børlys, Nattergalen sang dem en Brudesang i Stedet for latinske Psalmer. Erdmuth var hemmelig Rüttlis lykkelige Kone; og da Naalingene kom tilbage fra Fjeldet, følte hun, at hun skulde være Moder. Hun kastede sig i Rüttlis Arme,

me, tilstod ham med en om Rødme sin søde Frygt, og bad ham at føre sig til Alteret; paa det hun ikke med Skam maatte føde sit Barn til Verden. Rådte ilde alt den næste Dag til Munken i sit Sogn; men han fandt Kirke-
 ren tilsuttet, og paa Dørtærsklerne strigende
 Qvinder, fordi Vandlysningsen just i Dag var
 affagt over Appenzell. Han gik til Munken, og
 bad ham; forgjæves. Han anraabte ham med
 Taarer, og fastede sig for hans Fødder; for-
 gjæves. Sorgmodig vendte han tilbage; og
 Erdmuth fastede sig dybt nedbøjet og trostløs i
 hans Arme.

Fortvivlelse og Medlidenhed med Erdmuth
 drev Ynglingen omkring i den hele Fjeldegn,
 fra den ene Munk til den anden. Men alle
 vare lige ubøjele. Erdmuth vred sine Hænder,
 da han kom tilbage til hende uden Trøst, og
 jamrede sig: Ak! saa lad mig dee, for jeg bli-
 ver Moder og en Skjænbjæl i hele Fjeldegnen!
 Rådte raabte med tindrende Øine: "Jeg gaaer,
 Erdmuth; jeg gaaer, for at skaffe dig Hjelp, eller
 blive fordømt!" Han løb til et Par af sine

Benner, modige, dristige Ynglinge, fortalte dem med alle Tegn paa Fortvivelse sin Skjæbne, og besvor dem at staae ham bi. De gave ham Haanden derpaa. "Bringer Erdmuth til Kirken; der venter jeg Eder!" Han gik til Munken, der forestod Kirken. "Klærk, jeg har en Brud, og du skal vie mig under Klokkernes Lyd og krændende Borslys. Hvad har Gud at gjøre med vore Feider? Jeg vil være viet. Hører du?"

Munken smilede, og afflog det.

"Du tør ikke?" spurgte Nüttli vild. "Munk, I ere alle grusomme Tigre; jeg vil ogsaa være det. Klærk, du maae døe!" Han trak Dolken. "See, jeg gjennemfører dit Hjerte. Derpaa drager jeg med den blodige Dolk og min Pige omkring i den hele Fjeldegn, fra Kirke til Kirke, og nærder saa længe, til jeg endelig finder en, som vier mig. Finder jeg ingen, saa følger jeg bag efter eder alle; og Gud være da Dømmet mellem mig og eder! Tal dit sidste Ord: vil du vie mig?" Munken var bleeg, og skjælvede; dog affloy han det. Nu greb

greb Rüttli ham, og raabte med brændende Dine: " Gud forbarme sig over mig! De Grusomme tvinge mig til at myrde! "

Holdt! raabte Munkens: Jeg vil, jeg vil! Rüttli trykte ham i sine Arme, og sagde: Kom! du har reddet mig fra Fordømmelse. Kom! Munkens pønsede forgjæves paa at udfinde et Midde- del til endnu at undgaae den rasende Yngling. Han maatte aabne Kirken, da Rüttli ikke veeg fra hans Side. Rüttlis Venner ringede med Klokkerne, og een af dem antændte Vorklysene. Lands- byen løb sammen; alle styrtede ind i Kirken, alle fastede sig fulde af Henrykkelse ned for Alteret. Rüttli førte Erdmuth til Alteret, og Munkens viede dem. Nu braate en Moder sit Barn, der allerede laae otte Dage uddbt. Faderen truede Munkens; og det blev døbt.

Rüttli fortalte dette for den forsamlede Menighed. — Det saa! det er den riagige Maade! raabte flere Stemmer. Munkens blev strax hentet frem, og een spurgde ham: " vil du synge, Klæk, som dig tilkommer? " — Jeg tør ikke! svarede han. — " Den, der ikke arbejder, han

han æde ikke heller!" De trængte ind i Munkens Bolig, borttog hans Mundforraad, lukkede ham derpaa inde, og raabte til ham: "naar du hungrer, saa læs Messe!" Munken læste endnu samme Aften en Messe, og fik sin Spise tilbage.

Rygten om denne Fildragelse udbredte sig over den hele Fjeldegn, fra Landsbye til Landsbye, fra Hytte til Hytte. Alle vegne spurgde man Munkene, om de vilde læse og synge, eller sulte. De valgte det første; og aldrig blev i Fjeldegnen læst flittigere og andægtigere Messe, end just nu. Rütteli hedte fra den Tid af Appenzeller-Paven, fordi han havde bragt Munkene til at synge.

En Munk erindrede Bønderne paa Forsamlingen om, at Bantsættelsen ikke var hævet, fordi Gu's tjenersten igjen var begyndt; thi, sagde han, Omgang, Samqvam med andre Christne er eder forbudet. — "Haa, haa!" svarede Rütteli; song I kun, Klærke; og bekymrer eder ikke om Nisten! Hvad Samqvam! Hvad Omgang med andre

dre Mennesker! Vi ere os selv nok. Saa længe frie Mennesker ikke forlade sig selv, behøvede ingen uden Gud; og han er med os. Kant Biskoppen med sin Bandykning ikke bringe det til, at Græsset paa Engen visner bort, Ulden falder af vore Hjørde, Melken gaaer fra dem, og vore Kalve, vort Bilde dør: saa lad ham gaae hen, og asbede hos Gud den Synd, at han har lyst os i Vand. Saa længe vi have Melk, en Kalv, og Uld, frygte vi kun Gud. Og ville vore Naboer ikke komme til os, saa ville vi med Sværd og Spyd i Haanden gaae hen til dem, og lære dem, at, til Trods for Biskoppen og hans Bantstraale, er Gud dog med os."

Som sagt, saa gjort. De gik ned i Stiftslandene, røvede og plundrede, og vendte med Bytte tilbage til deres Fjelde. Naar Abbedens Bannere bræde op, saa fandt de intet uden Ejer af Appenzellerne: ødelagte Marker og opbrændte Byer. For at hævne sig udplundrede de nu Daalene; men op paa Højene vovede de sig ikke, fordi de frygtede den gamle Skjebne.

I Fjeldbegnen ved Appenzell kom nu Rudolph oftere, end for nogle Aar siden. Han fornyede Bekjendtskabet med sine fordums Krigskamerader, den Gang blomstrende Ynglinge, nu allerede nær ved Oldingens Alder. Tidt sad han hele Aftener hos dem, og fortalte om den Lykke og No, som Mændene af det graae Samfund nød. De Gamle, hvis Hidfighed og Mod var dæmpet ved Aarene, hørte paa hans Beskrivelse med misundelige Blik; dog vovede de ikke at tilstaae deres Onsker. Efterhaanden bleve de mere fortrolige med deres gamle Anfører, og han oplivede Kjærlighed til Freden stadig mere i deres Hjerter. Ynglingenes Mod roste han, naar han var iblandt dem. Han fortalte dem deres Fædres første Bedrifter, og ønskede endnu at maatte staae i Forbindelse med saa tapre Ynglinge. Allerede efter saa Maaneders Forløb havde han erhvervet sig de Gamles og den modige Ungdoms Kjærlighed.

” Hvorfor føre I Krig med eders Naboer? ” sagde han ofte i Forsamlingerne, ” da det ikke gjør eder nogen Ære, at seire over dem? ”

Hvor

Hvorfor sætte I eders Tapperhed og eders Blod paa en ubetydelig Ting? Thi mere er det ikke, hvad Abbeden fordrer af eder. Hyldings-Eden, og en ringe Afgift af eders Fjelde. I, der i Forbindelse med Abbeden, med de syv Stæder, med det graae Samfund kunde være Allmægtige, I sætte selv eders Kræfter paa et Sandeskorn, og opvækker rundt om eder det Mygte, at I ikke veed at tæmme eder. I have nu i hele fem og tyve Aar viist, at I fortjene Friheden, at ingen Vold kan seire over eder og eders Fjelde. Nu, da Abbeden har tabt alle Haab om at undertvinge eder, nu skulde I og vise ham, at I ere rets færdige og beskedne. O Ynglinge! O Appenzeller! hvad kunde ikke Schweiz blive, naar I vilde ophøre at ædelægge den indbyrdes! Hvad maatte det blive, naar Appenzell vilde skjenke det Rolighed og Fred indvortes!"

Saaledes talte han ofte i deres Forsamlinger; og de Gamle understøttede ham. Eftersom haanden blev ved disse Forsamlinger Ungdommens Aand mildere. Deres Vrelust hestede sig paa ædlere Gjenstande, paa den almindelige Frihed.

hed. Rudolph understøttede denne Ørølyst. Ofte tilstod han Ynglingene, at han gjerne ønskede at ende sit Liv blandt dem, naar han blot kunde gjøre sig Haab om Rolighed og Fred. De elskede alle den ædle Mand, og ønskede at have ham mellem sig. Han lovede at blive bestandig hos dem, saasnart Roligheden var fuldkommen betrygget.

Rudolph gav Abbeden Efterretning om Bøndernes gode Sindelag, og Abbeden gjorde meget milde og billige Fredsforslag. Almuen forsamlede sig, og antog dem eenstemmig. *) Neppe vare Sendebudene borte, saa omringede den hele Forsamling Rudolph og raabte: er Du nu vor? — " Til min Død! ædle Høf! atter eders Landmand, atter en fri Appenzeller!" — Nogle Gamle førte ham nu tilbage i Dalen, hvor han tilforn havde boet med Marie, og man satte ham paa nye i Besiddelse af den. Den var smukkere end før: Haven mere blomstrunde, Træerne mere skuggesfulde, den nye opbygte Hytte beqvemere.

Rudolph

*) 1424.

Rudolph ilede hurtig tilbage til sin eensomme Klippe. Du lader mig nu igjen ofte være ene, Rudolph! sagde Marie blidt; hvor gaar du saa bestandig hen? — ” Jeg har nu gaact for sidste Gang, min Marie; og, hvis du vil, saa viser jeg dig, hvor jeg hidtil gif hen, hvad jeg gjorde, for hvem jeg arbeidede! ” Hans Dine tindrede, da han talte saa. Rudolph, sagde Marie, en god Handling er lykkes dig, en meget god Handling; thi saa frydefulde har jeg i lang Tid ikke seet dine Dine.

” Saa tag din Datter, Marie, og følg mig! ” Marie tog Helois's Datterdatter, som hun vilde opdrage, paa Armene; Rudolph omsavnede hende, og saaledes forlode begge den eensomme Klippe, hvor de nu havde boet over tove Aar. Han førte Marie stedse hen ad mod Samor. Min Samor! sagde hun med Glædes-
taarer i Øinene, da hun kjendte den iaen. Hvorhen, elskede Rudolph, ledsager du mig? Han smilede. ” Til din og min Lykke, Marie! ” De gif bag om Samor, og stejge op i Fjeldegnen. Maries Dine tindrede stedse mere, jo nærmere hun

Hun kom sin Ungdoms elskede Bøelig. Al, Rudolph, sagde hun, du fører mig til min Dal! O, lad, mig i det mindste opholde mig nogle Dage der! Rudolph smilede.

Fra alle Hytter kom Appenzellerne med lydelige Fryderaab, for at ledsage dem. Marie saae sine Legesøstre igjen, og hilsende dem med vaade Øine; dog ilede hun fremad. Nu kom hun til Indgangen af Dalen, og kjendte den igjen. O, Gud! raabte hun, og trykte Rudolph med Heftrighed til sit Bryst — saa kan jeg da end engang omfavne dig her! Rudolph førte hende smilende hen til Hytten. Hvem boer nu her? spurgte Marie. "Min Marie og jeg, til vor Død," svarede Rudolph. Hun streg højt af Glæde, og kastede sig med søde Taarer i hans Arme. I samme Dieblit sprang Appenzeller og Appenzellerinder frem af alle Buskene, og dansede omkring det lykkelige Par. Marie stod i taus Henrøkkelse, og kun Taarer, der stode af hendes klare Øine, viiste, at hun levede. Rudolph, sagde hun omsider; mit sidste Ønske er opfyldt: Her, her at leve og døe med dig; her, her

hvor jeg lærte at kjende og elske dig; her, hvor
 jeg var saa lykkelig, og nu igjen skal være saa
 lykkelig. Velkommen, min Rudolph! Velkom-
 men, du elskte Lust, I Fjelde, I Trær, I
 Blomster! Ak, jeg kjender eder alle endnu. I
 saae min Barndom; I skulde ogsaa see min Al-
 derdom, og i eders Skjød skal min Aftne hvile!
 Saa stod Marie med udbredte Arme og højt
 bankende Bryst. Om Aftenen kastede hun sig
 med Glædestraaler paa sit Leie ved Siden af
 Rudolph, og takkede Gud, at der nu igjen hers-
 skede Fred i Appenzell.

Nu var den hele Egn rundt omkring rolig.
 Endnu besøgte Rudolph ofte Landagen ved Truns
 og Appenzellernes Forsamlinger. Hvor Sæden
 til Feide opspirede, der qualte hans Biisdom
 den. Han var en Skyrægud for den hele Egn;
 og ved enhver Fest i alle Fjelde, i Appenzell, i
 Thurgau, i Høj-Rhätien, i Waldstätterne, ved
 alle huuslige Forsamlinger, hvor Glæde og Ro-
 lighed herskede, nævnte man Navnet Rudolph
 med Æresrygt, som Navnet af en Helgen.

Dyd, jevne Sæder, Fred og Ro hos alle Schweizere var hans Bærf og hans Belønning. Fire Gange hvert Aar forsamledes hans Benner, hans Børn, hans Beslægtede hos ham i Dalen, og disse fire Dage højtideligholdte hele Appenzell og alle Mændene af det graae Samfund. De kaldte Reisen til ham en Balsart til Dydens, Sandhedens og Rolighedens Tempel. I Klippen, der dannede Indgangen til Dalen, vare disse Ord indgravne: Kjærlighed og Lønsdom ere Grundvolden til mennekelig Lykkeligbed.

Ende.

